

SACRAMENTARIUM GELASIANUM

Catholic Church SIVE

LIBER SACRAMENTORUM ROMANÆ ECCLESIAE

A SANCTO GELASIO PRIMO, PAPA,

Quem Romæ anno 1680 luce donavit Joseph Maria THOMASIVS, et annotavit MURATORIVS.

(Ex Muratorii editione cui titulus : Liturgia Romana vetus.)

SERENISS. CHRISTINÆ ALEXANDRÆ SUECORUM, GOTHORUM, ET VANDALORUM REGINÆ,

JOSEPH MARIA THOMASIVS CONGREG. CLER. REG. PRESBYTER.

S. D.

Quos Codices abhinc complura sæcula conscriptos munificentia tua mihi concessit edendos, hos nunc sui secundos exemplis tibi restituo, regina serenissima. Qua in re utrumque gratulor, et sine prisca characteris molestia in hoc uno volumine eos lectitare te posse, et de

re sacra optime meritam jure ex eisdem apud eruditos omnes haberi. Accipe ergo quod præclaram decet sapientiam, religionemque tuam, atque in eo summæ observantiæ in te meæ obsequium humaniter admittæ.

Præfatio.

Perscrutanti mihi præstantissimas Urbis bibliothecas, ex multis variisque manuscriptis Codicibus, quibus abundant, venit in mentem aliquot seligere, publico bono communicandos, quatuor nimirum Sacramentorum Codices, quos et ab antiquitate et ab ecclesiasticorum rituum notitia commendabiles fore censebam. Illos modo sub hoc Sacramentorum titulo exhibemus; norunt quippe omnes apud vetustissimos Ecclesiæ Patres sacramenta antonomastice appellari Christi corpus et sanguinem, cum in altari conficiuntur in missa. Hac præcipue ratione Missales libri, Sacramentorum libri sunt appellati, quamvis nec iis deficiantur quæ ad reliquorum sacramentorum administrationem pertineant. De his Sacramentorum Codicibus, quos edimus, pauca præfari lectori pio æque ac studioso ratio ipsa postulat, ut unde habiti, quando conscripti, et a quo conditi fuerint, prius agnoscat.

Distinxi Codicem sacramentorum Romanæ Ecclesiæ in tres libros, quorum primus est de anni circulo, secundus de sanctorum natalitiis, tertius de Dominicis diebus, variisque causis. Pertinet nunc ad instructissimam bibliothecam serenissimæ reginæ Succiæ, cujus benignitate publici juris fieri licuit. Ipsum viderunt ac sæpius laudarunt eminentissimus card. Bona, lib. de Rebus liturgicis, et doctissimus Joan. Morinus, lib. de Pœnitentia et sacris Ordinationibus, qui in appendice Manuscriptorum ad commentarium de Pœnitentia editum anno 1651, in annotatione ad Sacramentarium Gelasianum, pagina

A 52 : « Antiquissimus, inquit, omnium Codicum, quos nancisci nobis contigit, ille est quem in opere nostro Petavianum sæpius vocavimus a possessore, viro amplissimo, domino Petavio parlamenti Parisiensis senatore integerrimo, qui perhumane illum nobis dedit utendum. Illius character nongentis annis non videtur inferior; est enim scriptus litteris majoribus et quadratis, quas unciales aliqui vocant. Scriptor Latinitatis parum peritus erat; sæpe enim ignorantia potius quam negligentia, aut præcipitatione, παραγράφαι. Scriptus est in Francia, nam in canone commemorantur sancti Dionysius Rusticus et Eleutherius, Hilarius et Martinus. Deinde in officio feriæ 6 ante Pascha, cum oratur pro imperio Romano, dicitur : *Respice propitius ad Romanum, sive Francorum benignus imperium.* Divisus est in tres libros, et uniuscujusque libri initium graphice admodum, et magnis litteris monocondiliis exaratum est. Pertinet nunc ille Codex ad celeberrimam illam et potentissimam Suecorum et Gothorum reginam Christinam, etc. Hæc ille de Codicis possessoribus et qualitatibus. Cujus vetustatem hæc inter alia astruere possunt, 1° quia in Symbolo quod habetur in scrutinio ante Dominicam in Palmis deest additio illa, *Filioque*, quæ sane in Germania Gallia- que (ubi scriptus videtur Codex) VII, et Romæ nonnisi IX Christi sæculo facta fuit; 2° quia non habet missas pro quinque feriis Quadragesimæ, quas sanctus Gregorius II, initio tui sæculi primus instituit, ut scribit Anastasius, sive alius, in Vitæ Pontificæ XX

et præfatio sub nomine Grimoldi suo Sacramento-
rum libro præposita, apud Pamelium, tom. II Litur-
gicon (*Sub nomine Grimoldi*, dixi, quia Micrologus,
cap. 60, illam citat tanquam Albini magistri Caroli
Magui. Vidimus et nos illam præfationem in anti-
quissimo Ms. sancti Gregorii Sacramentario biblio-
thecæ reginæ Sueciæ, sed nullo nomine inscriptam);
3° quia multis missis caret, quas a sæculo VII usur-
patis fuisse scimus, ut in festo Dedicationis sanctæ
Mariæ ad Martyres, mense Maio, et Omnium San-
ctorum, mense Novembri, quarum Bonifacius IV,
qui, Sabiniano intermedio, successit Gregorio Ma-
gno, initio VII sæculi auctor fuit; 4° quod pauciora
hic quam in aliis Sacramentorum libris sanctorum
natalitia recenseantur. Quod iudicium esse vetusta-
tis recte Menardus observavit, cujusque rei german-
am rationem ostendit J. Fronto in prænotatis ad
Kalendariæ Romanæ, præsertim § 3, quia nimi-
rum ea tantum sanctorum festa notabantur in libris
Missalibus, in quibus populi conventus, sive publicæ
missæ a pontifice una cum clero et populo perage-
bantur; 5° quod martyrum solummodo in hoc Co-
dice propria natalitia celebrentur, quodque ex præ-
scio Ecclesiæ usu sancti Felix in Pincis, et Marcellus
papa, qui sanguinem non fuderunt, haud martyres,
sed tantum confessores appellantur. Sunt et alia
complura antiquioris notæ argumenta, quæ in ipso
Codice de se lector deprehendat. Unde illum jure
merito Morinus, lib. VII de Pœnitentia, cap. 1, num.
15, annum septingentesimum anterebere conficit.
Quod vero spectat ad Codicis conditorem, idem
Morinus Gelasii esse censet, licet post sanctum
Gregorium sit scriptus, « seu (ut ejus verbis utar,
loco cit., num. 14) eum officiorum ordinem com-
plecti, qualis ante sanctum Gregorium usurpaba-
tur. » Nec dissenit card. Bona, l. II, cap. 5, de Rê-
bus liturgicis. Ad ejus autem veritatis quæm quæri-
mus assecutionem, lento veluti passu manuducendus
est lector, ut prius, scilicet, repetat jam ab exordio
nascentis Ecclesiæ certas quasdam sacrificandi oran-
dique formulas in usu fuisse. Id acta martyrum Pa-
trumque tractatus nos docent, proferunt enim non
raro stata quædam ac solemnia verba in sacris con-
ventibus recitari solita. Has preces temporis pro-
cessu a pontificibus anctas et restitutas, vel etiam
iterum contractas, Ecclesia semper retinuit, et
ad posterum transmisit, quas in nostris adhuc Missa-
libus habemus, additis tamen aliis quæ de novo
instituantur officii. Sanctum Leonem Magnum inter
alios sanctos antistites egregie huic operi manum
admovisse, ipse ejus stylus, qui se homini vel tantu-
lum in ejus scriptis versato illico prodit, aperte
ostendit. Nec a vero aberrat laudatus Morinus, dum,
lib. IX de Pœnitentia, cap. 39, num. 2, scribit multa
ex his Ritualibus precibus sanctis Silvestro Julioque
pontificibus non esse posteriora, et ex phrasi stylo-
que sapere omnino tempora quæ imperatorem Con-
stantinum præcesserunt. Sic ipse orationis illius
eloquentissimæ archidiaconi ad pontificem in recon-

ditione pœnitentium, quam supra reperies col. 914,
auctorem facit saltem Constantino coætaneum,
licet una aut altera dicitio Gelasianam forsitan sapiat
recensionem. Non me latet hunc ipsum sermonem
Magno Leoni ascribi ab erudito Paschasio Quersnelio,
tom. I Operum ejusdem sancti, cui non difficulter
adhæreo, victus ipso Leonino calamo, quem inibi
mibi videre videor vel primo scribentem, vel fere
ex integro recensentem. Ex his liturgicarum precum
conditoribus præcipue commendatur in Vitis pontifi-
cum sanctus Gelasius pontifex ab anno 492, de quo
ibi: « Fecit etiam Sacramentorum præfationes et
orationes cauto sermone. » Ab hujus sancti præsolis
nova accessione totum illud opus Missalium precum
Gelasianum Codex vocari cœpit; unde ad finem VI sæ-
culi sanctus Gregorius suum Sacramentorum librum
veluti illius breviarium et summum adornavit, ut plane
constat ex Joanne Diacono in Vita ipsius Gregorii,
l. II, cap. 17. Sic enim de illo inquit: « Sed et Ge-
lasianum Codicem de missarum solemnibus multa sub-
trahens, pauca convertens, nonnulla adjiciens pro
exponendis evangelicis lectionibus, in unius libri
volumine coarctavit. » Quibus verbis obiter docemur
Gelasianum Codicem unum quidem, sed in plures
libros fuisse distinctum; qualis est hic noster in
tres libros divisus; id enim mihi videtur Joannes
innuere, dum veluti ex antithesi Gregorium suum
Sacramentarium in unum librum coarctasse dicit.
Post sanctum Gregorium omnes quotquot consecuti
sunt pontifices illo Gregoriano quam maxime uti
sunt opere, illudque aliis nationibus invexerunt, ut
in Adriano patet, qui ipsum Carolo Magno dono de-
dit. Sed et Gelasianum Codicem prorsus rejectum
non crediderim; nam multa illi conformia continet
Antiphonarius ms. Bibliothecæ Anglicæ apud san-
ctum Augustinum hic in Urbe, scriptus ante me-
dium XI sæculi ad usum Ecclesiæ Romanæ. Grego-
riana Exemplaria passim exstant, tum mss. in bi-
bliotheca Vaticana, ac reginæ Sueciæ, et alibi; tum
edita Romæ ab Angelo Roccha, Colonizæ a Pamelio,
ac Parisiis ab Hugone Menardo; quorum quisque
suam Editionem ut germanum Gregorii fetum præ-
dicat. Sed mirum est quam inter se dissideant, ut
difficile sit litem decidere; nec ego tantorum viro-
rum iudex esse possum, aut volo; illud tamen pro
veritatis amore silere non debeo, Pamelio præ reli-
quis me adhærere, moveor enim ex antiquissimorum
mss. Codicum consensu; moveor ex multorum fe-
storum missarumque defectu in ejus editione (si
tamen quæ virgulis vel quæ tanquam aliunde ascita
Pamelius ipse adnotavit diligenter dempseris); mo-
veor ex illius brevitate, quæ Gregorianam coarctati-
onem, juxta Joannis Diaconi narrationem, magis
redolere videtur; nec minoris momenti dixerim Gri-
moldi abbatis, sive Alcuini magistri Caroli Magni
juxta Micrologum, testimonium in prælaudata præ-
fatione, quam Gregoriano operi attextuit. Post hos
autem authenticos Romanæ Ecclesiæ Sacramen-
torum libros, Gelasii nimirum et Gregorii, existit

alia quidem sed privata Missalis libri confectio per Albinum ex utroque conflata; sic enim legitur in Centulensi Chronico, l. III, cap. 3, tom. IV Spicilegii Dacheriani, in indice librorum anno 831 numeratorum: *Missalis Gregorianus et Gelasianus modernis temporibus ab Albino ordinatus.*

Hæc longinqua, sed non prorsus inutili, narratione lector per se jam animadvertere potest cujus sit institutionis Codex quem edimus. Nam hujus Albini non esse constat, quod in ipso non habeantur orationes et missæ quæ tum temporis in Gregoriano Sacramentario passim exstabant. Cur enim Gregorianas missas prætermiserit, qui ex Gregorio primum sumit ille Missale digessit? Nec ipse operis hujus titulus hanc privatam coordinationem patitur, quippe qui absolutam sibi vindicet Romanæ Ecclesiæ usum et auctoritatem. Gregorianum autem non esse facile sibi quispiam persuadebit, si illum cum hoc nostro contulerit, adeo discrepant; quin ex ipsa collatione argumentabitur hunc esse Gelasianum Codicem illum a Joanne Diacono memoratum. Inde enim constat 1° multa esse in Gregoriano subtracta; 2° pauca conversa; 3° nonnulla eidem adjecta quæ in hoc non exstant. Ut summa dicam, hunc enim Romanæ Ecclesiæ Sacramentorum Codicem putaverim, qui Gelasii olim appellabatur ex illius sancti pontificis precum augmento. *Appellabatur*, dixi; nolim enim illum integrum ei ascribas, sed Leoni Magno magna ex parte, ejusque prædecessoribus Romanis episcopis. Nec immerito; cœperam enim Leoninas phrasas sententiasque cum hoc Codice conferre, et inveniri nedum stylium, sed ipsissima verba Leonis hic recitari; et hinc certior factus, paulo certius hoc asserere non dubito: hoc quod mihi prosequi otium non permisit, studiosus quisque summet observatione præstare poterit. Id tamen libentius admitto huic Codici nonnulla esse apposita sequenti sæculo, quæ præfatos conditores non sapiunt; non multa tamen sunt ea in tertio libro, pauciora enim deprehendes in secundo, paucissima in primo. Nec ideo recte dixeris respuendum, sicut nec omnino rejicitur tanquam fucatus sancti Gregorii Sacramentarius; etsi in illo legas missam in Dedicatione sanctæ Mariæ ad Martyres, quam instituit aliquot post eum annis Bonifacius IV. Constat enim hujusmodi sacros libros non ad miram eruditionem conscribi, sed ad usum potissimum Ecclesiarum, unde novas semper accessiones pati oportet, prout ipsa consuetudinis temporisque ratio tulerit. Et hinc quam facillime refellitur quod opponi possit, in hoc Codice sanctum Gregorium in canone nominari, et illius in eo verba: *Diesque nostros in tua pace disponas*, et quod majus est, integrum capitulum ex ejus Registro inter sacras ordinationes recitari; nam ultro concedimus non exiguo post tempore fuisse conscriptum, et hinc aliqua additamenta passum. Rursus institutionem sancto Gregorio antiquiorem hunc Codicem continere non obscure elici posse videtur ex eo quod in ipso non exstat sancti Pauli

Commemoratio, pridie Kal. Julii; quodque in Kalendas ejusdem, missa notetur propria pro natali sancti Petri, et ipsomet die alia item propria pro natali sancti Pauli. Auctorem enim hujusmodi Commemorationis sanctum Gregorium facit Micrologus, consentientibus illius Sacramentariis. Antea enim eodem die utriusque apostoli, ut festum in duabus v. is Triumphali et Ostiensi, ita et repetita missa in duobus basilicis, Vaticana sancti Petri, et sancti Pauli extra Portam Trigemnam a Romano antiatite celebrabatur. Pulchre Prudentius, qui sub finem IV sæculi floruit, id expressit in hymno apostolorum his verbis:

Aspice per bifidas plebs Romula funditis plateas:
Lux in duobus fervet una festis.
Nos ad utrumque tamen gressu properemus incitato,
Et his et illis porruamur hymnis.
Ibimus ulterius qua fert via Pontis Adriani;
Lavam deinde fluminis potemus.
Trans tiberina prius solvit sacra pervigil sacerdos:
Mox hic recurrit, dulcitate vota.

Cui prisco mori optime respondet noster hic Codex, cum duas separatim missas uno eodemque apostolorum die præscribit, præter tertiam de utroque apostolo communem, in aliis utique Urbis ecclesiis recitandam. Gelasianum autem hunc esse Codicem liquido (ni fallor) ostendit Tolosanus ille Codex allatus a Morino in appendice ad commentarium de Pœnitentia, pag. 55, ita enim in eo scribitur in officio Sabbati sancti cum XII lectiones leguntur: « Sequuntur lectiones secundum Gelasium. Oratio antequam legatur prima lectio, illico post benedictionem cerei, scilicet. Descriptis mox XII lectionibus secundum Gelasium, sequitur ibi Rubrica: « Item lectiones secundum Gregorium. Lectio prima in Genesi: *In principio creavit Deus.* Oratio. *Deus, qui mirabiliter creasti hominem*, et reliqua, ut supra, secundum Gelasium. » Hinc discimus in Gelasiano Codice cerei benedictionem contineri, primæque lectioni Geneseos orationem præire, atque XII in eo lectiones contineri, quæ omnia ut in Gregorianis non habentur, ita in hoc nostro plenissime exhibentur, nisi quod hic X tantummodo lectiones habentur, duabus omissis librarii oscitantia, ut conjicio. Nec minus favet antiquissimum Missale ms. membranaeum bibliothecæ Vallicellaneæ Oratorii signatum B. VIII, in quo Dominicis diebus post Pascha et Pentecosten duplex fere missa notatur, altera missa sic inscripta: *Item alia missa.* At Dominica 2 post Octavas Paschæ hæc secunda missa sic describitur.

« *Alia missa sancti Gelasii.*

« *Tibi placitam, Deus noster, populo tuo tribue voluntatem, quia tunc illi prospera cuncta præstabis, cum tuis aptum feceris institutis.*

« *Super obl.*

« *His nobis, Domine, mysteria conforatur, quo terrena desideria mitigantes, discamus amare celestia.* Per.

« *Ad commun.*

« *Sacramenta quæ sumpsimus, quæsumus, Domine,*

et spiritualibus nos expient alimentis, et corporalibus A
tuscantur auxiliis. Per. »

Ilanc eandem sancti Gelasii missam hic legimus eodem die; in hoc tantum est discrimen, quod hic duæ, ibi una præscribitur oratio. At orationem alteram habet Missale illud in missa priori, quæ est Gregoriana; ex duabus nimirum orationibus Gelasianis unam prætermisit, alteras Gregorius retinuit, qui, ut jam dictum est, ex Gelasiano multa subtraxit, pauca convertit, nonnulla de suo adjiciens. Lectorem tandem non prætereatur quod in nostro hoc Codice sæpius missæ, orationes et preces inscribantur; qui titulus quam bene consonet Sacramentorum libro in Romana Ecclesia ante sanctum Gregorium usurpato, testem affero Vigilium, qui, quadraginta plus annis ante eum, hoc est anno 538, B
Ordinem præcum scripsit, in epist. ad Eutherium, cap. 5. « In celebritate missarum nullo nos tempore, nulla festivitate significamus habere divisum, sed semper eodem tenore oblata Deo munera consecrare. Quoties vero paschalis, aut Ascensionis Domini, vel Pentecostes, et Epiphaniæ, sanctorumque Dei fuerit agenda festivitas, singula capitula diebus apta subjungimus, quibus commemorationem sanctæ solemnitatis, aut eorum facinus quorum natalitia celebramus; cætera vero ordine consueto prosequimur. Quapropter et ipsius canonicæ precis textum direximus subter adjectum, quem (Deo propitio) ex apostolica traditione suscepimus. Et ut charitas tua cognoscat quibus loca aliqua festivitibus apta connectes, paschalis diei præces similiter adjecimus. » Hæc ille. Ubi etiam missales orationes capitula vocavit ex antiquo more, quem videre est in Breviario Mozarabo, in quo complures orationes capitula vocantur. Hæc de primo Codice Sacramentorum Romanæ Ecclesiæ indicasse sufficiat.

Hæc visa sunt studioso lectori compendio prælibanda. Cæterum fusioribus adnotationibus hos Sacramentorum libros illustrare cœperamus quidem;

sod cum non vacaret, maluimus eruditorum desiderio cito potius satisfacere, quam diuturniore adhuc tempore iis elucidandis lucubrare. Pari item de causa id quod circa libri medium ad marginales oras aggressi fueramus, ut textus castigationes inibi ex aliis Codicibus apponeremus, longius prosequi non potuimus Codicum defectu, qui tam tempora ad manum non erant. Nostrarum nihilominus adnotationum loco, quod attinet ad libros Sacramentorum Romanæ Ecclesiæ, præsto esse possunt Vicecomitis, Pamelii, Rocchæ, Menardi, Hallerii, Haberti, Morini, et cardinalis Donæ, clarissimorum virorum, eruditissimæ commentationes, ut Ordinem Romanum, Alcuinum, Amalarium, cæterosque antiquiores omittam. Pro Gallicanis autem Missalibus Patres sunt potissime consulendi, Augustinus, Casarius Arelatensis, Gregorius Turonensis, ceterique Galliæ veteres Scriptorum, a quibus haud exigam lucem accipere posse animadvertimus. Quod autem prolixioribus notationibus conficere nequivimus, hoc vel qualitercunque ex parte præstare conati sumus. Quantum enim properatim fas fuit, conferri curavimus cum aliis sacris libris Codicem Sacramentorum Romanæ Ecclesiæ (Gallicanorum enim Missalium alia exempla non habuimus) ut in promptu essent castigationes mendorum quibus ille scetet. Quæ vero ex ejusmodi libris facile emendari non potuerunt, lectori castiganda reliquimus. Quem admonitum volumus integra nos fide, ut par est, ipsa ms. Exemplaria exhibere, iis tantum subtilis erroribus, nec tamen omnibus, qui fastidium magis facerent quam fidem, cujusmodi sunt *medillam, concide, antestes*, etc., qui non tantum scriptoris, quantum linguæ Latinæ vitio, quæ tum communis erat et vulgaris, sed jam Barbarorum commitione fœdata, sunt ascribendi; reliquos vero barbarismos et solœcismos, maxime qui multifarie restitui possent, de industria retinuimus.

A † Ω

IN NOMINE DN̄I JESU XPI SALVATORIS

INCIPIT LIBER SACRAMENTORUM ROMANÆ ECCLESIAE.

ORDINIS ANNI CIRCULI.

ORAT. ET PRECES IN VIGILIIS NATALIS DOMINI.

Ad nonam.

Da nobis, omnipotens Deus, ut sicut adoranda Filii tui Natalitia prævenimus, ^a sic et ejus munera capiamus sempiternis gaudentes. Per Dominum nostrum.

Præsta, misericors Deus, ut ad suscipiendum Filii

^a *Leges: sic ejus.*

D tui singulare Nativitatis mysterium, et mentes credentium præparentur, et non credentium corda subdantur. ^b Per Dominum nostrum.

Secreta.

Tanto nos, Domine, quæsumus, promptiore servitio hujus sacrificia præcurrere concede solemniter,

^b *Leges: Per.*

quanto in hoc constare principium nostræ redemptionis ostendis. ^a Per.

Postcommun.

Hujus nos, Domine, sacramenti semper natalis instauret, ^b cujus nobilitas singularis humanam repperit vetustatem. Per Dominum.

II.

ITEM DE VIGILIA DOMINI.

In nocte.

Deus, qui hanc sacratissimam noctem veri luminis fecisti illustratione clarescere, da, quæsumus, ut cujus lucis mysterium in terra cognovimus, ejus quoque gaudiis in cælo perfruamur. Per.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut Unigeniti tui nova per carnem Nativitas liberet, quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet. Per.

Secreta.

Munera nostra, Domine, quæsumus, Nativitatis hodiernæ mysteriis apta ^c proveniant. Ut sicut homo genitus, idem ^d præfulsit et Deus, sic nobis hæc terrena substantia conferat quod divinum est. Per.

¶ et justum est, æquum et salutare. Cujus divinæ Nativitatis potentiam ingenita virtutis tuæ genuit magnitudo. Quem semper Filium et ante tempora æterna generatum, quia tibi pleno atque perfecto æterni Patris nomen non defuit, prædicamus, verum etiam honore, majestate, atque virtute æqualem tibi cum sancto Spiritu constemur, dum trino vocabulo unicam credimus majestatem. Quem laudant angeli.

Postcommun.

Læti, Domine, frequentamus salutis humanæ principia, quia trina celebratio beatæ competit mysterio Trinitatis. Per Dominum nostrum.

III.

ITEM IN VIGILIA DOMINI

Mane prima.

Deus, qui per beatæ Mariæ sacræ virginis partum sine humana concupiscentia ^e percreatum, in Filii tui membra venientes, paternis fecisti præjudiciis non teneri, præsta; quæsumus, ut, hujus creaturæ novitate suscepta, vetustatis antiquæ contagiis exuamur. Per eundem Dominum.

Respice nos, omnipotens et misericors Deus, et mentibus clementer humanis, nascente Christo, summæ veritatis lumen ^f infunde. Per.

Secreta.

Da nobis, Domine, ut Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi solemnia, quæ præsentibus sacrificiis prævenimus, sic nova sint nobis, ut continuata permaneant, sic perpetua perseverent, ut suo miraculo nova semper existent. Per eundem.

Item alia.

Cuncta, Domine, quæsumus, his muneribus a nobis semper diabolica signamenta seclude, ut nostri

^a Lege: Per Dominum.

^b Nativitas, et sic in Sacramentar. sancti Gregorii, apud Pamelium et Menardum, in die Natalis Domini habetur.

^c Apud Menard. et Pamel. legitur: proveniant.

^d Apud eosdem: refulsit Deus.

A Redemptoris exordia purificatis mentibus celeberrimus. Per.

¶ Nos, sursum cordibus erectis, divinum adorare mysterium, quo humana conditio, veteri terrenaque lege cessante, nova cælestisque substantia mirabiliter restaurata profertur, ut quod magno Dei munere geritur magnis Ecclesiæ gaudiis celebretur. Per.

Postcommun.

Concede nobis, Domine, quæsumus, ut Sacramenta, quæ sumpsimus, quicquid in nostra mente vitiosum est, ipsius medicationis dono curetur. Per.

Ad populum.

B Populum tuum, Domine, quæsumus, tueantur, sanctificent, et gubernent, æternumque perficiant tam devotionibus acta solemnibus, quam natalitii agenda divinis Jesu Christi Domini nostri.

IV.

ITEM IN NATALE DOMINI.

In die.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui hunc diem per incarnationem Verbi tui, et per partum beatæ virginis Mariæ consecrasti, da populis tuis in hac celebritate ^g justitiæ ut et qui tua gratia sunt redempti, tua adoptione sint filii. Per Dominum.

Præsta, misericors Deus, ut natus hodie Salvator, sicut divinæ generationis est auctor, ita et immortalitatis sit ipse largitor. Per.

Secreta.

C Oblatio tibi sit, Domine, hodiernæ festivitatis accepta, ^h quia et nostræ reconciliationis processit perfecta placatio, et divini cultus nobis est indita plenitudo Jesu Christi Domini nostri. Qui tecum vivit.

¶ Tuæ laudis hostiam jugiter immolantes. Cujus figuram Abel justus instituit, agnus quoque legalis ostendit, celebravit Abraham, Melchisedech sacerdos exhibuit, sed verus agnus, æternus Pontifex hodie natus Christus implevit. Et ideo cum angelis.

ⁱ *Infra action.*

Communicantes, et diem sacratissimum celebrantes, in quo incontaminata virginitas huic mundo edidit Salvatorem Jesum Christum Dominum nostrum. Sed et memoriam.

Postcommun.

D Da nobis, Domine, quæsumus, ipsius recensita Nativitate vegetare, cujus cælesti mysterio et pascemur, et potamur Jesu Christi Domini nostri Filii tui. Qui tecum vivit.

Ad populum.

Præsta, quæsumus, Deus noster, ut familia tua, quæ Filii tui Domini nostri Jesu Christi est Nativitate salvata, ejus etiam sit perpetua redemptione secunda. Per Dominum.

^e Apud eosdem: procreatum.

^f Pamelio et Menardo, ostende.

^g In Missali Gothico, lætitiæ.

^h Ita in missa Ambrosiana apud Pamelium infra octavam Nativitatis Domini.

ⁱ Lege: *Intra.*

V.

ITEM ORAT. DE NATAL. DOMINI.

Ad resp. sive matut.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et populum tuum, qui te factore conditus, teque est reparatus auctore, te etiam jugiter operante, salvetur. Per Dominum.

Largire, quæsumus, Domine, famulis tuis fidei et securitatis augmentum, ut qui de Nativitate Domini nostri Jesu Christi gloriantur, et adversa mundi, te gubernante, non sentiant, et quæ temporaliter celebrare desiderant, sine fine percipiant. Per Dominum.

Deus, qui populo tuo plene præstitisti redemptionis effectum, ut non solum Unigeniti tui Nativitate corpora, sed etiam et crucis ^a patibulo salvaretur, hujus, quæsumus, fidei famulis tuis tribue firmitatem, ut usque ad promissum gloriæ præmium, ipso quoque gubernante, perveniant. Per.

Deus, qui humanæ substantiæ dignitatem et mirabiliter condidisti, et mirabiliter reformasti, ^b da, quæsumus, ut ejus efficiamur in divina consortes, qui nostræ humanitatis fieri dignatus est particeps Christus Filius tuus. Per eundem Dominum nostrum.

Omnipotens sempiternæ Deus creator humanæ reformatorque naturæ, quam Unigenitus tuus in utero perpetuæ virginitatis assumpsit, respice nos propitius, ut, Filii tui incarnatione suscepta, inter ipsius mereamur membra numerari. Per eundem.

Deus, qui Nativitatis tuæ exordium pro nostra necessarium salvatione duxisti, respice nos propitius, et quo similes ad imaginem tuam fecisti, similiores observatione perfice mandatorum. ^c Per.

VI.

IN NAT. SANCTI STEPHANI MARTYR.

VII Kal. Januariæ.

Omnipotens æternæ Deus, qui primitias martyrum in sancti Levitæ Stephani sanguine dedicasti, tribue, quæsumus, ut pro nobis intercessor adsistat, qui pro suis etiam persecutoribus supplicavit. Per.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut sicut divina laudamus in sancti Stephani passione magnalia, sic indulgentiam tuam piis ejus precibus assequamur. Per.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut beatus Stephanus Levita magnificus, sicut ante alios imitator dominicæ passionis et pietatis enituit, ita sit fragilitatis nostræ promptus adjutor. Per.

Secreta.

Grata tibi sint, Domine, munera, quæsumus, devotionis hodiernæ, quæ beati Stephani martyris tui commemoratio gloriosa depromit. Per.

Postcommun.

Gratias agimus, Domine, multiplicatis circa nos miserationibus tuis, qui et Filii tui Nativitate nos salvas, et beati martyris Stephani deprecatione sustentas. Per.

^a *Lego: ejus patibulum.*

^b *Apud Pamelium, et Menardum: Da nobis, quæsumus, ejus divinitatis esse consortes.*

^c *In Ambrosiana missa apud Pamelium legitur:*

A

Ad populum.

Beatus martyr Stephanus, Domine, quæsumus, pro fidelibus tuis suffragator accedat, qui dum bene sit tibi placitus, pro his etiam prosit auditor. Per. ^d VII.

IN NAT. SANCTI JOAN. EVANGEL.

VI Kal. Januariæ.

Deus, qui per os beati apostoli tui Joannis evangelistæ, Verbi tui nobis arcana reserasti, præsta, quæsumus, ut quod ille nostris auribus excellenter infudit, intelligentiæ competentis eruditione capiamus. Per Dominum nostrum.

Deus, qui beati Joannis evangelistæ præconiis Principii sempiterni secreta reserasti, da, quæsumus, ut ad intelligentiam Verbi ejus per quem nobis ^e splenduit suffragiis accedamus. Per Dominum.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut excellentiam Verbi tui, quam beatus evangelista Joannes adseruit, et convenienter intelligere valeamus, et veraciter confiteri. Per.

Secreta.

Supplicationibus apostolicis beati Joannis evangelistæ, quæsumus, Ecclesiæ tuæ, Domine, commendetur oblatio, cujus magnificis prædicationibus eruditur. Per.

Postcommun.

Beati evangelistæ Joannis nos, Domine, quæsumus, merita prosequantur, et tuam nobis indulgentiam semper implorent. Per.

Ad populum.

Adsit Ecclesiæ tuæ, Domine, quæsumus, beatus evangelista Joannes, ut cujus perpetuus doctor existit, semper esse non desinat suffragator. Per.

VIII.

IN NATAL. INNOCENT.

V. Kal. Januariæ.

Deus, cujus hodierna die præconium Innocentes martyres non loquendo, sed moriendo, confessi sunt, omnia in nobis vitiatorum mala mortifica, ut fidem tuam, quam lingua nostra loquitur, etiam moribus vita fateatur. Per Dominum.

Deus, qui bonis tuis Infantium quoque nescia sacramenti corda præcedis, tribue, quæsumus, ut in nostra conscientia fiduciam non habentes indulgentia semper copiosa ^f præveniat. Per.

Adjuva nos, Domine, quæsumus, eorum deprecatione sanctorum, qui Filium tuum humana necdum voce profitentes, celesti sunt pro ejus natiuitate gratia coronati. Per.

Secreta.

Adesto, Domine, muneribus Innocentium festiuitate sacrandis, et præsta, quæsumus, ut eorum sinceritatem possimus imitari, quorum tibi dicendam veneramus infantiam. Per.

Postcommun.

Ipsi nobis, Domine, quæsumus, postulent mentium puritatem, quorum innocentiam hodie solemniter celebramus. Per Dominum.

Qui cum.

^d *Lege: VI.*

^e *Lege: splendit.*

^f *Lege: perveniat*

Ad populum.

Discat Ecclesia tua, Deus, Infantum, quos hodie veneramus, exemplo sinceram tenere pietatem, quæ prius vitam præstitit sempiternam, quam possit nosse præsentem. Per Dominum nostrum.

IX.

ITEM IN OCTABAS DOMINI.

Kal. Januar.

Deus, qui bonis nati Salvatoris diem celebrare concedis octavam, fac, quæsumus, nos ^a ejus perpetua divinitate ^b muniri cujus sumus carnali commercio reparati. Per.

Omnipotens sempiterne Deus, ^c qui Unigenito tuo novam creaturam nos tibi esse fecisti, custodi opera misericordiæ tuæ, et ab omnibus nos maculis vetustatis emunda, ut per auxilium gratiæ tuæ in illius inveniamur forma, in quo tecum est nostra substantia. Per.

Secreta.

Præsta, quæsumus, Domine, ut per hæc munera, quæ Domini Jesu Christi arcanae Nativitatis mysterio gerimus, purificatæ mentis intelligentiam consequamur. Per Dominum.

¶ Per Christum Dominum nostrum. Cujus hodie octavas nati celebrantes, tua, Domine, mirabilia veneramus. Quia quæ peperit, et mater et virgo est, ^d qui natus est, et infans et Deus est. Merito cæli locuti sunt, angeli gratulati, pastores lætati, magi mutati, reges turbati, parvuli gloriosa passione coronati. Lacta, Mater, cibum nostrum; lacta panem de cælo venientem in præsepio positum velut piorum cibaria jumentorum. Illic namque agnovit hos possessorem suum, et asinus præsepium Domini sui, circumcisio, scilicet, et præputium. Quod etiam Salvator et Dominus noster a Simeone susceptus in templo, plenissime dignatus est adimplere. Et ideo cum angelis, et archangelis.

Postcommun.

Præsta, quæsumus, Domine, ut quod Salvatoris nostri iterata solemnitate percipimus, perpetuæ nobis redemptionis conferat medicinam. Per.

Ad populum.

Omnipotens sempiterne Deus, qui tuæ mensæ participes a diabolico iubeas abstinere convivio, da, quæsumus, plebi tuæ ut, gustu mortiferæ profanitatis abjecto, puris mentibus ad epulas æternæ salutis accedat. Per.

X.

PROHIBENDUM AB IDOLIS.

Omnipotens sempiterne Deus, da nobis voluntatem tuam et fidei mente retinere, et pia conversatione deprimere, ut Ecclesia tua, a profanis vanitatibus expiata, non aliud profiteatur verbis, aliud exercent actione. Per Dominum.

^a In exemplari : *esse*, — sed mendose. Ita correctum ex Pamelio.

^b In Exemplari : *munera*, — sed perperam. Sic emendatum ex Pamelio.

^c Apud Pamel. et Menard. legitur : *qui in*.

^d Lege : *quia*.

^e Apud Menardum in die Epiphaniæ habetur : *in substantia nostræ mortalitatis apparuit, in novam nos*

A

Secreta.

Ut tibi grata sint, Domine, munera populi tui, ab omni, quæsumus, eum contagione perversitatis emunda, nec falsis gaudiis inhærere patiaris, quos ad diversitatis tuæ præmia venire promittis. Per.

Postcommun.

Mysteriis tuis veneranter adsumptis, quæsumus, Domine, ut contra nostræ conditionis errorem, et contra diabolicas armemur insidias. Per.

XI.

IN VIGILIS DE THEOPHANIA.

Contra nostra, quæsumus, Domine, venturæ festivitatis splendor inlustret, quo mundi hujus tenebris carere valeamus, et perveniamus ad patriam claritatis æternæ. Per.

Secreta.

B Tribue, quæsumus, Domine, ut eum præsentibus immolemus sacrificiis, et sumamus, quem venturæ solemnitatis pia munera præloquuntur. Per.

¶ Quia cum Unigenitus tuus ^e in substantiæ nostræ mortalitatis lucem reparavit. Per quem laudant angeli.

Postcommun.

Inlumina, quæsumus, Domine, populum tuum, et splendore gratiæ tuæ cor ejus semper accende, ut Salvatoris mundi, stella famulante, manifestata natiuitas mentibus eorum et reveletur semper et crescat. Per.

XII.

ITEM IN THEOPHANIA.

In die.

C Omnipotens sempiterne Deus, qui Verbi tui incarnationem præclari testimonio sideris indicasti, quod videntes magi oblati Majestatem tuam innumeribus ^f adorarunt, concede ut semper in mentibus nostris tuæ appareat stella justitiæ, et noster in tua sit confessione thesaurus. Per.

Deus, cujus Unigenitus in substantia nostræ carnis apparuit, præsta, quæsumus, ut per eum quem similem nobis foras agnovimus, intus reformari mereamur. Per Dominum nostrum.

Deus illuminator omnium gentium, da populis tuis perpetua pace gaudere, et illud lumen splendendum infunde cordibus nostris, quod trium magorum mentibus ^g aspersisti. Per.

Secreta.

D Hostias tibi, Domine, pro nati tui Filii apparitione deferimus, suppliciter exorantes, ut sicut ipse nostrorum auctor est munerum, ipse sit misericors et susceptor Jesus Christus Dominus noster. Qui tecum vivit.

¶ Te laudare mirabilem ^h Dominum in omnibus operibus tuis, quibus regni tui mysteria revelasti. ⁱ Hancque ^j enim festivitatem index puerperæ virginalis stella præcessit, quæ natum in terra immortalitatis suæ lucem reparavit.

^f Lege : *adorarent*.

^g Apud Pamelium et Menardum : *aspirasti*.

^h Lege : *Deum*.

ⁱ Apud Pamelium legitur : *Hanc etenim festivitatem Dominicæ apparitionis index stella præcessit*.

^j Lege : *II*.

cœli Dominum magis stupentibus nuntiaret. Ut manifestandus unodo Deus, et cœlesti denunciaretur Indicio, et temporaliter procreatus signorum temporalium ministerio panderetur. Et ideo.

Infra action.

Communicantes, et diem sacratissimum celebrantes, quo Unigenitus tuus in tua tecum gloria sempiternus, in veritate nostræ carnis natus, magis de longinquo venientibus visibilis et corporalis apparuit. Sed et memoriam.

Postcommun.

Cœlesti lumine, quæsumus, Domine, semper et ubique nos præveni, ut mysterium, cujus nos participes esse voluisti, et puro cernamus intuitu et digno percipiamus effectum. Per.

Ad populum.

Deus, qui per hujus celebritatis mysterium æternitatis tuæ lumen cunctis gentibus suscitasti, da plebi tuæ Redemptoris sui plenum cognoscere fulgorem, ut ad perpetuum claritatem per ejus incrementa perveniat. Per.

XIII.

IN SEPTUAGESIMA.

Deus, qui per ineffabilem observantiam sacramenti famulorum tuorum præparas voluntates, donis gratiæ tuæ corda nostra purifica, ut quod sancta est devotione tractandum, sinceris mentibus exequamur. Per Dominum.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, fragilitati nostræ sufficientiam competentem, ^a ut suæ reparationis affectum et pia conversatione recenseat, et cum exultatione suscipiat. Per.

Secreta.

^b Concede, misericors Deus, et digne tuis serviro semper altaribus, et eorum perpetua participatione salvari. Per.

Ad populum.

Sacræ nobis, quæsumus, Domine, mensæ libatio, et piæ conversationis augmentum, et tuæ protectionis continuum præstet auxilium. Per.

XIV.

IN SEXAGESIMA

Tuere, quæsumus, Domine, plebem tuam, et sacram sollemnitate recolentem gratiæ cœlestis largitate proseguere, ut visibilibus adjuncta solatiis, ad invisibilia bona promptior incitetur. Per Dominum nostrum.

Adjuva nos, Deus salutaris noster et ad beneficia recolenda, quibus nos instaurare dignatus es, tribue venire gaudentes.

Secreta.

Intende, quæsumus, Domine, hostias familiæ tuæ, quam sacris muneribus facis esse participem, tribuas ad eam plenitudinem pervenire. Per.

Postcommun.

Sit nobis, quæsumus, Domine cibus sacer, potus-

^a Lege : *sui*. — Pamelius vero in exemplari emendato legit : *ut in sui reparationis effectum*.

^b Lege : *Concede nobis*

^c Apud Pameliu habetur : *tuæ, et quam*.

A que salutaris, qui et temporalem vitam munit, et præstet æternam.

Ad populum.

Rege, quæsumus, Domine, populum tuum, et gratiæ tuæ in eo dona multiplica, ut ab omnibus liber offensis, et temporalibus non destituatur auxiliis, et sempiternis gaudeat institutis. Per.

XV.

ORAT. ET PRECES SUPER PŒNITENTES.

Exaudi, Domine, preces nostras, et confidentium tibi parce peccatis, ut quos conscientiæ reatus accusat, indulgentiæ tuæ miseratio absolvat. Per.

Præveniat hunc famulum tuum, quæsumus, Domine, misericordia tua, et omnes iniquitates ejus celeri indulgentia deleantur. Per Dominum nostrum.

B Adesto, Domine, supplicationibus nostris, nec sit ab hoc famulo tuo clementiæ tuæ longinqua miseratio. Sana vulnera, ejusque remitte peccata, ut nullus a te iniquitatibus separatus, tibi semper Domino valeat adherere. Per.

Domine Deus noster, qui offensione nostra non vinceris, sed satisfactione placaris, respice, quæsumus, ad hunc famulum tuum, qui se tibi peccasse graviter confitetur. Tuum est ablutioem criminum dare, et veniam præstare peccantibus, qui dixisti pœnitentiam te malle peccatorum, quam mortem. Concede ergo, Domine, hoc, ut et tibi pœnitentiæ excubias celebret, ut, correctis actibus suis, ^d conferre tibi ad te sempiterni gaudia celebretur. Per.

Precor, Domine, clementiam tuæ majestatis ac nominis, ut huic famulo tuo peccata et facinora sua confluenti veniam dare, et præteritorum ^e criminum relaxare digneris. Qui humeris tuis ovem perditam reduxisti ad caulas, qui publicani precibus vel confessione placatus es, tu etiam, Domine, et huic famulo tuo placare, ut ejus precibus benignus adiste, ut in confessione flebili permanentem clementiam tuam celeriter exoret, et sanctis ac sacris altaribus restitutus, spei rursus æternæ et cœlestis gloriæ reformetur. Per.

XVI.

ORDO AGENTIBUS PUBLICAM PŒNITENTIAM.

Suscipis eum iv feria mane in capite Quadragesimæ, et cooperis eum cilicio, oras pro eo, et inclaudis usque ad Cœnam Domini. Qui eodem die in gremio præsentatur ecclesiæ, et prostrato eo omni corpore in terra, dat orationem pontifex super eum ad reconciliandum in quinta feria Cœnæ Domini, sicut ibi continetur.

XVII.

ORAT. ET PRECES A QUINQUAG. USQUE QUADRAGES.

Aufer a nobis, Domine, quæsumus, iniquitates nostras, ut ad sancta sanctorum puris mereamur sensibus introire. Per.

Perfice, Domine, benignus in nobis observantiam

^d Restituendum ex Menardo : *conferri sibi a te sempiterna gaudia gratuletur*.

^e Apud eundem : *criminum debita relaxare*.

sanctæ subsidium, ut quæ te auctore facienda co-
gnovimus, te operante impleamus. Per.

Secreta.

Sacrificium, Domine, observantiæ paschalis ^a ex-
cinius; præsta, quæsumus, ut tibi et mentes no-
stras reddat acceptas, et ^b continentię promptio-
res. Per.

Postcommun.

Repleti sumus, Domine, donorum participatione
cælestium; præsta, quæsumus, ut eadem et sum-
mus jugiter, et incessabiliter ambiamus. Per.

Ad populum.

De multitudine misericordiæ tuæ, Domine, popu-
lum tibi protege constituentem, et corporaliter guber-
natum, piæ mentis affectu tuis muneribus adsequen-
dis effice promptiorem. Per Dominum nostrum. B

IN JEJUNIO PRIMA STATION.

Feria IV.

Inchoata jejunia, quæsumus, Domine, benigno fa-
vore prosequere, ut observantiam, quam corpora-
liter exercent, mentibus valeamus implere sinceris. Per.

Fac nos, quæsumus, Domine, salutis nostræ cau-
sas et devotis semper frequentare servitiis, et devo-
tius recolere principaliter inchoatas. Per.

Secreta.

Fac nos, quæsumus, Domine, his muneribus
offerendis convenienter aptari, quibus ipsius vene-
rabilis sacramenti venturum celebremus exordium.
Per.

Postcommun.

Tribue nobis, omnipotens Deus, ut dona cælestia,
quæ debito frequentamus obsequio, sincera pro-
fessione sentiamus. Per

Ad populum.

Re pice, Domine, quæsumus, super famulos tuos,
et in tua misericordia confidentes cælesti protege
benignus auxilio. Per.

FERIA SEXTA

In Quinquagesima.

Da, quæsumus, Domine, fidelibus tuis jejuniis
paschalibus convenienter aptari, ut suscepta solem-
niter castigatio corporalis cunctis ad fructum proficiat
animarum. Per.

Adjuva nos, Deus salutaris noster, ut quæ conlata
nobis honorabiliter recensemus, devotis mentibus D
adsequamur. Per.

Secreta.

Præpara nos, quæsumus, Domine, hujus præcipue
festivitatis officiis, ut hæc sacrificia sobriis menti-
bus celebremus. Per.

Postcommun.

Salutari munere, Domine, satiati, supplices de-
precamur, ut cujus lætamur gustu, reparemur ef-
fectu. Per Dominum nostrum.

^a Apud Pamelium, feria 6 intra quinquagesimam :
offerimus; et apud Monardum, eadem feria 6 : quod
offerimus.

^b Apud Pamelium, feria 6 : continentię promptio-
ris nobis tribuat facultatem.

Ad populum.

Præsta famulis tuis, Domine, abundantiam pro-
tectionis et gratiæ; da salutem mentis et corporis;
da continua prosperitatis augmenta; et tibi semper
fac esse devotos. Per Dominum nostrum.

FERIA SEPTIMA

In Quinquagesima.

Observationis hujus annua celebritate lætantes,
quæsumus, Domine, ut paschalibus actionibus in-
hærentes, plenis ejus effectibus gaudemus. Per.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et
hoc solemne jejunium, quod animis, ^d corporibus
curandis salubriter institutum est, devoto servitio
celebremus. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, sacrificium, cujus te voluisti
^e dignanti immolatione placare; præsta, quæsumus,
ut hujus operatione mundati, beneplacitum tibi no-
stræ mentis offeramus affectum. Per.

Postcommun.

Cælestis vitæ munere vegetati, quæsumus, Domi-
ne, ut quod est nobis in præsentī vita mysterium,
fiat æternitatis auxilium. Per.

Ad populum.

Fidelibus tuis, Domine, perpetua dona firmentur,
ut eadem percipiendo te quærant, et quærendo sine
fine percipiant. Per.

XVIII.

ORAT. ET PRECES.

Dominica in Quadragesima.

Inchoantis initium.

Concede nobis, omnipotens Deus, ut per annua
quadragesimalis exercitia sacramenti, et ad intelli-
gendum Christi proficiamus arcanum, ^f et affectus
ejus digna conversatione sectemur. Per.

Omnipotens sempiternus Deus, qui nobis in obser-
vatione jejunii, et eleemosynarum semine posuisti
nostrorum remedia peccatorum, concede nos opera
mentis et corporis semper tibi esse devotos. Per.

Secreta.

Sacrificium, Domine, quadragesimalis intitū so-
lemniter immolamus, te, Domine, deprecantes, ut
cum epularum restrictione carnalium, ^g noxiis quo-
que voluptatibus ^h temperemur. Per.

Postcommun.

Præsta nobis, omnipotens Deus, ut vivificationis
tuæ gratiam consequentes, in ejus munere semper
glorietur. Per.

Ad populum.

Super populum tuum, Domine, quæsumus, beno-
dictio copiosa descendat, consolatio tribuatur, fides
sancta succrescat, redemptio sempiterna firmetur.
Per Dominum nostrum.

^e Pamelius : et concede ut hoc.

^d Pamelio : corporibusque.

^f Apud eundem : dignanter immolatione placari.

^g Eidem : et effectus.

^h Monardus : temperemus.

FERIA SECUNDA

In Quadragesima.

Sanctifica, Domine, quæsumus, nostra jejunia, et cunctarum nobis indulgentiam propitius largire culpæ. Per Dominum.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui per continentiam salutarem et corporibus mederis et inentibus, majestatem tuam suppliciter exoramus, ut pia jejunantium precatione placatus, et præsentia nobis subsidia præbeas et æterna. Per.

Secreta.

Accepta tibi sit, Domine, nostræ devotionis oblatio, quæ et jejunium nostrum, te operante, sanctificet, et indulgentiam nobis tuæ consolationis obtineat. Per Dominum.

Postcommun.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut iater ejus numeremur membra, ^a cujus corpore communicamus et sanguine. Per.

Ad populum.

Esto, Domine, propitius plebi tuæ, et temporali consolatione non deseras, quam vis ad æterna condescendere. Per.

FERIA TERTIA.

Da, quæsumus, Domine, ^b nostræ affectus jejunii salutare, ut castigatio carnalis adsumpta ad nostrarum vegetationem transeat animarum. Per Dominum.

Cordibus nostris, quæsumus, Domine, benignus infunde, ut sicut ab escis ^c temporalibus temperamur, ita sensus quoque nostros a noxio retrahamus excessu. Per.

Secreta.

Suscipe, creator omnipotens Deus, quæ jejunantes de tuæ munificentia largitate deferimus, et pro temporali nobis conlata præsidia, ad vitam converte propitiatus æternam. Per.

Postcommun.

Sumpsimus, Domine, celebritatis annuæ votiva sacramenta; præsta, quæsumus, ut temporalis vitæ nobis remedia ^d præveniant et æterna. Per.

Ad populum.

Respice, Domine, propitius ad plebem tuam, et quam divinis ^e tribus proficere sacramentis ab omnibus absolve peccatis. Per Dominum nostrum.

FERIA QUARTA.

Precamur, omnipotens Deus, ut de transitoriis operibus abstinentes, ea potius operemur, quibus ad æterna gaudia consequenda, et spes nobis suppetat et facultas. Per Dominum.

Pacem nobis tribue, Domine, quæsumus, mentis et corporis, ut per jejunium nostræ fragilitatis et manifesti subjiciantur hostes. et invisibiles excludantur. Per.

^a Apud Pamelium in Sabbato hebdomad. 3: *cujus corpori communicamus et sanguini.*

^b Apud Menard., Sabbato hebdomad. 2: *nostris affectum jejuniis salutarem.*

^c *Lege: corporalibus.*

^d *Menardo: proveniant.*

A

Secreta.

Sacrificia, Domine, propitius ista nos salvent, quæ medicinalibus sunt instituta jejuniis. Per.

Postcommun.

Tuorum nos, Domine, largitate donorum, et temporalibus adtolle præsidia, et renova sempiternis. Per.

Ad populum.

Da, quæsumus, Domine, populis Christianis, et quod profitentur agnoscere et ^f ad cæleste manus diligere quod frequentant. Per.

FERIA SEXTA.

Hujus nobis parationem, quæsumus, Domine, præbe mensuram, ut quod licentiæ carnis auferimus, salutarem nobis fructum mentis adquirat.

B Per.

Da, quæsumus, nobis, omnipotens Deus, jejuniorum magnifice sacramenti et digne semper tractare mysteria, et competenter primordia. Per.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, devotorum incerta famulorum, et tuis divinis purifica servientes pietatis mysteriis, quibus etiam justificas ignorantem. Per Dominum.

Postcommun.

Præsta, quæsumus, Domine, ^g spiritualibus gaudiis nos repleri, ut quæ actu gerimus, mente accedamus. Per.

Ad populum.

Plebs tua, Domine, quæsumus, benedictionis sanctæ munus accipiat, per quod et noxia quæque declinet, et optata reperiat. Per.

FERIA SEPTIMA.

Deus, qui nos gloriosis remediis in terris adhuc positos jam cælestium rerum facis esse consortes, tu, quæsumus, in ista, qua vivimus, nos vita gubernas, ut ad illam, in qua ipse es, lucem perducas. Per Dominum nostrum.

Reparet nos, quæsumus, Domine, semper et innovet tuæ providentiæ ^h pietatisque fragilitatem nostram, et inter mundi tempestates protegat, et gubernet, et in portum perpetuæ salutis inducat. Per.

Secreta.

Hæc, quæ nos reparent, quæsumus, Domine, beata mysteria, suo munere dignos efficiant. Per Dominum.

Postcommun.

Perpetuo, Domine, favore prosequere, quos reflexis divino mysterio, et quos imbuisti cælestibus institutis, salutaribus comitatur solatiis. Per.

Ad populum.

Fideles tuos, Domine, benedictio desiderata confirmet, quæ eos a tua voluntate nunquam faciat

^e Apud Pamel., fer. 4 sequenti: *tribus.*

^f Pamelium fer. 5 sequenti: *et cæleste.*

^g *Lege: spiritualibus.*

^h Apud Pamelium in Dominica vacat habetur: *pietatis, quæ.*

discrepare, et tuis semper indulgeat beneficiis gratulari. Per.

XIX.

Istæ orat. quæ sequuntur prima Sabb. in mensæ primo sunt dicendæ.

ORAT. ET PRECES

In XII lect. mense primo.

Deus, qui delinquentes perire non pateris, donec convertantur et vivant, debitam, quæsumus, peccatis nostris suspende vindictam, et præsta propitius, ne dissimulatio cumulet ultionem, sed potius per jejunium emendatio prosit ad veniam. Per Dominum nostrum.

Omnium nostrorum, Domine, quæsumus, ad te corda converte, et ab his, quibus offenderis, abstinens, non iram tuam sed misericordiam sentiamus. Per.

Jejunia, quæsumus, Domine, nos sacrata lætificent, ut imbecillitati nostræ tribuatur auxilium, et mentibus desideratus virtutum succedat affectus. Per Dominum.

Adesto, quæsumus, omnipotens Deus, ac jejunio corporali mentem nostram operibus tuorum felice mandatorum. Per Dominum.

Da nobis observantiam, Domine, legitimam devotione perfectam, ut cum refrænatione carnalis alimonie, sancta tibi conversatione placeamus. Per.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui per continentiam salutarem corporibus mederis et mentibus, majestatem tuam suppliciter exoramus, ut pia jejunantium precatione placatus, et temporalia subsidia vobis tribuas æterna. Per.

XX.

Ordo qualis in Romana sedis apostolicæ ecclesia presbyteri, diaconi, vel subdiaconi eligendi sunt.

Mensis primi, IV, VII et X, Sabbatorum die in XII lectiones, ad Sanctum Petrum, ubi missæ celebrantur. Postquam antiphonam ad introitum dixerint, data oratione annuntiat pontifex in populo dicens:

Auxiliante Domino Deo, et Salvatore nostro Jesu Christo.

c Iterum dicit:

Auxiliante Domino Deo Salvatore nostro Jesu Christo, Elegimus in ordine diaconi, sive presbyteri, illum subdiaconum, sive diaconum de titulo illo. Si quis autem habet aliquid contra hos viros, pro teo et propter Deum cum fiducia exeat et dicat. eruntamen memor sit communionis suæ.

Et post modicum intervallum mox incipiunt omnes:

^a In Missali Romano: et æterna.

^b Lege: missas.

^c Lege: Iterum, iterum dicit.

^d Lege: Deo et Salvatore.

^e Lege: Presbyterii.

^f Apud Menardum: ad quod.

^g Menardus: et descendentes stant in ordine suo.

^h Hæc verba, et seq. rubr. male est hic transposita; reponi enim debent post oration. in XII lectionib.

ⁱ Alii Cod.: prosequaris.

A Kyrie eleison, cum lætania. Hæc expleta, ascendunt ipsi electi ad sedem pontificis, et benedicit eos a quo vocati sunt, et descendunt. Stant in ordines suos, benedictione percepta. ^b Per Dominum.

Sequitur oratio de Bened. Require ipsam in quarto, aut X Mense.

Ad ordinandos presbyteros.

Oremus, dilectissimi, Deum Patrem omnipotentem. ut super hos famulos suos, quos ad presbyterii munus elegit, cælestia dona multiplicet, et quæ ejus dignatione suscipiunt, ejus exequantur auxilio. Per Dominum.

Exaudi nos, Deus salutaris noster, et super hos famulos tuos benedictionem sancti Spiritus et gratiæ sacerdotalis effunde virtutem, ut quos tuæ pietatis aspectibus offerimus consecrandos, perpetua munere tui largitate consequantur. Per.

Consecratio.

Domine sancte Pater omnipotens, æternæ Deus, i honorum omnium dignitatum, quæ tibi militant, distributor. Per quem proficiunt universa, per quem cuncta firmantur, amplificatis semper in melius naturæ rationalis incrementis per ordinem congrua ratione dispositum. Unde sacerdotalis gradus, et officia Levitarum sacramentis mysticis instituta creverunt, ut, cum pontifices summos regendis populis præfecisses, ad eorum societatis et operis adjumentum, sequentis ordinis viros et secundæ dignitatis eligeres. Sic in eremo per LXX virorum prudentium mentes Moysi spiritum propagasti, quibus ille adiutoribus usus in populo, innumeras multitudines facile gubernavit. Sic et Eleazaro, et Ithamar filiis Aaron paternæ plenitudinis abundantiam transfecisti, et ad hostiæ salutaris officia sacramenta sufficeret meritum sacerdotum. Hæc providentia, Domine, apostolos Filii tui doctores fidei comites addidisti, quibus illi orbem totum secundis prædicatoribus impleverunt. Quapropter infirmitati quoque nostræ, Domine, quæsumus, hæc adjumenta largire, quia quanto magis fragiliores sumus, tanto his plurius indigemus. Da, quæsumus, omnipotens Pater, in hos famulos tuos presbyterii dignitatem. Innova in visceribus eorum Spiritum sanctitatis, ut acceptum a te, Deus, secundi meriti munus obtineant, censuramque morum exemplo suæ conversationis insinuent. Sint providi cooperatores nostri ordinis; luceat in eis totius forma justitiæ, ut, bonam rationem dispensationis sibi creditæ reddituri, æternæ beatitudinis præmia consequantur. Per.

ⁱ Apud Menardum: honorum auctor, et distributor omnium dignitatum. Per quem, etc.

^k Ita correximus, cum legatur mendose in Exemplari: elegeris.

^l Alii Cod.: ut ad hostias salutaris et frequentioris officii. Apud Menardum: Ut ad hostias salutaris, et frequentiores officii sacramenta, ministeriam suscipere sacerdotum, etc.

^m Amplius.

ⁿ Delc.

Consummatio presbyteri.

Sit nobis, fratres, communis oratio, ^a ut his qui in adiutorium et utilitatem vestræ salutis eliguntur, pre-byteratus benedictionem divini indulgentia muneris consequantur, ut sancti Spiritus sacerdotalia dona privilegio virtutum, ne imparis loco deprehendantur, obtineant. ^b Per suum.

Item benedictio.

Sanctificationum omnium Auctor, cujus vera consecratio, cujus plena benedictio est, tu, Domine, super hos famulos tuos, quos presbyterii honore dedicamus, manum tuæ benedictionis his infunde, ut gravitate actuum, et censura vivendi probent se esse seniores, his instituti disciplinis, quas Tito et Timotheo Paulus exposuit, ut in lege tua die ac nocte, Omnipotens, meditantes, quod elegerint ^c et credant, quod crediderint doceant, quod docuerint imitentur: justitiam, constantiam, misericordiam, fortitudinem in se ostendant, et exemplo probent, admonitione confirmant, ut purum atque immaculatum ministerii tui donum custodiant, et per obsequium plebis tuæ corpus et sanguinem Filii tui immaculata benedictione transforment, et inviolabili charitate in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi, in die justitiæ ^d æternæ judicii, constantia pura, fide plena, Spiritu sancto pleni persolvant. Per.

XXI.

CAPITULUM

Sancti Gregorii papa.

Sicut qui invitatus renuit, quæsitus refugit sacris est altaribus removendus; sic qui ultro ambit, vel importunus se ingerit, est procul dubio repellendus. Nam qui nititur ad altiora conscendere, quid agit nisi ut crescendo ^e decrescat? cur non perpenditur quia benedictio illi in maledicto convertitur, qualiter ad hoc ut fiat hæreticus promovetur? Per.

XXII.

Ad ordinandos diaconos.

Oremus, dilectissimi, Deum, Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad officium diaconatus vocare dignatur, benedictionem gratiæ suæ clementer effundat, et consecrationis adultæ propitius dona conservet.

Oremus.

Sequitur oratio.

Domine Deus, preces nostras clementer exaudi, ^f ut quæ nostro sunt gerenda servitio, tuo benignus prosequaris auxilio, et quos sacris ministeriis exe-

^a Lege: ut ii.^b Lege: Per.^c Dele et, ex aliis Ordinibus apud Morinum.^d Ex iisdem Ordinibus lege: æterni.^e Lege: decrescat.^f Lege: ut qs.^g Temporibus.^h Lege: servientem.ⁱ Ministrare.^j Sacris Altaribus servituros in officium Diaconatus.^k Ita correximus ex Menardo, quia mendose in

A quendis, pro nostra intelligentia credimus offerendos, tua potius electione justifies.

Consecratio.

Adesto, quæsumus, omnipotens Deus, honorum dator, ordinum distributor, officiorumque dispositor. Qui in te manens innovas omnia, et cuncta disponens per Verbum, Virtutem, Sapientiamque tuam Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, sempiterna providentia præparas, et singulis quibusque ^a temporalium aptanda dispensas. Cujus corpus Ecclesiam tuam, cælestium gratiarum varietate distinctam, suorum connexam discretione membrorum, per legem totius mirabilem compaginis unitam, in augmentum templi tui crescere, dilatarique largiris, sacri muneris ^b servitutem trinis gradibus ministrorum nomini tuo ^c militare constituens; electis ab initio Levi filiis, qui mysticis operationibus demus tuæ fidelibus excubiis permanentes, hæreditatem benedictionis æternæ sorte perpetua possiderent. Super hos quoque famulos tuos, quæsumus, Domine, placatus intende, quos tuis ^d sacris servituros in officium diaconii suppliciter dedicamus. Et nos quidem tanquam homines divini sensus ^e et summæ rationis ignari, horum vitam, quantum possumus, æstimamus. Te autem, Domine, quæ a nobis ^f sunt ignota non transeant, te ^g nota non fallunt. Tu cognitor ^h pectorum, tu scrutator es animarum, tu veraciter in eis cæleste potes adhibere iudicium, et velut indignis donare quæ poscimus. Emitte in eos, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum, quo in opus ministerii fideliter exequendi munere septiformis tuæ gratiæ roborentur. Abundet in eis totius forma virtutis, auctoritas modesta, pudor constans, ⁱ innocentia, spiritalis observantia disciplinæ. ^j In moribus ^k præcepta tua fulgeant, ut suæ castitatis exemplo, ^l imitatione sanctæ plebis adquirant, et bonum conscientia: testimonium præferentes, in Christo firmi et stabiles perseverent, dignisque successibus de inferiore gradu per gratiam tuam potiora capere mereantur. Per.

XXIII.

Ad consummand. diacon. officia.

Commune votum communis oratio prosequatur, ut hi totius Ecclesiæ prece, qui in diaconatus ministerio ^D præparantur, Leviticæ benedictionis, ^a et spiritali conversatione præfulgentes, gratia sanctificationis eluceant. Per.

Sequitur benedictio.

Domine, sanctæ spei, fidei, gratiæ, profectuum ma-

Exemplari legitur: summæ rationis ignorare.

¹ Lege: sint.² Occulta.³ Secretorum.⁴ Apud Menardum: Innocentiæ puritas et spiritalis.⁵ Idem: In moribus ejus.⁶ Eorum.⁷ Imitationem sancta plebs.⁸ Adde ex aliis Ordinibus apud Morinum: ordine clarescant.

nerator, qui in cælestibus et terrenis angelorum ministris ubique dispositis per omnia elementa voluntatis tuæ defundis affectum, hos quoque famulos tuos ^a nostri speciali dignare aspectu, ut tuis obsequiis expediri, ^b sacris altaribus ministri puri aderescant, et indulgentia puriores, eorum gradu, quos apostoli tui in septenarium numerum, beato Stephano duce atque prævio, sancto Spiritu auctore, elegerunt, digni existant, et virtutibus universis, quibus tibi servire oportet, instructi complacent. Per.

XXIV.

ITEM ORAT. ET PRECE.

Ad missam.

Exaudi, Domine, supplicum preces, et devoto ipectore famulantes perpetua defensione custodi, ut, nullis perturbationibus impediti, liberam servitute tuis semper exhibeamus officii. Per.

Secreta.

Tuis, Domine, quæsumus, operare mysteriis, ut hæc tibi munera dignis mentibus offeramus. Per.

¶ Qui rationabilem creaturam ne temporalibus dedita bonis, ad præmia sempiterna ^c contendat, ea dispensatione dignaris erudi; et nec castigatione deficiant, nec prosperitatibus insolescant, sed hoc potius fiat ejus gloriosa devotio, quo nullis adversitatibus obruta superetur. ^d Per quem Majestatem tuam.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus pro famulis tuis, quos ad presbyterii, vel diaconatus, ^e gradus promovere dignatus es, quæsumus, Domine, placatus suscipias; et quod eis divino munere contulisti, in eis propitius tua dona custodi. Per Christum Dominum nostrum. Quam.

Postcommun.

Hos, quos reficis, Domine, sacramentis, adtolle benignus auxiliis, ut tuæ redemptionis effectum et mysteriis capiamus et moribus. Per.

Ad plebem.

Da, quæsumus, Domine, populis Christianis, et quod profitentur agnoscere: et cæleste munus diligere quod frequentant. Per. •

XXV.

SECUNDA DOMINICA

In Quadrages.

Præsta nobis, omnipotens Deus, ut quia vitii subjacet nostra mortalitas, tua nos et medicina purificet, et potentia tueatur. Per Dominum.

Præsta nobis, misericors Deus, ut placationem tuam promittis mentibus exoremus, et, peccatorum

^a Ut sententia constet, legendum: *nomina.*

^b *Lege: sanctis.*

^c Locus sic emendandus ex Sacramentario Gregoriano Editionis Romanæ in præfatione Dominicæ Sexagesimæ: *Ne temporalibus dedita bonis, ad præmia sempiterna non tendat, ea dispensatione dignaris erudire, ut nec castigatione deficiat, nec prosperitatibus insolescat, etc.*

veniam consequentes, a noxiis liberemur incursibus. Per.

Secreta.

Ecclesiæ tuæ, Domine, munera placatus adsume, quæ et misericors offerenda tribuisti, et in nostræ salutis potenter efficis transire mysterium. Per.

Postcommun.

Refecti, Domine, pane cælesti, ad vitam, quæsumus, nutriamur æternam. Per.

Ad populum.

Familiam tuam, quæsumus, Domine, propitius illustra, ut beneplacitis inhærendo, cuncta quæ bona sunt, mereatur accipere. Per.

FERIA SECUNDA

Hebdom. secunda

B Tuis, quæsumus, Domine, adesto supplicibus, et inter mundanæ pravitatis insidias, fragilitatem nostram sempiterna pietate prosequere. Per Dominum.

Ecclesiam tuam, Domine, perpetua miseratione prosequere, ut inter sæculi turbines constituta, et præsentis jucunditate respiret, ^f et æternæ beatitudinis percipiat. Per.

Secreta.

Concede nobis hæc, quæsumus, Domine, frequentare mysteria, quia ^g quoties hujus hostiæ celebratio commemoratur, opus nostræ redemptionis exercetur. Per.

Postcommun.

Percepta, Domine, sancta nos adjuvent, et suis repleant institutis. Per.

Ad populum

Populum tuum, Domine, quæsumus, ad te toto corde converte, quia quos defendis etiam delinquentes, majore pietate tueris sincera mente devotos. Per.

FERIA TERTIA

Hebdom. secunda.

Deus, qui ob animarum medelam jejunii devotione ^h castigare corpora præcepisti, concede ut corda nostra ita pietatis tuæ valeant exercere mandata, quatenus ab omnibus possimus semper abstinere peccatis. Per.

Imploramus, Domine, clementiam tuam, ut hæc divina jejuniorum subsidia a vitii expiatis ad festa ventura nos præparent. Per.

Secreta.

Præsentibus sacrificiis, Domine, jejunia nostra sanctifica, ut quod observantia nostra profiteatur extrinsecus, interius operetur. Per.

Postcommun.

Delicias, Domine, mirabiles mensæ cælestis ambimus, quibus jejunando copiosius saginamur. Per.

^e In eodem Sacram. : *Per Christum Dominum.*

^f Adde: *Dominum.*

^g Apud Pameliun, feria 5 post Dominicam secundam Quadragesimæ, legitur: *et æternam beatitudinem.*

^h *Lege: quotiens.*

ⁱ Apud Menardum, in præfatione supradictæ feriæ 5: *castigari.*

Ad populum.

Da, quæsumus, Domine, fidelibus tuis et sine cessatione capere paschalia sacramenta, et desideranter expectare ventura, ut mysteriis, quibus renati sunt, permanentes, ad novam vitam his operibus perducantur. Per.

FERIA QUARTA
Hebdom. secunda.

Deus, qui per Verbum tuum humani generis reconciliationem mirabiliter operaris, præsta, quæsumus, ut sancto jejuniis et tibi toto simul corde subjecti, et in tua nobis efficiamur prece concordēs. Per Dominum.

Præsta nobis, Domine, quæsumus, auxilium gratiæ tuæ, ut jejuniis et orationibus convenienter intenti, liberemur ab hostibus mentis et corporis. Per.

Secreta.

Præsenti sacrificio nomini tuo nos, Domine, jejunia dicata sanctificent, et quod observantia nostra prollitetur extrinsecus, interius operetur effectus. Per.

Postcommun.

Gratia tua nos, quæsumus, Domine, non relinquat, quæ et sacræ nos deditos faciat servituti, et tuam nobis opem semper acquirat. Per.

Ad populum.

Adesto, Domine, famulis tuis, et opem tuam largire poscentibus, ut his, qui te auctore et gubernatore gloriantur, et grata restaures, et restaurata conserves. Per.

FERIA SEXTA
Hebdom. secunda.

Ad hostes nostros, Domine, superandos, præsta, quæsumus, ut auxilium tuum jejuniis tibi placitis et bonis operibus impetremus. Per Dominum.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui per continentiam salutarem corporibus mederis et mentibus, Majestatem tuam suppliciter exoramus, ut pia jejunantium precatione placatus, et temporalia nobis subsidia præbeas et æterna. Per.

Secreta.

Efficiatur hæc hostia, Domine, quæsumus, solemnibus grata jejuniis, ut et tibi fiat acceptior, purificatis mentibus et immolemur.

Postcommun.

Præveniant nobis, Domine, quæsumus, divina tua sancta fervorem, quo eorum pariter et actu delectemur et fructu. Per.

Ad populum.

Adesto, Domine, propitius plebi tuæ, et temporali consolatione non deseras, quam vis ad æterna contendere. Per.

FERIA SEPTIMA
Hebdom. secunda.

Subveni, Domine, servis tuis pro sua jugiter iniquitate gementibus, mentesque nostras terrenis

^a Apud Pameliū, feria 5, legitur: *et congrega.*

^b Dele et.

^c Apud Menardum, feria 5, habetur: *immolctur.*

^d Eidem, feria 2 post Palmæ: *Præbeant.*

A affectibus prægravatas medicinalibus tribue et exonerare jejuniis, et corporis affectionem corrobora. Per Dominum.

Deus, qui profundo consilio, prospiciendo mortalibus, sancta instituiti jejunia, quibus corda languentium salubriter curarentur, tu animam nostram, corpusque castifica, corporis animæque Salvator, æternæ felicitatis benigne largitor. Per Dominum.

Secreta.

Domine, Deus noster, in cuius spiritalibus castris militat laudanda sobrietas, abstinentia fructuosa, et casti pectoris opulenta frugalitas, jejunantium vota elementer adsume, et fidelibus postulatis consueta pietate succurre. Per.

Postcommun.

Sacræ nobis, quæsumus, Domine, mensæ libatio, et piæ conversationis augmentum, et tuæ propitiatis continuum præstat auxilium. Per Dominum nostrum.

Ad populum.

Implorantes, Domine, misericordiam fideles populos propitius intueri et qui præter te alium non noverunt, tuis semper beneficiis gloriantur. Per.

XXVI

TERTIA DOMINICA

Quæ pro scrutiniis electorum celebratur.

Da, quæsumus, Domine, electis nostris digne atque sapienter ad confessionem tuæ laudis accedere, ut dignitati pristinæ, quam originali transgressione perdidit, per tuam gloriam reformentur. Per.

Secreta.

Miseratio tua, Deus, ad hæc percipienda mysteria famulos tuos, quæsumus, et præveniat competentex, et devota conversatione perducatur. Per.

Infra canonem, ubi dicit:

Memento, Domine, famulorum, famularumque tuarum, qui electos tuos suscepturi sunt ad sanctam gratiam baptismi tui; et omnium circumstantiam. Et tacis. Et recitantur nomina virorum, et mulierum, qui ipsos infantes suscepturi sunt. Et intras Quorum tibi fides cogn.

Item intra actionem.

Hanc igitur oblationem, Domine, ut propitius suscipias deprecamur; quam tibi offerimus pro famulis et famularibus tuis, quos ad æternam vitam, et beatam et gratiæ tuæ dinumerare, elicere atque vocare dignatus es. Per Christum.

*Et recitatur nomina electorum.**Postquam recensita fuerint, dicit:*

Hos, Domine, fonte baptismatis innovandos, Spiritus tui munere ad sacramentorum tuorum plenitudinem poscimus præparari. Per.

Postcommun.

Adesto, Domine, quæsumus, redemptionis effecti-

^e Idem, in Sabbati præfatione: *exonerari.*

^f Pameliū, die sequenti: *et qui.*

^g Ex Ordine Romano, corrigo: *gratiæ tuæ donum.*

bus, ut quos sacramentis æternitatis instituis, a eos-
dero protegas dignanter aptandos. Per.

Ad populum.

Suppliciter, Domine, sacra familia munus tuæ
miserationis expectat; concede, quæsumus, ut quod
te jubente desiderat, te largiente percipiat. Per.

FERIA SECUNDA

Hebdom. tertia.

Conserva, Domine, familiam tuam bonis semper
operibus eruditi, et sic præsentibus consolare sub-
sidiis, ut ad superna perducas dona propitius. Per.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut abstinentiæ
nostræ restaurationis exordiis competentem, dignis
præcurramus officiis. Per.

Secreta.

Hæc nos beata mysteria, Deus, principia sua aptos B
efficiant recensere.

Infra actionem, ut supra.

Sequitur :

Postcommun.

Quos jejunia votiva castigant, tua, Domine, sa-
cramenta purificent, ut terrenis affectibus mitigatis,
faciliter caelestia capiamus. Per.

Ad populum.

Gratias tibi referat, Domine, corde subjecto, tua
semper Ecclesia, consequenter obtineat, et obser-
vationes antiquas jugiter recensendo proficiat in fu-
turum. Per.

FERIA TERTIA

Hebdom. tertia.

Prosequere nos, omnipotens Deus, et quos ab
C escis carnalibus præcipis abstinere, a noxiis quoque
vitiis cessare concede. Per Dominum.

Da, quæsumus, Domine, Rex æterne cunctorum,
ut sacro nos purificatos jejuniis sinceris quoque men-
tibus ad tua sancta ventura facias pervenire. Per.

Secreta.

Ut accepta sint, Domine, nostra jejunia, præsta
nos, quæsumus, hujus munere sacramenti purifica-
tum tibi pectus offerre. Per.

Postcommun.

Sacramenti tui, Domine, veneranda perceptio, et
mystico nos mundet effectu, et perpetua virtute de-
fendat. Per.

Ad populum.

Concede, misericors Deus, ut devotus tibi populus
semper existat, et de tua clementia, quod ei prosit,
indesinenter obtineat. Per.

FERIA QUARTA

Hebdom. tertia.

Deus, qui nos formam humilitatis jejunando et
orando, Unigeniti tui Domini nostri imitatione, do-
existi, concede, quæsumus, ut quod ille jugi jejuni-
orum continuatione complevit, nos quoque per partes
Ierum facias adimplere. Per.

Da nobis, Domine, quæsumus, observantiam legi-

^a Ex eodem lege : *eisdem.*

^b Apud Pamelium, feria 5 post Dominicam 3 Qua-
dragesimæ : et toto tibi corde prostratam ab hostium

tima devotione perfectam, ut refrænatione carnalis
alimonix sancta tibi conversatione placeamus. Per.

Secreta.

Deus, de cujus gratiæ rore descendit, ut ad myste-
ria tua purgatis sensibus accedamus : præsta, quæ-
sumus, ut in eorum traditione solemniter honoranda,
competens deferamus obsequium. Per.

Postcommun.

Percipientes, Domine, gloriosa mysteria referimus
gratias, quod in terris positos jam caelestium præstas-
esse participes. Per.

Ad populum.

Defendæ, Domine, familiam tuam, ^b ut toto tibi
corde prostrata et ab hostium tuere formidine, nec
bona tua difficulter inveniant, pro quibus et sancti
tui et angelicæ tibi supplicant potestates. Per.

FERIA SEXTA

Hebdom. tertia.

Præsta, quæsumus, Domine, observationes sa-
cras annua devotione recolentes, et corpore tibi
placeamus et mente. Per.

Concede, quæsumus, Domine, fragilitati nostræ
sufficiantiam competentem, ut suæ reparationis effe-
ctum et pia conversatione recenseat, et cum exulta-
tione suscipiat. Per.

Secreta.

Accepta tibi sint, Domine, quæsumus, nostri dona
jejunii, quæ expiando nos tua gratia dignos efficiant,
et ad sempiterna promissa perducant. Per.

Postcommun.

Hos, Domine, quos reficis sacramentis, adtolle
C benignus auxiliis, ut tuæ redemptionis effectum et
mysteriis capiamus et moribus. Per.

Ad populum.

Super populum tuum, Domine, quæsumus, bene-
dictio copiosa descendat, indulgentia veniat, conso-
latio tribuatur, fides sancta succrescat, redemptio
sempiterna firmetur. Per.

FERIA SEPTIMA

Hebdom. tertia.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut dignitas
conditionis humanæ, per immoderantiam sauciata,
medicinalis parsimonix studio reformetur. Per Do-
minum.

Auge fidem tuam, Domine, quæsumus, ^c miseratus
D in nobis, qualiter pietatis tuæ subsidia non negabis,
quibus integre contuleris firmitatem. Per.

Secreta.

Domine Deus noster, qui in his potius creaturis,
quas ad fragilitatis nostræ subsidium condidisti, tuo-
que nomini munera jussisti dicanda constitui, tribue,
quæsumus, ut et vitæ nobis præsentis auxilium et
æternitatis efficiant sacramentum. Per.

Postcommun.

Quod ore sumpsimus, Domine, mente capiamus,
et de munere temporali, fiat nobis remedium sempi-
ternum. Per.

tuere formidine; nec bona tua difficulter inveniat, etc.

^c Pamelius in Sabbato Dominicæ tertiæ Quadra-
gesimæ legit : *operatus in nobis, quia.*

Ad populum.

Esto, quæsumus, Domine, propitius plebi tuæ, ut quæ tibi non placent respuentes, tuorum potius repleantur delectationibus mandatorum. Per Dominum.

XXVH.

QUARTA DOMINICA
Pro scrutinio II.

Omnipotens sempiternus Deus, Ecclesiam tuam spiritali jucunditate multiplica, ut qui sunt generatione terreni, fiant regeneratione cælestes. Per.

Remedii sempiterni munera, Domine, lætantes offerimus, suppliciter exorantes, ut eadem nos et digni venerari, et pro salvandis congruenter exhibere pericias. Per.

*Infra canonem, ut supra,
Sequitur:*

Postcommun.

Tu semper, quæsumus, Domine, tuam adtolle benignus familiam, tu dispone correctam, tu propitius tuere subjectam, tu gubernata perpetua bonitate salvandam. Per.

Ad populum.

Tu famulos tuos, quæsumus, Domine, bonis moribus placatus institue, tui in eis quod tibi placitum sit dignanter infunde, ut et digni sint, et tua valeant beneficia promereri. Per.

FERIA SECUNDA
Hebdom. quarta.

Sacræ nobis, quæsumus, Domine, observationis jejunia, et piæ conversationis augmentum, et tuæ propitiationis continuum præstent auxilium. Per.

Proficiat, quæsumus, Domine, plebi tibi dicatæ piæ devotionis affectus, ut, sacris actionibus erudita, quanto majestati tuæ sit gratior, tanto donis potioribus augeatur. Per.

Secreta.

Cunctis nos, quæsumus, Domine, reatibus et periculis propitiatus absolve, quos tanti mysterii tribue esse consortes. Per Dominum.

Postcommun.

Divini satiati muneris largitate, quæsumus, Domine Deus noster, ut in hujus semper participatione vivamus. Per.

Ad populum.

Tueatur, quæsumus, Domine, dextera tua populum deprecantem, et purificatum dignanter erudiat, ut consolatione præsentis ad futura bona proficiat. Per.

FERIA TERTIA
Hebdom. quarta.

Da, nostræ summæ conditionis reparator, ut semper declinemus a malis, et omne quod bonum est prompta voluntate sectemur. Per Dominum.

Exercitatio veneranda, Domine, jejunii salutaris populi tui corda disponat, ut et dignis mentibus

^a In margine: *Secreta.*

^b Ex Ordine Romano emenda: *digne.*

^c Apud Pamelium, feria 5 hebdomadis quartæ

A suscipiat paschale mysterium, et continuatæ devotionis sumat augmentum. Per.

Secreta.

Purifica nos, misericors Deus, ut Ecclesiæ tuæ preces, quæ tibi gratæ sunt pia munera deferentis, fiant, expiatis mentibus, gratiores. Per.

Postcommun.

Cælestia dona capientibus, quæsumus, Domine, non ad judicium pervenire patiaris, quod fidelibus tuis ad remedium providisti. Per.

Ad populum.

Populi tui, Deus, institutor et rector, peccata quibus impugnantur expelle, ut semper tibi placitus, et tuo munimine sit securus. Per.

FERIA QUARTA
Hebdom. quarta.

B Omnipotens sempiternus Deus, qui et justis præmia meritorum, et peccatoribus per jejunium erroris sui veniam præbes, miserere supplicibus, parce peccantibus, ut reatus nostri confessio indulgentiam valeat percipere delictorum. Per Dominum nostrum.

Concede, misericors Deus, ut sicut nos tribus solemne tibi deferre jejunium, sic nobis indulgentiæ tuæ præbe benignus auxilium. Per.

Secreta.

Accepta tibi sit, Domine, nostræ devotionis oblatio, quæ et jejunium nostrum te operante sanctificet, et indulgentiam tuæ consolationis obtineat. Per.

Postcommun.

C Sacramentorum benedictione satiati, quæsumus, Domine, ut per hæc semper mundemur a vitiis. Per.

Ad populum.

Da plebi tuæ, Domine, piæ semper devotionis affectum, ut, quæ prava sunt respuens, sancta conversatione firmetur, et a peccatis libera nullis adversitatibus adteratur. Per.

FERIA SESTA
Hebdom. quarta.

Præsta, quæsumus, Domine, ut, salutaribus jejniis eruditi, a noxiis etiam vitiis abstinentes, propitiationem tuam facilius impetremus. Per.

Prosequere, quæsumus, omnipotens Deus, jejuniorum sacra mysteria, et quos ab escis carnalibus præcipis temperare, a noxiis quoque vitiis cessare concede. Per.

D

Secreta.

Hæc sacrificia nos, omnipotens Deus, potenti virtute mundatos, ad suum faciant puriores venire principium. Per.

Postcommun.

^d Sacra tua nos, Domine, quæsumus, et vivificando renovent, et renovando vivificent. Per.

Ad populum.

Adesto, Domine, populis, qui sacra mysteria contigerunt, ut nullis periculis affligantur, qui te protectore confidunt. Per Dominum.

Quadrages. : *impugnantur.*

^e Lege: *Sancta.*

^f Lege: *contingerunt.*

FERIA SEPTIMA

Hebdom. quarta.

Deus, omnium misericordiarum ac totius bonitatis auctor, qui peccatorum remedia jejuniis, orationibus et eleemosynis, demonstrasti, respice propitius in hanc humilitatis nostræ confessionem, ut qui inclinamur conscientia nostra, tua semper misericordia erigamur. Per.

Tua nos, Domine, quæsumus, gratia et sanctis exerceat veneranda jejuniis, cælestibus mysteriis efficiat aptiores. Per.

Secreta.

Offerimus tibi, Domine, munera, quæ dedisti, ut et creationis tuæ circa mortalitatem nostram testificentur auxilium, et remedium immortalitatis operentur. Per.

Postcommun.

Præcepta nobis, Domine, præbeant tua sacramenta subsidium, ut et tibi grata sint nostra jejunia, et nobis proficiant ad medelam. Per Dominum.

Ad populum.

Plenem tuam, Domine, quæsumus, interius exteriusque restaura, ut quam corporeis non vis delectationibus impediri, spiritali facias vigere proposito, et sic rebus foveas^a transitoris, ut tribuas potius in hærare perpetuis. Per.

XXVIII.

QUINTA DOMINICA

Quæ pro scrut. celebratur.

Concede, Domine, electis nostris ut, ^b sacris edoeti mysteriis, et renouentur fonte baptismatis, et inter Ecclesiæ tuæ membra numerentur. Per.

Secreta.

Exaudi nos, omnipotens Deus, et famulos tuos, quos fidei Christianæ primitiis imbuisti, hujus sacrificii tribuas operatione mundari. Per.

Infra canonem, ubi supra.

Sequitur :

Postcommun.

Concurrat, Domine, quæsumus, populus tuus, et toto tibi corde subjectus, obtineat ut ab omni perturbatione securus, et salvationibus suæ gaudia promptus exercent, et pro regenerandis benignus exoret. Per.

Ad populum.

Deus, qui cum salutem hominum semper operaris, nunc tamen populum tuum gratia abundantiore multiplicas, respice propitius ad electionem tuam, ut paternæ protectionis auxilio et regenerandos munias et renatos. Per.

FERIA SECUNDA

Hebdom. quinta.

Deus, qui ad imaginem tuam conditis ideo das temporalia, ut largiaris æterna, Ecclesiam tuam spiritali fecunditate multiplica, ut qui sunt generatione terreni, fiant regeneratione cælestes. Per Dominum.

AJjuva nos, Deus salutaris noster, et in sacrificio

^a *Lege : transitoriis.*

^b *Lege : sanctis.*

A jejuniorum nostras mentes purifica, ut ad beneficia recolenda, quibus nos instaurare dignatus es, tribuas venire gaudenter. Per.

Secreta.

Exaudi nos, omnipotens Deus, et famulos tuos, quos fidei Christianæ, primitiis imbuisti, hujus sacrificii tribuas operatione mundari. Per.

Postcommun.

Sanctificent nos, Domine, sumpta mysteria, et paschalis observantiæ sufficientem nobis tribuant facultatem. Per.

Ad populum.

Benedictio, Domine, quæsumus, in tuos fideles copiosa descendat, et quam subjectis cordibus expectant, largiter consequantur. Per.

B

FERIA TERTIA

Hebdom. quinta.

Præsta, quæsumus, Domine, ut observationes sacras annua devotione recolentes, et corpore tibi placeamus et mente. Per.

Fiat, quæsumus, Domine, per gratiam tuam fructuosus nostræ devotionis affectus, quia tunc nobis proderunt suscepta jejunia, si tuæ sint placita pietati. Per.

Secreta.

Concede nobis, Domine, quæsumus, ut celebraturi^a sacra mysteria, non solum abstinentiam corporalem, sed, quod est potius, habeamus mentium puritatem. Per.

Postcommun.

C Vegetet nos, Domine, semper et innovet tuæ mensæ libatio, quæ fragilitatem nostram gubernet, et protegat, et in portum perpetuæ salutis inducat. Per.

Ad populum.

Libera, Domine, quæsumus, a peccatis et hostibus tibi populum supplicantem: in sancta conversatione viventes, nullis afficiantur adversis. Per Dominum.

FERIA QUARTA

Hebdom. quinta.

Jejunia, quæsumus, Domine, quæ sacris exequimur institutis, et nos a reatibus nostris semper expellant, et tuam nobis justitiam faciant esse placatam. Per Dominum.

D

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut quos jejunia votiva castigant, ipsa quoque devotio sancta lætificet, ut, terrenis affectibus mitigatis, facilius cælestia capiamus. Per.

Secreta.

Præsta, omnipotens Deus, ut jejuniorum placatus sacrificiis, remissionis tuæ nos venia prosequaris. Per.

Postcommun.

Adesto, Domine, fidelibus tuis, et quos cælestibus reficis sacramentis, a terrenis conserva periculis. Per Dominum.

^a *Lege : sancta.*

Ad populum.

Gregem tuum, Pastor bone, placatus intende, et oves, quas pretioso sanguine Filii tui redemisti, diabolica non sinas incursione lacerari. Per.

FERIA SEXTA

Hebdom. quinta.

Tribue nobis, quæsumus, Domine, indulgentiam peccatorum, ut instituta paschalia tibi placitis sensibus operemur. Per.

Omnipotens sempiterne Deus, clementiam tuam suppliciter exoramus, ut qui mala nostra semper prævenis miserendo, facias nos tibi placitos, et piis actionibus et jejuniis salubribus expiando. Per.

Secreta.

Sanctifica nos, quæsumus, Domine, his muneribus offerendis, et paschalis observantiæ sufficientem nobis tribue facultatem. Per.

Postcommun.

Da, quæsumus, Domine, ut tanti mysterii munus indultum, non condemnatio, sed sit medicina summentibus. Per.

Ad populum.

Protege, Domine, populum tuum, et in sanctorum tuorum patrocinio confidentem perpetua defensione gubernare. Per.

FERIA SEPTIMA

Hebdom. quinta.

Omnipotens sempiterne Deus, qui per abstinentiam salutarem et corporibus nostris mederis et mentibus, Majestatem tuam supplices exoramus, ut pla jejunantium precatione placatus, et præsentia nobis subsidia præbeas et futura. Per.

Sanctifica hoc jejunium tuorum corda fidelium, Deus miserator inlustra, et quibus devotionis præstas affectum, præbe supplicantibus pium benignus auditum. Per.

Secreta.

Sacrificia, Domine, propensius ista restantent, quæ medicinalibus sunt instituta jejuniis. Per.

Postcommun.

Supplices te rogamus, Domine Deus noster, ut sicut nos Filii tui corporis et sanguinis sacrosancti pascis alimonio, ita nos et divinæ naturæ ejus facias esse consortes. Per.

Ad populum.

Visita, quæsumus, Domine, plebem tuam, et corda sacris dicata mysteriis pietate tuere pervigili, ut remedia salutis æternæ, quæ te miserante percipit, te protegente custodiat. Per.

^a *Lego: confidentem.*

^b *Legendum: et tuorum. Vel, ut in Editis: Sanctificato hoc jejunio, tuorum corda, etc.*

^c *Sic emendavimus ex Missali antiquo ms. cardinalis Sanctortii in Bibliotheca Barberina; in Exemplari legebatur: initiarum. In Vaticano Codice 567, habetur idem scrutinium, ita ut intelligamus illo usam fuisse Romanam Ecclesiam.*

A

XXIX.

DENUNTIATIO PRO SCRUTINIO,

Quod tertia hebdomada in Quadrages. secunda feria, c. initiatur.

Scrutinii diem, dilectissimi fratres, quo electi nostri divinitus instruantur, imminere cognoscite. Ideoque sollicita devotione, succedente sequente illa feria, circa horam diei sextam convenire dignemini. Ut cæleste mysterium, quo diabolus cum sua pompa destructur, et janua regni cælestis aperitur, inculpabili, Deo juvante, ministerio peragere valeamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Ut autem venerint ad ecclesiam, scribuntur nomina infantum ab acolytho, et vocantur in ecclesia per nomina, sicut scripti sunt. Et statuuntur masculi in dexteram partem, femine in sinistram, et dat orationem presbyter super eos.

XXA.

ORAT. SUPER ELECTOS

Ad catechumenum faciendum.

Omnipotens sempiterne Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, respicere dignare super hos famulos tuos, quos ad rudimenta fidei vocare dignatus es. Omnem cæcitatem cordis ab eis expelle; disrumpe omnes laqueos Satanæ, quibus fuerant conligati; aperi eis, Domine, januam pietatis tuæ; et sigæ sapientiæ tuæ imbuti, omnium cupiditatum fratribus careant, et suavi odore præceptorum tuorum læti tibi in ecclesia deserviant; et proficiant de die in diem, ut idonei efficiantur accedere ad gratiam baptismi tui, percepta medicina. Per Dominum nostrum.

Preces nostras, quæsumus, Domine, clementer exaudi, et hos electos tuos crucis Dominicæ, cujus impressione signamus, virtute custodi, ut magnitudinis gloriæ rudimenta servantes, per custodiam mandatorum tuorum ad regenerationis pervenire gloriam mereantur. Per.

Deus, qui humani generis ita es conditor, ut sis etiam reformator, propitiare populis adoptivis, et novo testamento sobolem novæ prolis adscribe, ut filii promissionis, quod non potuerunt adsequi per naturam, gaudeant se recepisse per gratiam: Per Dominum nostrum.

XXXI.

BENEDICTIO SALIS

dandi catechumen.

Exorcizo te, creatura salis, in nomine Dei Patris omnipotentis, et in charitate Domini nostri Jesu

Missale vetustum ms. ejusd. card.: *destruitur.*

^a *Apud Pameliū: ut signo.*

^b *Sic emendavimus ex Pamelio, cum porperam legatur in Exemplari: perceptæ medicinæ.*

^c *Apud Pameliū legitur: impressione, cum, quia in oratione sit sermo in singulari.*

^d *Ita correctum ex Pamelio; Exemplar enim mendose habet: potuerint.*

Christi, et in virtute Spiritus sancti. Exorcizo te per Deum vivum, et per Deum verum, qui te ad tutelam humani generis procreavit, et populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrare præcepit. Proinde regamus te, Domine Deus noster, ut hæc creatura salis in nomine Trinitatis efficiatur salutare sacramentum ad effugandum inimicum; quem tu, Domine, sanctificando sanctifices, benedicendo benedicas, ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina permanens in visceribus eorum, in nomine Domini nostri Jesu Christi. Qui venturus est judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem.

Et post hanc orationem pones sal in ore infantis, et dices: Accipe illi sal sapientiæ propitiatus in vitam æternam

XXXII.

BENEDICTIO

Post datum saltem.

Deus patrum nostrorum, Deus universæ conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum respicere digneris propitiatus, ut hoc primum pabulum salis gustantem, non a diutius esurire permittas, quo minus cibo expleatur cælesti, quatenus sit semper, Domine, spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens; perduc eum ad novæ regenerationis lavacrum, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Dominum.

XXXIII

ITEM EXORCISMI SUPER ELECTOS,

Quos acolythi, imposita manu super eos, dicere debent.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus, qui Moysi famulo tuo in monte Sinai apparuisti, et filios Israel de terra Ægypti eduxisti, deputans eis angelum pietatis tuæ, qui custodiret eos die ac nocte, te, quæsumus, Domine, ut mittere digneris sanctum angelum tuum, ut similiter custodiat et hos famulos tuos, et perducatur eos ad gratiam baptismi tui.

Ergo, maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, et da honorem Deo vivo et vero; et da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto; et recede ab his famulis Dei. Quia istos sibi Deus et Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam et benedictionem fontemque baptismatis donum vocare dignatus est. Per hoc signum sanctæ crucis, frontibus eorum quod nos damus, tu, maledicte diabole, nunquam audeas violare.

Item d fæminas.

Deus cæli, Deus terræ, Deus angelorum, Deus archangelorum, Deus prophetarum, Deus martyrum, Deus omnium bene viventium, Deus cui omnis liu-

gua consistetur cælestium, terrestrium, et infernorum, te invoco, Domine, ut has famulas tuas perducere et custodire digneris ad gratiam baptismi tui. Ergo, maledicte, *ut supra.*

Item super masculos.

Audi, maledicte Satanas, adjuratus per nomen æterni Dei et Salvatoris nostri Filii Dei, cum tua victus invidia, tremens, gemensque discede. Nihil tibi sit commune cum servis Dei jam cælestia cogitantibus, ^a renuntiatoris tibi ^f ac sæculo tuo, et beatæ immortalitati ^s victuris. Da igitur honorem adveniendi Spiritui sancto, qui ex summa cæli arce descendens, perturbatis fraudibus tuis divino fonte purgata pectora, id est, sanctificata, Deo templum ^B et ^h habitaculum perficiat, et ab omnibus penitus ⁱ noxiis præteritorum criminum liberati servi Dei, gratias perenni Deo referant semper, et benedicant nomen ejus sanctum in sæcula sæculorum. Per Dominum nostrum Jesum Christum, qui venturus est judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem.

Item super fæminas.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob. Deus qui tribus J Israel monuisti, et Susannam de falso crimine liberasti, te supplex deprecor, Domine, ut liberet et has famulas tuas, et perducere eas digneris ad gratiam baptismi tui. Ergo maledicte, *ut supra.*

Item super masculos

Exorcizo te, immunde spiritus, in nomine Patris **C** et Filii, et Spiritus sancti, ut ex eas et recedas ab his famulis Dei. Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui pedibus super mare ambulavit, et Petro mergenti dexteram porrexerat. Ergo maledicte, *sicut supra.*

Item super fæminas.

Exorcizo te, immunde spiritus, per Patrem et Filium, et Spiritum sanctum, ut ex eas et recedas ab his famulabus. Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui cæco nato oculos aperuit, et quatruiduannum Lazarum de monumento suscitavit. Ergo, maledicte, *ut supra.*

Sequitur oratio, quam sacerdos dicere debet.

Æternam, ac justissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, luminis et veritatis, super hos famulos et famulas tuas, ut digneris eos illuminare lumine intelligentiæ tuæ. Munda eos, et sanctifica. Da eis scientiam veram, ut digni efficiantur accedere ad gratiam baptismi tui; teneant firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, ut apti sint ad percipiendam gratiam tuam. Per.

^f Ita Pamelius. In Exemplari scriptum male: *a* sæculo tuo.

^s Exemplar mendose habet: *victoris.*

^h Lege *habitum.* — Sed *perperam.*

ⁱ Apud Pamelium legitur: *noxis.*

^j Pamelius habet: *Israel de Ægypti servitute liberasti per Moysen famulum tuum, et de custodia mandatorum tuorum monuisti.*

^a Ita posuimus ex Pamelio; quia male habebatur in Exemplari: *decius.*

^b In Missali cardinalia Sanctorii omittitur *donum.*

^c Lege: *quam nos.* — Emendavimus ex Pamelio. Mendose enim scriptum: *quem nos.*

^d In margine: *super.*

^e Lege: *renuntiatoribus.* — Sed *perperam* ex Pamelio *renuntiatoris.*

XXXIV.

INCIPIT EXPOSITIO EVANGELIORUM

In aurium^a apertionem ad electos.

Primitus enim procedunt de sacrario IV diaconi cum quatuor Evangelis, præcedentibus duobus candelabris cum thuribus^b, et ponuntur super IV angulos altaris. Et tractat presbyter, antequam aliquis eorum legat, his verbis.

Aperturi vobis, filii charissimi, Evangelia, id est, gesta divina, prius ordinem insinuare debemus, quid est Evangelium, et unde descendat, et cujus in eo verba ponantur, et quare quatuor sint, qui hæc gesta scripserunt, vel qui sunt ipsi quatuor qui, divino Spiritu adnuntiante, Propheta signati sunt. Ne forte sine hac ordinis ratione vel causa stuporem vobis in mentibus relinquamus. Et quia ad hoc venistis, ut aures vobis aperiantur, nec incipiat sensus vester obtundi. Evangelium dicitur proprie bona adnuntiatio, quæ utique adnuntiatio est Jesu Christi Domini nostri. Descendit autem Evangelium ab eo quod adnuntiet et ostendat, quod is qui, ^c per prophetas loquebatur venit in carnem, sicut scriptum est: Qui loquebar, Ecce adsum. Explicantes autem breviter quid sit Evangelium, vel qui sint hi quatuor qui per Prophetam ante monstrati sunt, nunc sua quæque nomina singulis adsignemus indicis. Ait enim propheta Hezechiel: Et similitudo vultus eorum, ut facies Hominis, et facies Leonis a dexteris illius; et facies Vituli, et facies Aquilæ a sinistris illius. ^d Hos quatuor has figuras habentes, evangelistas esse non dubium est. Sed nomina eorum qui Evangelia scripserunt, hæc sunt: Matthæus, Marcus, Lucas, Johannes.

Et adnuntiat diaconus, dicens:

State cum silentio, audientes intente. Et incipiens legit: Initium Evangelii secundum Matthæum, usque: Ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum.

Postquam legerit, tractat presbyter his verbis.

Filii charissimi, ne diutius ergo vos teneamus, exponamus vobis, quam rationem, et quam figuram unusquisque in se contineat, et quare Matthæus in se figuram Hominis habeat, quia in initio suo nihil aliud agit, nisi nativitatem Salvatoris pleno ordine generationis enarrat. Sic enim cæpit: Liber generationis Jesu Christi filii David, filii Abraham. Videtis quia non immerito huic hominis adsignata persona est, quando ab hominis nativitate initium comprehendit; nec immerito, ut diximus, huic mysterio adsignata est Matthæi persona.

Item adnuntiat diaconus, ut supra.

State cum silentio, audientes intente. Et legit:

^a In Exemplari mendose: *apertionum*

^b Ex Missali cardinalis Sanctorii. In Exemplari legitur: *thuribus*.

^c Correctum ex eodem Missali. Exemplar omisit *per*.

^d Perperam in Exemplari: *III*.

Hæc eadem habes in Missali Gallicano veteri. Missale autem cardinalis Sanctorii legit: *Sive qui æquat*.

A Initium Evangelii secundum Marcum, usque: Ego baptizo vos aqua; ille vero baptizabit vos Spiritu sancto.

Et sequitur presbyter his verbis:

Marcus evangelista Leonis gerens figuram, a similitudine incipit dicens: Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini. ^e Sive quia regnat invictus. Hujus Leonis ^f multifaria invenimus exempla, ut non vacet dictum illud: Juda filius meus, catulus Leonis, de germine mihi ascendisti; recubans dormivit, ut Leo, et sicut catulus Leonis: quis ^g excitabit eum?

Item adnuntiat diaconus, ut supra.

Et legit: Initium Evangelii secundum Lucam, usque: Parare Domino plebem perfectam.

Et prosequitur presbyter his verbis:

Lucas evangelista Vituli speciem gestat, ad eum instar Salvator noster est immolatus. Hic enim Christi Evangelium locuturus, sic cæpit de Zacharia et Elisabeth, de quibus Joannes Baptista in summa natus est senectute. Et ideo Lucas Vitulo comparatur, quia duo cornua, duo testamenta; et quatuor pedum ungulas, quatuor Evangelia, quasi tenera firmitate nascentia, in se ^h plenissima continebat.

Item adnuntiat a diacono ut supra.

Et legit: Initium Evangelii secundum Johannem, usque: Plenum gratiæ et veritatis.

Iterum prosequitur presbyter his verbis:

Johannes habet similitudinem Aquilæ, eo quod nimis alta petierit; ait enim: In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Et David dicit de persona Christi: Renovabitur sicut aquila juvenus tua: id est Jesu Christi Domini nostri; qui resurgens a mortuis, ascendit in cælos. Unde jam vobis conceptis, ⁱ prægnans gloriatur Ecclesia, omnem festivitatem votorum ad nova tendere Christianæ legis exordia, ut adveniēte die venerabilis Paschæ, lavacro baptismatis renascentes, sicut sancti omnes mereamini fidele munus infantie a Christo Domino nostro percipere. Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum.

XXXV.

INCIPIT PRÆFATIO SYMBOLI AD ELECTOS.

Id est, antequam dicas Symbolum, his verbis prosequeris:

Dilectissimi, nobis accepturi sacramenta baptismatis, et in novam creaturam sancti Spiritus procreandi, fidem, qua i credentes justificandis estis toto corde concipite, et animis vestris vera conversatione mutatis, ad Deum, qui mentium nostrarum est inale-

^f *Lege multifaria.* — Sed perperam.

^g *Lege: excitavit.*

^h In Missali Gallicano veteri infra posito legitur: *plenissime*. Missale cardinalis Sanctorii omittit nascentia.

ⁱ Ita correctum ex Missali cardinalis Sanctorii. In Exemplari enim vitiose scriptum: *prægnans*.

^j Ita correctum ex prælaudato Missali, nam exemplar habet mendose: *quam*.

minator, accedite: suscipientes ^a evangelicæ Symboli sacramentum a Domino inspiratum, ^b apostolis insitutum, cujus pauca quidem verba sunt, sed magna mysteria. Sanctus etenim Spiritus, qui magistris Ecclesiæ ista dicit, tali eloquio, talique brevitate, saluiferam condidit fidem, ut quod credendum vobis est, semperque providendum, nec intelligentiam possit latere, nec memoriam fatigare. Intentis itaque animis Symbolum discite, et quod vobis sicut ^c accepimus tradimus, non alicui materis, quæ corrupti potest, sed paginis vestri cordis ascribite. Confessio itaque fidei, quam suscepistis, hoc inchoatur exordi-)

Post hæc, accipiens acolythus unum ex ipsis infantibus masculum, tenens eum in sinistro brachio, ponens manum super caput ejus. Et interrogat ^d eum presbyter.

Qua lingua constituentur Dominum nostrum Jesum Christum. Resp. Græce. Iterum dicit presbyter: Adu- nancia fidem ipsorum qualiter credunt.

Et dicit acolythus Symbolum Græce decantando, tenens manum super caput infantis, in his verbis:

Credo	in unum	Deum,	Patrem	omni
Pisteuo.	his ena.	Theon.	Patera.	pantio-
potentem,	factorem	cæli	et terræ,	visibilium
cratora.	poietin.	urani.	kae gis.	oraton.
omnium	et invisibilem		Et in unum	
kae panton.	kae aoraton.		kae his ena.	
Dominum	Jesum	Christum,	Filium	Dei
Kyriou.	Ihum.	Xpou.	ton yon.	tu theu.
unigenitum;	de Patre		natum	
ton mouogenin.	ton ec tu patros.		genitenta.	
sente omnia	scæcula;		lumen de lumine;	
pro panton.	ton eonon.		los ec fotos.	
Deum	verum	de Deo	vero;	
theon.	alithin.	ec theu.	alithinu.	
natum,	non factum;	consubstantialem		
gentilentia.	upyithenta.	omoyson.		
Patris	per quem omnia	facta sunt;		
tu patri.	didru taõ panta.	egenonto.		
qui propter nos	homines	et propter		
ton d'himas.	tus anthropus.	kae dia tin.		
nostram	salutem	descendentem	de	
himeteran.	soterian.	katehonta.	ec ton.	
cælis;	et incarnatum	de Spiritu		
uranon.	kae sarcotentia.	ec pneuatos.		
sancto,	et Maria	virgine,		
agu	kae Mariae.	tis parthenu.		
et humanatum;	crucifixum	etiam pro		
kae inanthropisanta.	staurothenta.	de yper.		
nobis	sub Pontio	Pilato,	et passum,	
imon.	epi Pontiu.	Pilatu.	kae pathonta.	
et sepultum;	et resurgentem.		tertia	
Kæ pathenta.	kae auastenta.		ti triti.	
die	secundum	Scripturas;	et ascen-	
himera.	kata.	tas Graphas.	kae anel-	
dentem	in	cælis,	et sedentem	
thonta.	his tus.	uranus.	kae katezomeno.	
ad dexteram	Patris;	et iterum	venturum	
eu dexia.	tu Patros.	kae patiu.	ercomenon.	

^a Missale ms. cardinalis Sanctorii legit: *evangelicis*.
^b In eodem Missali: *ab Apostolis*.
^c Lege: *accipimus*.
^d In Exemplari legitur: *ei*.
^e Lege: *non erunt fines*.

cum gloria	judicare	vivos	et mortuos;
meta doxis.	cringin.	zontas.	kae necrus.
cujus	regni	non erit	finis.
vtis.	basilias.	ve estin.	thelos.
Spiritum	sanctum	Dominum	et
to Pneuma.	to agion.	ton Kyriou.	kae
vivificatorem;	et Patre		precedentem;
zoophyon.	ton ec tu patros.		emporegomenon.
qui cum Patre	et Filio	simul	adoram-
ton syn Patri.	kae yion.	sympros.	kynu-
tum	et conglorificatum;		qui locutus est
menon.	kae syndoxazonen.		to lalesan.
per prophetas.	In unam,		sanctam
dia ton prophiton.	His mian.		agian.
catholicam	et apostolicam,		Ecclesiam.
catholicin.	kae apostolocin.		Ecclesian.
Confiteor	unum	baptisma	in remissionem
Omologo.	en.	baptisma.	his apesin.
peccatorum.	Spero resurrectionem	mortuorum	necron.
amarition.	Prosdjko.	anastasian.	
et vitam	futuri	sæculi.	Amen.
kae zoin.	tu melloutos.	aeonas.	Amin.

Filii charissimi, audistis Symbolum Græce, audite et Latine. Et dicitis: Qua lingua constituentur Dominum nostrum Jesum Christum. Resp. Latine. Adu- nancia fidem ipsorum, qualiter credunt.

Ponens manum acolythus super caput infantis, et dicit Symbolum decantando, his verbis:

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cæli et terræ, visibilium omnium et invisibilem. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum; de Patre natum ante omnia sæcula; lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; natum, non factum; consubstantialem Patri per quem omnia facta sunt; et qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendente de cælis; et incarnatum de Spiritu sancto, et Maria Virgine, et humanatum; crucifixum etiam pro nobis sub Pontio Pilato, et passum, et sepultum; et resurgentem tertia die secundum Scripturas; et ascendente in cælos, et sedente ad dexteram Patris; et iterum venturum cum gloria judicare vivos et mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum et vivificatorem; ex Patre procedentem; qui cum Patre et Filio simul ^a adoratum, et conglorificatum; qui locutus est per prophetas. In unam, sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Spero resurrectionem mortuorum, et vitam futuri sæculi. Amen.

Hoc expleto, sequitur presbyter his verbis:

Hæc summa est fidei nostræ, dilectissimi nobis, hæc verba sunt Symboli, non sapientiæ humanæ sermone facta, sed vera divinitus ratione disposita. Quibus comprehendendis atque servandis nemo non idoneus, nemo non aptus. Hic Dei Patris et Filii una æqualis pronuntiatur potestas. Hic Unigenitus Dei de

^f Lege: *Patris*.
^g Ita Missale cardinalis Sanctorii, sed verba, quæ sequuntur, ponit sic: *descendit, incarnatus est, et homo factus est, crucifixus, passus, et sepultus, etc.*
^h Ita in eodem Missali, sed verba ponuntur sic: *adoratur, et conglorificatur.*

Maria Virgine et Spiritu sancto secundum carnem A natus ostenditur. Hic ejusdem crucifixio et sepultura, ac die tertia resurrectio prædicatur. Hic ascensio ipsius super cælos et confessio in dextera paternæ majestatis agnoscitur, venturusque ad judicandos vivos et mortuos declaratur. Hic Spiritus sanctus in eadem qua Pater et Filius deitate indiscretas accipitur. Hic postremo Ecclesiæ vocatio, peccatorum remissio, et carnis resurrectio ^a perdocetur. Vos itaque, dilectissimi, ex vetere homine in novum reformamini; et de carnalibus spirituales, de terrenis incipitis esse cælestes: segura et constanti fide credite resurrectionem, quæ facta est in Christo, etiam in nobis omnibus ^b esse complendam: et hoc securum in toto corpore, quod præcessit in capite. Quoniam et ipsum, quod percepturi estis baptismi sacramentum, ^c hujus spei exprimit formam ^d ibi. Quædam enim ibi mors, et quædam resurrectio celebratur. Vetus homo deponitur, novus sumitur. Peccator aquas ingreditur; et justificatus egreditur. Ille abjicitur, qui traxit ad mortem, et suscipitur ille qui reduxit ad vitam, per cujus gratiam vobis confertur, ut filii Dei sitis, non carnis voluntate editi, sed sancti Spiritus virtute generati. Et ideo hanc brevissimam plenitudinem ita debetis vestris cordibus iuhære, ut omni tempore præsidio hujus confessionis utamini. Invicta est enim semper talium armorum potestas contra omnes insidias inimici ad bonam Christi militiam profuturis. Diabolus, qui hominem tentare non desinit, munitos vos hoc Symbolo semper inveniat. Ut, devicto adversario, cui renuntiatis, gratiam Domini incorruptam et immaculatam usque in finem, ipso, constemini, protegente, servetis, ut in quo peccatorum remissionem accipitis, in eo gloriam resurrectionis habeatis. Ergo, dilectissimi, præfatum Symbolum fidei Catholicæ in præsentem cognovistis, nunc euntes edocimini nullo mutato sermone. Potens est enim Dei misericordia quæ et vos ad baptismi fidem currentes perducatur, et nos qui vobis mysteria tradimus, una vobiscum ad regna cælestia faciat pervenire. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum, qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

XXXVI.

Item PRÆFATIO ORATIONIS DOMINICÆ.

Et admonentur a diacono, ut supra.

Dominus et Salvator noster Jesus Christus, inter cætera salutaria præcepta, discipulis suis potentibus quemadmodum orare deberent eam formam eis orationis concessit, quam etiam lectione præsentem et vos plenius cognovistis. Audiat nunc dilectio vestra quemadmodum doceat discipulos suos orare Deum Patrem omnipotentem: Tu autem cum orabis, intra in cubiculum tuum, et, clauso ostio, ora Patrem

^a Lege: *perducitur*. — Sed correximus ex supra relato Missali.

^b Ita emendavimus ex dicto Missali, cum in Exemplari legatur, *est complenda*.

^c Lege: *huc spei*. — Sed perperam.

tuum. Cubiculum quod nominat, non occultam domum ostendit, sed cordis nostri secreta illi soli pateere commemorat. Et clauso ostio, Deum adorare debere, id est, ut a mala cogitatione pectus nostram mystica clave claudamus, ac, labiis clausis, incorrupta mente Deo loquamur. Deus autem noster, fidei, et non vocis, auditor est. Claudatur ergo clave fidei pectus nostrum contra insidias adversarii, et soli Deo pateat, cujus templum esse cognoscitur, ut cum habitat in cordibus nostris, ipse sit advocatus in precibus nostris. Ergo Dei Sereno et Dei Sapientia, Christus Dominus noster, hanc orationem nos docuit, ut ita oremus.

Post hoc intras, et dicis:

PATER NOSTER, QUI ES IN CÆLIS.

B Hæc libertatis vox est, et plena fiducia. Ergo his vobis moribus est vivendum ut et filii Dei, et fratres Christi esse possitis. Nam Patrem suum Deum, qua temeritate dicere præsumit, qui ab ejus voluntate degenerat? Unde vos, dilectissimi, dignos exhibete adoptione divina, quoniam scriptum est: Quotquot crediderunt in eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri.

ANCTIFICETUR NOMEN TUUM.

Id est, non quod Deus nostris ^e sanctificationibus, qui semper est Sanctus, sed petimus ut nomen ejus sanctificetur in nobis, ut qui in baptisate ejus sanctificamur, in eo quod esse ^f incipimus perseveremus.

ADVENIAT REGNUM TUUM.

C Deus namque noster quando non regnat maxime, cujus regnum est immortale? Sed cum dicimus: Veniat regnum tuum, nostrum regnum petimus advenire a Deo nobis promissum, Christi sanguine et passione quæsitum.

FIAT VOLUNTAS TUA, SICUT IN CÆLO ET IN TERRA.

Idest, in eo fiat voluntas tua, ut quod tu vis in cælo, hoc nos in terra positi inreprehensibiliter faciamus:

PANEM NOSTRUM COTIDIANUM DA NOBIS HODIE.

D Hic spiritalem cibum intelligere debemus. Christus enim panis est noster, qui dixit: Ego sum panis vivus, qui de cælo descendi. Quem cotidianum dicimus, quod ita nos semper immunitatem petere debemus peccati, ut digni simus cælestibus alimentis.

ET DIMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA, SICUT ET NOS DIMITTIMUS DEBITORIBUS NOSTRIS.

Hoc præcepto significans, non nos aliter peccatorum posse veniam promereri, nisi prius nos, ^g a nos delinquentibus aliis relaxemus, sicut in Evangelio Dominus dicit: Nisi dimiseritis peccata hominibus, nec vobis Pater vester dimittet peccata vestra.

^d Redundat *ibi*, et omittitur in dicto Missali.

^e Missale Gallicanum habet: *sanctificetur orationibus, qui*.

^f Lege: *incipimus*.

^g Lege: *in nobis*. — Sed mendose.

ET NE NOS INDUCAS IN TENTATIONEM.

Id est, ne nos patiaris induci ab eo qui tentat, pravitatis auctore. Nam dicit Scriptura : Deus enim intentator malorum est. Diabolus vero est tentator ; ad quem evincendum Dominus dicit : Vigilate et orate ne intretis in tentationem.

SED LIBERA NOS A MALO.

Hoc ideo ait, quia dixit Apostolus : Nescitis quid vos oporteat orare. Unus Deus omnipotens ita a nobis orandus, ut quidquid humana fragilitas cavere et vitare non prævalet, hoc ille ut possimus propitius nobis conferre dignetur Jesus Christus Dominus noster. Qui vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti, per omnia sæcula sæculorum.

Item adnuntiat diacon. ut supra.

State cum disciplina et cum silentio, audientes intente.

Audistis, dilectissimi, Dominicæ orationis sancta mysteria ; nunc euntes ea vestris cordibus innovate, ut ad exorandam ac percipiendam Dei misericordiam perfecti in Christo esse possitis. Potens est Dominus Deus noster, et vos, qui ad fidem ^a curretis, ad lavacrum aquæ regenerationis perducatur, et nos, qui vobis mysterium fidei catholicæ una tradidimus, vobiscum ad cælestia regna faciat pervenire. Qui vivit et regnat cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti, per omnia sæcula sæculorum.

XXXVII.

DOMINICA IN PALMAS.

DE PASSIONE DOMINI.

Deus, qui humano generi ad imitandum humilitatis exemplum, Salvatorem nostrum et carnem sumere, et crucem subire fecisti, concede propitius ut et patientiæ ejus habere documentum, et resurrectionis ejus consortia mereamur Christi Domini nostri. Qui tecum vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti. Per.

Deus, quem diligere et amare justitia est, ineffabilis gratiæ tuæ in nobis dona multiplica, ut qui fecisti nos morte Filii tui sperare quod credimus, fac nos, eodem resurgente, pervenire quo tendimus. Per.

Secreta.

Ipsa majestati tuæ, Domine, fideles populos commendet oblatio, quæ per Filium tuum reconciliavit ^b inimicos, Jesum Christum Dominum nostrum. Qui tecum vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti, per omnia sæcula sæculorum.

Postcommun.

Sacro munere satiati, supplices te, Domine, deprecamur, ut quod ^c debiti servitutis celebramus officio, salvationis tuæ suscipiamus augmentum. Per.

Ad populum.

Purifica, quæsumus, Domine, familiam tuam, et ab omnibus contagiis pravitatis emunda, ut redempta vasa sui Domini passione. non spiritus immunda

Adus rursus inficiat sed salvatio sempiterna possideat. Per.

FERIA SECUNDA

Hebdom. sexta.

Reminiscere miserationum tuarum, Domine, et famulos tuos æterna protectione sanctifica, pro quibus Christus Filius tuus per suam cruorem nobis instituit paschale mysterium. Per Dominum nostrum.

Excita, Domine, tuorum corda fidelium, ut sacris intenta doctrinis et intelligant quod sequantur, et sequendo fideliter adprehendant. Per.

Secreta.

Respice, Domine, propitius sacra mysteria, quæ gerimus, et quod ad nostra evacuanda ^d præjudicia misericors providisti, vitam nobis tribue fructificare perpetuam. Per.

Postcommun.

Sancta tua nos, Domine, quæsumus, et vivificando semper renovent, et renovando vivificent. Per.

Ad populum.

Populum tuum, Domine, quæsumus, toto corde converte, quia quos defendis etiam delinquentes, majore pietate tueris et sincera mente devotos. Per.

FERIA TERTIA

Hebdom. sexta.

Da, misericors Deus, ut quod in tui Filii passione mundus exercuit, salutare nobis fideliter sentiamus. Per.

C Fac, omnipotens Deus, ut quæ veraciter facta recurrimus, in nostrum transire remedium gratulemur. Per.

Secreta.

Intenoe, quæsumus, Domine, hostias familiæ tuæ, et quam sacris muneribus facis esse participem, tribuas ad ejus plenitudinem pervenire. Per.

Postcommun.

Repleti, Domine, sacri muneris gratia, supplices exoramus, ut quæ gustu corporeo dulci veneratione ^e contigimus, dulciora mentibus sentiamus. Per.

Ad populum.

Da, quæsumus, Domine, fidelibus tuis, et sine cessatione, capere paschalia Sacramenta ; et desideranter expectare ventura, ut mysteriis, quibus renati sunt, permanentes, ad novam vitam his operibus perducantur. Per.

FERIA QUARTA

Hebdom. sexta.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui Christi tui deata passione nos reparas, conserva in nobis opera misericordiæ tuæ, ut in hujus celebritate mysterii, perpetua devotione vivamus. Per.

Præsta, quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut sicut in condemnatione Filii tui, salus omnium fuit piaculum perfidorum, ita et per miseri-

^a In Missali Gallicano : *curritis*

^b In Exemplari male scriptum : *amicus*.

^c *Lege : debite.* — Sed perperam.

^d Exemplar minus recte habet : *perjudicia*.

^e *Lege : contigimus.*

cordiam tuam communis sit cultus iste credentium. **A** Per.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, munus oblatum, et dignanter operare, ut quod passionis mysterio gerimus, piis affectibus consequamur. Per.

Postcommun.

Cælestis doni benedictione præcepta, supplices te, Domine, deprecamur, ut hoc idem nobis semper et sacramenti causa sit et salutis. Per.

Ad populum.

Auxiliare, Domine, populo tuo, ut sacris et devotionem proficiens incrementis, et tuo semper munera gubernetur, et ad redemptionis æternæ pertingat, te^a ducente, consortium. Per.

XXXVIII.

ORAT. IN QUINTA FERIA.

Eodem die non psallitur, nec salutat, idest, non dicit: Dominus vobiscum, et reconciliatio pœnitentis.

Omnipotens sempiternæ Deus, da, quæsumus, universis famulis tuis plenius, atque perfectius omnia festi paschalis introire mysteria, ut incunctanter pia corda cognoscant quantum debeant de confirmata in Christo renascentium glorificatione gaudere. Per.

Concede creditibus, misericors Deus, salvum nobis de Christi passionis remedium; et humanæ fragilitatis præteritæ culpæ laqueos^b æternæ suffragio plebs absolvat. Per Dominum nostrum.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui vitam humani generis, pro nobis Filio tuo moriente, salvasti, præsta, quæsumus, ut in hac populi tui devotione fructus^c præveniat gaudiorum. Per Dominum.

ORDO AGENTIBUS PUBLICAM PŒNITENTIAM.

Egreditur pœnitens de loco ubi pœnitentiam gessit, et in gremio præsentatur ecclesiæ, prostrato omni corpore in terra et postulat in his verbis diaconus.

Adest, o venerabilis pontifex, tempus acceptum, dies propitiationis divinæ, et salutis humanæ, qua mors interitum et vita accepit æterna principium, quando in vinea Domini Sabaoth, sic novorum plantatio faciendâ est, ut purgetur^d et curatio vetustatis. Quamvis enim a divitiis bonitatis et pietatis Dei nihil temporis vacet, nunc tamen et^e largior est per indulgentiam remissio peccatorum, et copiosior per gratiam adsumptio renascentium. Augemur regenerandis, crescimus reversis. Lavant aquæ, lavant lacrymæ. Inde gaudium de adsumptione vocatorum, hinc^f lætitiæ de absolutione pœnitentium. Inde est quod supplex tuus, posteaquam in

^a Ita correximus, nam in Exemplari legitur: *docere.*

^b Emenda ex Brev. Ambros.: *æternæ pietatis suffragio absolvas.*

In Missali Ambrosiano: *proveniat.*

^d In ordine Romano: *exsecratio.*

^e Emendavimus ex Ordine Romano; nam exemplar habet: *largitor.*

varias formas criminum, neglectu mandatorum cælestium, et morum^g probabilium transgressione, cecidit, humiliatus atque prostratus, prophetica ad Deum voce clamat, dicens: Peccavi, Impie egi, iniquitatem feci, miserere mei, Domine. Evangelicam vocem non frustratoria aure capiens: Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Manducavit, sicut scriptum est, panem doloris, lacrymis stratum rigavit, cor suum luctu, corpus adfixit jejuniis, et animæ suæ reciperet quam perdidit sanitatem. Unicum itaque est pœnitentiæ suffragium, quod et singulis prodest, et omnibus in commune succurrit. Illic ergo dum ad pœnitentiam actionem tantis^h excitatur exemplis, sub conspectu ingeniscentis Ecclesiæ, venerabilis pontifex, protestatur et dicit: Ini-

B quitates meas ego agnosco, et delictum meum contra me est semper. Averte faciem tuam a peccatis meis, Domine, et omnes iniquitates meas dele. Redde mihi lætitiâ salutaris tui, et spiritu principali confirma me. Quo ita supplicante, et misericordiam Dei adfecto corde poscente, redintegra in eo, apostolice pontifex, quicquid, diabolo scindente, corruptum est, et orationum tuarum patrocinantibus meritis, per divinæ reconciliationis gratiam fac hominem proximum Deo, ut qui antea in suis perveritatibus displicebat, nunc jam placere se Domino in regione vivorum cum devicto mortis suæ auctore gratuletur. Per Dominum.

Post hoc admonetur ab episcopo, sive alio sacerdote, ut quod pœnitendo diluit, iterando non revocet.

C *Inde vero has dicit orationes sacerdos super eum.*

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et me, qui etiam misericordia tua primus indigeo, clementer exaudi, ut quem nonⁱ electione meriti, sed dono gratiæ tuæ constituisti operis hujus ministrum; da fiduciam tui muneris exequendi, et ipse in nostro ministerio, quod tuæ pietatis est, operare. Per.

Præsta, quæsumus, Domine, huic famulo tuo dignum pœnitentiæ fructum, ut Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cujus integritate deviarat peccando, admissorum veniam consequendo, reddatur innoxius. Per Dominum.

D Deus, humani generis benignissime conditor, et misericordissime formator, qui hominem invidia diaboli ab æternitate dejectum, Unici tui sanguine redemisti, vivifica itaque quem tibi nullatenus mori desideras; et qui non derelinquis devium, adsume^j correptum. Moveant pietatem tuam, quæsumus, Domine, hujus famuli tui lacrymosa suspiria. Te ejus medere vulneribus. Tu jacenti manum porriges salutarem, ne Ecclesia tua aliqua sui corporis per-

^f Idem legit: *lætitiâ.*

^g Ita in Ordine Romano; alias: *probatorum.* — Lege: *improbabilium.*

^h Lege: *excitatus.* — Ex prælaudato tamen Ordine emendavimus.

ⁱ Lege: *electio.* — Quia mendose; ideo ex eodem Ordine correximus.

^j Emendavimus Exemplar in quo: *corruptum.*

tione vastetur, nec grex tuus detrimentum sustineat, ne de familiae tuae damno inimicus exultet, ne renatum lavacro salutari mors secunda possideat. Tibi ergo, Domine, supplices preces, tibi solum cordis effundimus. Tu parce contenti, ut in ^a imminentes poenas sententiamque futuri iudicii, te miserante, non incidat. Nesciat quod terret in tenebris, quod stridet in flammis, atque ab erroris via ad iter reversus iustitiae nequaquam ultra novis vulneribus saucietur, sed integrum sit ei atque perpetuum et quod gratia tua contulit, et quod misericordia reformavit. Per.

Item ad reconciliandum poenitentem.

Omnipotens sempiterna Deus, contenti tibi huic famulo tuo pro tua pietate peccata relaxa, ut non plus ei noceat conscientiae reatus ad poenam, quam indulgentia tuae pietatis ad veniam. Per Dominum.

Omnipotens et misericors Deus, qui peccatorum indulgentiam ^b in confessione celeri posuisti, succurre lapsis, miserere confessis, ut quos delictorum catena constringit, magnitudo tuae pietatis absolvat. Per.

Deus, qui contentium tibi corda purificas, et accusantes suas conscientias ab omni vinculo iniquitatis absolvis, da indulgentiam reis, et medicinam tribue vulneratis, ut, ^c percepta remissione omnium peccatorum, sincera deinceps devotione permanent; et nullum redemptionis aeternae sustineant detrimentum. Per.

Domine sancte, Pater omnipotens, aeterna Deus, respice super hunc famulum tuum, qui ab infesta saeculi tempestate demersus, flebili lamentatione suis accusat excessus, ut sletus ac gemitus ejus pie suscipias, eumque de tenebris ad lumen revoces, et medelam contenti, salutem poenitenti, et vulnerato auxilium sanitatis indulgeas. Nec ultra inimicus in ejus habeat anima potestatem; ^d ejusque confessionem libenter admittens, Ecclesiae tuae purificatum restitue, ac tuo altario repraesenta, ut ad sacramentum reconciliationis admissus, una nobiscum sancto nomini tuo gratias agere mereatur. Per.

RECONCILIATIO
poenitentis ad mortem.

Deus misericors, Deus clemens, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata poenitentium deles, et praeteritorum criminum culpas venia remissionis evacuas, respice super hunc famulum tuum, et remissionem sibi omnium peccatorum tota cordis confessione poscentem deprecatus exaudi. Renova in eo, piissime Pater, quicquid terrena fragilitate corruptum est, vel quicquid diabolica fraude violatum est; in unitatem corporis Ec-

clesiae tuae membrum perfecta remissione restitue; miserere, Domine, gemituum, miserere lacrymarum, et non habentem fiduciam, nisi in tua misericordia, ad sacramentum reconciliationis admitte. Per.

Majestatem tuam, Domine, supplices deprecamur, ut huic famulo tuo, longo squalore poenitentiae macerato, miserationis tuae veniam largiri digneris, ut nuptiali veste recepta, ad regalem mensam, unde ejectus fuerat, mereatur intrare. Per.

Majestatem tuam, quaesumus, Domine, sancte Pater, omnipotens aeterna Deus: qui non mortem, sed peccatorum vitam semper inquiris. Respice sumentem famulum tuum, adtende prostratum, ejusque placentum in gaudium tua miseratione concede. Scinde delictorum saccum, et indue eum latitiam salutarem, ut post longam peregrinationis famem de sanctis altaribus tuis satiatur, ingressus cubiculum Regis, in ipsius aula benedicat nomen gloriae tuae semper. Per Dominum.

Deus misericors, Deus clemens, qui indulgentiam tuam nulla temporum lege concludis, sed pulsanti misericordiae tuae janua aperis, poenitentes etiam sub ipso vitae hujus ^e termino non relinquis. Respice propitius super hunc famulum tuum, remissionem sibi omnium peccatorum tota cordis confessione poscentem. Renova in eo, piissime Pater, quod actione, quod verbo, quod ipsa denique cogitatione, diabolica fraude vitiatum est, et unitati corporis Ecclesiae membrum tuae redemptionis adnecte. Miserere gemituum, miserere lacrymarum, et non habentem fiduciam, nisi in misericordia tua, ad sacramentum reconciliationis admitte, quia nullius animae in hoc corpore constitutae difficilius apud te, aut tarda curatio est. Fidelis enim eis in verbis tuis, qui conversum peccatorem non longa temporum spatia differendum, sed mox ut in te gemuisset dixisti esse. Per.

^f Oratio post reconciliationem,
vel posteaquam communicaverit.

Deus, qui contentium tibi corda purificas, et accusantes se conscientias ab omni vinculo iniquitatis absolvis, da ^g indulgentiam eis et medicinam tribue vulneratis, ut, percepta remissione omnium peccatorum, in sacramentis tuis sincera deinceps devotione permanent, et nullum redemptionis aeternae sustineant detrimentum. Per.

*Post haec offert plebs, et conficiuntur sacramenta.
Secreta.*

Virtutum caelestium Deus, de cujus gratiae rore descendit, ut ad mysteria tua purgatis sensibus accedamus, praesta, quaesumus, ut in eorum traditione solemniter ^h honorum, tibi placitam deferamus obsequium. Per.

^a Ita correctum. — Lege: *terminum*.

^f Lege: *Oratio*.

^g In Codice Tholosano, apud Morinum, ad commentarium de Poenitentia, pag. 68., legitur: *indulgentiam reis*.

^h Idem Codex, pag. 40, *honoranda*.

^a Sic correximus ex Ordine Romano; nam in Exemplari legitur: *imminentibus poenae, sententiaeque*.

^b Ex Ordine Romano. Exemplar habet minus recte: *ad confessione*.

^c Lege: *peracta*. — Ex eodem Ordine. Male in Exemplari, *peraccepta*.

^d Lege: *cujusque*. — Sed mendose.

Infra actionem.

Communicantes, et diem sacratissimum celebrantes, quo traditus est Dominus noster Jesus Christus. Sed et memoriam.

Item infra.

Hanc igitur oblationem, Domine, cunctas familiarum tuarum, quam tibi offerunt ob diem jejunii Cœnæ dominicæ, in qua Dominus noster Jesus Christus tradidit discipulis suis corporis et sanguinis sui mysteria celebranda, quæsumus, Domine, placatus intende, ut per multa curricula annorum salva et incolumis munera sua tibi, Domine, mereatur offerre, diesque nostros in tua pace d.

Item infra canonem, ubi dicimus: Qui pridie quam pateretur, in hujus diei processione dicimus: Qui hac die antequam traderetur, accepit panem in suis sanctis manibus, elevatis.

Postcommun.

Concede, quæsumus, Domine, ut percepti novi sacramenti mysterium et corpore sentiamus et mente. Per.

Ad populum.

Gregem tuum, Pastor bone, placatus intende, et oves, quas pretioso sanguine Filii tui redemisti, diabolica non sinas incursione lacerari. Per.

XL.

ITEM IN QUINTA FERIA

Missa chrisimalis.

Domine Deus, qui in regenerandis plebibus tuis ministerio uteris sacerdotum, tribue nobis perseverantem in tua voluntate famulatum, ut, dono gratiæ tuæ, in diebus nostris * et merito et numero sacramentis tibi populus augeatur. Per Dominum.

Da nobis, omnipotens Deus, remedia conditionis humanæ et sincero tractare servitio, et cum ^b prolectu salutis implere. Per.

Secreta.

Hujus sacrificii potentia, Domine, quæsumus, et vetustatem nostram clementer abstergat, et novitatem nobis augeat salutarem. Per.

☩ Clementiam tuam suppliciter obsecrare, ut spiritualis lavacri baptismo renovandis, creaturam chrisimalis in sacramentum perfectæ salutis vitæque confirmes. Ut sanctificatione unctionis infusa, corruptione primæ nativitatis absorpta, sanctum uniuscujusque templum acceptabilis vitæ innocens * odore redolescat. Ut secundum constitutionis tuæ sacramentum, regio et sacerdotali propheticoque honore perfusi, vestimento incorrupti muneris induantur. Per quem majestatem tuam.

Infra actionem, Communicantes, ut supra.

Hanc igitur oblationem famulorum famularumque tuarum, quam tibi offerunt ob diem, in qua Dominus noster Jesus Christus tradidit discipulis suis corporis et sanguinis sui mysteria celebranda, quæ-

A sumus, Domine, placatus accipias, et tua pietate concedas, ut per multa curricula annorum salvi et incolumes munera sua tibi Domino mereantur offerre, diesque nostros.

*Benedictio olei.**Ad populum in his verbis.*

Istud oleum ad ungendos infirmos. *Ut autem veneris: Nobis quoque peccatoribus famulis tuis; et reliqua, usque ad: Per Christum Dominum nostrum. Et intras.*

Emitte, quæsumus, Domine, Spiritum sanctum Paraclitum de cælis in hanc pinguedinem olei, quam de viridi ligno producere dignatus es ad refectionem mentis et corporis. Et tua sancta benedictio sit omni ungenti, gustanti, tangenti tutamentum corporis, animæ et spiritus, ad evacuandos omnes dolores, omnem infirmitatem, omnem ægritudinem mentis et corporis. Unde ^d unxisti sacerdotes, reges, et prophetas, et martyres: ^e chrisma tuum perfectum a te, Domine, benedictum, permanens in visceribus nostris in nomine Domini nostri Jesu Christi. Per quem hæc omnia, Domine, semper bona creas. *Et cætera.*

Expleto enim canone, dicit:

Oremus. Præceptis salutaribus moniti. *Sequitur oratio Dominica. Et iterum subsequitur alia oratio: Libera nos, quæsumus, Domine. Ipsa expleta, confrangis, et legis de sindone altaris munera, et ascendis ad sedem. Ibi quoque oblato a diacono alio oleo ad benedicendum, et dicit:*

Dominus vobiscum.

Resp. Et cum spiritu tuo.

^f *Dicit.* Oremus. *Et intras.*

Deus incrementorum et profectuum spiritualium munerator, qui virtute sancti Spiritus tui imbecillarum mentium rudimenta confirmas, te oramus, Domine, ut venturis ad beatæ regenerationis lavacrum tribuas per unctionem istius creaturæ, purgationem mentis et corporis. Ut si quæ illis adversantium spirituum inhærere reliquæ, ad tactum sanctificati olei hujus abscedant. Nullus spiritalibus nequitiis locus, nulla refugis virtutibus sit facultas, nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur, sed venientibus ad fidem servis tuis, et sancti Spiritus operatione mundandis, sit unctionis hujus præparatio utilis ad salutem, quam etiam per cælestis regenerationis nativitatem in sacramento sunt baptismatis adepturi. Per Dominum nostrum Jesum Christum, qui venturus est judicare sæculum per ignem.

Iterum dicit: Dominus vobiscum.

Resp. Et cum spiritu tuo.

Sursum corda.

Resp. Habemus ^g ad Dominum.

Gratias agamus Domino Deo nostro.

Resp. Dignum et justum est.

☩ Et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper hic et ubique gratias agere, Domine san-

* Lege: *ut.* — Perperam Exemplar habet.

^b In Exemplari mendose: *perfecto.*

^c Lege: *odor.* — Perperam tamen.

^d Ita legitur apud Pamelium.

* Sic Pamelius legit.

^f Lege: *Dicit.* — Emendavimus sic.

^g Exemplar perperam habet: *a Domino.*

cte, Pater omnipotens, æterne Deus. Qui in principio inter cætera bonitatis et pietatis tuæ munera terram producere fructifera ligna jussisti. Inter quæ hujus pinguisissimi liquoris ministræ oleæ nascerentur; quarum fructus sacro chrismati deserviret. Nam David prophætico spiritu gratiæ tuæ sacramenta præ-noscens, vultus nostros in oleo exhilarandos esse cantavit. Et cum mundi crimina diluvio quondam expiarentur effuso, in similitudinem futuri muneris columba demonstrans, per olivæ ramum pacem terris redditam nuntiavit. Quod in novissimis temporibus manifestis est effectibus declaratum, cum baptismatis aquis omnium criminum commissa delentibus, hæc olei unctio vultus nostros jucundos efficiat ac serenos. Inde etiam Moysi famulo tuo mandata dedisti, ut Aaron fratrem suum, prius aqua lotum, per infusionem hujus unguenti constitueret sacerdotem. Accessit ad hoc amplior honor, cum Filii tuus, Dominus noster Jesus Christus, lavari a Johanne undis Jordanicis exegisset, et Spiritu sancto, in columbæ similitudine, desuper misso, Unigenitum tuum, in quo tibi optime complacuisse testimonio subsequentis vocis ostenderes, hoc illud esse manifestissime comprobares, quod cum oleo lætitiæ præ consortibus suis ungeadum David propheta cecinisset. Te igitur deprecamur, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, ut hujus creaturæ pinguedinem sanctificare tua benedictione digneris, et in sancti Spiritus immiscere virtutem per potentiam Christi tui, a cujus sancto nomine chrisma nomen accepit, unde unxisti sacerdotes, reges, prophetas, et martyres tuos, ut sit his qui renati fuerint ex aqua et Spiritu sancto chrisma salutis, eosque æternæ vitæ participes et cælestis gloriæ facias esse consortes. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

ITEM OLEI

exorcizati confectio.

Hoc loco misces balsamum cum oleo, et sequitur hic exorcismus.

Exorcizo te, creatura olei, in nomine Dei Patris omnipotentis, et in nomine Jesu Christi Filii ejus, et Spiritus sancti, ut in hanc invocationem trinitatis potestatis, atque virtutem Deitatis, omnis nequissima virtus adversarii, omnis inveterata malitia diaboli, omnis violentiæ occursum, omne confusum et cæcum phantasma eradicare et effugare, et discede a creatura hujus olei, ad utilitatem hominum constituta. Ut fiat hæc unctio divinis sacramentis purificata in adoptionem carnis et spiritus: et eisque ex eo ungeri habent in remissionem omnium peccatorum, ut efficiatur in eis corporum ad omnem gratiam et spiritualem sanctificationem. Per eundem Jesum Chri-

* Apud Pamelium legitur: *et Spiritus sancti ei admiscere.*

^b In Exemplari mendose: *adoptione.*

^c In Ordine Romano: *eis, qui ex eo ungi debent.*

^d Lege: *spiritalem.*

^e Apud Pamelium, feria 6: *affectibus.*

stum Dominum nostrum, qui venturus est in Spiritu sancto judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem. Per Dominum.

¶ Omnipotens æterne Deus, qui, mysteriorum tuorum secreta revelans, nemus ore columbæ testatum Noe oculis ostendisti, ut discerent habitatores arcæ per Spiritum sanctum, et olivæ chrisma, mundo liberationis gloriam reversuram. Per Dominum nostrum Jesum Christum, qui venturus est judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem.

Hoc autem expleto, veniens ante altare, ponis in ore calicis de ipsa hostia; non dicis: Pax Domini; nec faciunt pacem; sed communicant, et reservant de ipsa sacrificio in crastinum, unde communicent.

IT M IN FERIA V.

*Missa ad vesperum.**Secreta.*

Suscipe, quæsumus, Domine, munus oblatum, et dignanter operare, ut quod passionis mysterio gerimus, piis effectibus consequamur. Per Dominum.

¶ Et justum est, per Christum Dominum nostrum. Quem in hac nocte inter sacras epulas increpantem mens sibi conscia traditoris ferre non potuit, sed, apostolorum derelicto consortio, sanguinis pretium a Judæis accepit, ut vitam perderet, quam distraxit. Cœnavit igitur hodie proditor mortem suam, et cruentis inanibus panem de manu Salvatoris exiturus accepit, ut saginatum cibo major pœna constringeret, quem nec sub præmio pietas ab scelere revocaret. Patitur itaque Dominus noster Jesus Christus Filius tuus cum hoste novissimum participare convivium, a quo se noverat continuo traditurum, ut exemplum innocentie mundo relinqueret, et passionem suam pro sæculi redemptione suppleret. † Pascitur igitur mitis Deus barbarum Judam, et sustinet in mensa crudele convivium, donec se suo laqueo perderet, qui de magistri sanguine cogitarat. O Dominum per omnia patientem! O Agnum inter suas epulas mitem! adhuc cibum ejus Judas in ore ferebat, et ad laudanda membra ejus Judæos carnifices advocabat. Sed Filius tuus Dominus noster, tamquam pia hostia et immolari se tibi pro nobis patienter permisit, et peccatum, quod mundus commiserat, relaxavit. Per ipsum te, Domine, supplices deprecamur, supplici confessione dicentes.

Infra canonem, ut supra.

Postcommun.

Concede, quæsumus, Domine, ut perceptum novi sacramenti mysterium et corpore sentiamus et mente, Per.

[†] Apud Menardum: *Pascitur mitis.*

[‡] Idem legit: *sustinet pius crudelium convivium.* — Lege: *crudelium.*

[§] Sic emendavimus ex Menardo, cum in Exemplari male legatur: *cogitarat.*

Ad populum.

Præsta, quæsumus, Domine, ut sicut de præteritis ad nova transimus, ita, vetustate deposita, sanctificationis mentibus innovemur. Per.

XLI.

INCIPIT ORDO

de feria vi, passione Domini.

Hora nona procedunt omnes ad ecclesiam; et ponitur sancta crux super altare. Et egreditur sacerdos de sacratio cum sacris ordinibus cum silentio, nihil canentis, et veniunt ante altare, postulans sacerdos pro se orare, et dicit. Oremus. Et adnuntiat diaconus: Flectamus genua. Et post vaultum, dicit: Levate. Et dat orationem.

Deus, a quo et Judas reatus sui poenam, et confessionis suæ latro præmium sumpsit, concede nobis tuæ propitiationis effectum, ut sicut a passione sua Christus Dominus noster diversa utrisque intulit stipendia meritorum, ita nobis, ablato vetustatis errore, resurrectionis suæ gratiam largiatur. Qui tecum vivit.

Ista oratione expleta^b vadit retro altare, et legitur lectio. Deinde sequitur responsorium.

Iterum dicit sacerdos: Oremus. Et adnuntiat diaconus ut supra: et sequitur alia oratio.

Deus, qui peccati veteris hæreditariam mortem, in qua posteritatis genus omne successerat, Christi tui Domini nostri passione solvisti, dona ut, conformes eidem facti, sicut imaginem terreni naturæ necessitate portavimus, ita imaginem cælestis, gratiæ sanctificatione portemus, Christi Domini nostri. Qui tecum vivit.

Item sequitur lectio et responsorium.

Inde vero legitur Passio Domini.

Ipsa expleta, incipit sacerdos orationes solemnes, quas sequuntur.

Oremus, dilectissimi nobis, in primis pro Ecclesia sancta Dei, ^a ut eam Deus et Dominus noster pacificare, adunare, et custodire digneur per universum orbem terrarum, subjiciens ei principatus et potestates; detque nobis tranquillam et quietam vitam degentibus glorificare Deum Patrem omnipotentem.

Oremus.

Adnuntiat diaconus: Flectamus genua. Iterum dicit: Levate.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui gloriam tuam in omnibus in Christo gentibus revelasti, custodi opera misericordiæ tuæ, ut Ecclesia tua toto orbe diffusa, stabili fide in confessione tui nominis perseveret. ^c Per.

Oremus et pro famulo Dei papa nostro sedis apo-

^a Apud Pamellum: in passione.

^b Lege: vadit.

^c Ita correctum ex Pamelio. Exemplar autem habet: etiam.

^d Apud Pamellum deest in.

^e Lege: Per Dominum.

^f Et pro antistite nostro ill. Apud Pamellum, et Menardum verba hæc omittuntur.

^A stolicæ ill., et pro antistite nostro ill., ut Deus omnipotens, qui elegit eos in ordine episcopatus, salvos et incolumes custodiat Ecclesiæ suæ sanctæ, ad regendam populum sanctum Dei.

Oremus.

Item adnuntiat diaconus, ut supra.

Omnipotens sempiternæ Deus, cujus æterno iudicio universa fundantur, respice propitius ad preces nostras et electos a te nobis antistites tua pietate conserva, ut Christiana plebs, quæ talibus gubernatur auctoribus, sub tantis pontificibus credulitatis suæ meritis augeatur. Per.

Oremus et pro omnibus episcopis, presbyteris, diaconibus, subdiaconibus, acolythis, exorcistis, lectoribus, ostiariis, confessoribus, virginibus, viduis, et pro omni populo sancto Dei.

Oremus.

Item adnuntiat diaconus, ut supra.

Omnipotens sempiternæ Deus, cujus spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur et regitur, exaudi nos pro universis ordinibus supplicantes, ut gratiæ tuæ munere ^b ab omnibus fideliter serviatur. Per.

Oremus et pro christianissimo imperatore, vel rege nostro ill., ut Deus omnipotens subditas illis faciat omnes barbaras nationes ad nostram perpetuam pacem.

Oremus.

Item adnuntiat diaconus, ut supra.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui regnis omnibus æterna potestate dominaris, respice propitius ad Romanum, sive Francorum, benignus imperium, ut gentes quæ in sua feritate confidunt dexteræ ⁱ tuæ potentia comprimantur. Per.

Oremus et pro catechumenis nostris, ut Deus et Dominus noster aperiat aures præcordiorum ipsorum, januamque misericordiæ, ut per lavacrum regenerationis, acceptæ remissione omnium peccatorum, digni inveniantur in Christo Jesu Domino nostro.

Oremus.

Adnuntiat diaconus, ut supra.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui Ecclesiam tuam nova semper prole sæcundas, auge fidem et intellectum catechumenis nostris, ut, renati fonte baptismatis, adoptionis tuæ filiis adgregentur. Per.

Oremus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, ut cunctis mundum purget erroribus, morbos auferat, famem depellat, aperiat carceres, vincula dissolvat, peregrinantibus reditum, infirmantibus sanitatem, navigantibus portum salutis indulgeat.

^s Ita correximus, cum perperam in Exemplari legatur: *tantos pontifice*. Apud Pamellum, et Menardum legitur: *sub tanto pontifice*, quia in oratione de papa solummodo fit sermo.

^h Apud Pamellum: *ab omnibus tibi gradibus*.

ⁱ Apud Pamellum et Menardum: *potentiæ tuæ dextera comprimantur*.

Oremus.

Adnuntiat diaconus, ut supra.

Omnipotens sempiterne Deus, mœstorum consolatio, laborantium fortitudo, perveniant ad te preces de quacumque tribulatione clamantium, ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant adfuisse. Per Dominum.

Oremus et pro hæreticis, et schismaticis, ut Deus et Dominus noster eruat eos ab erroribus universis; et ad sanctam matrem Ecclesiam catholicam atque apostolicam revocare dignetur. Per.

Oremus.

Adnuntiat diaconus, ut supra.

Omnipotens sempiterne Deus, qui omnes salvas, et neminem vis perire, respice ad animas diabolica fraude deceptas, ut, omni hæretica perversitate depulsa, errantium corda respiscant, et ad veritatis tuæ redeant firmitatem. Per Dominum.

Oremus et pro perfidis Judæis, ut Deus et Dominus noster auferat velamen de cordibus eorum, ut et ipsi cognoscant Christum Jesum Dominum nostrum.

Oremus.

Adnuntiat diaconus, ut supra.

Omnipotens sempiterne Deus, qui etiam Judaicam perfidiam a tua misericordia non repellis, exaudi preces nostras, quas tibi pro illius populi obcœcatione deserimus, ut, agnita veritatis tuæ luce, quæ Christus est, a suis tenebris eruantur. Per Dominum.

Oremus et pro paganis, ut Deus omnipotens auferat iniquitatem a cordibus eorum, et, relictis idolis suis, convertantur ad Deum verum, et unicum Filium ejus Jesum Christum Dominum nostrum. Cum quo vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti.

Oremus.

Adnuntiat diaconus, ut supra.

Omnipotens sempiterne Deus, qui non mortem peccatorum, sed vitam semper inquiris, suscipe propitius orationem nostram, et libera eos ab idolorum cultura, et adgrega Ecclesiæ tuæ sanctæ ad laudem et gloriam nominis tui. Per.

Itis orationibus suprascriptis expletis, ingrediuntur diaconi in sacrarium. Procedunt cum corpore et sanguine Domini, quod ante die remansit; et ponunt super altare. Et venit sacerdos ante altare, adorans crucem Domini et osculans. Et dicit: Oremus, et sequitur: Præceptis salutaribus moniti. Et oratio Dominica. Inde, Libera nos, Domine, quæsumus. His omnibus expletis adorant omnes sanctam crucem, et communicant.

XLII.

SABBATORUM DIE,

mane reddunt infantes Symbolum.

Prius catechizas eos, imposita super capita eorum manu, his verbis:

Nec te latet, Satanæ, imminere tibi pœnas, im-

^a Ita correximus, quia in Exemplari mendose ponitur: *veniat.*

^b Ita emendavimus ex Ordine Romano, quia per-

A minere tibi tormenta, imminere tibi diem judicii, diem supplicii, diem qui venturus est velut elibanus ardens, in quo tibi atque universis angelis tuis æternus ^a veniet interitus. Proinde, damnato, da honorem Deo vivo et vero, da honorem Jesu Christo Filio ejus, et Spiritui sancto; in cujus nomine atque virtute præcipio tibi ut ex eas et recedas ab hoc famulo Dei, quem hodie Dominus Deus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam et benedictionem, fontemque, baptismatis dono, vocare dignatus est, ut fiat ejus templum per aquam regenerationis in remissionem omnium peccatorum in nomine Domini nostri Jesu Christi. Qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

Inde tangis ei nares et aures de sputo, et dicit ei ad aurem.

Ephpheta, quod est: Adaperire in odorem suavitatis. Tu autem effugare, diabole, adpropinquavit enim judicium Dei.

Postea vero tangis ei pectus et inter scapulas de oleo exorcizato: et vocato nomine, singulis dicit:

Abrenuntias Satanæ?

Resp. Abrenuntio.

Et omnibus operibus ejus?

Resp. Abrenuntio.

Et omnibus pompis ejus?

Resp. Abrenuntio.

Inde vero dicitur Symbolum, imposita manu super capita ipsorum. Postea vero dicitur eis ab archidiacono:

Orate, electi, flectite genua. Complete orationem vestram in unum, et dicit: Amen. *Et respondent omnes: Amen.*

Iterum admonentur ab archidiacono his verbis:

Catechumeni recedant: omnes catechumeni exeant foris.

Iterum dicit diaconus:

Filii charissimi, revertimini ^b in locos vestros: ^c et expectantes horam, qua possit circa vos Dei gratia baptismum operari.

SEQUITUR ORDO

Qualiter Sabbato sancto ad vigiliam ingrediuntur.

Primus enim VIII hora diei mediante, procedunt ad ecclesiam; et ingrediuntur in sacrarium, et induunt se vestimentis sicut mos est. Et incipit clerus letaniam et procedit sacerdos de sacrario cum ordinibus sacris. Veniunt ante altare, stantes inclinato capite usque dum dicent: Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miser. Deinde surgens sacerdos ab oratione, radit retro altare, sedens in sede sua.

Deinde veniens archidiaconus ante altare, accipiens de lumine, quod vi feria absconsum fuit, faciens crucem super cereum, et inluminans eum, et complectur ab ipse benedictio cerei.

Deus mundi conditor, auctor luminis, siderum

peram in Exemplari legitur: *in locis vestris.*

^c Omititur et in Ordine Romano.

fabrator, Deus qui jacentem mundum in tenebris luce perspicua retextisti, Deus per quem ineffabili potentia omnium claritas sumpsit exordium, te in tuis operibus invocantes, in hac sacratissima noctis vigilia de donis tuis cereum tuæ suppliciter offerimus Majestati, non adipe carnis pollutum, non profana unctione vitiatum, non sacrilego igne contactum, sed cera, oleo, atque papiro ^a constructum, in tui nominis honore succensum, obsequio religiosæ devotionis offerimus. Magnum igitur mysterium, et noctis hujus mirabile sacramentum, dignis necesse est laudibus cumulari. In quo dominicæ resurrectionis miraculo diem sibi introductum tenebræ inveteratæ senserunt. Et mors, quæ olim fuerat æterna nocte damnata, inserto veri fulgoris lumine, captivam se trahi dominicis triumphis obstupuit. Et quod, prævaricante ^b primo plasto, tenebrosa præsumptione fuerat in ^c servitutem damnatum, hujus noctis miraculo splendore liberatis inradiat. Ad hujus ergo festivitatis reverentiam fervore Spiritus descendentes, quantum devotio humana exigit, tibi Deo fulgore flammaram placida luminaria exhibemus, ut dum hæc fide integra persolvuntur, creaturæ tuæ etiam præconia ^d extollantur. Flammæ lux quippe dicenda est, per ^e quam potestas Deitatis ^f Moyse apparere dignata est, quæ de terra servitutis populo exeunti salutifero lumine ducatum exhibuit, quæ tribus pueris in camino sententia tyranni depositis, vitam blandimentis mollioribus reservavit. Nam ut præcedente hujus luminis gratia, tenebrarum horror excluditur, ita, Domine, lucescente Majestatis tuæ imperio, peccatorum sarcinæ ^g diluantur. Cum igitur hujus substantiæ miramur exordium, apud necesse est laudemus originem. Apes vero sunt frugales in sumptibus, in procreatione castissimæ ædificant cellulas ceræ liquore fundatas, ^h quas humanæ peritiæ ars magistra non cœquat. Legunt pedibus flores, et nullum damnun in floribus invenitur. Partus non edunt, sed ore legentes, concepti fetus reddunt examina, sicut exemplo mirabili Christus ore paterno processit. Fœcunda est in his sine partu virginitas; ⁱ quam utique Dominus sequi dignatus, carnalem se matrem habere virginitatis amore constituit. Talia igitur, Domine, digne sacris altaribus tuis munera offeruntur, quibus te lætari religio Christiana non ambigit.

Benedictio super incensum.

Veniat ergo, omnipotens Deus, super hunc in-

^a *Lege: coustrictum.* Correximus ex eodem Ordine.

^b Ita emendatum ex Ordine Romano. In Exemplari vitiose: *primo plastro.*

^c Sic corrige; nam Exemplar habet: *servitute.*

^d Emendatum. In Exemplari: *extolluntur.*

^e Correctum, nam Exemplar habet: *quem.*

^f *Lege: Moyse.*

^g Ex Ordine Romano ita reposuimus. Codex habet: *deluantur.*

^h *Lege: quarum.* — Ita emendatum ex eodem Ordine. In Exemplari mendose legitur: *fundatus quarum.*

A censum larga tuæ benedictionis infusio, et huic nocturnum splendorem invisibilis ⁱ regnator intende, ut non solum sacrificium, quod hac nocte litatum est, arcana luminis tui admixtione refulgeat, ^k sed quocumque loco ex hujus aliquid sanctificationis ^l fuerit mysterio deportatum, expulsa diabolica fraudis nequitia, virtus tuæ majestatis assistat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Post hoc surgens sacerdos a sede sua, et dicit orationes de vigilia Paschæ, sicut in Sacramentorum continetur.

XLIII.

ORAT. PER SINGULAS LECTIONES
in Sabbato sancto.

Deus, qui divitias misericordiæ tuæ in hac præcipue nocte largiris, propitiare universo ordini sacerdotalis officii, et omnes gradus famulatus nostri perfecta delictorum remissione sanctifica, ut ministraturos ^m regeneratriei gratiæ tuæ, nulli esse obnoxios patiaris ⁿ offendi. Per.

Sequitur lect.: In principio fecit Deus.

Deus incommutabilis virtus, lumen æternum, respice propitius ad totius Ecclesiæ tuæ mirabile sacramentum, et opus salutis humanæ perpetuæ dispositionis effectu tranquillus operare, totusque mundus experiatur et videat dejecta erigi, inveterata novari, et per ipsum redire omnia in integrum, a quo sumpsere principium. Per, etc.

Sequitur de Noe.

Omnipotens sempiterna Deus, qui in omnium operum tuorum dispensatione mirabilis es, intelligant redempti tui non fuisse excellentius quod initio factus est mundus, quam quod ^o in finem sæculorum pascha nostrum immolatus est Christus. Per eundem Dominum.

De Abraham tertia.

Deus fidelium Pater summe, qui in toto orbe terrarum promissionis tuæ filios, diffusa adoptione, multiplicas, ^p et Paschale sacramentum Abraham puerum tuum universarum, sicut jurasti, gentium efflicis patrem, da populis tuis digne ad gratiam tuæ vocationis intrare. Per.

In Exodo quarta, cum cantico: Cantemus Domino.

Deus, cujus antiqua miracula etiam nostris sæculi coruscare sentimus; dum, quod uni populo a persecutione Ægyptia liberando, dexteræ tuæ potentia

ⁱ *Quam utique, ex Ordine Romano. In Exemplari scriptum: utque.*

^j In Missali Romano: *regenerator accende.*

^k Idem: *in quocumque.*

^l In eodem Missali additur *mysterio.*

^m Ita correximus ex Missali cardinalis Sanctorii, cum in Exemplari mendose scribatur: *regenerati.*

ⁿ Prælaudatum Missale habet: *offensioni.*

^o In Ambrosiana missa apud Pamelium habetur: *in fine.*

^p In eadem missa apud Pamelium habetur: *et per.*

contullisti; id in salutem gentium per aquam regenerationis operaris, præsta ut et in Abrahamæ filios et in Israeliticam dignitatem totius mundi transeat plenitudo. Per.

In Esaia v.

Omnipotens sempiterne Deus, multiplica in honorem nominis tui quod Patrum fidei spondisti, et promissionis filios sacra adoptione dilata, ut quod priores sancti non dubitaverunt futurum, Ecclesie tua magna jam parte cognoscat impletum. Per.

In Ezechiel vi.

Deus, qui nos, ad celebrandum paschale sacramentum, a utriusque testamenti paginis imbuisti, da nobis intelligere misericordias tuas, ut ex perceptione præsentium munerum firma sit expectatio futurorum. Per.

VII. In Esaia cum cantico: Vineæ Domini.

Deus, qui in omnibus Ecclesie tuæ filiis sanctorum prophetarum voce manifestasti, in omni loco dominationis tuæ satorem te bonorum seminum, et electorum palmitum esse cultorem, tribue populis tuis, qui et vinearum apud te nomine censentur et segetum, ut spinarum et tribulorum squalore rescato digni efficiantur fruge sæcundi. Per.

Item in Exodo viii.

Deus, qui diversitatem omnium gentium in confessione b tui nominis unum esse fecisti, da nobis et velle et posse quod præcipis, ut populo ad æternitatem vocato una sit fides mentium, et pietas actionum. Per.

c IX. In Deuteronomio, cum cantico.

Deus celsitudo humilium, et fortitudo rectorum, qui per sanctum Moysen puerum tuum, ita erudire populos tuos sacri carminis tui decantatione voluisti, ut illa legis iteratio fieret etiam nostra directio, excita in omnem justificatarum gentium plenitudinem potentiam tuam d et lætitiā mitigando terrorem, ut omnium peccatis tua remissione deletis, quod denuntiatum est in ultionem transeat in salutem. Per.

In Daniele x.

Omnipotens sempiterne Deus, spes unica mundi, qui prophetarum tuorum præconio præsentium temporum declarasti mysteria, auge populi tui vota placatus, quia in nullo fidelium, nisi ex tua inspiratione proveniunt quarumlibet incrementa virtutum. Per.

Orat. post psalm. xli.

Omnipotens sempiterne Deus respice propitius ad devotionem populi renascentis; qui sicut cervus, aquarum expectat fontem, et concede propitius ut fidei ipsius sitis, baptismatis mysterio, animam corpusque sanctificet.

^a Lege: *utrisque*. — Sed perperam. Nos emendavimus ex Pamelio.

^b In Missali cardinalis Sanctoꝝ habetur: *tui nominis adunasti*.

^c IX dele.

^d In codice Missali: *et da lætitiā*.

Inde procedunt ad fontes cum letania ad baptizandum. Baptismo expleto consignantur ipsi infantes ab episcopo, dum accipiunt septem dona gratiæ Spiritus sancti, et mittit chrisma in frontibus eorum

Postea vero ipse sacerdos revertitur cum omnibus ordinibus in sacrarium; et post paululum incipiunt tertiam letaniam; et ingrediuntur ad missas in vigilia, ut stella in cælo apparuerit. Et sic temperent, ut in Trinitatis numero ipsæ letaniæ fiant.

XLIV.

INDE DESCENDIS CUM LETANIA

ad fontem.

Benedictio fontis.

Omnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tuæ mysteriis, adesto sacramentis, et ad creando novos populos, quos tibi fons baptismatis paritur, spiritum adoptionis emitte, et quod humilitatis nostræ gerendum est ministerio, tuæ virtutis compleatur effectu. Per.

Item

CONSECRATIO FONTIS.

Deus, qui invisibili potentia tua sacramentorum tuorum mirabiliter operaris a affectum, et licet nos tantis mysteriis exequendis simus indigni, tu tamen gratiæ tuæ dona non deseris, etiam ad nostras preces aures tuæ pietatis inclina. Deus, cujus Spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia ferebatur, ut jam tunc virtutem sanctificationis aquarum natura conciperet. Deus, qui, nocentis mundi crimina per aquas abluens, regenerationis speciem in ipsa diluvii effusione signasti f unius ejusdemque elementi mysterio et finis esset vitium, et origo virtutum. Respice, Domine, in faciem Ecclesie tuæ, et multiplica in ea generationes tuas g qui gratiæ tuæ effluentis impetu lætificas civitatem tuam, fontemque baptismatis aperis toto orbe terrarum gentibus innovandis, ut tuæ Majestatis imperio sumat Unigeniti tui gratiam de Spiritu sancto, qui hanc aquam regenerandis hominibus præparatam arcana sui luminis admixtione sæcundet. Ut sanctificatione concepta ab immaculato divini fontis utero in novam renata creaturam progenies cælestis emergat, et quos aut sexus in corpore, aut ætas discernit in tempore, omnes in unam h pareat gratia mater infantiam. Procul ergo hinc, jubente te, Domine, omnis spiritus immundus abscedat, procul tota nequitia diabolicæ fraudis absistat. Nihil hic loci habeat contrariæ virtutis admixtio: non insidiando, circumvolet, non latendo subripiat, non inficiendo corumpat. Sit hæc sancta et innocens creatura libera ab omni impugnatoris incursu; et totius nequitie purgata discessu. Sit fons vivus aquæ regenerans, unda purificans, ut omnes hoc lavacro salutifero diluendi.

^a Ita correximus ex Pamelio. In Exemplari: *af- fectum*.

^f Apud Pamelium habetur: *ut unius*.

^g Ita emendatum ex Pamelio; nam Exemplar meo- dose habet: *quæ gratiæ*.

^h Lege: *pariat*.

operante in eis Spiritu sancto, ^a perfecti purgationis **A** indulgentiam consequantur.

Hic signas.

Unde benedico te, creatura aquæ, per Deum vivum, per Deum sanctum, per Deum qui te in principio verbo separavit ab arida, et in quatuor fluminibus totam terram rigare præcepit. Qui te in deserto amaram, suavitate indita, fecit esse potabilem, et sitiienti populo de petra produxit. Benedico te et per Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum. Qui te in Cbana Galileæ signo ammirabili sua potentia convertit in vinum. Qui pedibus super te ambulavit, et a Johanne in Jordane in te baptizatus est. Qui te una cum sanguine de latere suo produxit, et discipulis suis jussit ut credentes baptizarentur in te, dicens: **B** Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Hic sensum mutabis.

Hæc nobis præcepta servantibus, tu, Deus omnipotens, clemens adesto, tu benignus aspira. Tu has simplices aquas tuo ore benedico, ut præter naturalem emundationem, quam lavandis possunt adhibere corporibus, sint etiam purificandis mentibus efficaces.

Descendat in hanc plenitudinem fontis virtus Spiritus tui; et totam hujus aquæ substantiam ^b regenerandi fecundet effectu. Hic omnium peccatorum maculæ deleantur. Hic natura ad imaginem tuam condita, et ad honorem sui reformata principii, cunctis vetustatis squaloribus emundetur. Ut omnis homo hoc sacramentum regenerationis ingressus, in vera innocentia nova infantia renascatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui venturus est in Spiritu sancto judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem.

Inde benedicto fonte, baptizas unumquemque in ordine suo, ^c sub his interrogationibus:

Credis in Deum Patrem omnipotentem?

Resp. Credo.

Credis et in Jesum Christum Filium ejus unicum, Dominum nostrum, natum, et passum?

Resp. Credo.

Credis et in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam; remissionem peccatorum; carnis resurrectionem?

Resp. Credo.

Deinde per singulas vices mergis eum tertio in aqua.

Postea cum ascenderit a fonte infans signatur a presbytero in cerebro de chrismate, his verbis:

Deus, omnipotens Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te regeneravit ex aqua et Spiritu sancto, quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te linit chrisma salutis in Christo Jesu Domino nostro in vitam æternam.

^a Apud Pamelium; *perfectæ*

^b Ita correctum ex Pamelio, cum in Exemplari legatur: *regenerandis.*

^c Sic emendavimus, nam Exemplar mendose habet: *sub his interrogationibus.*

^d *Resp. dele.*

Resp. Amen.

Deinde ab episcopo datur eis Spiritus septiformis.

Ad consignandum imponit eis manum in his verbis:

Deus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui regenerasti famulos tuos ex aqua et Spiritu sancto, quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum, tu, Domine, immitte in eos Spiritum sanctum tuum Paraclitum, et da eis Spiritum sapientiæ et intellectus, Spiritum consilii et fortitudinis, Spiritum scientiæ et pietatis. Adimple eos Spiritu timoris Dei in nomine Domini nostri Jesu Christi, cum quo vivis et regnas Deus semper cum Spiritu sancto, per omnia sæcula sæculorum.

^d *Resp. Amen.*

Postea signat eos in fronte de chrismate dicens:

Signum Christi in vitam æternam

Resp. Amen.

Pax tecum.

Resp. Et cum spiritu tuo.

Inde vero cum lectania ascendit ad sedem suam, et dicit:

Gloria in excelsis Deo.

XLV.

ORAT. ET PREC. AD MIS.

in nocte.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui hanc sacratissimam noctem per universa mundi spatia ^e gloria dominicæ resurrectionis illustras, conserva in nova familiæ tuæ progenie sanctificationis Spiritum, quem dedisti, ut, corpore et mente renovati, puram tibi animam et purum pectus semper exhibeant. Per Dominum.

Deus, qui hanc sacratissimam noctem gloria dominicæ resurrectionis illustras, conserva in nova familiæ tuæ progenie adoptionis spiritum, quem deitatis, ut, corpore et mente renovati, puram tibi exhibeant servitutem. Per Dominum

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, et plebis tuæ et tuorum hostias renatorum, ut et confessione tui nominis et baptismate renovati, sempiternam beatitudinem consequantur. Per Dominum.

Item alia.

Suscipe, Domine, preces populi tui cum oblationibus hostiarum, ut paschalibus initiata mysteriis ad æternitatis nobis medelam, te operante, proficiant. Per Dominum.

¶ Et justum est, æquum et salutare. Adest enim nobis optatissimum tempus, et desideratæ noctis lumen advenit. Quid enim majus vel melius inveniri poterit, quam Domini resurgentis prædicare virtutem? Hic namque inferorum claustra dirumpens, ^f clarissima nobis hodie suæ resurrectionis vexilla suscepit, atque hominem, romæans,

^e *Lege: gloriosæ.* — Sed perperam. Correctum tamen ex Pamelio.

^f *Lege: carissima.* — Nos emendavimus ex Pamelio, apud quem legitur: *claræ vexilla suscepit.* Mendose in Exemplari scriptum: *carissimam.*

invidia inimici dejectum mirantibus intulit astris. **A** O noctis istius mystica et veneranda commercia ! O sanctæ matris Ecclesiæ pia sempiterna beneficia ! Non vult habere quod perimat, sed cupit invenire quod redimat. Exultavit Maria in sacratissimo ^a puerperio. Exultat Ecclesia in filiorum suorum generationis specie. Sic fons ille beatus, qui dominico latere ^b circumfulsit, moles excepit vitiorum, ut his sacris altaribus vitales escas perpetua vita conferat renatorum. Et ideo cum angelis.

D Te quidem omni tempore, sed in hac potentissima nocte gloriosius prædicare, cum Pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim verus est Agnus qui abstulit peccata mundi; qui mortem nostram, moriendo, destruxit, et vitam, resurgendo, reparavit. Propterea profusis paschalibus gaudiis totus in orbe terrarum mundus exultat. Sed et supernæ virtutes atque angelicæ concinunt potestates hymnum gloriae tuæ, sine fine dicentes.

Infra actionem.

Communicantes, et noctem sacratissimam celebrantes resurrectionis Domini nostri Jesu Christi secundum carnem. Sed et memoriam.

Item intra ^c actionem.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus pro his quoque, quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, ut invenires eos in Christo Jesu Domino nostro, quæsumus, Domine, placatus accipias. Pro quibus majestati tuæ supplices fundimus preces, ut nomina eorum ascribi jubeas in libro viventium; diesque nostros.

Postcommun.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut divino munere satiati, et sacris mysteriis innovemur et moribus.

Item alia.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut paschalis perceptio sacramenti continuata in nostris mentibus perseveret. Per.

XLVI.

DOMINICUM PASCHÆ.

Deus, qui per Unigenitum tuum æternitatis nobis aditum, devicta morte, reserasti, da nobis, quæsumus, ut qui resurrectionis dominicæ solemnia colimus, per innovationem tui Spiritus a morte animæ resurgamus. Per Dominum. **D**

Deus, qui nos resurrectionis dominicæ annua solemnitate lætificas, concede propitius, ut per temporalia festa quæ agimus pervenire ad gaudia æterna mereamur. Per Dominum.

Secreta.

Suscipe, Domine, propitius munera famulorum tuorum, ut confessione tui nominis et baptismo renovati, sempiternam beatitudinem consequantur. Per Dominum.

^a Perperam in Exemplari: puerperi.

^b Lege: circumfulsit.

D Te quidem omni tempore, sed in hoc præcipue die laudare, benedicere, et prædicare, quod pascha nostrum immolatus est Christus. Per quem in æternum vitam filii lucis oriuntur, fidelibus regni cælestis atria reserantur, et beati lege commercii divinis humana mutantur. Quia nostrorum omnium mors cruce Christi redempta est, et in resurrectione ejus omnium vita resurrexit. Quem in susceptione mortalitatis Deum majestatis agnoscimus; et in divinitatis gloria Deum et hominem consistemus. Qui mortem nostram, moriendo, destruxit, et vitam, resurgendo, restituit Jesus Christus Dominus noster. Et ideo cum angelis.

Infra actionem, ut supra in nocte sancta.

Sequitur:

Postcommun.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui ad æternam vitam in Christi resurrectione nos reparas, custodi opera misericordiæ tuæ, et suavitatem corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi Unigeniti Filii tui nostris infunde pectoribus. Per Dominum.

XLVII

INCIPIUNT TOTIUS ALBÆ
orat. et preces.

FERIA SECUNDA.

Paschale mysterium recensentes, apostolorum, Domine, beatorum precibus foveamur, quorum magisterio cognovimus exequendum. Per.

Deus Ecclesiæ tuæ redemptor atque perfectior, fac, quæsumus, ut apostolorum precibus paschalis sacramenti dona capiamus, quorum nobis ea tribuisti magisterio prædicare. Per. **C**

Secreta.

Sacrificia, Domine, paschalibus gaudiis immolamus, quibus Ecclesia tua mirabiliter renascitur et nutritur.

D Nos precari clementiam tuam, ut ad celebrandum digne paschale mysterium, beatorum apostolorum precibus adjuvemur, et quorum prædicatione hæc credenda suscepimus, eorum patrocinii fideliter exequamur. Per Christum Dominum.

Infra actionem ut supra in nocte sancta.

Sequitur:

Postcommun.

Impleatur in nobis, quæsumus, Domine, sacramenti paschalis sancta libatio, nosque de terrenis affectibus ad cæleste transferat institutum. Per.

XLVIII.

FERIA TERTIA.

Deus, qui paschalia nobis remedia contulisti, populum tuum cælesti dono prosequere, ut inde post in perpetuum gaudeat, unde nunc temporaliter exultat. Per.

Deus, qui solemnitate paschali cælestia mundo remedia benignus operaris, annua festivitatis hujus

^c Lege: actionem.

dona prosequere, ut observantia temporalis ad vitam A fac eos gaudere propitius de suorum venia peccatorum. Per.

Secreta.

Hostias, Domine, quæsumus, placatus adsume, quas et pro renatorum expiatione peccati deferimus, et adceleratione caelestis auxilii. Per.

¶ Per Christum Dominum nostrum. Qui oblatione sui, remotis sacrificiis carnalium victimarum, seipsum tibi pro salute nostra offerens, idem sacerdos et sacer Agnus exhibuit. Quem laudant.

Infra actionem, ut supra in nocte sancta.

Sequitur :

Postcommun.

Adesto, Domine, quæsumus, nostræ redemptionis affectibus, ut quos sacramentis æternitatis instituis, iisdem protegas dignanter aptandos.

Digne nos tuo nomini, quæsumus, Domine, famulari salutaris cibus et sacer potus instituat, ut renovationem conditionis humanæ, b quæ mysterio continet, in nostris jugiter sensibus c operentur.

XLVIII.

FERIA QUARTA.

Deus, qui pro salute mundi sacrificium paschale fecisti, propitiare supplicationibus nostris, ut interpellans pro nobis pontifex summus, quos per id quod nostri est similis, reconciliatur, per id quod tibi est æqualis, absolvat, Jesus Christus Dominus noster. Qui tecum vivit et regnat.

Deus, d qui omnes in Christo renatos genus e regium et sacerdotale fecisti, da nobis et velle et posse quod præcipis, ut populo ad æternitatem vocato una sit fides cordium et pietas actionum. Per.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, hostias redemptionis humanæ, et salutem nobis mentis et corporis operare placatus. Per Dominum nostrum.

¶ Circumdantes altaria tua virtutum, et in ipsius Agni immaculati agnitione gloriantes, qui seipsum pro nobis obtulit immolandum, ut corpore ejus f in sanguine, quo a peccatis redempti sumus, ad æternam vitam sacrificiis caelestibus pacemur. Per Christum Dominum.

Infra actionem, ut supra in nocte sancta.

Sequitur :

Postcommun.

Adesto, Domine, quæsumus, nostræ redemptionis affectibus, ut quos sacramentis æternitatis instituis, s iisdem protegas dignanter aptandos. Per Dominum nostrum.

L.

FERIA QUINTA.

Deus, qui multiplicas sobolem h nascentium,

^a Lege : *affectibus.*

^b Lege : *que.* — Ambrosiana missa in die sancto Paschæ, apud Pamelium, habet, *quam.*

^c In Ambrosiana missa : *operetur.*

^d Sic emendavimus ex Pamelio in orationibus post Dominicam in Albis. In Exemplari enim mendose legitur : *omnes qui in.*

Deus, qui humanam naturam supra primæ originis i præparas dignitatem, respice ad pietatis tuæ ineffabile sacramentum, ut quos regenerationis mysteriis dignatus es innovare, in his dona tuæ perpetuæ gratiæ benedictionisque conserva. Per Dominum nostrum.

Secreta.

Concede, quæsumus, Domine, semper nos per hæc mysteria paschalia gratulari, ut continua nostræ reparationis operatio perpetua nobis fiat causa lætitiæ. Per Dominum nostrum.

¶ Quia vetustate destructa, renovantur universa dejecta; et vitæ nobis in Christo reparatur integritas. Quem laudant angeli

Infra actionem, ut supra in nocte sancta.

Sequitur :

Postcommun.

i Purificato, Domine, quæsumus, mentes nostras benignus, et renova caelestibus sacramentis, ut consequenter et corporum præsens pariter et futurum capiamus auxilium. Per.

Ll.

FERIA SEXTA.

Deus, qui ad caeleste regnum nonnisi renatis ex aqua et Spiritu sancto pandis introitum, auge semper super famulos tuos gratiæ tuæ dona, ut qui ab omnibus sunt purgati peccatis, a nullis fraudentur promissis. Per Dominum.

Deus, qui credentes in te fonte baptismatis innovasti, hanc renatis in Christo concede custodiam, ut nullo erroris incursu gratiam tuæ benedictionis amittant. Per.

Secreta.

Paschales hostias recensentes, quæsumus, Domine, ut quod frequentamus, actu, comprehendamus effectu. Per.

¶ Per Christum Dominum nostrum. Qui secundum promissionis suæ incommutabilem veritatem, caelestis Pontifex factus in æternum, solus omnium sacerdotum peccati remissione non eguit : sed potius peccatum mundi idem verus Agnus abstersit. Et ideo cum angelis.

D *Infra actionem, ut supra in nocte sancta.*

Sequitur :

Postcommun.

Immortalitatis alimoniam consecuti, quæsumus, Domine, ut quod ore percipimus, mente sectemur. Per Dominum.

LII.

FERIA SEPTIMA.

Deus, qui nos exultantibus animis Pascha tuum

^e Lege : *regnum.* — Sed minus recte. Correctam ex Pamelio, ibidem.

^f In sanguine. Lege : *et sanguine.*

^g Lege : *idem.*

^h Lege : *renascentium.*

ⁱ Ambrosiana missa in die Paschæ habet : *repara.*

^j Lege : *Purificatio.* — Perperam tomen.

celebrare tribuisti, fac, quæsumus, nos et tempora-
libus gaudere subsidiis, et æternitatis effectibus gra-
tulari. Per Dominum.

Deus innocentiae restitutor et amator, dirige ad te
tuorum corda famulorum, ut quos de infidelitatis
tenebris liberasti, nunquam a tuæ veritatis luce dis-
cedant. Per.

Secreta.

Suscipe munera, quæsumus, Domine, exsultantis
Ecclesiæ, et cui causam tanti gaudii præstitisti, per-
petuum fructum concede lætitiæ.

¶ Nos te suppliciter obsecrare, ut Jesu Christi
Domini nostri, cujus muneris pignus accepimus,
manifesta dona comprehendere valeamus, et quæ
nobis feliciter speranda paschale contulit sacramen-
tum, adtingere mereamur resurrectionis dominicæ
firmitate. Et ideo cum angelis.

Infra actionem, ut supra in nocte sancta.

Sequitur :

Postcommun.

Exuberet, quæsumus, Domine, mentibus nostris
paschalis gratia sacramenti, ut a donis suis ipsi nos
efficiat. ^b Per.

LIII.

OCTAVAS PASCHÆ.

Die Dominico.

Deus, qui renatis baptismate mortem adimis, et
vitam tribuis sempiternam, concede, quæsumus, ut
quorum nunc regenerationis sacræ diem celebramus
octavam, ita corpora eorum animasque custodias, ut
gratiam se catholicæ fidei percipisse, pietatis tuæ
defensione, cognoscant. Per.

Deus, qui credentes in te populos gratiæ tuæ lar-
gitate multiplicas, respice propitius ad electionem
tuam, ut qui sacramento baptismatis sunt renati,
regni cælestis mereantur introitum. Per

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, oblationes familiæ
tuæ, ut sub tuæ protectionis auxilio, et c conlata
non perdant et ad æterna dona perveniant. Per.

¶ Nos clementiam tuam suppliciter exorare, ut
Filius tuus Dominus noster Jesus Christus,
qui se usque in finem sæculi suis promisit fidelibus
adfuturum, et præsentis corporalis mysteriis non
deserat, quos redemit, ^d majestatis suæ beneficiis
non relinquat. Et ideo cum.

Infra actionem, ut supra.

Sequitur :

Postcommun.

Majestatem tuam, Domine, supplices exoramus,
ut quos viam fecisti perpetuæ salutis intrare, nullis
permittas errorum laqueis implicari. Per.

^a In Amrosiana missa in Albis legitur : *Donis tuis ipsa nos dignos efficiat.*

^b Dele per.

^c Lege : *consolata.* — Vitiose. Sic emendavimus.

^d Pamelius, in præfatione Dominicæ 22 post Pen-
tecosten, addit *et.*

^e *Postcommun.* Lege : *Commun.*

LIV.

ORAT. ET PRECES
de Pascha annotina.

Deus, per cujus providentiam nec præteritorum
momenta deficiunt, nec ulla superest expectatio
futurorum, tribue permanentem peractæ, quam re-
colimus, solemnitatis effectum, ut quod recordatione
percurrimus, semper in opere teneamus. Per.

Deus, qui renatis fonte baptismatis delictorum
indulgentiam tribuisti, præsta, misericors, ut recolenti-
bus hujus nativitatis insignia, plenam adoptionis
gratiam largiaris. Per.

Secreta.

Clementiam tuam, Domine, suppliciter exoramus,
ut paschalis muneris sacramentum, quod fide recolimus,
et spe desideramus intenti, perpetua dilectione
capiamus. Per Dominum.

¶ Per Christum Dominum nostrum ^f redem-
tionis nostræ festa recolere, quibus humana
substantia vinculis prævaricationis exuta, spem re-
surrectionis per renovatam originis ^g dignitatem.
Per quem majestatem.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem famulorum famularumque
tuarum, quam tibi offerunt, annua recolentes myste-
ria, quibus eos tuis adoptasti regalibus institutis,
quæsumus, Domine, placatus intende. Pro quibus
supplicis preces effundimus, ut in eis et conlata
custodias, ^h ut promissæ beatitudinis præmia largia-
ris, diesque nostros.

Postcommun.

Tua nos, quæsumus, Domine, quæ sumpsimus,
sancta purificent, et operationis tuæ remedio nos
perficiant esse ⁱ placatus. Per Dominum.

LV.

ORAT. ET PRECES

in Parochia.

Deus, qui humani generis es et reparator et re-
ctor, da, quæsumus, Ecclesiam tuam et nova prole
semper augeri et devotione cunctorum crescere
filiorum. Per.

Renovatum, Domine, fonte ac spiritus tui potentia
in hæreditarium populum clementer adnumera, ut
qui multitudine purgati sunt criminum, invisibilium
etiam mereantur copia præmiorum. Per.

^j Offerimus tibi, Domine, laudes et munera; et
pro concessis beneficiis exhibentes gratias, pro conce-
dendis suppliciter deprecamur. Per.

¶ Nos te suppliciter exorare, ut fidelibus tuis
dignanter impendas, quo et paschalia capiant
sacramenta, et desideranter expectent ^k venturum,
ut in mysteriis quibus renati sunt permanentes, ad

^f Pamelius addit : *et.*

^g In margine. Al., *assumpsit.* — Apud Pamelium :
dignitatem assumpsit.

^h *Et.*

ⁱ Al., *purgatos.* — Sic et Pamelius.

^j In margine : *Secreta.*

^k In margine : Al., *ventura.*

novam vitam, his operantibus, perducantur. Et ideo **A** eum angelis.

Postcommun.

Adjuret nos, quæsumus, Domine, sanctum istud paschale mysterium, et ut devotis hoc mentibus exequamur, obtineat. Per.

Ad populum.

Populus tuus, quæsumus, Domine, renovata semper exultet animæ juventute, ut qui ante peccatorum ^a veteroso in mortis venerat ^b senio, nunc lætetur in pristinam se gloriam restitutum. Per.

LVI.

INCIPIUNT ORAT. PASCHALES VESPERTINALES.

Deus, qui ad æternam vitam in Christi resurrectione nos reparas, imple pietatis tuæ ineffabile sacramentum, ut, cum in majestate sua Salvator noster advenerit, quos fecisti baptismo regenerari, facias beata immortalitate vestiri. Per Dominum.

Paschalibus nobis, quæsumus, Domine, remediis dignanter impende, ut, terrena desideria respuentes, discamus inhilare cælestia. Per.

Quæsumus, omnipotens Deus, jam non teneamur obnoxii sententiæ damnationis humanæ, cujus nos vinculi hæc redemptio paschalis absolvit. Per Dominum.

Concede, misericors Deus, ut quod paschalibus exequimur institutis, fructiferum nobis omni tempore sentiamus. Per.

Multiplica fidem, quæsumus, Domine, populi tui, ut cujus per te sumpsit initium, per te consequantur augmentum. Per.

Præsta nobis, omnipotens Deus, ut percipientes paschali munere veniam peccatorum, deinceps peccata vitemus. Per Dominum.

Deus, per quem nobis et redemptio venit, et præstatur adoptio, respice in opera misericordiæ tuæ, ut in Christo renatis et æterna tribuatur hæreditas et vera libertas. Per.

Deus, qui per Unigenitum tuum, devicta morte, æternitatis nobis aditum reserasti, erige ad te tuorum corda credentium, ut omnis generatio adprehendat meritis quod suscipit mysteriis. Per.

Omnipotens sempiternus Deus, deduc nos ad societatem cælestium gaudiorum, ut Spiritu sancto renatos regnum tuum tribuas introire; atque in ^e ea perveniat humilitas gregis, quo processit fortitudo Pastoris. Per.

Deus, qui renatis per aquam et Spiritum sanctum cælestis regni pandis introitum, auge super famulos tuos gratiam, quam dedisti, ut qui ab omnibus sunt purgati peccatis, a nullis priventur promissis. Per.

Dele, quæsumus, Domine, conscriptum peccati lege chirographum, quod in nobis paschali mysterio per resurrectionem tui Filii vacuasti. Per.

^a Al., *veterno.*

^b Al., *senium.*

^c Al., *eo.*

^d Ita emendavimus ex Pamelio; nam in Exemplari corrupte legitur: *innovasti.*

^e Apud Pamelium, in feria 6 post Pascha habetur:

Fac, omnipotens Deus, ut qui paschalibus remediis ^d innovati, similitudinem terreni parentis evasimus, ad formam cælestis transferamur Auctoris. Per.

Da, misericors Deus, ut in resurrectione Domini nostri Jesu Christi inveniamus et nos veraciter portionem. Per Dominum.

Adesto, quæsumus, Domine, tuæ adesto familiae et dignanter impende, ut quibus fidei gratiam contulisti, et coronam largiaris æternam. Per.

Exaudi nos, omnipotens Deus, et familiæ tuæ corda, cui perfectam baptismi gratiam contulisti, ad promerendam beatitudinem aptes æternam. ^f

B Conserva in nobis, quæsumus, Domine, misericordiam tuam, et quos ab erroris liberasti caligine, veritatis tuæ firmiter inhaerere facias documento. Per.

s Solicita, quæsumus, Domine, quos lavasti, pietate custodi, ut qui a tua sunt passione redempti, tua resurrectione lætentur. Per Dominum nostrum.

Christianam, quæsumus, Domine, respice plebem, et quam æternis dignatus es renovare mysteriis, a temporalibus culpis dignanter absolve. Per.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut, quæ divina sunt jugiter ambientes, donis semper mereamur cælestibus propinquare. Per.

Omnipotens sempiternus Deus, propensius his diebus tuam misericordiam consequamur, quibus eam plenius, te largiente, cognovimus. Per Dominum.

C Concede, misericors Deus, ut devotus tibi populus existat, et de tua clementia quod ei prosit indesinenter obtineat. Per.

Deus, qui sensus nostros terrenis actionibus percipis retardari, concede, quæsumus, ut tuo potius munere tuis aptemur remediis. Per.

Tribue, quæsumus, Domine, ut illuc semper tendat Christianæ devotionis affectus, quo tecum est nostra substantia. Per.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut Ecclesia tua et in suorum ^b firmitate membrorum, et in nova semper fecunditate lætetur. Per.

Largire, quæsumus, Ecclesiæ tuæ, Deus, et a suis semper, et ab alienis abstinere delictis, ut pura tibi mente deserviens, pietatis tuæ remedia sine cessatione percipiat. Per Dominum.

LVII.

ORAT. ET PREC.

Dominicum post octavas Paschæ.

Deus, qui in Filii tui humilitate jacentem mundum erexit; lætitiâ concede, ut quos perpetuæ ⁱ eripuisti casibus, gaudiis facias sempiternis perfrui. Per.

Deus, in cujus præcipuis mirabilibus est humana reparatio, solve opera diaboli, et mortifera peccati

Domine familiæ tuæ.

^f Per.

^g Pamelio: *solita.*

^h Lege: *infirmate.* — Quia perperam, ita correctum ex Pamelio in feria 5 in Albis.

ⁱ In marg.: Al., *mortis.*

vincula dirumpe, ut destructa malignitate quæ no-
cuit, vincat misericordia quæ redemit. Per.

Secreta.

Benedictionem, Domine, nobis conferat salutarem
sacra semper oblatio, ut quod agit mysterio, virtute
perficiat. Per.

☩ Nos tibi semper et ubique gratias agere, et
suppliciter exorare, sic nos bonis tuis instrui
sempiternis, ut temporalibus consolers; sic præsen-
tibus refoveri, ut ad gaudia nos mansura perducas.
Per Christum Dominum nostrum.

Postcommun.

Præsta nobis, omnipotens Deus, ut vivificationis
tuæ gratiam consequentes, in tuo semper munere
gloriamur. Per Dominum.

LVIII.

ITEM II DOMIN.

post clausum Paschæ.

Deus, qui ^a errantibus, ut in viam possint redire,
veritatis tuæ lumen ostendis, da cunctis qui Chri-
stiana professione censentur, et illa respere quæ
huic inimica sunt nomini, et ea quæ sunt apta se-
ctari. Per Dominum.

Tibi placitam, Deus noster, populo tuo tribue vo-
luntatem, quia tunc illi prospera cuncta præstabis,
cum tuis aptum feceris institutis. Per Dominum.

Secreta.

His nobis, Domine, mysteriis ^b conferat, quo ter-
rena desideria mitigantes, discamus habere cælestia.
Per.

☩ Per Christum Dominum nostrum. Qui huma-
nis miseratus erroribus, per Virginem nasci
dignatus est, et per passionem mortis a perpetua nos
morte liberavit, ac resurrectione sua æternam nobis
contulit vitam. Quem laudant angeli.

Postcommun.

Sacramenta, quæ sumimus, quæsumus, Domine,
et spiritualibus nos expient alimentis, et corporali-
bus tueantur auxiliis. Per Dominum nostrum Je-
sum Christum.

LIX.

TERTIA DOMIN.

post clausum Paschæ.

Deus, qui fidelium mentes unius efficis voluntatis, ^D
da populis tuis, id amare quod præcipis, id deside-
rere quod promittis, ut inter mundanas varietates
ibi nostra fixa sint corda, ubi vera sunt gaudia.
Per.

Exaudi, Domine, preces nostras, ut quod tui Verbi
sanctificatione promissum est evangelico ubique
compleatur effectu, et plenitudo adoptionis obtineat
quod prædixit testificatio veritatis. Per ^c Domi-
num.

Secreta.

Deus, qui nos per hujus sacrificii veneranda com-

^a Ita emendavimus ex Menardo, siquidem in Exem-
plari mendose scribitur: *errantes ut in via possent.*

^b Al., *conferatur.*

A mercia unius summæ Divinitatis participes effecisti,
præsta, quæsumus, ut sicut tuam cognovimus veri-
tatem, sic eam dignis moribus adsequamur. Per.

☩ De tuo munere postulantes, ut tempora qui-
bus post resurrectionem Dominus noster Je-
sus Christus cum discipulis corporaliter habitavit,
pia devotione tractemus. Per Dominum.

Postcommun.

Adesto, Domine Deus noster, ut per hæc, quæ
fideliter sumpsimus, et purgemur a vitiis, et a peri-
culis omnibus ^d exuamur. Per Dominum nostrum.

LX.

QUARTA DOMIN.

post clausum Paschæ.

Deus, a quo bona cuncta procedunt, largire sup-
plicibus ut cogitemus, te inspirante, quæ recta sunt,
et, te gubernante, eadem faciamus. Per.

Deus, qui misericordiæ januam fidelibus patere
voluisti, respice in nos, et miserere nostri, ut qui vo-
luntatis tuæ viam, te donante, sequimur, a vitæ
nunquam semitis deviemus. Per.

Secreta.

Præsta, Domine, quæsumus, ut illius salutis ca-
piamus effectum, cujus per hæc mysteria pignus ac-
cepimus. Per Dominum.

☩ Ut quia primum tuæ pietatis indicium est, si
tibi nos facias toto corde subjectos, in spiri-
tum nobis tantæ devotionis infundas, ut propitiis
largiaris consequenter auxilium. Per.

Postcommun.

C Tribue nobis, Domine, cælestis mensæ virtute ca-
tatis, et desiderare quæ recta sunt, et desiderata
percipere. Per.

LXI.

QUINTA DOMIN.

post clausum Paschæ.

Omnipotens sempiternus Deus, fac nos tibi semper
et devotam gerere voluntatem, et iniquitati tuæ sin-
cero corde servire. Per.

Deus vita fidelium, gloria humilium, beatitudo
justorum, propitiis suscipe supplicum preces, ut
animæ quæ promissiones suas sitiunt de tua sem-
per abundantia repleantur. Per Dominum nostrum.

Secreta.

Oblatio nos, Domine, tuo nomini dicata purificet,
et de die in diem ad cælestis vitæ transferat actio-
nem. Per Dominum.

☩ Tu mentes nostras bonis operibus semper
informes, quia sic erimus præclari inuneris
prompta sinceritate cultores, si ad meliora jugiter
transeunt, paschale mysterium studeamus habere
perpetuum. Per quem maiestatem.

Postcommun.

Repleti, Domine, muneribus sacris, da, quæsumus,
ut in gratiarum semper actione maneamus. Per.

^e Dele *Dominum.*

^d In marg.: Al., *eruumur.*

^e Al., *ut.*

LXII.

SEXTA DOMIN.

post clausum Paschæ.

Deus, in te sperantium fortitudo, adesto propitius invocationibus nostris; et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas, præsta auxilium gratiæ tuæ, ut in exequendis mandatis tuis, et voluntate tibi et actione placeamus. Per Dominum.

Deus spei ^a luminis sincerum mentium luxque perfecta beatorum, qui vere es lumen Ecclesiæ tuæ, da cordibus nostris, et dignam tibi orationem persolvere, et te semper præconiorum munere conlaudare. Per.

Secreta.

Hostias nostras, Domine, tibi dicatas placatus assume, et ad perpetuum nobis tribue ^b pervenire **B** subsidium. Per.

D Qui Ecclesiæ tuæ filios sicut erudire non cessas, ita non desinas adjuvare, ut recte ^c faciendi cognoscant, et possibilitatem capiant exequendi. Per Christum.

Postcommun.

Tantis, Domine, repleti muneribus, præsta, quæsumus, ut salutaria dona capiamus, et a tua nunquam laude cessemus. Per.

Ad populum.

Fideles tuos, Domine, benedictio desiderata confirmet, quæ eos et a tua voluntate nunquam faciat discrepare, et tuis semper indulgeat beneficiis gratulari. Per.

LXIII.

ORAT. ET PRECES

in Ascensa Domini.

Deus, qui ad declaranda tua miracula Majestatis post resurrectionem a mortuis hodie in cælos, apostolis adstantibus, ascendisti, concede nobis tuæ pietatis auxilium, ut secundum tuam promissionem, et tu nobiscum semper in terris, et nos tecum in cælo vivere mereamur. Per.

Præsta, quæsumus, omnipotens Pater, ut nostræ mentis intentio quo ^d solemnitatis hodiernæ gloriosus Auctor ingressus est, semper intendat, et quo fide pergit, conversatione perveniat. Per.

Secreta.

Sacrificium, Domine, pro Filii tui, supplices, venerabili nunc Ascensione deferimus, præsta, quæsumus, ut et nos per ipsum his commerciis sacrosanctis ad cælestia consurgamus. Per.

D Per Christum Dominum nostrum. Qui salutem humanæ subvenire dignatus est; nascendo etenim, nobis donavit gloriam, patiendo diabolum vicit, resurgendo a mortuis vitæ æternæ aditus præstitit, ascendendo ad Patrem cælestes januas ^e reparavit. Quem laudant angeli.

^a In marg., *lumen.*^b Al., *provenire.*^c In margine : *facienda.*^d Ita correximus, nam Exemplar habet corrupte : *solemnitas.*^e *Reseravit.*

A

Infra actionem.

Communicantes, et diem sacratissimum celebrantes, quo Dominus noster Unigenitus Filius tuus unitum sibi hominem nostræ substantiæ in gloriæ tuæ dextera conlocavit. Sed et memoria.

Inde vero modicum ante expletum canonem benedices fruges novas

Sequitur benedictio

Benedic, Domine, et has fruges novas sabæ, quas tu, Domine, rore cælesti et inundantia pluviarum ad maturitatem perducere dignatus es, ad percipiendum nobis cum gratiarum actione in nomine Domini nostri Jesu Christi. Per quem hæc omnia, Domine, semper bonusque

*Expleto ^f canonem.**Postcommun.*

Deus, cujus Filius, in alta cælorum potenter ascendens, captivitatem nostram sua duxit virtute captivam, tribue, quæsumus, ut dona quæ suis participibus contulit, largiatur et nobis. Per Dominum nostrum.

Ad populum.

Erectis sensibus, et oculis cordis ad sublimia elevantes, quæsumus ut quæ in precam vota detulimas, ad impetrandi fiduciam referamus. Per.

LXIV.

ITEM ALIA MISSA.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, ut sicut humani generis Salvatorem consedere locum in tua majestate confidimus, ita usque ad consummationem **C** sæculi manere nobiscum, quemadmodum est pollicitus, sentiamus. Per.

Tribue, quæsumus, omnipotens Deus, ut munere festivitatis hodiernæ illuc filiorum tuorum dirigatur intentio, quo in tuo Unigenito tecum est nostra substantia. Per.

Secreta.

Sacrificia nos, Domine, immacolata purificent, et mentibus nostris supernæ gratiæ dent vigorem. Per Dominum

D In hac præcipue die, ^g qua Jesus Christus Filius tuus Dominus noster, divino consummato line mysterii, dispositionis antiquæ ^h manus explevit, ut scilicet et diabolus cælestis operis ⁱ inimicum per hominem, quem subjugarat, elideret, et humanam reduceret ad superna dona substantiam Et ideo cum angelis.

*Infra actionem, ut supra.**Sequitur :**Postcommun.*

Tribue, quæsumus, Domine, ut per hæc sacramenta, quæ sumpsimus, illuc tendat nostræ devotionis affectus, quo tecum est nostra substantia. Per Dominum.

^f *Lege : bon. usque expleto Canone.*^g *Lege : quo.*^h Ita emendatum ex Pamelio : Exemplar legit male : *manus.*ⁱ Sic correctum ex eodem, quum in Exemplari mendose sit positum : *inimicus.*

Ad populum.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, illuc subsequi tuorum membra fidelium, quo caput nostrum principium ^a præcessit. Per Dominum.

LXV

ORAT. ET PRECES

Domin. post Ascensa Domini.

Sancti nominis tui, Domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum, quia nunquam tua gubernatione destitutes, quos in soliditate tuæ dilectionis institutes. Per.

Deus, qui te rectis ac sinceris manere pectoribus adseris, da nobis tua gratia tales existere, in quibus habitare digneris. Per Dominum.

Secreta.

Oblatio, Domine, tuo nomine dicanda purificet, et de die in diem ad cælestis vitæ transferat actionem. Per Dominum nostrum.

¶ Cujus hoc mirificum opus ac salutare mysterium fuit, ut perditum dudum atque prostratum a diabolo et mortis aculeo ad hanc gloriam vocaremur, quia nunc genus electum, sacerdotiumque regale, populus acquisitionis, et sancta gens vocaremur. Agentes igitur indefessas gratias, sanctamque munificentiam prædicantes, majestati tuæ hæc sacra deferimus, quæ, nobis ipse salutis nostræ auctor Christus instituit. Quem laudant angeli.

Postcommun.

Sumptis muneribus, Domine, quæsumus, tua frequentatione mysterii crescat nostræ salutis affectus. Per Dominum nostrum.

Ad populum.

Benedic, Domine, familiam tuam in cælestibus, et reple eam donis tuis spiritualibus: concede eis charitatem, gaudium, pacem, patientiam, bonitatem, mansuetudinem, spem, fidem, continentiam, ut repleti omnibus ^b castitatem donis tuis, desiderantes ad te pervenire mereantur. Per Dominum nostrum.

LXVI.

SABBATO PENTECOSTEN

celebrabis baptismum, sicut in nocte sanctæ Paschæ.

Ægrotanti catechumeno impositio manuum.

Innumeras medelæ tuæ curas deprecamur, Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus, quas distribuit humanis infirmitatibus Christus: erige famulum tuum ægitudinis languore depressum; et omnem sensum ejus dignare tuis visitationibus refovere, quatenus adoptionem tuam possit cum gaudio sanitatis percipere. Expelle itaque ab eo cuncta contrariæ valetudinis tela, ut ad gratiam tuam grandenter occurrat. Releva quem redimere gloriaris, ut baptismi sit in illo palma non mortis, et gloriosum semper bajulet, quod accipit, signaculum crucis.

^a In margine: Al., que.

^b Redundat castitatem.

^c Lege: imposita.

^d In marg. super.

^e Ut.

A Per Christum Dominum nostrum. Qui venturus est judicare vivos et mortuos.

LXVII.

ITEM ^c IMPOSITIO MANUS

^d *energumenum catechumenum.*

Omnipotens sempiternæ Deus, a cujus facie cæli distillant, montes sicut cera liquescunt, terra tremat, cui patent abyssi, quem infernus pavescit, quem omnis irarum motus aspiciens humiliatur, te supplex deprecor, Dominator Domine, ut invocatione nominis tui ab hujus famuli tui vexatione inimicus confusus abscedat, ^e et ab hujus possessione anima liberata ^f ab Auctore suæ salutis recurat, liberatoremque ^g suo, diabolico fœtore depulso, et odore suavissimo Spiritus sancti percepto, sequatur. Per

LXVIII.

ITEM ALIA

pro parvulo energumeno.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, virtutem tuam totis exoro gemitibus pro hujus a diabolo oppressa infantia, qui etiam indignis inter pressuras donas præsidium. Exurge pro infantia debellata, et noli diu retinere vindictam: nec ante conspectum tuum veniant parentum delicta, qui nec pro filio patrem, nec pro patre promissum filium judicare. Auxiliare, quæsumus, inimici furore vexato, ne sine baptismate facias ejus animam a diabolo possideri, sed potius tenera ætas, malignis oppressionibus libera, tibi referat gratias sempiternas. Per Dominum nostrum Jesum Christum. Qui venturus est judicare vivos et mortuos et sæculum.

LXIX.

ORAT. SUPER CATECHUMENUM

infirmum.

Famulum tuum, Domine, ad tui baptismi gratiam recurrentem, respicere et conservare dignare, ut in tui nominis signo, quicquid in eo per originalis peccati transgressionem poenæ obnoxium diabolus detinebat, sacri fontis indulgentia resolvatur, veteris hominis excubias deponat, et novæ vitæ indutus amictu resurgat. ^h Omnes nequissimi spiritus ab eo venena depelle, et salutari baptismi tui gratia adimple, ut tui muneris perceptione in ⁱ æternam vitam valeat exultare. Per Dominum.

LXX.

Si fuerit baptizandus, accedens sacerdos dicit ei orationem, et Symbolum, et catechizat eum his verbis, imposita manu capiti ejus; deinde dicit hanc orationem super eum: Nec te lateat, Sathanas. Sicut scriptum est in Sabbato.

Te, Domine, supplices exoramus, ut visitatione tua sancta erigas ad te huic famulum tuum, ne adversario liceat usque ad tentationem animæ pervenire, sed, sicut in Job, terminum pone, ne inimicus

^f Ad Auctorem.

^g Sui.

^h Omnia.

ⁱ Al., æterna vita.

de anima hujus sine redemptione baptismatis incipiat triumphare. Differ, Domine, exitum mortis, et spatium vitæ distende. Releva quem perducas ad baptismi sacramentum, ne redemptioni tuæ inferas damnum. Tolle occasionem diabolo triumphandi, et reserva quem triumphis^a comparis Christi, ut sanus tibi in Ecclesia tua gratia baptismatis renascatur facturus cuncta quæ petimus. Per.

LXXI.

ITEM AD CATECHUMENUM
ex pagano faciendum.

Gentilem hominem cum susceperis, in primis catechizas eum divinis sermonibus, et das ei monita, quem admodum post cognitam veritatem vivere debeat. Post hæc facis eum catechumenum : exsufflas in faciem ejus, et facis ei crucem in fronte ; imponis manum super caput ejus his verbis :

Accipe signum crucis tam in fronte, quam in corde ; sume fidem celestium præceptorum ; talis esto moribus, ut templum Dei esse jam possis. Ingressusque Ecclesiam Dei evasisse te laqueos mortis lætus agnosce. Horresce idola ; respue simulacra ; cole Deum Patrem omnipotentem, et Jesum Christum Filium ejus, qui vivit cum Patre, et Spiritu sancto, per omnia sæcula sæculorum.

Sequitur oratio.

Te deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut huic famulo tuo, qui in sæculi hujus nocte vagatur incertus et dubius, viam veritatis et agnitionis tuæ jubeas demonstrari, quatenus, reseratis oculis cordis sui, te unum Deum Patrem in Filio, et Filium in Patre cum sancto Spiritu recognoscat, atque hujus confessionis fructum et hic et in futuro sæculo percipere mereatur. Per.

Inde vero postquam gustaverit medicinam salis, et ipsa se signaverit, benedicit eum his verbis :

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui es, et eras, ^b permanes usque in finem, cujus origo nescitur, nec finis comprehendi potest, te, Domine, supplices invocamus super hunc famulum tuum ; quem liberasti de errore gentilium et conversatione turpissima. Dignare exaudire eum qui tibi cervices suas humiliat ; perveniat ad lavacri fontem, ut renatus ex aqua et Spiritu sancto, expoliatus veterem hominem induatur novum, qui secundum te creatus est ; accipiat vestem incorruptam et immaculatam, tibi que Domino nostro servire mereatur. Per Dominum.

LXXII.

ITEM AD SUCCURRENDUM
^c infirmum catechumenum.

Si baptizandus fuerit, accedens sacerdos dicit super eum orationes quæ superscriptæ sunt ; et tradit ei Symbolum et Orationem ; et catechizat eum his verbis : Nec te lateat, Satanas. Et reliqua sicut super in nocte sancta scriptum est. Inde saliva oris sui cum digito tangit nares et aures ; et dicit ei :

^a Lege : *compara.*^b Al., *et*^c Lege : *infirmo catechumeno.*

A Ephphetha, quod est : Adaperire in odorem suavitatis. Tu autem effugare, diabole, adpropinquabis enim judicium Dei.

Deinde tangit ei pectus et inter scapulas de oleo exorcizato sub his interrogationibus :

Abrenuntias Satanæ ?

Resp. Abrenuntio.

Et omnibus operibus ejus ?

Resp. Abrenuntio.

Et omnibus pompis ejus ?

Resp. Abrenuntio.

LXXIII.

Cum autem expoliatur infirmus benedicit fontem.

Incipit oratio.

B Exaudi nos, omnipotens Deus, et in hujus aquæ substantiam tuam immitte virtutem, ut abluendus per eam, et sanitatem simul et vitam mereatur æternam. Per.

Item benedictio aquæ ad succurrendum.

Exorcizo te, creatura aquæ, per Deum vivum, per Deum sanctum, per Deum totius dulcedinis creatorem, qui te in principio verbo separavit a terra, et in quatuor fluminibus dividens, totam terram rigare præcepit. Adjuro te, per Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum nostrum, ut efficiaris in eo qui in te baptizandus erit fons aquæ salientis in vitam æternam, regenerans eum Deo Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Qui venturus est in Spiritu sancto **C** judicare vivos et mortuos et omne sæculum per ignem.

LXXIV.

ITEM ALIA AD SUCCURRENDUM.

Adesto, Domine, tuis adesto muneribus, ut quod nostro est gerendum servitio, tuo impleatur auxilio. Per Dominum.

Sequitur benedictio.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus ; aquarum spiritalium sanctificator, te suppliciter deprecamur, ut ad hoc ministerium humilitatis nostræ respicere digneris, et super ^d has abluendis aquis et vivificandis hominibus præparatas angelum sanctitatis emittas, quo peccatis vitæ prioris ablatis, reatoque detergo, purum sancto Spiritui habitaculum in **D** neratis procuret. Per Dominum nostrum.

LXXV.

ITEM ALIA BENEDICTIO.

Exorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Patris omnipotentis, et in nomine Jesu Christi Filii ejus, et Spiritus sancti. Omnis virtus adversarii, omnis incurio diaboli, omne phantasma eradicare et effugare ab hac creatura aquæ, ut fiat fons ^e salientis in vitam æternam ; et ^f cum baptizatus fuerit, fiat templum Dei vivi in remissione peccatorum. Per Dominum nostrum Jesum Christum, qui venturus est judicare vivos et sæculum per ignem.

^d Al., *aquas abluendis et vivificandis.*^e Al., *salientis.*^f Al., *qui ex ca.*

*Et antequam perfundas eum aqua, interrogas eum A
verba Symboli, et dicis :*

Credis in Deum Patrem omnipotentem?

Resp. Credo.

Credis et in Jesum Christum Filium ejus unicum
Dominum nostrum, natum et passum?

Resp. Credo. •

Credis et in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam,
remissionem peccatorum, carnis resurrectionem?

Respondet : Credo.

*Et cum interrogas, per singulas vices mergis eum
tertio in aqua. Postea cum ascenderit a fonte infans
signatur a presbytero in cerebro de chrismate, his
verbis :*

Deus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi,
qui te regeneravit ex aqua et Spiritu sancto, **B**
quique dedit tibi remissionem omnium peccatorum,
ipse te lineat chrismate salutis in Christo Jesu in
vitam æternam.

Resp. Amen.

*Postea si fuerit oblatu, agendæ sunt missæ, et com-
municat; sin autem, dabis ei tantum sacramenta corporis
et sanguinis Christi, dicens :*

Corpus Domini nostri Jesu Christi sit tibi in vi-
tam æternam.

Et dat ei orationem ita dicens :

Omnipotens sempiterno Deus, qui regenerasti famu-
lum tuum ex aqua et Spiritu sancto, quique de-
disti ei remissionem omnium peccatorum, tribue ei
continuum sanitatem ad agnoscendam unitatis tuæ **C**
veritatem. Per Dominum.

Omnipotens et misericors Deus, majestatem tuam
supplices deprecamur, ut famulum tuum digneris
serenis aspectibus ^a præsentari; et cui donasti bap-
tismi sacramentum, longævam tribuas sanitatem.
Per Dominum nostrum.

Deinde consignatur ab episcopo, in his verbis :

Deus, omnipotens Pater Domini nostri Jesu Chri-
sti, qui regenerasti famulum tuum ex aqua et Spi-
ritu sancto, quique dedisti ei remissionem omnium
peccatorum, tu, Domine, emitte in eum Spiritum
sanctum tuum Paraclitum, et da ei Spiritum sapien-
tiæ et intellectus; Spiritum consilii et fortitudinis,
Spiritum scientiæ et pietatis; adimple eum Spiritu **D**
timoris Dei et Domini nostri Jesu Christi; et jube
eum consignari signo crucis in vitam æternam. Per
eundem Dominum nostrum Jesum Christum cum
quo vivis et regnas in unitate Spiritus sancti.

Postea signat eum in fronte de chrismate, dicens :

Signum Christi in vitam æternam.

Resp. Amen.

Pax tecum.

Resp. Et cum spiritu tuo.

^a Al., tuis.

^b Ambrosiana missa apud Pameliu habet : ut et
marc.

^c Al., regenerentur.

^d Cum.

LXXVI.

AD SUCCURRENDUM

Benedictio oleo exorcizati.

Exorcizo te, creatura olei, per Deum omnipoten-
tem, qui fecit caelum et terram, mare et omnia quæ
in eis sunt. Omnis virtus adversarii, omnis exercitus
diaboli, omnis incursus, omne phantasma Satanæ
eradicare et effugare ab hac creatura olei, ut sis
omnibus qui ex eo ungenti sunt in adoptionem filio-
rum per Spiritum sanctum, in nomine Dei Patris
omnipotentis, et in charitate Jesu Christi Domini
nostri, qui venturus est in Spiritu sancto judicare
vivos et mortuos et sæculum per ignem.

LXXVII.

Oratio per singulas lectiones

In Sabbato Pentecosten.

Da nobis, quæsumus, Domine, per gratiam Spiritus
sancti, novam tui Paracliti spiritalis observantiæ
disciplinam, ut mentes nostræ, sacro purgatæ jeju-
nio, cunctis reddantur ejus muneribus aptiores. Per
Dominum nostrum.

Sequitur lectio in Genesis.

Omnipotens sempiterno Deus, indeficiens lumen,
qui Spiritum tuum sanctum, cum super aquas in
mundi creationis exordio ferretur, humanæ decla-
rasti salutis auctorem, præsta, quæsumus, ut idem
Spiritus veritatis Ecclesiæ tuæ dona multiplicet. Per
Dominum.

Item de cantico Exodi.

Deus, qui primis temporibus impleta miracula
novi testamenti luce reserasti, ^b quod mare Rubrum
forma sacri fontis existeret, et liberata plebs ab
Ægyptia servitute Christiani populi sacramenta præ-
ferret, da ut omnes gentes Israelis privilegium me-
rito fidei consecutæ, Spiritus tui participatione ^c re-
gentur. Per.

Item de cantico Deuteronomii ^d lectione.

Deus gloriatio fidelium, et ^e vitæ justorum, qui
per Moysen famulum tuum nos quoque modulatione
sacri carminis erudisti, in universalis gentibus mise-
ricordiæ tuæ munus operare, tribuendo beatitudi-
nem, auferendo terrorem, ut quod prænuntiatum est
ad supplicium in remedium transferatur æternum.
Per Dominum.

Item de cantico Esaiæ cum lectione.

Omnipotens sempiterno Deus, qui per unicum Fi-
lium tuum Ecclesiæ tuæ demonstrasti te esse cul-
torem, ^f ut omnem palmitem fructum in eodem Chri-
sto tuo, qui vera vitis est, effertem clementer ex-
colens, ^g fructus afferat ampliores, fidelibus tuis,
quos velut vineam ex Ægypto per fontem baptismi
^h pertulisti, nullæ peccatorum spinæ prævaleant, ut,
Spiritus tui sanctificatione muniti, perpetua fruge
ditentur. Per.

^e Al., vita.

^f Ut redundat... — Cultorem uti. Ita quoque legit
Pamelius.

^g Al., ut.

^h Al., transtulisti.

Domine Deus virtutum, qui conlapsa reparas, et A reparata conservas, auge populos in tui nominis sanctificatione renovandos, ut omnes qui diluuntur sacro baptismate, tua semper inspiratione dirigantur. Per.

LXXVIII.

ITEM IN VIGILIA
de Pentecosten.

Ad missam.

Deus, qui Ecclesiam tuam novo semper fœtu multiplicas, concede famulis tuis ut sacramentum tuum vivendo teneant, quod fide perceperunt. Per.

Deus, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiæ multiplicatur et regitur, conserva in nova familiæ tuæ progenie sanctificationis gratiam, quam dedisti, ut corpore et mente renovati, in unitate fidei ferventes B tibi, Domine, servire mereantur. Per.

Secreta.

Virtute sancti Spiritus, Domine, munera nostra continge, ut quod solemnitate præsentis suo nomine dedicavit, et intelligibile nobis faciat et æternum. Per.

Per Christum Dominum nostrum. Qui ascendens super omnes cælos sedensque ad dexteram tuam, promissum Spiritum sanctum in filios adoptionis effudit. Unde lætantes inter altaria tua, Domine virtutum, hostias tibi laudis offerimus per Christum Dominum. Quem laudant.

Infra actionem.

Communicantes et diem sacratissimum Pentecosten prævenientes, quo Spiritus sanctus apostolos C plebemque credentium præsentia suæ majestatis implevit. Sed et memoriam.

ITEM INFRA ACTION.

Hanc igitur. *Dicis sicut et in nocte sancta, et de creaturis benedicendis.*

Postcommun.

Concede, omnipotens Deus, ut paschalis ^a perceptio sacramenti mentibus nostris continua perseveret. Per Dominum.

LXXIX.

ITEM ALITER

In vigilia Pentecosten.

Concede nobis, Domine, præsidia militiæ Christianæ sanctis inchoare jejuniis, ut, contra spirítales D nequitas pugnaturi, continentiæ muniamur auxiliis. Per.

Da nobis, quæsumus, Domine, per gratiam sancti Spiritus novam tui Paracliti spiritualis observantiæ disciplinam, ut mentes nostræ, sacro purificatæ jejunio, cunctis reddantur ejus muneribus aptiores. Per Dominum.

Secreta

Hostias populi tui, quæsumus, Domine, miseratus intende, et ut tibi reddantur acceptæ, conscientias

^a Ambrosiana missa apud Pamelium scribit : perceptio.

^b Lege : LXXII.

^c Lege : secretius.

nostras sancti Spiritus salutaris emundet adventus. Per.

Qui Sacramentum paschale consummans, quibus per Unigeniti tui consortium, filios adoptionis esse tribuisti, per sanctum Spiritum largiris dona gratiarum, et sui cohæredibus Redemptoris jam nunc supernæ pignus hæreditatis impendis, ut tanto se ^e certius ad eam confidant esse venturos, quanto in ejus participatione profecerint. Propterea.

Infra actionem, ut supra.

Item postcommun.

Sacris cælestibus, Domine, vitia nostra purgantur, ut muneribus tuis possimus semper aptari. Per.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut Spiritus ^d adveniens majestatem nobis Filii tui manifestando clarificet. Per eundem.

LXXX.

ORAT. ET PRÆC.

Domin. Pentecosten.

Omnipotens sempiterna Deus, qui Paschale sacramentum quinquaginta dierum voluisti mysterio contineri, præsta ut gentium facta dispersio divisione linguarum, ad unam confessionem tui nominis cælesti munere ^e congregentur. Per.

Deus, qui sacramento festivitatis hodiernæ universam Ecclesiam tuam in omni gente et natione sanctificas, in totam mundi latitudinem Spiritus tui sancti dona diffunde, ut quod inter ipsa evangelicæ prædicationis exordia operata est divina dignatio, C nunc quoque per credentium corda diffunde.

Secreta.

Mentes nostras, quæsumus, Domine, Spiritus sanctus divinis præparet sacramentis, quia ipse est omnium remissio peccatorum. Per Dominum nostrum.

Purificet nos, quæsumus, Domine, muneris præsentis oblatio, et dignos sacra participatione perficiat. Per Dominum.

Quia hodie sancti Spiritus celebramus adventum. Qui principii nascentis Ecclesiæ cunctis gentibus imbuendis, et Deitatis scientiam invidit et loquelam : in diversitate donorum mirabilis operator unitatis, variarumque gratiarum tributor idem et unus effector, et prædicantium dispensator ipse linguarum. Quem laudant angeli.

Infra actionem.

Communicantes, et diem Pentecosten sacratissimum celebrantes, quo Spiritus sanctus apostolos plebemque credentium præsentia suæ majestatis implevit. Sed et memoriam.

Hanc igitur oblationem. *Dicis sicut in nocte sancta.*

Postcommun.

Sacris cælestibus, Domine, vitia nostra purgantur, ut muneribus tuis possimus semper aptari. Per.

Ad populum.

Præsta, quæsumus, Domine, ut a nostris inveni-

^d In margine : Al., sanctus.

^e Missa Ambrosiana apud Pamelium habet : congregetur.

bus et carnales amoveat Spiritus sanctus affectus, et a spiritalia nobis dona potenter infundat. Per Dominum nostrum.

Adesto, Domine, quæsumus, populo tuo, et quem mysteriis cælestibus satiasti, ab hostium incursione defende. Per Dominum.

LXXXI

ITEM ORATIONES AD VESPEROS

Infra octabas Pentecosten.

Deus, qui discipulis tuis Spiritum sanctum Paraclitum ^a in ignis fervore tui amoris mittere dignatus es, da populis tuis, in unitate fidei esse ferventes, ut in tua ^b semper manentes, et in fide inveniantur stabiles, et in opere efficaces. Per.

Omnipotens sempiterna Deus, deduc nos ad societatem cælestium gaudiorum, ut Spiritu sancto renatos regnum tuum facias introire, atque ^c in ea perveniat humilitas gregis, quo præcessit celsitudo Pastoris. Per.

Adsit nobis, quæsumus, Domine, virtus Spiritus sancti, ^d qui et corda nostra clementer expurget, et ab omnibus tueatur adversis. Per Dominum.

Mentes nostras, Domine, Spiritus Paraclitus, qui a te procedit, inluminet, et inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritatem. Per.

Sancti Spiritus, Domine, corda nostra mundet infusio, et sui roris ubertate fecundet. Per Dominum nostrum.

Concede nobis, misericors Deus, ut sicut ^e nomine Patris et Filii divini generis^f intelligimus veritatem, sic in Spiritu sancto totius cognoscamus substantiam Trinitatis. Per.

LXXXII.

DENUNCIATIO JEJUNIORUM

Quarti, septimi, et decimi mensis.

Anniversariam, fratres charissimi, jejunii puritatem, qua et corporis acquiritur et animæ sanctitas, nos commonet illius mensis instaurata devotio. Quarta igitur et sexta feria ^g sollicito convenientes occursu, offeramus Deo spirituale jejunium; die vero Sabbati apud beatum Petrum, cujus nos intercessionibus credimus adjuvandos, sanctas vigiliis Christiana pietate celebremus. Ut per hanc institutionem salutiferam peccatorum sordes, quas corporis fragilitate contrahimus, jejuniis et eleemosynis abluiamus, auxiliante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

^a Ambrosiana missa apud Pamelium legit: *in ignis specie fervore tui amoris*: hanc enim vocem specie addendam esse Pamelius censet.

^b In eadem missa: *semper dilectione permanentes.*

^c In margine: *Al., eo.*

^d Apud Pamelium, in feria 3 Pentecostes: *quæ.*

^e Apud eundem: *in nomine.*

^f *Lege: solliciti.*

^g *Lege: debita.*

^h Sic emendavimus exemplar, in quo legitur: *pu-gnare.*

ⁱ *Lege: tellore, sed perperam. — Correctum ex Menardo.*

Item aliter.

Illius mensis jejunia in hac nobis sunt hebdomada tenenda; ideoque hortamur sanctam fidem vestram, ut quarta, sexta, vel septima, feria jejunemus quatenus, divinis inhærendo mandatis, propitiationem Dei nostri perseverantia ^h devota servitutis obtineat. Per.

LXXXIII.

INCIPIUNT ORAT. ET PREC.

Mensis quarti.

FERIA QUARTA.

Concede nobis, Domine, præsidia militiæ Christianæ sanctis inchoare jejuniis, ut, contra spirituales nequitias ^b pugnaturi, continentiæ muniamur auxiliis. Per.

B Omnipotens et misericors Deus, apta nos tue, propitius, voluntati, quoniam sicut ejus prætereuntes tramitem, deviamus, sic integro ⁱ tenore dirigamur, ad illius semper ordinem recurrentes. Per.

Da nobis mentem, Domine, quæ tibi sit placita, quia talibus jugiter quicquid est prosperum, iniustrabis. Per.

Secreta.

Solemnibus jejniis expiatis, ^j suo nos, Domine, mysterio congruentes hoc ^k sacrum munus efficiat, quia tanto nobis salubrius ^l aderit, quanto id devotius sumpserimus. Per.

Post illos enim lætitiæ dies, quos ^m in honorem Domini a mortuis resurgentis, et in cælos ascendentis, exegimus, ⁿ postquam perceptum sancti Spiritus donum, necessaria ^o etenim nobis jejunia sancta provisa sunt, ut pura conversatione viventibus, quæ divinitus sunt Ecclesiæ conlata, permanerent. Per Christum Dominum nostrum.

Postcommun.

Quos jejunia votiva castigant, tua, Domine, sacramenta vivificent, ut, terrenis affectibus mitigatis, facilius cœlestia capiamus. Per.

Ad populum.

Gratias tibi referat, Domine, corde subjecto tua semper Ecclesia, et consequenter obtineat; et, observationes antiquas jugiter recensendo, proficiat in futurum. Per.

FERIA SEXTA.

D Ut nobis, Domine, terrenarum frugum tribus ubertatem, fac mentes nostras cœlesti fertilitate fecundas. Per.

^p Fiat tua gratia, Domine, ^q fructuosus nostræ

^j Apud Menardum: *tuo.*

^k Exemplar habet: *sacro munus.* Menardus vero: *sacro munere.*

^l Menardo aderit.

^m In Exemplari et apud Menardum scribitur: *in honore.*

ⁿ Alias: *postque.*

^o Redundat etenim.

^p Ita correximus, cum Exemplar mendose habeat: *Fiant.*

^q Emendavimus Exemplar, in quo male: *fructuosus.*

devotionis affectus, qui a actu nobis proderunt suscepta jejunia, si tuæ sint placita pietati. Per Dominum.

Secreta.

Omnipotens sempiternus Deus, qui non sacrificiorum ambitione placaris, sed studio piæ devotionis intendis, da familiæ tuæ spiritum rectum, et habere cor mundum, ut fides eorum hæc dona tibi conciliet, humilitas oblata commendet. Per.

Postcommun.

Annue, quæsumus, omnipotens Deus, ut sacramentorum tuorum gesta recolentes, et temporali securitate relevemur, et erudiamur legalibus institutis. Per.

Ad populum.

Fideli populo, Domine, misericordiam tuam placatus impende, et præsidia corporis copiosa tribus supplicanti. Per.

SABBATO IN XII LECT.

Præsta, Domine, quæsumus, famulis tuis, talesque nos concede fieri tuæ gratiæ largitate, ut bona tua et fiducialiter ^b imploremus, et sine difficultate sumamus. Per.

Da nobis, Domine, quæsumus, regnum tuum justitiamque semper inquirere, ut quibus indigere nos perspicias, clementer facias abundare. Per.

Deus, qui nos de præsentibus adjumentis esse voluisti sollicitos, tribue, quæsumus, ut ^c piis sectando quæ tua sunt, universa nobis salutaria condonentur. Per.

Deus, qui misericordia tua prævenis non petentes, da nobis affectum majestatem tuam jugiter deprecandi, ut pietate perpetua supplicibus potiora defendas. Per.

Deus, qui non despicias corde contritos, et afflictos miseris, populum tuum jejunii ad te devotione clamantem, ^d propitiatus exaudi, ut quos humiliavit adversitas adtollet reparationis tuæ prosperitas. Per.

Item post benedictionem.

Deus cujus adorandæ ^e potentiam Majestatis flammæ sævientiæ incendium sanctis tribus pueris in splendorem demutatam est, ^f animarum Ecclesiæ tuæ similibus adesto remediis, ut de gravioribus mundi hujus adversitatibus, propitiatione cælesti, populus tuus ereptus exultet. Per.

Secreta.

Domine Deus noster, qui in his potius creaturis quas ad fragilitatis nostræ præsidium condidisti, tuo quoque ^g nomine munera jussisti dedicanda constitui, tribue, quæsumus, ut et vitæ nobis præsentis auxilium, et æternitatis efficiant sacramentum. Per.

¶ Tibi sanctificare jejunium, quod nos ad ædificationem animarum et castigationem corpo-

^a Alias tunc.

^b Apud Menardum : *impetremus.*

^c In margine : *al., pie.* — Apud Menardum legitur : *pie sectantibus.*

^d Eadem : *propitius.*

^e Lege : *potentia.*

^f Lege : *animabus.*

rum servare docuisti, quia strictis corporibus, animæ saginantur ; ^h in quo exterior homo noster affligitur, dilatatur interior. Memento, Domine, jejunii nostri et misericordiarum tuarum, quas peccatoribus pie semper jejunantibus contulisti, ut non solum a cibis, sed a peccatis omnibus abstinentes, devotionis tibi jejunio placeamus. Et ideo cum angelis.

Postcommun.

Sumptum, quæsumus, Domine, venerabile sacramentum, et præsentis vitæ subsidis nos fovet et æternæ. Per.

Ad populum.

Proficiat, Domine, quæsumus, plebs tibi dicata piæ devotionis affectu, ut sacris actibus erudita, quanto majestati tuæ sit gratior, tanto donis potioribus augeatur. Per.

LXXXIV.

ORAT. ET PREGES

In Dominica octavarum Pentecosten.

Timentium, Domine, Salvator et Custos, averte ab Ecclesia tua mundanæ sapientiæ oblectamenta ⁱ fallaciæ et Spiritus tui eruditione forma nobis prophetica et apostolica potius instituta, quam philosophiæ verba delectent, ne vanitas mendaciorum decipiat, quos eruditio veritatis inluminat. Per.

Sensibus nostris, Domine, Spiritum tuum sanctum benignus infunde, ut tibi semper simus devoti, cujus sapientiæ creati sumus, et providentiâ gubernamur. Per.

C Omnipotens et misericors Deus, ad cujus beatitudinem sempiternam non fragilitate carnis, sed alacritate mentis ascenditur, fac nos atria supernæ civitatis, et te inspirante, semper ambire, et tua indulgentiâ fideliter introire. Per.

Secreta.

Remotis obumbrationibus carnalium victimarum, spiritalem tibi, summe Pater, hostiam supplici servitute deferimus, quæ miro ^j et ineffabilique mysterio et immolatur semper, et eadem semper offertur, pariterque et devotorum munus, et remunerantis est præmium. Per.

¶ Qui cum Unigenito Filio tuo et sancto Spiritu unus es Deus, unus es Dominus, non in unius singularitate personæ, sed in unius ^k Trinitate substantiæ; quod enim de tua gloria, revelante te, credimus, hoc de Filio tuo, hoc de Spiritu sancto, sine differentia ^l discretionis sentimus. Ut in confessione veræ sempiternæque Deitatis, et in personis proprietatis, et in essentia unitas, et in majestate adoretur æqualitas. Quem laudant angeli.

Postcommun.

Lætificet nos, quæsumus, Domine, sacramenti veneranda solemnitas; pariterque mentes nostras

^g Menardus legit : *nomini munera jussisti dicenda.*

^h Al., *et in.*

ⁱ Apud Pamelium legitur melius : *fallacia.*

^j Eadem rectius : *ineffabilique.*

^k Ita correctivus ex eodem Mendose in Exemplari : *Trinitatis.*

^l Lege : *discretionis.*

et corpora spiritali sanctificatione fecundet, et castis gaudiis semper exerceat. Per.

Ad populum.

Ecclesia tua, Domine, cælesti gratia repletur et crescat; atque, ab omnibus vitiis expiata, percipiat sempiternæ redemptionis augmentum, ut quod in membris suis copiosa temporum a prorogatione veneratur, spiritali capiat largitate donorum. Per Dominum nostrum.

LXXXV.

BENEDICTIO SUPER EOS

Qui de Arriana ad catholicam redeunt unitatem.

Domine Deus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui dignatus es servulos et servulas tuas ab errore et mendacio hæreseos Arrianæ eruere, et ad Ecclesiam tuam catholicam eos perducere, tu, Domine, mitte in eos Spiritum Paraclitum sanctum sapientiæ et intellectus, Spiritum consilii et fortitudinis, Spiritum scientiæ et pietatis; et adimple eos, Domine, Spiritu timoris Dei, in nomine Jesu Christi Dei Salvatoris nostri. Per quem et cum quo est tibi honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

LXXXVI.

ITEM PRO EIS

Qui de diversis hæresibus veniunt.

Sancte Pater omnipotens Deus, qui servulum tuum ab errore b hæreseos dignatus es eruere, et ad sanctam Ecclesiam catholicam revocare, quæsumus te, Domine, immitte in eum Paraclitum Spiritum tuum sanctum septiformem, Spiritum sapientiæ et intellectus, consilii et fortitudinis, scientiæ et pietatis; adimple servulum tuum Spiritu timoris Dei. Per Dominum nostrum Jesum Chr.

LXXXVII.

RECONCILIATIO REBAPTIZATI AD HÆRETICIS.

Omnipotens Pater misericordiarum et Deus consolationis, qui per Unigenitum tuum Dominum nostrum Jesum Christum ita regenerationis humanæ consecrasti mysterium, ut nec in eis qui fraude diabolicæ malignitatis a baptismi unitate discedunt nulla possit iteratione c recensendi, quia cum d geminata sacrae legis non virtus inditæ consecrationis excluditur, sed injuria fidei sacramentis manentibus inrogatur, ideo cum ad veram matrem Ecclesiam catholicam tui muneris aspiratione respicientes apostatæ redeunt, non quod amiserunt baptismum recipiunt, sed quod in se permanenti fecerint contumeliam, veracis poenitentia satisfactione reparantur. Hinc tuam misericordiam, Pater sancte,

a Lege: prerogatione.

b Lege: hæreseorum.

c Rescindi, aut recenseri.

d Geminatur.

e Anathematizando.

f Legendum videtur: dignos.

supplices exoramus, ut hunc servulum tuum ad sancta tua, quæ reliquerat, atria revertentem, immensa benignitate suscipias, et piissima propitiatione salvisces, ut qui ruinæ suæ lapsus e anathemando nunc Arrium, jugi lamentatione castigat f digne poenitentia fructus, te miserante, perficiat. Tuo quippe respectu satisfactionis sumpsit initium, tuo munere deperditionis se jam sentiat longinquitate regressum; longius enim e ante tam conlatæ fidei negatione, quam operum pravitate disceditur. Unde, quæsumus, ut secundum multitudinem miserationum tuarum immanissima supplicis tui remittatur impietas, et aberrantem longius ab itinere salutis æternæ tua dignetur revocare majestas. Nos autem sicut in exequendis mysteriis tuis probamur indigni, ita de tua sumus miseratione certissimi; et ob hoc non audemus revertenti atque pulsanti reconciliationis januam claudere cui ad revertendum cordis oculos te confidimus revelasse; et licet h actioni poenitentia metas temporum præficiamus, tamen quia non solum diem mortis, sed et qualitatem pectoris ignoramus, sic eum ad spem reconciliationis admittimus, ut affectum jugis poenitentia non omitat, sed perenni timore continua lamentatione redivivus, et sacramentorum cælestium communione mereatur esse perpetuus. Per.

Alia i minore ætate.

Deus, qui hominem ad imaginem tuam condidit in id reparas quod creasti, respice propitius super hunc servulum tuum, et quidquid ignorantia ipsius hæretica pravitas inrepsit, indulgentia tuæ pietatis ignosce, ut quod in eo diaboli fraude commissum est, et nequitia Arrianæ perfidia nocuit, non ei reputetur ad culpam, sed membrum Ecclesiæ catholicæ remissionis tuæ clementia reformetur, ut j ad altaribus sacris, recepta veritatis tuæ communione, reddatur. Per.

Item alia k minore ætate.

Deus humani generis conditor et redemptor, Deus qui facturam similitudinis et imaginis tuæ secundum divites bonitatis in id reparas quod creasti, respice propitius super hunc servulum tuum, l ut quidquid ignorantia ipsius necessitas hostilitatis influxit, indulgentia tuæ pietatis ignosce; ut in eo cui adhuc intelligentia integra non suppetit, nihil reputetur ad culpam, sed Ecclesiæ membrum remissionis tuæ benignitate reputetur. Per.

LXXXVIII.

ORATIO IN DEDICATIONE BASILICÆ NOVÆ.

Deus, qui loca nomini tuo dicata sanctificas, effunde super hanc orationis domum gratiam tuam,

k A te.

l Lege: actione.

m In inarg., pro.

n Et.

o Pro.

p Lege: et quidquid.

ut ab omnibus hic invocantibus te auxilium tuæ A
misericordiæ sentiatur. Per.

Consecratio basilicæ.

Deus sanctificationum omnipotens dominator, cuius pietas sine fine sentitur, Deus qui cælestia simul et terrena complecteris, servans misericordiam tuam populo tuo ambulanti ante conspectum gloriæ tuæ, exaudi preces servorum, ut sint oculi tui aperti super domum istam die ac nocte; hæcque basilicam in honorem sancti illius sacris mysteriis institutam clementissimus dedica, miserator illustra, proprio splendore clarifica; omnemque hominem venientem adorare in hoc loco placatus admitte, propitius dignare respicere; et propter nomen tuum magnum, et manum fortem, et brachium excelsum, in hoc habitaculo supplicantes libens protege, dignanter exaudi, æterna defensione conserva; ut semper felices, semperque tua religione lætantes, constanter in sanctæ Trinitatis fide catholica perseverent. Per.

Orat. super aquam et vinum ad consecrationem altaris.

Creator et conservator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis, tu a per-
mitte Spiritum tuum super vinum cum aqua mixtum, ut b arma virtute cælestis defensionis ad consecrationem hujus Ecclesiæ, vel altaris c perficiat. Per.

Sequitur præfatio consecrationis altaris.

Primitus enim ponis super cornu altaris digito tuo vinum cum aqua mixtum; et asperges altare septem vicibus; reliquum autem fundes ad basem, et offeres incensum super altare odorem suavissimum Domino.

³ Benedictio altaris.

Dei Patris omnipotentis misericordiam, dilectissimi fratres, deprecemur, ut hoc altare sacrificiis spiritualibus consecrandum, vocis nostræ exorandus officio præsentis benedictione sanctificet, e studio suæ devotionis impositas benedicere et sanctificare dignetur; et spiritali placatus incenso, præcanti familiæ suæ promptus exauditor adsistat. Per.

Benedictio altaris, sive consecratio.

Deus omnipotens, in cuius honorem altare sub invocatione f tui consecramus, clemens et propitius preces nostræ humilitatis exaudi, et præsta, ut in hæc mensa sint tibi libamina accepta, sint grata, sint pingua, et Spiritus sancti tui semper rore perfusa, ut omni tempore in hoc loco supplicantis tibi familiæ tuæ g auxilietates releves, ægritudines cures, preces audias, vota suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per.

^a Al., mitte. — Permittit legitur apud Menardum.

^b Apud eundem: *armata.*

^c Lege: *proficiat.* — Menardus legit: *proficiant*

^d *Præfatio consecrationis.*

^e Al., ut in eo semper oblationes famulorum tuorum.

^f Menardus: *tui nominis indigni consecramus.*

^g In marg.: *Al., anxietates.*

^h Apud Menardum: *utilia.*

Præfatio linteaminum.

Domine Deus omnipotens, sicut ab initio hominibus h vitalia et necessaria creasti, et quemadmodum vestimenta pontificalia sacerdotibus, et Levitis ornamenta, quæ Maria texuit et fecit in usum ministerii tabernaculi fœderis, i sanctificare, benedicere, consecrareque digneris hæc linteamina in usum altaris tui ad tegendum involvendumque corpus et sanguinem Filii tui Domini nostri Jesu Christi, qui tecum vivit et regnat Deus.

Ad consecrandam patenam

Consecramus et sanctificamus hanc patenam ad conficiendum in ea corpus Domini nostri Jesu Christi patientis crucem pro salute nostra omnium. Qui cum Patre et Spiritu sancto l qui vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum.

Inde facis signum crucis de oleo sancto super patenam et dicis hanc orationem.

Consecrare et sanctificare digneris, Domine, patenam hanc per istam unctionem et nostram benedictionem, in Christo Jesu Domino nostro. k Qui vivit et regnat.

Ad calicem benedicendum.

Oremus, dilectissimi Fratres, ut Dominus Deus noster l calicem suum in ministerio consecratum cælestis gratiæ inspiratione sanctificet, et ad humanam benedictionem plenitudinem divini favoris accommodet. Per Dominum.

Item alia.

Dignare, Domine, calicem istum in usum ministerii tui pia famuli tui devotione formatum, et sanctificatione perfundere, qua Melchisedech famuli tui m sacramentum calicem perfudisti, et quod arte vel metallo n effici non potest altaribus tuis dignum, fiat tua benedictione pretiosum. Per.

Item benedictio ad omnia in usum basilicæ.

Dignare, Domine, Deus omnipotens, Rex regum, et Dominus dominantium, Sacerdos omnium, Pontifex universorum, per quem una cum Patre sanctoque Spiritu facta sunt universa, Christe Jesu, benedicere, consecrare, et sanctificare digneris vasa hæc cum hoc altari, linteaminibus, cæterisque vasibus; et quemadmodum sanctificasti officia tabernaculi testimonii olim cum arca, oraculo, cherubim D alosis, velis, columnis, o candelabris, altari, argenteis basibus, tabulis deauratis, holocaustis, hostiis, æneo altari, cum p æneis vasibus, tentoriis, funibus, oleo unctionis, et cæteris aliis in figura nostri, per manus sanctorum sanctificasti sacerdotum, ita nunc manens in æternum summus Sacerdos sacerdotum

ⁱ Al., *fieri decrevisti.*

^j Redundat qui.

^k Menardo: *Qui viris, etc.*

^l Apud eum legitur: *Calicem in usu sui ministerii consecrandum.*

^m Al., *sacratum.*

ⁿ Ita correximus; perperam enim in Exemplari: *officii.*

^o Lege: *candelabra, altare.*

^p Lege: *ævis.*

secundum ordinem Melchisedech, ut diximus, patenam hanc, et calicem hunc, et omnia instrumenta altaris hujus ecclesie, sive basilicæ, quæ inter nostras palmas habentur; corde precamur, benedicat, purificet, consecret, et consumes, a quibus inter nos et æternam unitatem in supremo meatu sine fine constare credimus. Per.

Præfatio chrisimatis.

Oremus, fratres charissimi, ut Deus omnipotens hoc ministerium corporis Filii sui Domini nostri Jesu Christi gerulum benedictione, sanctificationis tutamine, defensionis donatione implere dignetur, orantibus nobis. Per Dominum.

Item alia.

Omnipotens Trinitas inseparabilis, manibus nostris opem tuæ benedictionis infunde, ut per nostram benedictionem hoc vasculum sanctificetur, et corporis Christi novum sepulcrum Spiritus sancti gratia perficiatur. Per Dominum.

LXXXIX.

ORAT. ET PRECES AD MISSAS,
In dedicatione basilicæ novæ.

Deus, qui sacrandorum tibi auctor es munerum, ad sanctificationem loci hujus propitius adesse dignare, ut qui hæc in honorem tui nominis condiderunt, protectorem te habere in omnibus mereantur. Per.

Magnificare, Domine Deus noster, in sanctis tuis, et hoc in templo ædificationis appare, ut qui omnia in filiis adoptionis operaris, ipse semper in tua hæreditate lauderis. Per.

Secreta.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui gregalium differentias hostiarum in unius hujus sacrificii perfectione sanxisti, respice propitius de throno gloriæ tuæ, et super hoc altare benedictionis tuæ munus effunde, ut in eo sic temporales hostiæ consecrentur, ut perpetuæ vitæ sumentibus procurent substantiam. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Qui cum ubique sis totus, et universa tua majestate contineas, sacrari tamen tibi loca tuis mysteriis apta voluisti, ut ipsæ orationum domus supplicum mentes ad invocationem tui nominis iucitarent, effunde super hunc locum gratiam tuam; et omnibus in te sperantibus auxilii tui munus ostende, ut hic et sacramentorum virtus, et votorum oblineatur effectus. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem famuli vel famulæ tuæ illius, quam tibi offerunt, hanc dedicantes ecclesiam, quæsumus, Domine, placatus accipias, nostrasque preces dignanter exaudias, ut sint oculi tui aperti super domum istam die ac nocte. Templumque hoc in honorem beatorum martyrum tuorum illorum, vel

A illarum sanetarum, et confessorum, sacris mysteriis institutum clementissimus dedica, miserator illustra, propitius splendore clarifica, cunctam familiam tuam ad aulæ hujus suffragia concurrentem benignus exaudi, ejusdemque conditorum omnia desideria cordis complacita tibi pius adimple, votisque responde. Augmenta eis annos vitæ, et temporum felicitatem: ut per spatia longæva viventes, melioribus ornamentis studio eorum locus iste refulgeat; diesque nostros

Postcommun.

Copiosa beneficia, quæsumus, Domine, Christianus populus assequatur, ut qui b in odorem sanctorum sacrandis tibi liminibus præsentis e accipiat, et gratiam sempiternæ redemptionis inveniat. Per d Dominum.

XC.

ITEM ALIA MISSA.

Deus, qui sacrandorum tibi auctor es munerum, effunde super hanc orationis domum benedictionem tuam, ut ab omnibus invocantibus nomen tuum, defensionis auxilium sentiaris. Per Dominum.

Deus, qui ex omni coaptatione sanctorum æternum tibi condidit habitaculum, da ædificationi tuæ incrementa cælestia, e et quorum hic reliquias pio more complectimur, eorum semper meritis adjuvemur. Per.

Secreta.

Omnipotens sempiternæ Deus, effunde super hunc locum gratiam tuam, et omnibus te invocantibus auxilii tui munus ostende, ut hic sacramentorum virtus omnium fidelium corda confirmet. Per Dominum nostrum.

Per Christum Dominum nostrum. Per quem te supplices deprecamur, ut altare hoc sanctis usibus præparatum cælesti dedicatione sanctifices, et sicut Melchisedech sacerdotis præcipui oblationem dignatione mirabili suscepisti, ita imposita novo huic altari munera f super accepto ferre digneris, ut populus tuus in hanc Ecclesiæ domum sanctam conveniens, per hæc pura libamina cælesti sanctificatione salvatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam consequatur. Per quem majestatem.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem famuli vel famulæ tuæ illius, vel illius, quam tibi in hujus templi sanctificationem offerunt immolandam, quæsumus, Domine, dignanter intende, ut aulam, quæ beati martyris tui illius meritis e æquipetere non possit, tuæ claritatis vultus illustret, statque tua propitiatione tuis sacris sanctisque digna mysteriis. Sic æternæ lucis habitaculum temporale. Nihil hic mundanæ sordis obscuritatisque possideant, ut veniens hic populus tuus suæ consequatur orationis effectum, dignumque locum hunc tua sentiat majestate, dum a te postulata sue-

a Quibus inter nos, etc. Ita fere legitur in Ordine Romano.

b Apud Menardum rectius habetur: in honorem.

c Al., devotus occurrit et vitæ subsidia. — Sic etiam apud Menardum. — Lege: luminibus

d Dele: Dominum.

e Menardus: ut.

f Apud Menardum: semper accepta.

g Legendum: æquiparare non potest.

rit consecutus, sitque ædificantibus in pretio delictorum, dum a te non pro sui operis quantitate, sed pro offerentiam fuerit devotione suscepta; diesque nostros.

Postcommun.

Sanctorum tuorum, Domine, precibus confidentes, quæsumus ut per ea quæ sumpsimus eterna remedia capiamus. Per.

XCII.

ORAT. ET PREC.

In dedicatione basilicæ quam conditor non dedicatam reliquit.

Deus, qui loca nomini tuo dedicata sanctificas, et benedictionibus tuis dicanda præcedis, præsta, quæsumus, ut quod beato apostolo tuo *illo*, et sanctis martyribus *illis* famulus tuus *ille* in hoc ædificio deputavit, digno prepararetur officio. Per.

Omnipotentiam tuam, quæsumus, Domine, sanctus tuus *ille* interventor exoret, ut ejus meritis hanc Ecclesiam deputatam clementer illustres, quoniam quidquid sanctis honoris impenditur, tuæ respiciat insignia majestatis. Per Dominum.

Secreta.

Concede, quæsumus, Domine, ut sicut famulus tuus *ille* oblati optavit muneribus, beatorum martyrum tuorum *illorum* hic semper merita celebrentur. Per.

¶ Qui tribuis ^a ut tibi fideles tui quod te inspirante devoverunt impleant. Ideoque hujus basilicæ dedicationem, quam beato apostolo tuo *illi*, et sanctis martyribus tuis *illis* famulus tuus offerre instituit, pio prævenientes officio, dignas Majestati tuæ laudes offerimus. Per quem Majestatem tuam.

Postcommun.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut, divino munere satiati, et sicut famulus tuus *ille* pro suæ animæ requie deputavit in hujus consummationis requiem beati apostoli tui *illius* et sanctorum martyrum *illorum* gloriam tuam plebs devota veneretur. Per.

XCIII.

In ejusdem conditoris agendis.

Deus, fidellum receptor animarum, præsta, quæsumus, ut famulus tuus *ille* et in perpetua luce quiescat, et quod de hoc loco desideravit, obtineat. Per Dominum nostrum.

Secreta.

Pro anima famuli tui *illius*, Domine, tibi sacrificium supplices exoramus, ut ad tuam misericordiam conferendam perpetuam dignanter ejus vota perficias. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus pro anima famuli tui *illius*, Domine, quæsumus, placatus intendas, et ut fructum boni operis consequatur, quæ in his locis Christiana promisit mente, perficias diesque nostros.

^a Correximus exemplar, in quo mendose: *et tibi.*
^b Lege: *ad meliora, sive: ad melioranda.*

Postcommun.

Largire, quæsumus, omnipotens Deus, ut anima famuli tui *illius* plenam capiat de hujus Ecclesiam perfectione mercedem. Per Dominum nostrum.

XCIII.

ORAT. ET PREC.

In dedicatione loci illius ubi prius fuit synagoga.

Deus, qui absque ulla temporis mutabilitate cuncta disponis, et ^b ad meliorandam perducis quæ eligis esse mutanda, respice super hanc basilicam in honore beati *illius* nomini tuo dicatam, ut, vetustate Judaici erroris expulsa, huic loco sancti Spiritus novitate Ecclesiæ conferas veritatem. Per Dominum nostrum.

¶ Omnipotens sempiternus Deus, qui hunc locum, Judaicæ superstitionis sæditate detera, in honore beati *illius* Ecclesiæ tuæ dignatus es pulchritudinem ^c decorare. Per Dominum.

Præsta, quæsumus, Domine, ut illa fides hic salveat, quæ, signo crucis erecta, mortem subegit, et salutem nobis contulit et triumphum. Per.

Secreta.

Deus vita credentium, et origo virtutum, reple, quæsumus, hoc templum tuæ gloria majestatis in honore beati *illius* fiat domus orationis, quod perditum fuerat ante latibulum; et quia infidelium turba in isto loco conveniebat adversa, populus tuus oblationibus suis te hic semper mereatur invenire propitium. Per.

Postcommun.

Gratias tibi referimus, Domine, sacro munere vegetati, tuam misericordiam deprecantes, ut dignos ejus nos participatione perficias. Per.

Ad populum.

A plebe tua, quæsumus, Domine, spirituales nequitie repellantur, et aerarum discedat malignitas potestatum. Per Dominum.

XCIV.

ORAT. ET PRECES

In dedicatione fontis.

Omnipotens sempiternus Deus, hoc baptisterium celesti visitatione dedicatum, Spiritus tui illustratione sanctifica, ut quoscunque fons iste lavaturus est, D^rina ablutione purgati, indulgentiam omnium delictorum tuo munere consequantur. Per.

Omnipotens sempiternus Deus, fons omnium virtutum, et plenitudo gratiarum, dignare eadem sacro baptismati præparata majestatis tuæ presentia consecrare, ut qui ubique totus es, etiam hic adesse te in nostris precibus sentiamus. Per.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, preces nostras cum oblationibus supplicantium, et concede propitius ut quidquid hic novum regenerandi per Spiritum sanctum acceperint, tua gratia fiat æternum. Per.

^c Decorare. Per. Deest aliquid ut sententia constet.

¶ Per Christum Dominum nostrum. Per quem nobis regenerationis exortus est, ut qui per carnalem originem mortales in hoc sæculum veneramus, ad spem vitæ æternæ ex aqua et Spiritu sancto renasceremur. Quod sacramentorum pietatis tuæ, Domine, ut loco tota gratiæ tuæ potentia celebretur, supplices tibi hoc sacrificium laudis offerimus, obsecrantes misericordiam tuam, ut huic fonti virtutum Spiritus tui indesinenter præsedere concedas; quo operante, omnes qui in hæc fluenta descenderint, ab universorum criminum contagiis emundati, et perpetua sanctificatione purgati, libro beatæ vitæ mereantur ascribi. Per.

Infra action.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus in hujus consecratione baptisterii, quæsumus, Domine, placatus accipias, et tua pietate concedas, ut quoscunque fons iste lavaturus est, omnium criminum abolitione purgentur, atque famulis tuis conditoribus mercedem tanti operis promissæ retributionis impendas. Quam oblationem tu, Deus.

Postcommun.

Multiplica, Domine, benedictionem tuam, et per Spiritum tui muneris fidem nostram corroborata, ut qui in hæc fluenta descenderint, eos in libro vitæ ascribi jubeas, in regno tibi Deo Patri in resurrectione tradendos. Per.

Ad populum.

Propitiare, Domine, familiæ tuæ, et benignus humilitatis nostræ vota sanctifica, et omnes in hoc fonte regenerandos, universali adoptione custodi. Per.

XCV.

INCIPIIT ORDO

De sacris ordinibus benedicendis.

Hæc autem singulis gradibus observanda sunt tempora. Si ab infantia ecclesiasticis a ministris nomen dederit, inter lectores usque in vigesimum ætatis annum continuata observatione perduret. Si majori ætate jam accesserit, ita tamen ut post baptismum b ætatem se divini militiæ desiderat mancipari, sive inter lectores sive inter exorcistas quinquennio teneatur, et exinde acolythus vel subdiaconus quatuor annis stet, et sic ad benedictionem diaconatus, si meretur, accedat. In quo ordine quinque annis, si inculpate se gesserit, hærare debet; ex suffragantibus meritis stipendiis per tot gradus, datis propriis fidei documentis, presbyterii sacerdotium poterit promereri. De quo loco si illum exactior ad bonos mores vita perduxerit, summum pontificatum sperare debet. Hac tamen lege servata, ut neque bigamus, neque pœnitens ad hos gradus possit admitti.

^a In Ordine Romano scriptum: ministeriis.

^b Idem Ordo legit: statim se.

^c Memorandum: Episcopo cum benedicente et manum super caput ejus tenente, etiam.

^d Apud eundem additur: manus suas iuncta manuum episcopi per caput ejus teneant.

^e Lege: qui manum.

A Sane ut etiam defensores ecclesiæ, qui ex laicis sunt, supradicta observationes teneantur, si meruerint esse in ordine clericali.

Episcopus cum ordinatur, duo episcopi ponant et teneant Evangeliorum Codicem super caput ejus; et uno super eum fundente benedictionem, reliqui omnes episcopi qui adsunt manibus suis caput ejus tangant.

Presbyter cum ordinatur, Episcopum cum benedicentem etiam omnes Presbyteri qui præsentibus sunt.

Diaconus cum ordinatur, solus Episcopus, qui eum benedicit, manum super caput illius ponat: reliqui vero Sacerdotes juxta manum Episcopi caput illius ponant: quia non ad Sacerdotium, sed ad Ministerium consecratur.

B Subdiaconus cum ordinatur, quia manuum impositionem non accipit, patenam de manu episcopi accipiat vacuum et calicem vacuum; de manu vero archidiaconi accipiat urceolum cum aqua, et aquimantile, ad [F. cum] manutergio.

Acolythus cum ordinatur, ab episcopo quidem doceatur qualiter se in officio suo agere debeat; sed ab archidiacono accipiat cerosarium cum cereo, ut sciat se ad accendenda luminaria ecclesiæ mancipari; accipiat et urceolum vacuum ad suggerendum vinum in Eucharistia corporis Christi.

Exorcista cum ordinatur, accipiat de manu episcopi libellum in quo scripti sunt exorcismi, dicente sibi episcopo:

C Accipe, et commenda, et habeto potestatem imponendi manum super energumenum sive baptizatum, sive catechumenum.

Lector cum ordinatur, faciat de illo verbum episcopus ad plebem, indicans ejus fidem atque ingenium. Post hæc, spectante plebe, tradat ei Codicem de quo lecturus est, dicens ad eum:

Accipe et esto verbi Dei relator, habiturus, si fideliter et utiliter impleveris officium, partem cum his qui verbum Dei ministraverunt.

Ostiarius cum ordinatur, postquam ab archidiacono instructus fuerit qualiter in domo Dei debeat conversari; a suggestionem archidiaconi tradat ei episcopus claves ecclesiæ de altari, dicens ei:

D Sic age quasi redditurus Deo rationem pro his rebus, quæque istis clavibus recluduntur.

Psalmista, id est cantor, potest absque scientia episcopi, sola jussione presbyteri, officium suscipere cantandi, dicente sibi presbytero:

Vide ut quod ore cantas, corde credas; et quod corde credis, operibus probes.

Sanctimonialis virgo cum ad consecrationem sui episcopi offertur, in talibus vestibus applicetur, quibus semper usura est professioni et sanctimoniali aptis.

^f Memorandum: in officio suo.

^g Memoriter.

^h Sic emendavimus ex Menardo. Perperam enim in Exemplari scribitur: habitaturus.

ⁱ Apud Menard. correctius legitur: ad suggestionem

^j Memorandum: quæ.

^k Lege: sui episcopo.

XCVI.

Item benedictiones super eos qui sacris ordinibus benedicendi sunt.

PREFATIO OSTIARI.

Deum Patrem omnipotentem suppliciter ^a deprecemur, ut hunc famulum suum nomine *illam* benedicere dignetur, quem in officium ostiarii eligere dignatus est, ut sit ei fidelissima cura in diebus ac noctibus ad distinctionem horarum certarum ad invocandum nomen Domini. Per Dominum.

Item benedictio ejusdem.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere digneris hunc famulum tuum ostiarium nomine *illum*, ut inter janitores ecclesiæ paret obsequia, et inter electos tuos partem mereatur habere mercedis. Per.

PREFATIO LECTORIS.

Eligunt te fratres tui, ut sis lector in domo Dei tui, ut agnoscas officium tuum, ut impleas illud, potens est enim Deus ut auget tibi gratiam. Per.

Benedictio lectoris.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere digneris famulum tuum nomine *illum* in officio lectoris, ut, assiduitate lectionum distinctus atque ^b ornatus, curis modulis spiritali devotione ^c resonet ecclesiæ. Per Dominum.

PREFATIO EXORCISTÆ.

Deum Patrem omnipotentem supplices deprecemur, ut hunc famulum suum nomine *illum* benedicere dignetur in officium exorcistæ, ut sit spiritalis imperator ad abjiciendos dæmones de corporibus obsessis cum omni nequitia eorum multiformi. Per.

Benedictio exorcistæ.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere digneris famulum tuum hunc nomine *illum* in ^d officio exorcistæ, ut per ^e impositionis ^f manuum, et oris in officium eum eligere digneris, ^g et imperium habeat spirituum immundorum ^h coercendo et probabilis sit medicus ecclesiæ tuæ, gratiæ curationum virtute confirmatus. Per Dominum.

PREFATIO ORDINANDI SUBDIACONI.

Oremus Deum ac Dominum nostrum: ut super servum suum nomine *illum*, quem ad subdiaconatus officium ⁱ evocare dignatus est, infundat benedictionem et gratiam suam, ut, in conspectu ^j quo fideliter ^k serviens, destinata sanctis præmia consequatur. Per.

Benedictio subdiaconi.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere digneris famulum tuum hunc nomine *illum*, quem ad subdiaconatus officium dignatus es

^a Lege: *deprecamur.*

^b Apud Menardum et in Missali Francorum: *ordinatus.*

^c In Missali Francorum: *resonet.*

^d Lege: *exorcistam.*

^e *Impositionem.*

^f Apud Menardum legitur: *et ad impositionem manuum, et oris officium.*

^g Idem: *ut imperium.*

^A eligere, ut eum sacratio tuo sancto strenuum sollicitumque cælesti militiæ instituas, ut sanctis altaribus fideliter subministraret, et requiescat super eum Spiritus sapientiæ et intellectus, Spiritus consilii et fortitudinis, Spiritus scientiæ et pietatis; repleas eum Spiritu timoris tui, ^l ut eum ministerio divino confirmes, ^m ut obediens atque dicte parens, tuam gratiam consequatur. Per.

^m *Consecratio manuum.*

Consecrentur manus istæ per istam unctionem et nostram benedictionem, ut quæcunque benedixerint, benedicta sint, et quæcunque sanctificaverint, sanctificentur. Per Dominum nostrum.

XCVII.

IN NATALE CONSECRATIONIS DIACONI.

^B Ad preces nostras, quæsumus, Domine, propitius intende, ut Levitæ tui sacris altaribus servientes, et fidei veritate fundati, et mente sint spiritali conspicui. Per Dominum.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, hostias famuli et Levitæ tui *illius*, quibus mentium nos tui nominis devotarum, et a terrenis contagiis expiari, et cælestibus contulisti propinquare consortes. Per Dominum nostrum.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem famuli tui *illius*, quam tibi offerimus ob diem quo eum in Levitarum sacrorum ministeriis contulisti, quæsumus, Domine, placatus accipias, eique propitius concessas ut cui donasti Levitæ ministerii facultatem, tribuas sufficientem gratiam ministrandi. Quam oblationem.

Postcommunem.

Præsta, quæsumus, Domine, ut nostræ gaudeamus perfectionis augmento, et de congruo sacramenti paschalis obsequio. Per Dominum.

XCVIII.

ⁿ IN NATALE CONSECRATIONIS PRESBYTERI,*Qualiter sibi missa. debeat celebrare.*

Deus, cujus arbitrio omnium cælorum ordo decurrit, respice propitius nostri temporis ætatem, ut tibi servitus nostra complaceat, et misericordiæ tuæ in nobis dona concedas. Per Dominum.

Secreta.

^D Muneribus nostris, Domine, precibusque susceptis, et cælestibus munda mysteriis, et clementer exaudi. Per Dominum.

^E Æquum et salutare, quia in sæculorum sæcula, Domine, permanet laudatio tua. Vox hæc populi tui fideliter concinentis, ut Majestati tuæ placens atque jucunda sit deprecamur; simul

^h Apud eundem: *coercendorum.*

ⁱ Menardo: *vocare.*

^j Correctum ex eodem.

^k Menardus: *et eum.*

^l Apud eundem: *ut obediens factus atque.*

^m Hæc consecratio pertinet ad presbyteri ordinationem; perperam hic posita.

ⁿ Lege: IN NATL.

etiam illud supplex quaeso, ut hæc sacrificia, quæ tibi indignus offerre præsumo ob diem, quo me saceris altaribus sacerdotem consecrari iussisti, de excelso throni tui respicere digneris; benedictione tua impleas, sanctificatione tua sanctifices. Per Christum Dominum.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offero, ego tuus famulus hodie ob diem quo me nullis dignum meritis, sed solo tuæ misericordiæ dono, ad hunc locum perducere dignatus es presbyterii, quaeso, placatus accipias: Majestatem tuam suppliciter deprecans, ut sicut me sacris altaribus tua dignatio sacerdotali servire præcepit officio, ita et dignum præstet et ^a meritum. Quam oblat.

Postcommunio.

Purificet nos, Domine, cælestis exequutio sacramenti, et ad tuam magnificentiam capiendam divinis affectibus semper instauret. Per.

XCIX.

ORAT. DE EPISCOPIS ORDINANDIS.

Oremus, dilectissimi nobis, ut his viris ad utilitatem Ecclesiæ providendis, benignitas omnipotentis Dei gratiæ suæ tribuat largitatem. Per.

Exaudi, Domine, supplicium preces ut quod nostro gerendum est ministerio tua propitiis virtute firmetur. Per Dominum.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et inclinato super hos famulos tuos cornu gratiæ sacerdotalis, benedictionis tuæ in eos effunde virtutem. Per Dominum.

Consecratio.

Deus honorum omnium, Deus omnium dignitatum quæ gloriæ tuæ sacris famulantur ordinibus; Deus, qui Moysen famulum tuum secreti familiaris affectu inter cætera cælestis documenta culturæ, de habitu quoque indumenti sacerdotalis instituens, electum Aaron mystico amictu vestire inter sacra iussisti, ut intelligentiæ sensum de exemplis priorum caperet secutura posteritas, ne eruditio doctrinæ tuæ ulli deesset ætati, cum et apud veteres reverentiam ipsa significationum species obtineret, et apud nos certiora essent experimenta rerum quam ænigmata figurarum. Illius namque sacerdotii anterioris habitus, nostræ mentis ornatus est, et pontificalis gloriæ non jam nobis honorem commendat vestium, sed splendorem animarum, quia et illa quæ tunc carnalibus blandiebantur obtutibus ea potius quæ in ipsis erant intelligenda posebant. Et ideo famulis tuis, quos ad summi sacerdotii ministerium elegisti, hanc, quaesumus, Domine, gratiam largiaris, ut quicquid illa velamina in fulgore auri, in nitore gemmarum, et multimodi operis varietate signabant, hoc in horum moribus actibusque clarescat. Comple, Domine, in sacerdotibus tuis ^b ministerii tui summam, et orna-

^a Legerem: merito.

^b Apud Menardum: mysterii,

mentis totius glorificationis instructos cælestis anguenti flore sanctifica. Hoc, Domine, copiose in eorum caput influat, hoc in oris subjecta decurrat, hoc in totius corporis extrema descendat, ut tui Spiritus virtus et interiorum ora repleat; et exteriora circumtegat. Abundet in his constantia fidei, puritas dilectionis, sinceritas pacis. Sint speciosi munera tuo pedes horum ad evangelizandum pacem, ad evangelizandum bona tua. Da eis, Domine, ministerium reconciliationis in verbo, et in factis, et in virtute signorum et prodigiorum. Sit sermo eorum et prædicatio non in persuasibilibus humana sapientiæ verbis, sed in ostensione Spiritus et virtutis. Da eis, Domine, claves regni cælorum utantur, ^c ne glorientur potestate, quam tribuis in ædificationem, non in destructionem. Quodcumque ligaverint super terram sit ligatum et in cælis, et quodcumque solverint super terram sit solutum et in cælis. Quorum retinuerint peccata, detenta sint; et quorum dimiserint, tu dimittas. Qui benedixerit, sit benedictus; et qui maledixerit eis, maledictionibus repleatur. Sint fideles servi prudentes, quos constituas tu, Domine, super familiam tuam, ut dent illis cibum in tempore necessario; ut exhibeant omnem hominem perfectum. Sint sollicitudine impigri, sint spiritu ferventes. Odiant superbiam; diligant veritatem; nec eam unquam deserant aut lassitudine aut timore superati. Non ponant lucem tenebras, nec tenebras lucem; non dicant malum bonum, nec bonum malum. Sint sapientibus debitores, et fructum de profectu omnium consequantur. Tribuas eis, Domine, cathedram episcopalem ad regendam Ecclesiam tuam et plebem universam. Sis eis auctoritas; multiplices super eos benedictionem et gratiam tuam, ut ad exorandam semper misericordiam tuam tuo munere idonei, tua gratia possint esse devoti. Per.

^B destructionem. Quodcumque ligaverint super terram sit ligatum et in cælis, et quodcumque solverint super terram sit solutum et in cælis. Quorum retinuerint peccata, detenta sint; et quorum dimiserint, tu dimittas. Qui benedixerit, sit benedictus; et qui maledixerit eis, maledictionibus repleatur. Sint fideles servi prudentes, quos constituas tu, Domine, super familiam tuam, ut dent illis cibum in tempore necessario; ut exhibeant omnem hominem perfectum. Sint sollicitudine impigri, sint spiritu ferventes. Odiant superbiam; diligant veritatem; nec eam unquam deserant aut lassitudine aut timore superati. Non ponant lucem tenebras, nec tenebras lucem; non dicant malum bonum, nec bonum malum. Sint sapientibus debitores, et fructum de profectu omnium consequantur. Tribuas eis, Domine, cathedram episcopalem ad regendam Ecclesiam tuam et plebem universam. Sis eis auctoritas; multiplices super eos benedictionem et gratiam tuam, ut ad exorandam semper misericordiam tuam tuo munere idonei, tua gratia possint esse devoti. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, munera quæ tibi offerimus pro famulo tuo illo, et propitiis in eodem tua dona custodi. Per Dominum.

Postcommunio.

Plenum, quaesumus, Domine, in nobis remedium tuæ miserationis operare, et tales nos esse perficere propitiis, fovere ^d digneris. Per.

C.

ITEM MISSA

Quam pro se episcopus die ordinationis suæ cantat.

Deus, qui non propriis suffragantibus meritis, sed sola ineffabili gratiæ largitate, me familiæ tuæ præesse iussisti, tribue tibi digne persolvere ministerium sacerdotalis officii, et ecclesiasticis convenienter servire ministeriis, plebemque commissam, te in omnibus protegente, gubernare concede. Per.

Deus, mundi creator et rector, ad humilitatis meæ preces placatus adfende, et me famulum tuum, quem nullis suffragantibus meritis, sed immensa largitate clementiæ tuæ cælestibus mysteriis servire tribuisti,

^c In Missali Francorum habetur: nec glorientur
^d Fovere videtur redundare.

dignum sacris altaribus fac ministrum, ut quod mea A celebrandum voce depromitur, tua sanctificatione firmetur. Per.

Secreta.

Ad gloriam, Domine, tui nominis annua festa repotentes sacerdotalis exordii, hostiam tibi laudis offerimus, suppliciter exorantes, ut cujus ministerii, vice tibi servimus immeriti, suffragiis ejus reddamur accepti. Per.

Infra actionem.

Hanc quoque oblationem, quam offero ego tuus famulus et sacerdos ob diem in quo me dignatus es ministerio sacro constitnere sacerdote, obsecro, Domine, placatus suscipias. Unde majestatem tuam suppliciter exoro, ut quod in me largiri dignatus es, propitius custodire digneris. Per Christum Dominum B nostrum. Quam oblationem.

Postcommun.

Repleantur consolationibus tuis, Domine, quæsumus, tuorum corda fidelium, pariterque etiam et de Ecclesiæ præsule et de suorum votorum plenitudine gratiarum referant actiones. Per.

CI.

ITEM IN NATALITIO EPISCOPI,

Si infirmus aut absens fuerit, qualiter presbyter debeat celebrare^a missam.

Præsta, quæsumus, omnipotens sempiterne Deus, ut fidelibus tuis ordinatum præbeamus affectum, eisque nos similiter Spiritum sanctum diligendi benignus infunde. Per.

Secreta.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut in tua spe et charitate sincera sacrificium tibi placatum deferamus et plebis et præsulis. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem sancti Patris nostri Illius episcopi, quam tibi offerimus ob diem quo eum pontificali benedictione ditasti. Præbe ei, quæsumus, ætatis spatia prolixiora, cujus Sacerdotii nobis tempora dignatus es donare præcipua. Quam oblationem.

Postcommun.

Deus, qui nos sacramentis tuis pascere non desistis, tribue, quæsumus, ut per eorum nobis indulta refectio vitam conferat sempiternam. Per.

CII.

ITEM MISSA

Pro alio sacerdote.

Deus, qui dierum nostrorum numeros, mensurasque temporum majestatis tuæ potestate dispensas, ad humilitatis nostræ propitius respice servitatem, et tuæ pacis abundantia tempora nostra et episcopi nostri tua gratia benignus adcanula. Per.

Secreta.

Respice, quæsumus, Domine, nostram propitius servitatem, b et hæc oblatio nosira sit tibi munus acceptum, sit fragilitatis nostræ subsidium sempiternum. Per.

^a Lege : miss.

^b Lege : ut.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem famuli tui et antistitis tui Illius, quam tibi offert ob devotionem mentis suæ, quæsumus, Domine, placatus accipias, tuæque in eo munera ipse custodias; donesque ei annorum spatia, ut Ecclesiæ tuæ feliciter præsidendo, te omnia in omnibus operante, sic utatur temporalibus, ut præmia mereatur æterna. Diesque nostros.

Postcommun.

Da, quæsumus, Domine, ut tanti mysterii munus indultum, non condemnatio, sed sit medicina summentibus. Per.

CIII.

CONSECRATIO SACRÆ VIRGINIS,

Quæ in Epiphania, vel secunda feria Paschæ, aut in apostolorum natalitio celebratur.

Sequitur oratio.

Respice propitius, Domine, super hanc famulam tuam, ut virginitatis sanctæ propositum, quod te inspirante suscepit, te gubernante custodiat. Per.

Item benedictio.

Deus castorum corporum benignus habitator, et incorruptarum, Deus, amator animarum, Deus qui humanam substantiam in primis hominibus diabolica fraude vitiatam ita in Verbo tuo, per quod omnia facta sunt, reparas, ut eam non solum ad primæ originis innocentiam revoces, sed etiam ad experientiam quorundam honorum, quæ in novo sæculo sunt habenda, perducas, et obstrictos adhuc conditione mortalium, jam ad similitudinem provehas angelorum. Respice, Domine, super hanc famulam tuam, quæ, in manu tua continentia suæ propositum collocans, tibi devotionem suam offert, a quo ipsa vota adsumpsit. Quando enim animus, mortali carne circumdatus, legem naturæ, libertatem licentia, vim consuetudinis, et stimulos ætatis, evinceret, nisi tu per liberum arbitrium hunc amorem virginitatis clementer accenderes, tu hanc cupiditatem in earum corde benignus aleres, tu fortitudinem ministrares? Effusa namque in omnes gentes gratia tua, ex omni natione, quæ est sub cælo, in stellarum innumerabilem numerum novi testamenti hæredibus adoptatis, inter cæteras virtutes, quas filiis tuis non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis, sed de tuo Spiritu genitis indidisti, etiam hoc

donum in quasdam mentes de largitatis tuæ fonte defluxit, ut cum honorem nuptiarum nulla interdicta minuissent, ac super sanctum conjugium initialis benedictio permaneret, existerent tamen sublimiores animæ, quæ in viri ac mulieris copula fastidirent connubiium, concupiscerent sacramentum, nec imitarentur quod nuptiis agitur, sed diligenter quod nuptiis prænotatur. Agnovit auctorem suum beata virginitas, et æmula integritatis angelicæ, illius thalamo, illius cubiculo se devovit, qui sic perpetuæ virginitatis est c filius. Imploranti ergo auxilium tuum, Domine, et confirmari se benedi-

^c Ex alio Cod. Vatic. supplè : Sponsus, quemadmodum perpetuæ virginitatis est Filius.

ctionis tuæ consecratione cupienti, da protectionis A
tuæ munimen et regimen, ne hostis antiquus, qui
excellentiore studia subtilioribus infestat insidiis,
ad obscurandam perfectæ continentiæ palmam per
aliquam mentis serpat incuriam, et rapiat de pro-
posito virginum, quod etiam moribus decet inesse
nuptiarum. Sit in ea, Domine, per donum Spi-
ritus tui prudens modestia, sapiens benignitas, gra-
vis lenitas, casta libertas : in charitate serveat, et
nihil extra te diligit, laudabiliter vivat, laudarique
non appetat. ^b In sanctitate corporis te in animi sui
purificet. Amore te timeat, amore tibi serviat. Tu
ei honor sis, tu gaudium, tu voluntas, tu in mœrore
^c consolatu, in ambiguitate consilium, tu in injuria
defensio, in tribulatione patientia, in paupertate
abundantia, in jejuniis cibus, in infirmitate medi-
cina. In te habeat omnia, quem diligere appetat
super omnia, et quod est professa custodiat, Scruta-
tori pectorum non corpore placitura sed mente.
Transeat in numerum sapientium puellarum, ut
cælestem Sponsam accensis lampadibus cum oleo
præparationis expectet; nec turbata improvisi Re-
gis adventu, sequutura cum lumine, præcedentium
choro jungatur, occurrat; nec excludatur cum stul-
tis, regalem januam cum sapientibus virginibus li-
center introeat, et in Agni tui perpetuo comitatu
probabilis mensura castitate permaneat. Per Domi-
num.

Benedictio vestimentorum virginum.

Dens æternorum bonorum fidelissimus promissor, certissimus persolutor, qui vestimentum salutare C
et indumentum jucunditatis tuis fidelibus promisi-
sti, clementiam tuam suppliciter exoramus, ut hæc
indumenta humilitatem cordis et contemptum mundi
significentia, quibus famulæ tuæ sancto visibiliter
sunt informandæ, propitius, proposito, benedicas,
ut beatæ castitatis habitum, quem te spirante sus-
cipiunt, te protegente custodiant : et quas vestibus
venerandæ promissionis induis temporaliter, beata
facias immortalitate vestiri. Per Dominum nostrum.

CIV.

*Item oratio super ancillas Dei,
Quibus conversis vestimenta mutantur.*

Te invocamus, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, super has famulas tuas, quæ tibi vo-
luerint servire puris mentibus mundoque corde, D
ut eas sociare digneris inter illa centum quadra-
ginta quatuor millia infantum, ^d virgines perman-
serunt, et se cum mulieribus non coinquinaverunt,
in quorum ore dolus inventus non est; ita et has
famulas tuas facias permanere immaculatas usque
ad finem. Per immaculatum Jesum Christum Domi-
num nostrum, cum quo vivis et regnas Deus in uni-
tate Spiritus sancti per omnia sæcula.

^a *Legere in nuptiarum.*

^b *In Ordine Romano : Te in sanctitate corporis, te in animæ suæ puritate glorificet.*

CV.

ITEM ORATIONES
Ad missas ejusdem.

Da, quæsumus, Domine, famulæ tuæ, quam virgi-
nitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis
consummatum effectum; et ut perfectam tibi offe-
rat plenitudinem, initia sua perducere mereatur ad
finem. Per.

Secreta

Oblatis hostiis, Domine, quæsumus, præsentem fa-
mulæ tuæ perseverantiam perpetuæ virginitatis ad-
commoda, ut apertis januis summi Regis adventu
cum lætitia mereatur intrare. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem famulæ tuæ *illius*, quam
tibi offert ob diem natalis sui, in quo eam tibi
socians, sacro velamine protegere dignatus es, quæ-
sumus, Domine, propitiatus sanctifica, ut tibi Do-
mino ac Sponso suo venienti cum lampade sua in-
extinguibili placitura occurrere mereatur. Per.

Postcommunem.

Respice, Domine, famulæ tuæ tibi debitam servi-
tutem, ut inter humanæ fragilitatis incerta, nullis
adversitatibus obprimatur; quæ de tua protectione
confidit. Per.

CVI.

ITEM ALIA EJUSDEM.

Deus castitatis amator et continentiæ conservator,
supplicationem nostram benignus exaudi, et hanc
famulam tuam propitius intueri; et quæ pro timore
tuo continentæ pudicitiam vovit tuo auxilio con-
servetur, ut sexagesimum fructum continentæ, vi-
tam æternam, te largiente, percipiat. Per.

Secreta.

Munera, quæsumus, Domine, famulæ et sacratæ
tuæ *illius*, quæ tibi ob consecrationem sui corporis
offerret, simul ad ejus animæ medelam proficiant.
Per Dominum

Postcommunem.

Bonorum, Deus, operum institutor, famulæ tuæ
illius corda purifica, ut nihil in ea quod punire,
sed quod coronare possis, invenias. Per.

ITEM ALIA EJUSDEM.

Preces famulæ tuæ *illius*, quæsumus, Domine,
benignus exaudi, ut adsumptam castitatis gratiam,
te auxiliante, custodiat. Per.

Secreta.

Votivis, quæsumus, Domine, famulæ tuæ *illius*
adesto muneribus, ut, te custode, servata, hæredi-
tatem benedictionis æternæ percipiat. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem famulæ tuæ *illius*, quam
tibi offerimus ob diem natalis ejus, quo eam sacro
velamine protegere dignatus es, quæsumus, Domine,
placatus accipias. Pro qua majestati tuæ supplices
fundimus preces, ut in numerum eam sanctarum

^c *In eodem Ordine : solatium.*

^d *Ordo Romanus legit : qui virgines.*

virginum transire præcipias, ut tibi Sponso venienti A- cum lampade sua inextinguibili possit occurrere, atque intra regni caelestis claustra gratias tibi referat, choris sanctarum virginum sociata. Quam oblationem.

Postcommun.

Deus, qui habitaculum tuum in corde pudice fundasti, respice super famulam tuam, et quæ castigationibus adskluis postulat, tua consolatione percipiat. Per.

A † Ω

INCIPIT LIBER SECUNDUS.

ORATIONES ET PRECES DE NATALITIIS SANCTORUM.

I.

DENUNCIATIO NATALITII UNIUS MARTYRIS.

Noverit vestra devotio, sanctissimi fratres, quod beati martyris *illius* anniversarius dies intrat, quo diaboli tentationes exuperans, universitatis Creatori gloria passione conjunctus est. (*Item pluraliter*: Quo diaboli tentamenta vincentes universitatis Creatori gloriosa passione conjuncti sunt.) Ideoque Dominum conlaudemus, qui est mirabilis in sanctis suis, ut qui illis victoriæ coronam contulit, nobis eorum meritis delictorum indulgentiam largiatur. In *illo* igitur loco, *vel in illa via, illa feria, hanc eandem* festivitatem solita devotione celebremus.

DENUNCIATIO

Cum reliquiæ ponendæ sunt martyrum.

Dilectissimi fratres, inter cætera virtutum solemnia, quæ ad gloriam pertineat Christi Domini nostri, hoc quoque præstitit martyribus; a pro nominis ejus confessione, morte suscepta, caelestia præmia meruerunt, ut fidelium votis eorum præclaris reliquiis collocatis integritas sancti corporis esse credatur. Et ideo commonemus dilectionem vestram, quoniam *illa feria, illo loco* reliquiæ sunt sancti *illius* martyris collocandæ, quæsumus, ut vestram præsentiam, nobis admonentibus, non negetis.

II.

IN NATALE SANCTI FELICIS CONFESSORIS.

XVIII Kal. Februarias.

Sancti Felicis, Domine, confessio recensita conferat nobis piæ devotionis augmentum, qui, in confessione tui nominis perseverans, meruit honorari.

Da, quæsumus, omnipotens b, ut qui beatus Felix donis tuis exiit gloriosus, apud te nostris existat nominibus idoneus interventor. Per.

Secreta.

Hostias tibi, Domine, pro commemoratione sancti Felicis tui confessoris offerimus, suppliciter deprecantes, ut sicut illi præbuiisti sacræ fidei largitator, sic nobis largiaris et pacem. Per Dominum.

a Adde qui.

B

Postcommun.

Sanctorum precibus confidentes, quæsumus, Domine, ut per ea quæ sumpsimus, æterna remedia capiamus. Per.

III.

IN NATAL. SANCTI MARCELLI CONFESSORIS.

XVII Kal. Februar.

Exaudi, Domine, preces nostras, quas in sancti confessoris tui atque pontificis Marcelli solemnitate deferimus, ut qui tibi digne meruit famulari, ejus intercedentibus meritis, ab omnibus nos absolvas peccatis. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut beatus Marcellus tibi placito fulgeat sorte pontificatus, et pietati tuæ nos pia supplicatione commendet. Per Dominum nostrum.

C

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beati Marcelli confessoris tui atque pontificis solemnem colimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per.

Secreta.

Sancti Marcelli confessoris tui atque pontificis, quæsumus, Domine, annua solemnitas pietati tuæ nos reddat acceptos; per hæc piæ oblationis officia et illum beata retributio comitetur, et nobis gratiæ tuæ dona conciliet. Per Dominum.

Postcommun.

Deus fidelium remunerator animarum, præsta ut beati Marcelli confessoris tui atque pontificis, cujus venerandam celebramus festivitatem, precibus indulgentiam consequamur. Per Dominum.

IV.

IN NATAL. SS. MARTYRUM

Sebastiani, Mariæ, Martæ, Audifax, et Abacuc.

XIII Kal. Februar.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut sanctorum martyrum tuorum, quorum celebramus victorias, participemus et præmiis. Per Dominum.

Præsta, quæsumus, Domine, ut, intercedente beato Sebastiano martyre tuo, et a cunctis adversi-

b Pamelius addit Deus.

tatibus muniamur in corpore, et a pravis cogitationibus mundemur in corde. Per.

Secreta.

Sancto Sebastiano interveniente, Domine, tibi servitus nostra complaceat, et obsequia munerum fiant praesidia devotorum. Per.

Postcommun.

Cælesti munere satiati, quæsumus, Domine Deus noster, ut hæc nos dona martyris tui Sebastiani deprecatione sanctificent. Per.

V.

IN NATAL. SANCTI FABIANI.

Item XIII Kal. Februar.

Adsit nobis, Domine, quæsumus, sancta precatio beati pontificis et Martyris tui Fabiani, quæ nos et a terrenis affectibus incessanter expediat, et cælestia desideria perficiat. Per Dominum.

Secreta.

Intercessio, quæsumus, Domine, pontificis et martyris tui Fabiani munera nostra commendet, nosque ejus veneratio tuæ majestati reddat acceptos. Per.

Postcommun.

Sumpsimus, Domine, sancti Fabiani solemnitate cælestia sacramenta, cujus suffragiis, quæsumus, largiaris, ut quod temporaliter gerimus, æternis gaudiis consequamur. Per.

VI.

IN NATAL. S. AGNETIS VIRGINIS,

De passione sua.

XII Kal. Februarius.

Crescat, Domine, semper in nobis sanctæ jucunditatis affectus, et beatæ Agnæ virginis atque martyriæ tuæ veneranda festivitas augeatur. Per.

Praesta, quæsumus, Domine, mentibus nostris cum exultatione ^b perversum, ut beatæ Agnes martyris tuæ, cujus diem passionis annua devotione recolimus, etiam fidei constantiam subsequamur. Per.

Secreta.

Hodiernum, Domine, sacrificium lætantes exequimur, quo beatæ Agnes cælestem victoriam recensentes, et tua magnalia prædicamus, et nos adquisisse gaudemus suffragia gloriosa. Per.

Postcommun.

Sumentes, Domine, gaudia sempiterna de participatione sacramenti festivitatis sanctæ martyris Agnes, suppliciter deprecamur, ut quæ sedula servitute, donante te, gerimus, dignis sensibus tuo munere capiamus. Per.

^a Sic emendavimus, nam in Exemplari legitur corrupte: *largitatis*.

^b Apud Pamelium: *profectum*.

^c Ita correximus ex Pamelio, cum Exemplar perperam legat: *ploratam*.

^d Apud Pamelium rectius habetur: *Deus, cujus hodierna*.

VII.

ITEM IN NATALE EJUSDEM,

De nativitate.

V Kal. Februar.

Adesto nobis, omnipotens Deus, beatæ Agnes festa repetentibus, quam hodiernæ festivitatis ^a prolata exortu, ineffabili munere sublevasti. Per.

Secreta.

Grata tibi sint, quæsumus, Domine, munera quibus sanctæ Agnetis magna solemnitas recensetur; sic enim ab exordio sui usque in finem beati certaminis extitit gloriosa, ut ejus nec initium debeamus præterire nec finem. Per.

Postcommun.

Adjuvent nos, quæsumus, Domine, hæc mysteria ^B sancta quæ sumpsimus, et beatæ Agnæ intercessio veneranda. Per.

VIII.

ORAT. IN PURIFICATIONE

Sanctæ Mariæ.

IV Nonas Februar.

^d Deus, qui in hodierna die Unigenitus tuus in nostra carne, quam adsumpsit pro nobis, in templo est præsentatus, præsta, ut quem Redemptorem nostrum læti suscipimus, venientem quoque Judicem securi videamus. Per eundem Dominum nostrum.

Secreta.

Accepta tibi sit, Domine, quæsumus, hodiernæ festivitatis oblatio, et, tua gratia largiente, ^e hæc sacrosancta commercia in illa inveniamur forma, in qua tecum est nostra substantia. Per.

Postcommun.

Concede nobis, Domine, quæsumus, ut ^f sacramenta quæ sumpsimus, quicquid in nostra mente vulneratum est, ipsius miserationis dono curetur. Per Dominum nostrum.

IX.

IN NATAL. SANCTÆ AGATHÆ.

Nonas Februar.

Indulgentiam nobis, Domine, ^g beatæ Agathæ martyriæ tuæ imploret, quæ tibi grata extitit virtute martyrii et merito castitatis. Per Dominum.

Secreta.

Fiant, Domine, tuo grata conspectui munera supplicantis Ecclesiæ; et ut nostræ salutis proficiant, adsit intercessio beatæ tuæ martyriæ Agathæ. Per.

Postcommun.

^h Exultamus pariter et de percepto pane justitiæ, et de tuæ, Domine, festivitate ⁱ martyriæ, Agathæ, ^j qualiter, interventionibus tibi placentiam confidimus, nobis ad perpetuam vitam profutura quæ sumpsimus ^k proficiant. Per.

^a Lego ex Missali Romano: *per hæc*.

^f Legendum: *ut per*.

^g Apud Pamelium: *beata Agata martyr*.

^h Ambrosiana missa apud eundem: *Exultemus*.

ⁱ In eadem missa: *martyris*.

^j Ambrosiana missa: *quia*.

^k Redundat proficiant, et ita eadem missa.

X.

IN NATAL. SANCTÆ SOTERIS.

IV Id. Februar.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut sanctæ Soteris, cuius humanitatis celebramus exordia, martyris beneficia sentiamus. Per

Secreta.

Preces nostras, quæsumus, Domine, propitiatus admite, et dicatum tibi sacrificium beatæ Soteris commendet. Per.

Postcommun.

Sanctæ Soteris precibus confidentes, quæsumus, Domine, ut per ea quæ sumpsimus æterna remedia capiamus. Per.

XI.

ORAT. IN NATAL.

Valentini, Vitalis, et Filiculæ.

XVI Kal. Mart.

Tuorum nos, Domine, quæsumus, precibus tuere sanctorum, ut festa Martyrum tuorum Valentini, Vitalis et Filiculæ, sine cessatione venerantes, et fidei muniamur auxilio, et magifico proliciamus exemplo. Per.

Secreta.

Ad martyrum tuorum Valentini, Vitalis et Filiculæ, Domine, festa venientes, cum muneribus nomini tuo dicatis occurrinus, ut illis reverentiam deferentes, nobis veniam impetremus. Per Dominum.

Postcommun.

Protege, Domine, plebem tuam, et festivitatem martyrum tuorum Valentini, Vitalis et Filiculæ, quam nobis tradis^a assidue debita tibi persolvi, precibus concede sanctorum. Per Dominum.

XII.

IN NATAL. SANCTÆ JULIANÆ.

XIII Kal. Martias.

Omnipotens sempiternus Deus, qui eligis infirma mundi, ut fortia quæque confundas, da nobis in festivitate sanctæ martyriæ tuæ Julianæ congrua devotione gaudere ut, et potentiam tuam in ejus passione laudemus, et provisum nobis percipiamus auxilium. Per.

Secreta.

In sanctæ martyriæ tuæ Julianæ passione pretiosa te, Domine, mirabilem prædicantes, munera votiva deferimus; præsta, quæsumus, ut sicut ejus tibi grata sunt merita, sic nostræ servitutis accepta reddantur officia. Per

Postcommun.

Libantes, Domine, mensæ tuæ beata mysteria, quæsumus ut sanctæ Julianæ martyriæ tuæ interventionibus temporalem et præsentem nobis misericordiam conferant et æteram. Per.

^a Lege: *assidue debitam.*^b legendum: *saltem, et.*^c Lege: *præconio, vel præconiis.*

A

XIII.

IN NATAL. SANCTÆ PERPETUÆ ET FELICITATIS.

Non. Martias.

Da nobis, Domine Deus noster, sanctorum martyrum palmas incessabili veneratione venerari, et quos digna mente non possumus celebrare, humilibus saltem^b frequentibus obsequiis veneremur. Per.

Secreta.

Intende, Domine, munera, quæsumus, altaribus tuis pro sanctarum tuarum Felicitatis, Perpetuæ commemoratione propositi, ut sicut per hæc beata mysteria illis gloriam contulisti, nobis indulgentiam largiaris. Per

Postcommun.

B Præsta nobis, Domine, quæsumus, intercedentibus sanctis, ut quæ ore contingimus pura mente capiamus. Per.

XIV.

IN ANNUNCIATIONE

Sanctæ Mariæ matris Domini nostri Jesu Christi.

VIII Kal. Aprilis.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui per beatæ Mariæ sacri uteri divinae gratiæ obumbrationem universum mundum illuminare dignatus es; majestatem tuam supplices exoramus, ut quod nostris meritis non valemus obtinere, ejus adipisci præsidii mereamur. Per.

C Te, quæsumus, Domine, famulantes, prece humili auxilium implorantes, et beatæ semper virginis Mariæ nos gaudia comitentur solemnibus, cuius^c præconia ac meritis nostra deleantur chirographa peccatorum,^d atque rubiginem scelerum moliviciorum igne compunctionis tui amore mundemur incursa. Per.

Secreta.

Oblationes nostras, quæsumus, Domine, propitius intende, quas in honore beatæ et gloriosæ semper virginis Dei genitricis Mariæ, annua solemnitate deferimus, et coæternus Spiritus sanctus tuus, qui illius viscera splendore suæ gratiæ veritatis replevit, nos ab omni facinore delictorum emundet benignus. Per.

Postcommun.

D Quos cælesti, Domine, alimento satiasti, intercedente beata et gloriosa semperque virgine Dei genitricis Maria, ab omni nos, quæsumus, adversitate custodi. Per Dominum.

Orationes ad vespertinum.

Beatæ et gloriosæ semperque virginis Dei genitricis Mariæ nos, Domine, quæsumus, merita prosequantur, et tuam nobis indulgentiam semper implorent. Per Dominum.

Beatæ et gloriosæ semperque virginis Dei genitricis Mariæ, quæsumus, omnipotens Deus, interced-

^d Locus valde mendosus, et non nisi ex aliis Codicibus emendandus.

sio nos gloriosa protegat, et ad vitam perducatur æternam. Per Dominum.

Porrigere nobis, Deus, dexteram tuam et per intercessionem beatæ et gloriosæ semperque virginis Dei genitricis Mariæ, auxilium nobis supernæ virtutis impende. Per.

XV.

IN NATIVITATE ^a SANCTÆ EUPHIMIÆ.

Id. Aprilis.

Concede nobis, omnipotens Deus, sanctæ martyris Euphimiæ et exultare meritis, et beneficia referre suffragiis. Per Dominum nostrum.

Annue, quæsumus, Domine, ut sanctæ martyris Euphimiæ tibi placitis deprecationibus adjuvemur.

Foveat nos, Domine, sanctæ martyris Euphimiæ **B** jocunda solemnitas et pietati tuæ commendare non desinat. Per.

Secreta.

Muneribus, Domine, te magnificamus oblati, quibus in sanctæ nobis solemnitatibus Euphimiæ et gaudia superna concilias, et patrocinia sempiterna largiaris. Per.

Item alia.

Benedictio tua, Domine, larga descendat, quæ munera nostra, deprecante beata Euphymia, tibi reddat accepta, et nobis sacramentum redemptionis efficiat. Per.

Postcommun.

Sanctæ nos martyris Euphimiæ precatio tibi, Domine, grata comitetur, et tuam nobis indulgentiam postulare non desinat. Per.

XVI.

IN NATAL. PHILIPPI ET JACOBI APOSTOLORUM.

Kalend. Madias.

Deus, qui es omnium sanctorum tuorum splendor mirabilis, quique hunc diem beatorum apostolorum Philippi et Jacobi martyrio consecrasti, da Ecclesiæ tuæ de natalitio tantæ festivitatis lætari, et apud misericordiam tuam et exemplis eorum et meritis adjuvemur. Per.

Omnipotens Deus, ut sancti nos Jacobi ætificent ac Philippi festiva solemnitas, et quorum suffragiis nitimur natalitiis gloriemur. Per.

Secreta.

Respice, Domine, munera, quæ in sanctorum apostolorum tuorum Philippi et Jacobi commemoratione deferimus, ut quorum honore sunt grata, eorum nobis fiant intercessione perpetua. Per.

Præfatio.

¶ Quia tui est operis, tuæque virtutis, ut beatorum apostolorum Jacobi, et Philippi gloriosa confessio usque in finem sæculi nobis capiat regni celestis augmentum. Per Christum.

^a Lege: IN NAT.

^b Sic emendatum ex Ambrosiana missa. In Exem-

Postcommun.

Beatorum apostolorum, Domine, quæsumus, intercessione nos adjuva, pro quorum solemnitate percipimus tua sancta lætantes. Per.

XVII.

IN NATALE SANCTI JUVENALIS.

V Nonas Madias.

Beati nos, quæsumus, Domine, Juvenalis et confessio semper prosit et meritum. Per.

Annue, quæsumus, Domine, ut merita tibi placita sancti confessoris et episcopi tui Juvenalis pro gregibus, quos sincero mysterio gubernavit, pietatem tuam semper exorent. Per.

Secreta.

Ilostias nostras, quæsumus, Domine, sanctus pontifex Juvenalis nomini tuo reddat acceptas, qui eas tibi digne complacuit offerendas. Per.

Postcommun.

Læti, Domine, sumpsimus sacramenta cælestia, quæ nobis, intercedente beato Juvenale confessore tuo atque pontifice, uberius confidius profutura. Per.

XVIII.

DE INVENT. SANCTÆ CRUCIS.

Item. V Non. Madias.

Deus, qui in præclara salutiferæ crucis inventionem passionis tuæ miracula suscitasti, concede ut vitalis ligni pretio æternæ vitæ suffragia consequamur. Per.

Deus, cui cunctæ obediunt creaturæ, et ^c omnia in Verbo tuo fecisti in sapientia, supplices quæsumus ineffabilem clementiam tuam, ut quos per lignum sanctæ crucis, Filii tui pio cruore, es dignatus redimere, tu qui es lignum vitæ, Paradisi reparator, omnibus intercedentibus dira serpentis venena extingue, et per gratiam Spiritus poculum salutis semper infunde. Per.

Secreta.

Sacrificium, Domine, quod immolamus, placatus intende, ut ab omni nos exuat bellorum nequitia, et per vexillum sanctæ crucis Filii tui, ad conterendas potestatis adversariorum insidias, nos in tuæ protectionis securitate constituat. Per.

Postcommun.

D Repleti alimonia cælesti, et spiritali poculo recreati, quæsumus, omnipotens Deus, ut ab hoste maligno defendas quos per lignum sanctæ crucis Filii tui, arma justitiæ pro salute mundi, triumphare jussisti. Per.

XVIII.

IN NATAL. SANCTORUM NEREI ET ACHILLEI FRATRUM, ET SANCTI PANCRATII.

IIII Id. Madias.

Semper nos, Domine, martyrum tuorum Nerei et Achillei foveat, quæsumus, beata solemnitas, et tuo dignos reddat obsequio. Per.

plari mendose scribitur: *Qui tibi et operis tuæque virtutis.*

^c Apud Pamelium: et qui.

Secreta.

Sanctorum tuorum, Domine, Nerei, et Achillei tibi grata confessio, et munera nostra commendet, et tuam nobis indulgentiam semper imploret Per.

Postcommun.

Quæsumus, Domine, ut beatorum martyrum tuorum Nerei et Achillei deprecationibus sacramenta sancta, quæ sumpsimus, ad tuæ nobis proficiant placationis augmentum. Per

XX,

IN NATAL. SANCTORUM PETRI, ET MARCELLINI

IIII Non. Junias.

Lætetur Ecclesia tua, Deus, martyrum tuorum Petri et Marcellini confisa suffragiis, atque eorum precibus gloriosis et devota permaneat, et secunda consistat. Per.

Secreta.

Votiva, Domine, munera deferentes in tuorum Petri et Marcellini Martyrum a passione, et tuam magnificentiam veneramur, et per eam nobis imploramus tuæ pietatis auxilium. Per.

Postcommun.

Quæsumus, Domine, ut salutaribus repleti mysteriis, quorum solemnia celebramus, orationibus adjuvemur. Per Dominum nostrum.

Intercedentibus sanctis tuis, Domine, plebi tuæ præsta subsidium, ut ab omnibus noxiis expedita, cuncta sibi profutura percipiat. Per.

XXI.

ITEM IN SANCTORUM CYRINI, NABORIS ET NAZARI.

Prid. Id. Junias.

Sanctorum Cyrini, Naboris et Nazari, quæsumus, Domine, natalitia nobis b vota resplendant; et quod illis contulit excellentiam sempiternam fructibus nostræ devotionis crescat. Per Dom.

Secreta.

Pro sanctorum Cyrini, Naboris et Nazari sanguine venerando hostias tibi, Domine, solemniter immolamus, tua mirabilia pertractantes c per quam talis est perfecta victoria. Per.

Postcommun.

Semper, Domine, sanctorum martyrum Cyrini, Naboris et Nazari, solemnia d celebramus et eorum patrocinia jugiter sentiamus. Per.

XXII.

IN NATAL. SANCTI VITI.

XVII Kal. Jul.

Da Ecclesie tuæ, Domine, quæsumus, sancto Vito intercedente, superbe non sapere, sed tibi placita humilitate proficere, ut proterva despiciens, quæcumque matura sunt libera exerceat charitate. Per.

^a Pamellus rectius legit: *passione, tuam*

^b Idem: *votiva resplendant.*

^c Pamellus: *per quem*

^d Apud eundem: *celebremus.*

^e In Ambrosiana missa apud Pamellium habetur:

A

Secreta.

c Sicut gloriæ divinæ potentia monere pro sanctis oblata testentur, sic nobis effectum, Domine, tuæ salvationis impendant. Per.

Postcommun.

Refecti, Domine, benedictione solemnī, quæsumus, ut per intercessionem sancti Viti medicina sacramenti et corporibus nostris profuere et mentibus. Per.

XXIII.

IN NATAL. SANCTORUM MARCI ET MARCELLIANI

XIIII Kal. Julias.

Sanctorum tuorum nos, Domine, Marci et Marcelliani natalitia tueantur, quia tanto fiducialius tuo nomini supplicamus, quanto frequentius martyrum benedictionibus confovemur. Per.

Secreta.

Excipe, Domine munera tuorum populorum votiva, et sanctorum Marci et Marcelliani tibi precibus esse grata concede, pro quorum solemnitatibus offeruntur. Per.

Postcommun.

Libantes, Domine, mensæ tuæ beata mysteria quæsumus ut beatorum interventione sanctorum Marci et Marcelliani et temporalium nobis misericordiam conferant et æternam. Per.

XXIII.

IN VIGIL. SS. MARTYRUM GERBASI ET PROTASI.

Item XIIII Kal. Julias.

Martyrum tuorum, Domine, Gerbasi, et Protasi natalitia præeuntes, supplices te rogamus, ut quos cælesti gloria sublimasti, tuis adesse concede fidelibus. Per.

Sanctorum Gerbasi et Protasi suffragiis imploramus, ut ad cunctis, Domine, liberemur offensis. Per.

Secreta.

Sacrificium, Domine, quod pro sanctis f martyribus Gerbasi et Protasi prævenit nostra devotio, eorum § merita nobis augeat te donante, suffragium. Per

Postcommun.

D Sumpti sacrificii, Domine, perpetua nos tutio non relinquat, et noxia semper a nobis cuncta depellat. Per.

ITEM IN NATAL.

*Ut supra.**XIIII Kal. Julias.*

Sanctorum martyrum nos, Domine, Gerbasi et Protasi confessio beata communiat, et b fragilitatis nostræ subsidium dignanter exoret. Per.

Majestatem tuam suppliciter impleramus omnipotens Deus, ut sicut gloriam.

^f In prælaudata missa: *martyribus tuis Protasio et Gervasio.*

^g Eadem missa: *merito.*

^h In eadem missa: *fragilitati.*

Secreta.

Concede nobis, omnipotens Deus, ut his muneribus, quæ pro sanctorum martyrum Gerbasi, et Protasi honore deferimus, et te placemus exhibitis et nos vivificemur acceptis. Per.

Postcommun.

De, quæsumus, omnipotens Deus, ut imitacionum virtute sanctorum Gerbasi et Protasi vita vestra firmetur. Per.

XXV.

IN VIGIL. S. JOHANNIS BAPTISTÆ.

VIII Kal. Julii.

Præsta, quæsumus, Domine, ut populus tuus ad plenæ devotionis effectum beati Baptistæ Johannis natalitiis præparetur, quem præmissi Filio tuo parere plebem perfectam: Jesum Christum

Beati Johannis Baptistæ nos, Domine, præclara comitetur oratio, et quem venturum esse prædixit, poscat nobis facere placatum. Per

Secreta.

Munera populi tui, Domine, propitius intende, et beati Baptistæ Johannis, cujus nos tribuis præte solemniam, fac gaudere suffragis. Per.

Postcommun.

Da, quæsumus, misericors Deus, ut mysticis Ecclesie tuæ beati Baptistæ Johannis exordiis, et sacris erudita præconiis, ad iram venturi judicii declinamdam, dignos salutis fructus iugiter operetur. Per.

Beati nos, Domine, Baptistæ Johannis oratio et intelligere Christi tui mysterium postulet et mereri. Per.

XXVI.

ITEM IN NATAL.

Unda supra.

Deus, qui præsentem diem honorabilem nobis in beati Johannis nativitate fecisti, da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum, et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis et pacis. Per Dominum.

Omnipotens sempiternus Deus qui instituta legalia et sanctorum præconia prophetarum in diebus beati Baptistæ Johannis implenti, præsta, quæsumus, ut, cessantibus significationum figuris, ipsa sui manifestatione Veritas eloquatur Jesu Christo Domino nostro. Qui tecum.

Secreta.

Tua, Domine, muneribus altaria cumuamus, sancti Johannis nativitatem honore debito celebrantes, qui Salvatorem mundi et pecinuit adfuturum, et adesse monstravit Jesum Christum.

Postcommun.

Sumat Ecclesia tua, Deus, Beati Johannis Baptistæ generationis lætitiā per quem suæ regenerationis cognovit auctorem. Per.

Sancti Johannis natalitia celebrantes supplices te, Domine, deprecamur, ut hoc idem nobis semper et indulgentiæ causa sit et salutis. Per.

^a Apud Pamelium: *Jesu Christo Domino nostro.*

^b Apud Menardum: *imponimus.*

ISTA IN VIGIL. S. JOHANNIS.

Beati Johannis Baptistæ nos, quæsumus, Domine, præclara comitetur oratio, quem venturum esse prædixit, poscat nobis ab eo sempiternum remedium. Per.

XXVII.

IN VIGIL. MARTYRUM JOHANNIS ET PAULI.

VII Kal. Jul.

Beatorum martyrum Johannis et Pauli natalitia veneranda, quæsumus, Domine, Ecclesia tua devota suscipiat, et fiat magnæ glorificationis amoris devotior. Per.

Beatorum martyrum tuorum Johannis, et Pauli nos, Domine, merita prosequantur, et tam nobis indulgentiam semper implorent. Per.

Secreta.

Sint tibi, quæsumus, Domine, nostri munera grata jejunii, qualiter tunc eadem in sanctorum tuorum Johannis, et Pauli digna commemoracione deferimus, si actus illorum pariter subsequamur. Per Dominum.

Postcommun.

Protege, Domine, plebem tuam, et quam martyrum tuorum Johannis, et Pauli adsidua tribuis festivitate devotam, tibi semper placitam fieri, precibus concede iustorum. Per.

XXVHA.

ITEM IN NATAL. EORUMDEM.

VI Kal. Jul.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut nos gominata ætalia hedierne festivitatis excipiat, quæ beatorum Johannis et Pauli glorificatione procedit, quæ eadem fides et caritas facit esse germanos. Per.

Secreta.

Hostias altariis tuis, Domine, placatum imponemus, potentiam tuam in sanctorum tuorum passionibus honorando, et per eos nobis implorando veniam peccatorum. Per Dominum.

Postcommun.

Sumpta munera, Domine, nostra sanctificatione tuorum precibus concede sanctorum. Per.

Cælesti munere satiati, quæsumus, Domine Deus noster, ut hæc dona martyrum tuorum Johannis et Pauli deprecatione sanctificent. Per Dominum.

XXVIII.

IN VIGIL. APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.

III Kal. Julii.

Deus, qui nobis apostolorum beatorum Petri et Pauli natalitia gloriosa præire concedis, tribue, quæsumus, eorum nos semper et beneficiis præveniri, et orationibus adjuvari. Per.

Secreta.

Munera, Domine, tuæ glorificationis offerimus, quæ tibi pro nostris grata jejuniis, sanctorum apostolorum, quæsumus, deprecatio, quorum solemniam prævenimus, efficiat. Per.

^c Pamelius habet: *ut nos.*

Postcommun.

Beatorum Petri et Pauli honore continuo plebs tua semper exultet, et his præsulibus gubernetur, quorum doctrinis gaudet et meritis. Per Dominum.

XXX.

ITEM IN NATAL. SANCTI PETRI

proprie.

III Kal. Julias.

Deus, qui beato apostolo tuo Petro, conlatis clavibus regni cælestis, animas ligandi atque solvendi pontificium tradidisti, concede ut intercessionis ejus auxilio a peccatorum nostrorum nexibus liberemur. Per.

Secreta.

Ecclesie tue, quæsumus, Domine, preces et notitias beati Petri apostoli commendet oratio, ut quod pro illius gloria celebramus, nobis prosit ad veniam. Per.

Postcommun.

Lætificet nos, Domine, munus oblatum, ut sicut in apostolo tuo Petro te mirabilem prædicamus, sic per illum tue sumamus indulgentiæ largitatem. Per.

XXXI.

IN NATALI APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.

III Kal. Julias.

Deus, qui hunc diem beatorum apostolorum Petri et Pauli martyrio consecrasti, da Ecclesie tue toto terrarum orbe diffusæ, eorum semper magisterio gubernari, per quos sumpsit religionis exordium. Per.

Largiente te, Domine, beatorum Petri et Pauli natalitium nobis effulsit; concede, quæsumus, ut hodierna gloria passionis, sicut illis magnificentiam tribuit sempiternam, ita nobis munimen operetur perpetuum. Per.

Secreta.

Oblationes populi tui, Domine, quæsumus, beatorum apostolorum Petri et Pauli passio beata conciliet, et quæ nostris non apta sunt meritis, fiant tibi placita tuorum deprecatione justorum. Per.

Præfatio.

Apud quem cum beatorum apostolorum continuata festivitas et æterna celebritas, atque triumphus cælestis perpetuus sit natalis, non tamen beatæ confessionis initia recolentes frequenti tribuas devotione gaudere, ut crebrior honor sacratissimæ passioni repensus, majorem nobis retributionis gratiam largiatur. Per.

Postcommun.

Sumptis, Domine, remediis sempiternis, tuorum mudentur corda fidelium, ut a apostolice Petri et Pauli natalis insignia, quæ corporalibus officiis exequuntur, pia cordis intelligentia comprehendant. Per.

Item. ant.

Sumpsimus, Domine, pignus salutis æternæ, celebrantes apostolorum Petri et Pauli votiva solemnia, et perpetua merita venerantes. Per

^a Apud Pamelium : *apostolorum*

A

XXXII

ITEM IN NATAL. SANCTI PAULI

proprie.

III Kal. Julias.

Deus, qui multitudinem gentium beati Pauli apostoli prædicatione docuisti, da nobis, quæsumus, ut qui ejus natalitia colimus ejus apud te patrocinia sentiamus. Per.

Majestatem tuam, Domine, supplices exoramus, ut sicut Ecclesie tue sanctus apostolus Paulus extitit prædicator, ita sit nobis perpetuus suffragator. Per

Secreta.

Præveniant nobis, Domine, quæsumus, Apostoli tui desiderata commercia, ut quorum perpetuam dignitatem sacro mysterio frequentamus in terris, et præsentia nobis subsidia postulent, et æterna. Per.

Postcommun.

Perceptis, Domine, sacramentis, subdito corde rogamus et petimus ut, intercedente beato Paulo apostolo tuo, nobis proficiant ad medelam, quæ pro illius gesta sunt passione. Per.

XXXIII.

ORATIONES

Ad vespæram.

Deus, qui ligandi solvendi que licentiam tuis apostolis contulisti, da, quæsumus, ut per ipsos a terrenis vitis expediti^b, liberi possimus cælestibus interesse mysteriis. Per.

Omnipotens sempiternus Deus, qui nos beatorum apostolorum Petri et Pauli multiplici facis celebritate gaudere, da, quæsumus, ut eorum sæpius iterata solemnitas nostræ sit tuitionis augmentum. Per.

Apostolicis nos, Domine, quæsumus, beatorum Petri et Pauli adtolle presidii, ut quanto fragiliores sumus, tanto validioribus auxiliis foveamur. Per Dominum.

Concede, quæsumus, Domine, apostolis tuis, intervenire pro nobis, quia tunc nos salvari posse confidimus, si eorum precibus tua gubernetur Ecclesia, quibus utitur, te constituente, principibus. Per Dominum.

Omnipotens sempiternus Deus, qui nos omnium apostolorum merita sub una tribuisti celebritate venerari, quæsumus ut celeriter nobis tue propitiacionis abundantiam multiplicatis intercessoribus largiaris. Per.

Exaudi nos, Deus, salutaris noster, et apostolorum tuere præsidii, quorum donasti fideles esse doctrinis. Per.

Solemnitatis apostolicæ multiplicatione gaudentes, clementiam tuam deprecemur, omnipotens Deus, ut tribuas jugiter nos eorum et confessione benedici, et patrocinii confoveri. Per.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui jugiter apostolica defensione munimur, nec succumbamus vitis, nec opprimamur adversis. Per.

^b Lege : *expeatiquæ.*

XXXIII.

ITEM DE VIGIL. OMNIUM APOSTOLORUM.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut sicut apostolorum tuorum *illorum* gloriosa natalitia prævenimus, sic ad tua beneficia promerenda Majestatem tuam pro nobis ipsi præveniant. Per.

Secreta.

Muneribus nostris, Domine, apostolorum *illorum* festa præcedimus, ut quæ conscientiæ nostræ præpediuntur obstaculis, illorum meritis grata reddantur. Per.

Postcommun.

Sumpto, Domine, sacramento, suppliciter deprecamur, ut, intercedentibus beatis apostolis, quod temporaliter gerimus, ad vitam capiamus æternam. **B**

XXXV.

ITEM IN NATAL. OMNIUM APOSTOLORUM.

Deus, qui nos per beatos apostolos ad cognitionem tui nominis venire tribuisti, da nobis eorum gloriam sempiternam et ^a proficiendo celebrare, et celebrando proficere. Per.

Secreta.

Gloriam, Domine, sanctorum apostolorum perpetuam præcurrentes, quæsumus ut eandem, sacris mysteriis expiati, dignius celebremus. Per Dominum.

Præfatio.

¶ Qui Ecclesiam tuam sempiterna pietate non ^b deserens, per apostolos tuos jugiter eam et **C** erudis et protegis. Et ideo cum angelis.

Postcommun.

Perceptis, Domine, sacramentis, suppliciter rogamus, ut, intercedentibus beatis apostolis tuis, quæ pro illorum veneranda gerimus passione, nobis proficiant ad medelam. Per.

XXXVI.

IN OCTAB. APOSTOL.

Prid. Non. Julii.

Deus, cujus dextera beatum Petrum apostolum ambulante in fluctibus ne mergeretur erexit, et coapostolum ejus Paulum tertio naufragante de profundo pelagi liberavit, concede propitius ut amborum meritis ^c æternam Trinitatis gratiam consequamur. Per. **D**

Secreta.

Offerimus sacrificium, Domine, quod pro reverentia apostolorum Petri et Pauli Majestati tuæ jugiter et reddimus et debemus. Per Dominum nostrum.

¶ Suppliciter exorantes, ut gregem tuum, Pastor æternæ, non deseras, ^d et per beatos apostolos continua protectione custodias, ut iisdem

^a Ita correximus, nam in exemplari perperam legitur. *perficiendo.*

^b Sic emendavimus, cum Exemplar mendose habeat: *deseres.*

^c Aoud Pameliu et Menardum: *æternitatis gloriam.*

A rectoribus ^e dirigantur, quos operis tui vicarios ^f iisdem contulisti præesse pastores. Per.

Postcommun.

Pignus æternæ vitæ capientes humiles imploramus, ut, apostolicis fulti patrocinis, quod imagine contingimus sacramenti, manifesta perceptione sumamus. Per.

XXXVII.

IN NATAL. SANCTORUM SIMPLICI, FAUSTINI ET VIATRICIS.

V Kal., seu potius IV Kal. August.

Præsta, Domine, quæsumus, ut sicut populus Christianus martyrum tuorum Simplicii, Faustini et Viatricis, temporali solemnitate congaudet, ita perfruatur æterna, et quod votis celebrat, comprehendat effectu. Per Dominum.

Secreta.

Hostias tibi, Domine, pro sanctorum martyrum Simplicii, Faustini et Viatricis, commemoratione deferimus, ^g suppliciter obsecrantes, ut et indulgentiam nobis pariter conferant et salutem. Per.

Postcommun.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut sanctorum tuorum Simplicii, Faustini et Viatricis, cælestibus mysteriis celebrata solemnitas indulgentiam nobis tuæ propitiationis adquirat. Per Dominum.

XXXVIII.

IN NATAL. ABDO, ET SENIS.

III Kal. August.

Sancti tui nos, Domine, Abdo et Senis piis orationibus prosequantur, et ab hujus vitæ periculis jugiter postulent expediri. Per.

Præsta, quæsumus, Domine, ut Ecclesia tua, martyrum tuorum Abdo et Senis confisa suffragiis, devota permaneat, et eorum precibus gloriosis secunda consistat. Per.

Secreta.

Munera tibi, Domine, pro sanctorum martyrum Abdo et Senis occisione deferimus, qui, dum finiuntur in terris, facti sunt cælesti luce perpetui. Per.

Postcommun.

Populum tuum, Domine, perpetua munitione defende; nec ^h difficulter quod pie, quod juste, postulat consequatur, cui sanctorum tuorum merita suffragantur. Per.

XXXVIII.

IN NATAL. MACHABÆORUM.

Kal. Augustas.

Deus, qui in sanctis habitas, et piæ corda non deseris, suscipe propitius orationem nostram, et tribue misericordiam tuam, ut, te custode, servati, ab omnibus vitæ hujus periculis liberemur. Per Dominum.

Secreta.

Fiant, Domine, tuo grata conspectui munera sup

^d Menardus legit: *sed per.*

^e Apud eundem: *gubernetur.*

^f Menardo: *eidem.*

^g Lege: *simpliciter.*

^h Sic emendavimus ex Menardo. Exemplar mendose scribit: *difficultas.*

plicantis Ecclesie, et ut nostræ proficiant salutē, ad gratia nos refoveat, quam glorificationis ejus, et optatis præimus officis, et desideranter expectamus adventum. Per.

Postcommun.

Cælesti munere satiati, quæsumus, Domine Deus noster, ut hæc nos dona, martyrum tuorum deprecatione, sanctificent. Per.

XL.

IN NATAL. S. SYXTI.

VIII Id. August.

Beati Syxti, Domine, tui sacerdotis et martyris annua festa recolentes, quæsumus ut quæ tuorum nobis sunt instrumenta præsentium, sicut æternarum patrocina gratiarum. Per.

Sancti Syxti, Domine, frequentata solemnitas, et de sacerdotalibus nos instruat, te miserante, doctrinis, et de gloria martyrii foveat ubique suffragiis. Per Dominum.

Secreta.

Suscipe, Domine, munera propitiatis oblata, que majestati tuæ beatus Syxtus sacerdos commendat et martyr. Per.

Postcommun.

Repleti sumus, Domine, munere solemnitatis optatæ, qua beati Syxti et celebritate juvamus et precibus. Per.

XLi.

IN NATAL. SANCTI DONATI.

VII Id. August.

Adesto, Domine, precibus nostris, quas in sancti confessoris et episcopi tui Donati commemoratione deferimus, ut qui nostræ justitiæ fiduciam non habemus, qui tibi placuit meritis adjuvemur. Per Dominum.

Deus, tuorum gloria sacerdotum, præsta, quæsumus, ut sancti confessoris et episcopi tui Donati, cujus festa gerimus, sentiantur auxilium. Per.

Secreta.

Præsta, quæsumus, Domine, ut sancti confessoris et episcopi tui Donati, quem ad laudem nominis tui dicatis muneribus honoramus, piæ nobis devotionis fructus ad crescat. Per.

Postcommun.

Votiva, Domine, pro beati confessoris tui et episcopi Donati percipimus, quæsumus, ut ejus precibus et præsentis vitæ nobis pariter et æternæ tribus conferre præsidium. Per Dominum.

XLII.

IN VIGIL. SANCTI LAURENTI.

V Id. Augusti.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut beati Laurenti martyris tui, quam prævenimus, veneranda solemnitas, et devotionem nobis augeat et salutem. Per.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut nostra devotio, que natalitia beati Laurenti martyris antecedit, patrocina nobis ejus accumulet. Per.

Beati Laurenti martyris tui, Domine, geminata

^a Lege: *restaurata*. — Correximus, quia vitiose.

^b Apud Pamelium deest *ut*.

^c Lege: *propitius*. — Quia perperam, emendavimus.

gratia nos refoveat, quam glorificationis ejus, et optatis præimus officis, et desideranter expectamus adventum. Per.

Secreta.

Magnifica, Domine, beati Laurenti solemnitas recensemus, quæ promptis cordibus ambientes, oblati muneribus et suscipimus et præimus. Per.

¶ Gloriosi Laurenti martyris pia certamina præcurrendò. Cujus honorabilis annua recursione solemnitas, et perpetua semper, et nova est, quia et in conspectu tuæ Majestatis permanet mors tuorum pretiosa justorum et restaurantur incrementa lætitiæ, cum felicitatis æternæ recoluntur exordia. Et ideo cum angelis.

Postcommun.

¶ Sancta tua, Domine, beati Laurenti martyris pretiosa passione, et solemnitas quæ præimus, nos refovent, quibus et jugiter sohamur, et semper desideramus explari. Per.

XLIII.

ITEM IN NATAL. EJUSDEM.

III Id. Augustas.

Deus, cujus charitatis ardore beatus Laurentius edaces incendii flammæ, contempto persecutore, devicit, concede propitius ut omnes qui martyrii ejus merita veneramur, protectionis tuæ auxilio muniamur. Per.

Deus, qui mundi creator et rector es, et hunc diem in Levitæ tui Laurenti martyrio consecrasti, concede propitius ut omnes qui martyrii ejus merita veneramur, ut intercessionibus ejus ab æternis gehennæ incendiis liberemur. Per.

Secreta.

Præsta, quæsumus, Domine, ut beati sancti Laurenti suffragiis in nobis sua munera iucaria, pro cuius honoranda confessione hostiam tibi laudis offerimus. Per.

¶ In die solemnitatis hodiernæ, qua beati Laurenti hostiam tibi placitam et castam corpore glorioso certamine suscepisti, prunis namque superposita stridebant membra viventia, nec tamen erat poena patientis, sed piæ confessionis incessus; neque terrenus liberari cruciatu martyr optabat, sed coronari deprecatur in cælis. Per Christum Dominum.

Postcommun.

¶ Votiva, Domine, pro beati martyris tui Laurenti passione dona percipimus; quæsumus ut ejus precibus et præsentis vitæ nobis pariter et æternæ tribus conferre præsidium. Per.

ORATIONES

Ad vesper.

Sancti Laurenti nos, Domine, sancta presentis tueatur, et quod nostra conscientia non meretur, ejus nobis, qui tibi placuit, oratione donetur. Per. Adsit nobis, Domine, quæsumus, sancti Laurenti martyris in tua glorificatione benedictio, cujus

^d Ita correximus. In Exemplari minus recte: *liberalo*.

^e Apud Pamelium: *sua glorificatione*.

nobis est hodie facta suffragium in tua virtute concessio. Per. **A** caelestis mensæ participatio, ^b quæ sumpsimus, tribuat Ecclesiæ tuæ recessita lætitia. Per

Præsta, quæsumus, Domine, ut semper nobis beati Laurenti lætificent votiva martyria, quæ semper esse non desinant admiranda. Per Dominum.

XLIII.

IN NATAL. SANCTI TIBURTI.

III Id. August

Omnipotens sempiterne Deus, qui nos sancti martyris tui Tiburti festiuitate lætificas, præsta ut cuius commemoratione gaudemus, præsidio muniamur. Per.

Secreta.

Respice, Domine, munera, quæ in sancti Tiburti commemoratione deferimus, ut cuius honore sunt grata, ejus nobis fiant intercessio perpétua. **B**

Postcommun.

Prosit nobis, Domine, sancti Tiburti celebrata solemnitas, quia quanto fragiliores sumus, tanto placet tibi præidiis indigemus. Per.

XLV

IN NATAL. SANCTI YPOLITI.

Id. August.

Sancti Ypoliti martyris, Domine, quæsumus, veneranda festiuitas, salutaris auxilii nobis præstat augmentum. Per.

Secreta.

Præsta nobis, quæsumus, omnipotens Deus, ut nostræ humilitatis oblatio et pro tuorum grata sit honore sanctorum, et nos corpore pariter et mente **G** purificet. Per.

Postcommun.

Sumptis, Domine, sacramentis, quæsumus ut, intercedente beato martyre tuo Ypolito, ad redemptionis æternæ proficiamus augmentum.

XLVI.

IN OCTAB. SANCTI LAURENTI.

XVI Kal. Septemb.

Beati Laurenti nos faciat, Domine, passio veneranda lætantes, et ut eam sufficienter recolamus, efficiat. Per.

Iterata festiuitate beati Laurenti natalitia veneramur, quæ in caelesti beatitudine fulgere nõuimus sempiterna. Per

Secreta.

Beati Laurenti martyris honorabilem passionem muneribus, Domine, geminatis exequimur, quæ licet propriis sit memoranda principiis, indesinenter tamen permanet gloriosa. Per.

Quoniam tanto jucunda sunt, Domine, beati Laurenti martyris crebrius repetita solemnia, quanto nobis ejus sine cessatione prædicanda sunt merita. Et ideo cum angelis.

Postcommun.

^a Solemne nobis intercessio beati Laurenti martyris, quæsumus, Domine, præstat auxilium, ut

^a Apud Pamelium : *solemnis.*

^b Eadem : *quam sumpsimus.*

^c Ambrosiana missa : *semperque.*

^b quæ sumpsimus, tribuat Ecclesiæ tuæ recessita lætitia. Per

XLVII.

IN ADSUMPT. SANCTÆ MARIE.

XVIII Kal. Septemb.

Deus, qui spe salutis æternæ beatæ Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præstitisti, tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis apud te intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ nostræ suscipere. Per Dominum

Omnipotens sempiterne Deus, qui terrenis corporibus Verbi tui veritatis Filii Unigeniti per venerabilem ac gloriosam ^c semper virginem Mariam ineffabile mysterium conjugere voluisti, petiuus immensam clementiam tuam, ut quod in ejus ueneratione deprecimur, te propitiante, consequi mereamur. Per.

Secreta.

Accipe munera, Domine, quæ in beatæ Mariæ iterata solemnitate deferimus, quia ad tua præconia recurrit ad laudem, quod vel talis adsumpta est. ^{er.}

Postcommun.

Cælesti munere ^d satiati, omnipotens Deus, ^e tua protectione custodi, et castimonie, pacem mentibus nostris atque corporibus, intercedente sancta Maria, propitiatus indulge; et veniente sponso Filio tuo Unigenito, accensis lampadibus ejus digni præstolemur occursum. Per.

XLVIII.

IN NATAL. SANCTI AGAPITI.

XV Kal. Septemb.

Sancti martyris Agapiti merita nos, Domine, pretiosa tueantur, in quibus tuæ Majestatis opera prædicantes, et præsens caplamus adiutorium et futurum. Per.

Secreta.

Munera tui, Domine, pro sancti martyris Agapiti passione deferimus, qui dum vincitur in terris, factus est caelesti sede perpetuus. Per.

Postcommun.

Sumpti sacrificii, Domine, perpetua nos uitio non relinquat, et noxia semper a nobis eunota deponat. Per.

XLVIII.

IN NATAL. SANCTI MAGNI.

XIII Kal. Septemb.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et, intercedente beato Martyre tuo Magno, ab hostium nos defende propitiatus incursum. Per.

Secreta.

Grata tibi sint munera nostra, Domine, quæ et tuis sint instituta præceptis, et beati Magni festiuitas gloriosa commendet. Per.

Postcommun.

Tua sancta surmentes, quæsumus, Domine, u beati Magni nos foveant continuata præsidia. Per.

^d In eadem missa : *satiatos*

^e Eadem : *tua nos.*

L.

IN NATAL. SANCTI RUFFI.

VI Kal. Septemb.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et beati Ruffi intercessionibus confidentes, nec minis adversantium, nec ullo conturbemur incursum. Per.

Secreta.

Intercessio, quæsumus, Domine, sancti tui Ruffi munera nostra commendet, nosque in ejus veneratione tuæ Majestatis reddat acceptos. Per.

Postcommun.

Sumentes gaudia sempiterna de participatione sacramenti, et festivitate beati martyris tui Ruffi, suppliciter deprecamur, ut quæ sedula servitute, donante te, gerimus, dignis sensibus tuo munere capiamus. Per Dominum.

LI.

IN NATAL. SANCTI HERMIS.

V Kal. Septemb.

Sancti nos, quæsumus, Domine, Hermis natalitia votiva lætificent, et suæ beneficiis intercessionis adtollant. Per Dominum.

Secreta.

Munera nostra, quæsumus, Domine, propitius adsume; et ut digne tuis famulemur altaribus, sancti tui nos Hermis intercessione custodi. Per.

Postcommun.

Exultet, quæsumus, Domine, populus tuus in sancti tui commemoratione Hermis; et cujus votivo lætatur officio, suffragio relevetur optato. Per.

LII.

IN DIE PASSIONIS SANCTI JOHANNIS BAPTISTÆ.

VIII Kal. Septemb. *

Sancti Johannis Baptistæ et martyris tui, Domine, quæsumus, veneranda festivitas salutaris auxilii nobis præstet effectum. Per.

Perpetuis nos, Domine, sancti Johannis Baptistæ tuere præsidii; et quanto fragiliores sumus, tanto magis necessariis adtolle suffragiis. Per.

Secreta.

Munera tibi, Domine, pro sancti martyris Johannis Baptistæ passione deferimus, ^b quia dum finitur in terris, factus est cælesti sede ^c perpetuus. Per.

Postcommun.

Conferat nobis, Domine, sancti Johannis ^d utrumque solemnitas, ut magna sacramenta quæ sumpsimus, ^e significata veneremur, et in nobis potius ædita gaudeamus. Per Dominum

LIII.

IN NATAL. SANCTI PRISCI.

Kal. Septemb.

Omnipotens sempiternæ Deus, fortitudo certanum, et martyrum palma, solemnitatem hodierni diei propitius intueri, et Ecclesiam tuam continua

* Bedæ, cap. 26, sive lib. II, cap. 6, in Marcum hæc habet de passione Joannis præcursoris: « In libro Sacramentorum natale ejus quarto Kalendarum Septembrium denotatum est; et in Martyrologio, quod Eusebii et Hieronymi vocabulis insignitum est, legitur quarto Kal. Sept. in Edessa, etc. »

^b Apud Menardum: qui dum.

A fac celebritate lætari, et intercessione beati martyris Prisci omnium intercedentium vota proficiat. Per.

Secreta.

Ejus tibi precibus, Domine, quæsumus, grata reddatur oblatio, pro cujus est festivitate immolanda. Per.

Postcommun.

Præsta, quæsumus, Domine, ut, sacramenti tui participatione vegetati, sancti quoque martyris Prisci precibus adjuvemur. Per.

LIIII.

IN NATIVIT. SANCTÆ MARIE.

VI Id. Septemb.

Ajuvet nos, quæsumus, Domine, sanctæ Mariæ gloriosa intercessio, cujus etiam diem, quo felix ejus est inchoata nativitas, meminimus. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, quæsumus, hostias placationis et laudis, quas tibi offerimus pro Nativitate beatæ et gloriosæ semperque virginis Dei genitricis Mariæ, et sanctis ejus intercessionibus cunctis nobis proficiant ad salutem. Per.

Postcommun.

Adesto, quæsumus, Domine, fidelibus tuis, ut quæ sumpserunt fideliter, et mente sibi, et corpore beatæ Mariæ intercessione custodiant. Per.

Item alia.

Sumptis, Domine, sacramentis, intercedente beatæ et gloriosæ semperque virgine Dei genitricis Mariæ ad redemptionis æternæ, quæsumus, proficiamus augmentum. Per

LV.

IN NATAL. SANCTI GURGONI.

V Id. Septemb.

Sanctus, Domine, Gurgonius sua nos intercessione lætificet, et pia faciat solemnitate gaudere. Per Dominum.

Grata sit tibi, Domine, nostræ servitutis oblatio, qua sanctus Gurgonius martyr intervenit. Per.

Familiam tuam, Deus, suavitas illa contingat et vegetet, qua in martyre tuo Gurgonio Christi tui bono jugiter odore pascatur. Per Dominum.

LVI.

IN EXALT. SANCTÆ CRUCIS.

XVIII Kal. Octob.

Deus, qui nos hodierna die Exaltatione sanctæ crucis annua solemnitate lætificas, præsta ut cujus mysterium in terra cognovimus, ejus redemptionis præmia consequamur. Per.

Secreta.

Devotas, Domine, humilitatis nostræ preces et hostias misericordiæ tuæ præcedat auxilium, et salutem, quam per Adam in paradiso ligni clauserat

* Apud eundem: perpetuus, quæsumus, ut ejus obtentu nobis proficiat ad salutem.

^b Apud Menardum ita etiam habetur. Pamelius vero legit: beata solemnitas.

^c Apud Pamelium idem legitur; sed apud Menardum habetur: digne veneremur, et nobis salutaris sentiamus.

temerata præsumptio, ligni rursus fides aperiat. A
Per Dominum.

Postcommun.

Adesto familiæ tuæ, quæsumus, clemens et misericors Deus ^a in adversis et prosperis preces exaudias, et nefas adversariorum per auxilium sanctæ crucis digneris conterere, ut portum salutis tuæ valeant apprehendere. Per.

LVII.

IN NATAL. SANCTORUM CORNELI ET CYPRIANI.

XVI Kal. Octob.

Beatorum martyrum pariterque pontificum Corneli, et Cypriani nos, Domine, quæsumus, festa tueantur, et eorum commendet oratio veneranda. Per.

Secreta.

Plebis tuæ, Domine, munera benignus intende, quæ majestati tuæ pro sanctorum martyrum Corneli et Cypriani solemnitatibus sunt dicata. Per.

Postcommun.

Sacro munere vegetatos sanctorum martyrum Corneli et Cypriani natalitia nos tibi, Domine, quæsumus, commendet oratio. Per Dominum.

LVIII.

IN NATAL. SANCTORUM COSMÆ ET DAMIANI.

V Kal. Octob.

Magnificet te, Domine, sanctorum Cosmæ et Damiani beata solemnitas, ^b quia et illis gloriam sempiternam, ^c opem nobis ineffabili providentiâ contulisti. Per.

Secreta.

In tuorum, Domine, pretiosa morte justorum sacrificium illud offerimus, de quo martyrium sumis omne principium. Per.

Postcommun.

Sit nobis, Domine, sacramenti tui certa salvatio: quæ beatorum martyrum tuorum Cosmæ et Damiani meritis imploratur. Per Dominum.

LVIII.

ORATIONES IN SANCTI ARCHANGELI MICHAELIS.

III Kal. Octob

Da nobis, omnipotens Deus, beati archangeli Michaelis ^d eo tenus honore proficere, ut cujus in terra gloriam prædicamus, precibus adjuvemur in cælis. Per.

Beati archangeli Michaelis interventione suffulti, supplices te, Domine, deprecamur, ut quos honore prosequimur, contingamus et mente. Per.

Perpetuum nobis, Domine, tuæ miserationis præsta subsidium, quibus et angelica præstitisti suffragia non deesse. Per.

Secreta.

Munus populi tui, Domine, quæsumus, dignanter adsume, quod non nostris meritis, sed sancti archangeli tui Michaelis deprecatione sit gratum. Per.

Postcommun.

Adesto plebi tuæ, misericors Deus; et ut gratiæ tuæ beneficia potiora percipiat, beati Michaelis archangeli fac supplicem deprecationibus sublevari. Per.

LX

ORAT. IN JEJUNIO

Mensis septimi.

Præsta, quæsumus, Domine, fidelibus tuis, ut juniorum veneranda solemnitas et congrua pietate suscipiant, et segura devotione percurrant. Per.

Deus, qui te sinceris asseris manere pectoribus, da nobis tua gratia tales existere, in quibus habitare digneris. Per.

Secreta.

B Deus, qui de his terræ fructibus tua sacramenta constare voluisti, præsta, quæsumus, ut opem nobis et præsentis vitæ conferas et futuræ. Per

Postcommun.

Salutari tuo munere, Domine, satiati, supplices deprecamur, ut cujus lætamur gustu, renovemur effectû. Per Dominum.

IN SEXTA FERIA

Mensis septimi.

Inchoata jejunia, Domine, quæsumus, benigno favore proseguere; et sicut ab alimentis in corpore, ita a vitis jejunemus in mente. Per.

Secreta.

Hujus te, Domine, muneris oblatione placemus, C et perpetuæ vitæ participes hujus operatione redamur. Per.

Postcommun.

Cælestis mensæ, quæsumus, Domine, sacrosancta libatio corda nostra purget semper et pascat. Per.

IN XII LECTIORES.

Die Sabbati.

Tribue, quæsumus, Domine, fidelibus tuis ut jejuniis mensis septimi convenienter aptentur, et suscepta solemniter castigatio corporalis ad fructum cunctarum transeat animarum. Per

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui se, adligendo carnem, ab alimentis abstinet, sectando justitiam, culpa jejundet. Per Dominum nostrum.

D Deus humanæ salutis operator, da nobis exercere jejunia congruenter, quibus nostræ substantiæ sempiterna remedia providisti. Per.

Suscipe, Domine, preces populi supplicantis, et nostri vota jejunii salutaris tui perfice sacramentum. Per.

Omnipotens tua, Domine, prompta mente laudantes, jejunia tibi sacra deferimus, ut dum ingrati de perceptis existimus, efficiamur percipiendis fructibus gratiores. Per Dominum.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam igneam, concede, quæsumus, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per.

^a Pamelius: *ut adversis.*

^b Apud eundem: *qua et.*

^c Pamelio: *et opem.*

^d Apud Pamelium: *eatenus.*

Secreta

Hæc hostia, Domine, quæsumus, et vincula nostræ iniquitatis absolvat, et tuæ nobis misericordiæ dona conciliet. Per.

Postcommun.

Perficient in nobis, Domine, quæsumus, tua sacramenta quod continent, ut quæ nunc specie gerimus rerum veritate capiamus. Per.

Ad populum.

Auxiliare, Domine, populo tuo, ut, sacræ devotionis proficiens incrementis, et tuo semper munere gubernetur, et ad redemptionis æternæ pertineat, te docente, consortium. Per Dominum.

LXI.

IN NATAL. SANCTORUM MARCELLI ET APULEI.

Non. Octob.

Sanctorum tuorum nos, Domine, Marcelli et Apulei beata merita prosequantur, et suo semper perficiant amore ferventes. Per.

Secreta.

Majestatem tuam nobis, Domine, quæsumus, hæc hostia reddat immolanda placatam, tuorum digna postulatione sanctorum. Per.

Postcommun.

Sacramentis, Domine, muniamur acceptis, et sanctorum tuorum Marcelli et Apulei contra omnes nequitas intrinsecas armis celestibus protegamur. Per Dominum nostrum.

LXII.

IN NATAL. SANCTORUM QUATUOR CORONATORUM, COSTIANI, CLAUDI, CASTORI, SIMPRONIANI.

VI Id. Novembris.

Anna martyrum tuorum, Domine, vota, recurrimus, Majestatem tuam suppliciter deprecantes, ut cum temporalibus incrementis prosperitati æternæ Coronatorum capiamus augmentis. Per.

.....
 Hostias tibi, Domine, pro martyrum tuorum Coronatorum commemoratione deferimus, supplicantes, ut indulgentiam nobis pariter conferant et salutem. Per.

Postcommun.

Sanctorum tuorum Coronatorum, quæsumus, Domine, semper nos lætificent festa, et majestati tuæ perpetua placatione commendent. Per.

LXIII.

IN ^b NATAL. SANCTÆ CÆCILIÆ.

XI Kal. Decemb.

Sanctæ martyre tuæ Cæcilie supplicationibus tribue nos fovendi, ut cujus venerabilem solemnitatem prævenimus obsequio, ejus intercessionibus commendemur. Per Dominum.

Secreta.

Suscipe, Domine, sacrificium placationis et laudis, quod nos, interveniente sancta tua Cecilia, cujus

Adde: *Secreta.*

^b In marg. *vigil.*

^c *Decemb.*

^d In Missali Romano: *affectu.*

A festivitatem prævenimus, et perducat ad veniam, et in perpetuam gratiarum constituat actionem. Per.

Postcommun.

Libantes, Domine, mensæ tuæ beata mysteria, quæsumus, ut martyre Interventione sanctæ Cæcilie et præsentis nobis misericordiam conferat et æternam. Per.

LXIII.

ITEM IN NATAL. EJUSDEM.

X Kal. e Octob.

Omnipotens sempiternus Deus, qui eligis infirmum mundi, ut fortia quæque confundas, da nobis in festivitate sanctæ martyre tuæ Cæcilie congrua devotione gaudere, ut et potentiam tuam in ejusdem passione percipiamus auxilium. Per.

Exaudi nos, Deus salutaris noster, ut sicut de sanctæ Cæcilie festivitate gaudemus, ita piæ devotionis erudiamur effectum. Per Dominum.

Crescat, Domine semper in nobis sanctæ jocunditatis affectus, et beata Cæcilie martyre tuæ veneranda festivitas augeatur. Per Dominum.

Secreta.

^c Quæsumus, virtutum celestium Domine, ut sacrificia pro sanctæ Cæcilie solemnitate delata desiderium nos ^f temporalem doceant habere contemptum, et ambire dona faciant celestium gaudiorum. Per.

Postcommun.

Hæc nos, Domine, gratia tua, quæsumus, semper exerceat, ut divinis instaret nostra corda mysteriis, et sanctæ Cæcilie martyre tuæ commemoratione lætificet. Per.

LXV.

IN NATAL. SANCTI CLEMENTIS.

IX Kal. Decemb.

Natalem beati Clementis sacerdotis et martyris tui natalitia veneranda, quæsumus, Domine, Ecclesia tua devota suscipiat, et fiat magnæ glorificationis amore devotior. Per.

Secreta.

Sacrificium tibi, Domine, laudis offerimus pro sancti celebritate Clementis, ut propitiationem tuam, quam nostris operibus non meremur, pii suffragatoris intercessionibus adsequamur. Per.

Postcommun.

^d Beati Clementis, Domine, natalitia fidelibus tuis munere suffragetur; et qui tibi placuit, nobis imploret auxilium. Per Dominum nostrum.

LXVI.

IN NATAL. S. FELICITATIS.

Item IX Kal. Dec.

Intercessio nos, quæsumus, Domine, sanctæ Felicitatis martyre tuæ votiva confoveat, ut ejus sacra natalitia et temporatiter frequentemus, et conspiciamus æterna. Per.

^e Ambrosiana missa apud Pamelium: *Tribue, quæsumus, virtutum celestium Deus.*

^f In eadem missa: *temporale.*

Secreta.

Munera tibi, Domine, pro sanctæ Felicitatis gloriosa commemoratione deferimus, a quæ nobis hujus solemnitas effectu et confessione dedicavit et sanguine. ^b Per.

Postcommun.

Præsta, Domine, quæsumus, et sacramenti tui participatione vegetati, sanctæ Felicitatis quoque martyris precibus adjuvemur. Per.

LXVII.

IN NATAL. SS. MARTYRUM SATURNI, CRISANTI, MAURI, DARIÆ, ET ALIORUM.

III Kal. Decemb.

Beatorum martyrum, Domine, Saturnini et Crisanti adsit oratio, ut quos obsequio veneramus, pio jugiter experiamur auxilio. Per.

Secreta.

Populi tui, Domine, quæsumus, tibi grata sit hostia, quæ natalitius sanctorum martyrum tuorum Saturnini et Crisanti solemnitatibus immoletur. Per.

Postcommun.

Mysteriis, Domine, replêti sumus; votis et gaudiis, præsta, quæsumus, ut, per intercessionem sanctorum martyrum tuorum Saturnini et Crisanti, quæ corporaliter agimus spiritaliter consequamur. Per Dominum.

LXVIII.

IN VIGIL. SANCTI ANDRÆ.

III Kal. Decemb.

Tuere nos, misericors Deus, et beati Andræ apostoli tui, cujus natalitia prævenimus, semper gubernæ præsidis. Per.

Secreta.

Apostolicæ reverentiæ culmen offerimus, sacris mysteriis imbuendum; præsta, Domine, quæsumus, ut beati Andræ suffragiis, cujus natalitia præimus, hic plebs tua semper et sua vota depromat, et desiderata percipiat. Per Dominum.

Reverentiæ tuæ dicato jejunio gratulantes, quo apostolica beati Andræ merita desideratis prævenimus officiis, et ad eandem celebrandam solemniter præparemus. Per

Postcommun.

Purificent semper et muniant tua sacramenta nos, Domine, et beati Andræ apostoli tui intercessionem ad perpetuæ dueant salvationis effectum. Per.

LXVIII.

ITEM IN NATAL. BRISIDII.

Prid. Kal. Decemb.

Majestatem tuam, Domine, suppliciter exoramus, ut sicut Ecclesiæ tuæ sanctus Andreas apostolus extitit prædicator et rector, ita sit pro nobis perpetuus suffragator. Per Dominum nostrum.

^a Apud Pamelium: *absecrantes, ut quæ nobis hujus solemnitatis effectum.*

^b Apud eundem additur: *miserationis quoque tuæ continuum imploret auxilium.*

^c Apud Pamelium et Medardum legitur: *ut cujus honore.*

Beatus Andreas pro nobis, Domine, quæsumus, imploret apostolus, ut, et nostris reatibus absoluti, tinctis etiam periculis eruiamur. Per.

Secreta.

Sacrificium nostrum tibi, Domine, quæsumus, beati Andræ precallo sanctæ conciliet, et ^e ut cujus honorem solemniter exhibetur, meritis efficiatur acceptum. Per.

Qui Ecclesiam tuam ^d in apostolis tribuisti consistere fundamentis. De quorum collegio beati Andræ solemnia celebrantes, tua, Domine, præconiâ non tacemus. Et ideo cum.

Postcommun.

Beati Andræ apostoli tui, Domine, quæsumus, intercessione nos adjuva, pro cujus solempitate percipimus tua sancta lætantes. Per Dominum.

LXX.

IN OCTABAS SANCTI ANDRÆ APOSTOLI

VII Id. Decemb.

Protegat nos, Domine, sæpius beati Andræ apostoli repetita solemnitas, ut cujus patrocinia sine intermissione recollimus, perpetua defensione sentiamus. Per.

Secreta.

Indulgentiam nobis præbeant hæc munera, quæsumus, Domine, largiorem, quæ venerabilis Andræ suffragiis offeruntur. Per Dominum.

Postcommun.

Adjuvet familiam tuam, tibi, Domine, supplicando, venerandus Andreas apostolus tuus, et pius intercessor ^e efficiat, qui tui nominis extitit prædicator. Per Dominum.

LXXI.

IN NATAL. SANCTI THOMÆ APOSTOLI.

III Kal. Januar.

Da nobis, quæsumus, Domine, beati apostoli Thomæ solemnitatibus gloriarî, ut ejus semper et patrocinis sublevemur, et fidem congrua devotione sectamur. Per.

Secreta.

Debitum, Domine, nostræ reddimus servitutis, suppliciter exorantes, ut suffragiis beati apostoli Thomæ in nobis tua munera tuearis, cujus honorando confessionem, laudis ^f tuæ hostias immolamus. Per.

Postcommun.

Conserva, Domine, populum tuum; et quem sanctorum tuorum præsidis non desinis adjuvare, perpetuis tribus gaudere remediis. Per.

LXXII.

ORAT. IN NATAL. PLURIMORUM SANCTORUM.

Exaudi, Domine, populum cum sanctorum tuorum tibi patrocinio supplicantiem, et temporalis vitæ nos tribus pace gaudere, et æternæ reperire subsidia. Per.

^d Apud Menardum, in natali sancti Thomæ: *in apostolicis.*

^e Apud eundem in vigilia sancti Andræ: *efficiatur.*

^f Tuæ, vel tui, ut in Exemplari. Menardus: *tibi.*

Secreta.

Preces, Domine, tuorum respice oblationesque fidelium, ut et tibi grata sint perpetuo festivitate sanctorum, et nobis conferant tuæ propitiationis auxilium. Per.

Postcommun.

Sanctorum tuorum, Domine, intercessione placatus, præsta, quæsumus, ut quæ temporali celebramus actione, perpetua salvatione capiamus. Per.

LXXIII.

ITEM ALIA MISSA.

Præsta, Domine, quæsumus, ut sicut sanctorum tuorum nos natalitia celebranda non deserunt; ita jugiter suffragiis conitentur. Per.

Adesto, Domine, populo tuo cum Sanctorum patrocinio supplicanti: ut quod propria fiducia non præsumit; suffragantium meritis^a consequatur. Per Dominum.

Secreta.

Salutari sacrificio, Domine, populus tuus semper exultet, quo et debitus honor sacris martyribus exhibetur, et sanctificationis tuæ munus acquiritur. Per.

Postcommun.

Et natalitiis sanctorum, Domine, et sacramenti munere vegetati, quæsumus, ut bonis, quibus per tuam gratiam nunc fovemur, perfruamur æternis. Per.

LXXIV.

ITEM ALIA MISSA.

Sancti tui, quæsumus, Domine, jugiter nobis a te C et veniam postulent et profectum. Per.

Deus, qui nos et sanctorum martyrum solemnitatibus, et confessorum gloria circumdas et protegis, præsta nobis eorum semper et imitatione proficere, et emundatione fulgere. Per.

Secreta.

Hæc hostia, Domine, quæsumus, solemniter immolanda pro tuorum commemoratione justorum, conscientias nostras semper et mundet et protegat. Per.

Postcommun.

Votiva, Domine, dona percipimus, quia sanctorum nobis precibus et præsentis, quæsumus, vitæ pariter et æternæ tribue conferre præsidium. Per Dominum nostrum. D

LXXV.

ITEM ALIA MISSA.

Fac nos, Domine, quæsumus, sanctorum tuorum semper festa sectari, quorum suffragiis protectionis tuæ dona sentimus. Per.

Secreta.

Fiat, Domine, quæsumus, hostia sacranda placabilis, pretiosi celebritate martyrii, quæ et peccata nostra purificet, et sanctorum tibi vota conciliet famulorum. Per.

Postcommun.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut sanctorum tuo-

^a Ita emendavimus ex Pamelio, cum male in Exemplari legatur: consequamur

A rum cælestibus mysteriis celebrata solemnitas indulgentiam nobis tuæ propitiationis adquirat. Per Dominum.

LXXVI.

ITEM ALIA MISSA.

Majestati tuæ nos, Domine, martyrum supplicatio beata conciliet, ut qui incessabiliter actibus nostris offendimus, justorum precibus expiemur. Per.

Martyrum tuorum nos, Domine, semper festa lætificent, et quorum celebramus meritum, expiemur auxilium. Per.

Secreta.

Accepta tibi sit, Domine, sacratæ plebis oratio pro tuorum honore sanctorum, quorum meritis semper cœpisse in tribulatione agnoscit auxilium. Per.

Postcommun.

Jugiter nos, Domine, sanctorum tuorum vota lætificent, et patrocinia nobis martyrum ipsæ semper festivitates exhibeant. Per.

LXXVII.

ITEM ALIA MISSA.

Magnificantes, Domine, clementiam tuam, suppliciter exoramus, ut qui nos sanctorum tuorum frequentibus facis natalitiis interesse, perpetuis tribus gaudere consortiis. Per Dominum.

Da nobis, omnipotens Deus, in sanctorum tuorum te semper commemoratione laudare, quia refovere curabis, quos in honore tuo perseverare concedis. Per.

Secreta.

Accepta tibi sit in conspectu tuo, Domine, nostræ devotionis oblatio, et eorum nobis fiat supplicatione salutaris, pro quorum solemnitate defertur. Per.

Postcommun.

Ad defensionem fidelium, Domine, quæsumus, dexteram tuæ Majestatis extende; et ut perpetua pietatis protectione mundantur, intercessio pro his non desit martyrum continuata sanctorum. Per.

LXXVIII.

ITEM ALIA MISSA.

Fraterna nos, Domine, martyrum tuorum corona lætificet, quæ et fidei nostræ præbeat incitamenta virtutum, et multiplici nos suffragio consoletur. Per.

Præsta, quæsumus, Domine, ut sicut nobis indiscrета pietas horum martyrum beatorum individuae charitatis præbet exemplum, sic spiritum gratiæ tuæ, quo jugiter muniamur, semper impleret. Per.

Secreta.

Iterata mysteria, Domine, pro sanctorum martyrum devota mente tractamus, quibus nobis et præsidium crescit et gaudium. Per.

Postcommun.

Cælesti munere saginati, quæsumus, Domine Deus noster, ut hæc nobis dona martyrum tuorum duplicatio beata sanctificet. Per.

LXXVIII.

ITEM ALIA MISSA.

Domine Deus noster, multiplica super nos gratiam tuam; et quorum celebramus gloriosa certamina, tribue subsequi in sancta professione victoriam. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, quæsumus, munera populi tui pro martyrum festivitate sanctorum, et sincero nos corde fac eorum natalitiis interesse. Per.

Postcommun.

Sacramenti tui, Domine, quæsumus, sumpta benedictio corpora nostra mentesque sanctificet, et perpetuæ misericordiæ nos præparet ascribendos. Per Dominum.

LXXX.

ORAT. DE ADVENTU DOMINI.

Excita, Domine, potentiam tuam, et veni, et quod Ecclesiæ tuæ usque in finem sæculi promisisti clementer operare. Per.

Excita, Domine, potentiam tuam, et magna nobis virtute succurre, ut per auxilium gloriæ tuæ, quod nostra peccata præpediunt, indulgentia tuæ propitiæ acceleret. Per.

Secreta.

Placare, Domine, quæsumus, humilitatis nostræ precibus et hostiis; et ubi nulla suppetunt suffragia meritorum, tuæ nobis indulgentiæ succurre præsidii. Per.

¶ Deus cui proprium est ac singulare quod bonus es, et nulla unquam a te es commutatione diversus, propitiare supplicationibus nostris, et Ecclesiæ tuæ misericordiam tuam, quam confitentur, ostende, manifestans plebi tuæ Unigeniti tui mirabile Sacramentum, ut in universitate nationum perficiatur quod per Verbi tui Evangelium promisisti, et habet plenitudo adoptionis, quod pertulit testificatio veritatis. Per Christum Dominum.

Postcommun.

Repleti cibo ^a spiritali alimoniz, supplices te deprecamur, omnipotens Deus, ut hujus participatione mysterii, doceas nos terrena despicere, et amare cælestia, atque omni nexu mortiferæ cupiditatis exutos regno perpetuæ libertatis consortes efficias. Per Dominum.

LXXXI.

ITEM ALIA MISSA.

Excita, Domine, quæsumus, corda nostra ad præparandas Unigeniti tui vias, ut per ejus adventum purificatis tibi servire mentibus mereamur. Per.

Præveniat nos, quæsumus, omnipotens Deus, tua gratia semper et subsequatur, ut ^b cum adventum Unigeniti tui, quem summo cordis desiderio sustinemus, et præsentis vitæ subsidia et futuræ etiam consequamur. Per.

Conscientias nostras, quæsumus, omnipotens Deus,

A cotidie visitando purifica, ut, veniente Domino Filio tuo, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Per.

Fac nos, quæsumus, Domine Deus noster, pervigiles atque sollicitos adventum expectare Christi Filii tui Domini nostri, ut dum venerit pulsans, non dormientes peccatis, sed vigilantes et in suis inveniat laudibus exultantes. Per.

Secreta.

Sacrificium tibi, Domine, celebranquæ pacatus intende, quod et nos a vitiis nostræ conditionis emundet, et tuo nomini reddat acceptos. Per.

Postcommun.

Sumptis muneribus, Domine, quæsumus ut cum frequentatione mysterii crescat nostræ salutis effectus. Per.

LXXXII.

ITEM ALIA MISSA

Præcinge, quæsumus, Domine Deus noster, lumbos mentis nostræ divina tua virtute ^c potentium, ut veniente Domino nostro Jesu Christo Filio tuo, digni inveniamur æternæ vitæ convivio, et vota cælestium dignitatum ab ipso percipere mereamur. Per.

Adjuva, Domine, fragilitatem plebis tuæ, ut ad votivum magnæ festivitatis effectum, et corporaliter gubernata percurrat, et ad perpetuam gratiam devota mente perveniat. Per.

Secreta.

Grata tibi sint, Domine, munera, quibus mysteria celebrantur nostræ libertatis et vitæ. Per.

Postcommun.

C Animæ nostræ, quæsumus, omnipotens Deus, hoc potiantur desiderio, ut a tuo Spiritu inflammentur, ut sicut ^d lampadas divino munere satiati, ante conspectum venientis Christi Filii tui velut clara lumina fulgeamus. Per.

LXXXIII.

ITEM ALIA MISSA.

Festina, quæsumus, ne tardaveris, Domine, et præsidium nobis tuæ pietatis impende, ut opportunis consolationibus subleventur, qui in tua miseratione confidunt. Per.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, hanc gratiam plebi tuæ, adventum Unigeniti tui cum summa vigilantia expectare, ut, sicut ipse auctor nostræ salutis docuit, velut fulgentes lampadas in ejus occursum nostras animas præparemus. Per.

D Voci nostræ, quæsumus, Domine, aures tuæ pietatis accomoda, et cordis nostri tenebras lumine tuæ visitationis illustra. Per.

Secreta.

Sacrificiis præsentibus, Domine, quæsumus, intende placatus, ut et devotioni nostræ proficiant et salutem. Per.

Postcommun.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, cunctæ familiæ tuæ hanc voluntatem in Christo Filio tuo Domino

^a Apud Menardum, in hebdomada 3 ante Natale Domini: *spiritalis*.

^b Painelinus habet: *per adventum*.

^c Apud eumdem: *potenter*.

^d Apud Menardum, hebdomadæ 5 ante Natale Domini: *lampades*.

nostro venienti in operibus justis aptos occurrere, et a peccatis nostris meremur affligi, per adventum Filii tui a cunctis adversitatibus liberemur. Per.

LXXXIII.

ITEM ALIA MISSA.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut redemptionis nostræ ventura solemnitas, et præsentis nobis vitæ subsidia conferat, et æternæ vitæ beatitudinis præmia largiatur. Per Dominum.

Excita, quæsumus, Domine, potentiam tuam, et veni, ut hi qui in tua pietate confidunt ab omni cunctis adversitate liberentur. Per.

Exsultemus, quæsumus, Domine, Deus noster, omnes recti corde in unitate fidei congregati, ut veniente Salvatore nostro Filio tuo, immaculati occurramus illi in ejus sanctorum comitatu. Per eundem Dominum.

Fac nos, Domine, quæsumus, mala nostra toto corde respuere, ut veniente Filio tuo Domino nostro, bona ejus capere valeamus. Per.

Secreta.

Devotionis nostræ tibi, Domine, quæsumus, hostia jugiter immoletur, quæ et sacri poragis instituta mysterii, et salutare tuum nobis mirabiliter operetur. Per Dominum.

Postcommunio.

Preces populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut qui de adventu Unigeniti tui secundum carnem lætantur, in secundo eum venerit in majestate sua, præmium æternæ vitæ percipiant. Per.

Indignos, quæsumus, Domine, famulos tuos, quia actionis propriæ culpa contristat, Unigeniti tui nos adventu lætificæ. Per Dominum.

Quæsumus, omnipotens Deus, præces nostras respice, et tuæ super nos viscera pietatis impende, ut qui ex nostra culpa affligimur, Salvatore nostro adventante, respiremus. Per.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui sub peccati jogo ex debito deprimimur, expectata Unigeniti tui nova nativitate liberemur. Per.

Excita, Domine, potentiam tuam, et veni, ut tua propitiatione salvemur. Per.

Festina, ne tardaveris, Domine, Deus noster, et a diabolico furore nos potenter libera. Per.

Porrige nobis, Domine, dexteram tuæ venerationis, et veni, et peccata nostra propitius absolve. Per.

Deus, qui prospicis quia ex nostra pravitate affligimur, concede propitius, ut ex tua visitatione consolamur. Per Dominum.

Festinas, omnipotens Deus, in occursum Filii tui Domini nostri, nulla impediant opera actus terreni, sed cælestis sapientie eruditio faciat nos ejus esse consortes. Per Dominum.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut Filii tui ventura solemnitas, et præsentis nobis vitæ remedia conferat, et præmia æterna concedat. Per.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut quia pro

peccatis nostris meremur affligi, per adventum Filii tui a cunctis adversitatibus liberemur. Per.

Deus, qui nos redemptionis nostræ annua expectatione lætificas, præsta ut Unigenitum Filium tuum quem Redemptorem læti suscipimus, venientem quoque Judicem securi videamus. Per.

LXXXV.

ORAT. ET PRECES

 Mensis decimi. Feria IIII,

Deus, qui conspicias quia in tua pietate confidimus, concede propitius ut de cælesti semper protectione gaudeamus. Per.

Subveniat nobis, Domine, misericordia tua et ab imminetibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur veniente salvari. Per.

Secreta.

Ecclesiæ tuæ, Domine, munera placatus adsume, quæ et misericors offerenda tribuisti, et in nostram salutis potenter efficias transire mysterium. Per.

Referentes gratiarum de præteritis devotionem, promittis quæ ventura sunt præstanda confidimus, nec est nobis seminum desperanda fecunditas, cum pro supplicationibus nostris annua devotione venerandus etiam matris Virginis fructus salutaris intervenit Christus Dominus noster. Quem audant.

Postcommunio.

Terrorum nos, Domine, largitate donorum et temporalibus adtolle præsidii, et conversatione tibi placeat, et secunda deserviat. Per Dominum.

Ad populum.

Esto, Domine, plebi tuæ sanctificator et custos, et beatæ Mariæ munita præsidii et conversatione tibi placeat, et secunda deserviat. Per Dominum.

In sexta feria

Hujus nobis parsimoniam, quæsumus, Domine, præbe mensuram, ut quod licentiæ carnis auferimus, salutarem nobis fructum acquirat. Per.

Deus, qui nostram conspicias semper infirmitatem destitui, adventus tui nos visitatione custodi. Per.

Adesto, quæsumus, omnipotens Deus, atque in eunctis actionibus nostris et aspirando nos præveni, et adjuvando custodi. Per.

Secreta.

Præsta, Domine, quæsumus, ut dicato muneri congruentem nostræ devotionis offeramus affectum. Per.

Postcommunio

Refecti vitibus alimentis, quæsumus, Domine, ut quod tempore nostræ mortalitatis exequimur, immortalitatis tuæ munere consequamur. Per.

Ad populum.

Respicere, Domine, quæsumus, propitius ad plebem tuam, et quam divinis tribuis proficere sacramentis, ab omnibus absolve peccatis. Per Dominum nostrum.

Sabbato in XII lectione.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et præ-

sentis vota jejunii placita tibi devotione exhibere, **A** concede, quæsumus, ut nos famulos tuos non exurit flamma vitiorum. *Per.*

Converte nos, Deus sanctorum noster, et ut nobis jejunium corporale proficiat, mentes nostras celestibus iusticie disciplinis. *Per.*

Deus, qui, pro animarum expiatione nostrarum, sacri jejunii instituta mandasti, fragilitati nostræ adjumenta concede, et affectum cælestium mandatorum benignus inspira. *Per Dominum.*

Miserationum tuarum, Domine, quæsumus, præveniamur auxilio, et in hujus solemnitate jejunii omnium tibi sit devotio grata fidelium. *Per.*

Preces populi tui, quæsumus, Deus, clementer exaudi, ut qui juste pro peccatis nostris adfigimur, pietatis tuæ visitatione consolemur. *Per.*

Post benedict.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam ignium,

Secreta.

Ecclesie tuæ, Domine, munera sanctifica concede, ut per hæc veneranda mysteria pane celesti refici mereamur. *Per.*

Postcommun.

Prosint nobis, Domine, sumpta mysteria partiterque nos et a peccatis exuant, et præsiis tuæ propitiationis adtollant. *Per.*

Ad populum.

Veniat, Domine, quæsumus, populo tuo supplicanti tuæ benedictionis infusio, quæ diabolicas ab eodem repellat insidias, quæ fragilitatem munde et protegat, quæ inopem sustentet et fovet, **B** Per Dominum nostrum Jesum Christum.

A † Ω

INCIPIT LIBER TERTIUS,

ORATIONES ET PRECES CUM CANONE

PRO DOMINICIS DIEBUS.

I.

Deus, qui diligentibus te bona invisibilia præparasti, Infunde cordibus nostris tui amoris affectum, ut te in omnibus et super omnia diligentes, promissiones tuas, quæ omne desiderium superant, consequamur. *Per Dominum nostrum.*

Col.

Deus, qui in sanctis habitas, et pla corda non deseris, libera nos a terrenis desideriis et cupiditate carnali, ut, nullo in nobis regnante peccato, tibi soli Domino liberis mentibus serviamus. *Per.*

Secreta.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et hæc oblationes famulorum famularumque tuarum benignus assume, ut quod singuli obtulerunt ad honorem nominis tui, cunctis proficiat ad salutem. *Per.*

Postcommun.

Quæ celesti, Domine, dona satiasti, præsta, quæsumus, ut a nostris mundemur occultis, et ab hostium liberemur insidiis. *Per Dominum.*

II

ITEM ALIA MISSA.

Deus virtutum, cujus est totum, quod est optimum, insere pectoribus nostris amorem tui nominis, et præsta ut et nobis religionis augmentum,

^a Menardus: sanctifica, et concede.

^b Lege: dona. — Apud Pameliū, Dominicā 6 post Pentecosten: dona.

^c Apud eundem ibidem habetur: præsta in nobis.

^d quæ sunt bona nutrias ac vigilantia studium, quæsumus, nutrita custodias. *Per.*

Da nobis, Domine, quæsumus, ut in tua gratia veraciter confidentes, et quæ digna sunt postulemus, et jugiter postulata sumamus. *Per.*

Secreta.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et hæc populi tui oblationes benignus assume, ut nullius sit irritum votum, et nullius vacua postulatio, præsta, ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. *Per.*

Postcommun.

Repleti sumus, Domine, muneribus tuis, tribue, quæsumus, ut eorum et mundemur affectu, et muniamur auxilio. *Per.*

III.

ITEM ALIA MISSA.

Deus, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, te supplices exoramus, ut noxia cuncta submoveas, et omnia nobis profutura concedas. *Per.*

Custodi nos, Domine, quæsumus, in tuo servitio constitutos, ut quibus famulatum esse vis sincere, propitius largire quod præcepisti. *Per.*

Secreta.

Deus, qui legalium differentias hostiarum unius

^d Pamelius: ut quæ sunt.

^e Apud eundem: ac vigilantia studio quæ sunt.

^f Pamelius, Dominica 7 post Pentecosten legit: et ut.

^g Apud eundem: effectum.

sacrificii perfectione sanxisti, accipe ^a sacrificium **A** devotis tibi famulis, et pari benedictione sicut munera Abel justi sanctifica, ut quod singuli obtulerunt ad Majestatis tuæ honorem, cunctis proficiat ad salutem. Per.

Postcommun.

^b Cotidiani, Domine, quæsumus, munere sacramenti perpetuæ nobis tribue salutis augmentum. ^c Per Dominum.

III.

ITEM ALIA MISSA

Largire nobis, Domine, quæsumus, semper spiritum cogitandi quæ recta sunt, propitius, et agendi, ut qui sine te esse non possumus, secundum te ^d quærere valeamus. Per.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut viam **B** tuam devota mente currentes, subripiendum delictorum laqueos evadamus. Per.

Secreta.

Suscipe munera, quæsumus, Domine, quæ tibi de tua largitate deferimus, ut hæc sacrosancta mysteria, gratiæ tuæ operante virtute, præsentis vitæ nos conversatione sanctificent, et ad gaudia sempiterna perducant. Per.

Postcommun.

Sit nobis, Domine, reparatio mentis et corporis cæleste mysterium, ut cujus exsequimur actionem, sentiamus ^e affectum. Per.

V.

ITEM ALIA MISSA.

Præsta, quæsumus, omnipotens et misericors **C** Deus, ut inter hujus vitæ caligines non ignorantia fallente mergamur; nec præcipiti studeamus voluntate peccare, sed cui fiduciam sperandæ pietatis indulget, optatæ misericordiæ præsta benignus effectum. Per.

Pateant aures misericordiæ, Domine, precibus supplicantium, ^f ut et petentibus desiderata concedas; fac tibi eos, quæsumus, placita postulare. Per.

Secreta.

Concede nobis hæc, quæsumus, Domine, frequentare mysteria, quia quotiens hujus hostiæ commemoratio ^g celebratur, opus nostræ redemptionis ^h exercetur. Per.

Postcommun.

Quæsumus, Domine Deus noster, ut quos divinis reparare non desinis sacramentis, tuis non destitutas benignus auxiliis. Per.

VI.

ITEM ALIA MISSA.

Deus, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime et miserando manifestas, multiplica super nos gra-

^a Pamelius, Dominica 8 post Pentecosten habet sacrificium a devotis.

^b Lege: Cotidianis.

^c Lege: Per D. nostrum.

^d Apud Pameliolum, Dominica 9 post Pentecosten legitur: vivere.

^e Idem: effectum.

^f Idem, Dominica 10 post Pent.: et ut petentibus.

tiam tuam, ut ad tua promissa currentes, cælestium bonorum facias esse consortes. Per.

Secreta.

Tibi, Domine, sacrificia dicata reddantur, quæ sic ad honorem nominis tui deferenda tribuisti, ut eadem remedia fieri nostra præstares. Per.

Postcommun.

Quæsumus, Domine Deus noster, ut quos divinis reparare non desinis sacramentis, tuis non destitutas benignus auxiliis. Per.

VII

ITEM ALIA MISSA.

Omnipotens sempiternus Deus, quæ abundantia pietatis tuæ et merita supplicum excedis et vota, effunde super nos misericordiam tuam, ut dimittas quæ conscientia metuit, et adjicias quod oratio non præsumit. Per.

Omnipotens sempiternus Deus, a quo solo sancta desideria, recta consilia, et justa sunt opera, de servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem, ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et tempora sint tua protectione tranquilla. Per.

Secreta.

Respice, Domine, quæsumus, nostram propitius servitutem, ut quod offerimus sit tibi munus acceptum, sit nostræ fragilitatis subsidium. Per.

Postcommun.

Sentiamus, Domine, quæsumus, tui perceptionis sacramenti subsidium mentis et corporis, ut in utroque salvati, cælestis remedii plenitudinæ gloriemur. Per.

VIII.

ITEM ALIA MISSA

Omnipotens sempiternus Deus, per quem cœpit esse quod non erat; et factum est visibile, quod latet; stultitiam nostri cordis emunda: et quæ in nobis sunt vitiorum secreta purifica: ut possimus tibi, Domine, pura mente servire. Per.

Omnipotens et misericors Deus, de cujus munere venit, ut tibi a fidelibus tuis digne et laudabiliter serviat; tribue, quæsumus, nobis: ⁱ ut a promissionibus tuis sine offensione curramus. Per.

Secreta.

D Hostias, quæsumus, Domine, propitius ^j iate, quas sacris altaribus exhibemus: ut nobis indulgentiam ^k largiaris; tuo nomini dent honorem. Per.

Postcommun.

Vivificet nos, quæsumus, Domine, hujus participatio sanctæ mysterii; et pariter nobis expiationem tribuat et munimen. Per

^g Lege: celebratum.

^h Lege: exercitum.

ⁱ Pamelius, Dominica 13 post Pentecosten: ad promissiones tuas.

^j Forte intueri, aut intende. — Et intende apud Pameliolum, ibidem.

^k Idem, ibidem: largiendo.

VIII.

ITEM ALIA MISSA.

Omnipotens sempiternus Deus, da nobis fidei, spei et charitatis augmentum; et ut mereamur adsequi quod promittis, fac nos amare quod præcipis. Per.

Omnipotens sempiternus Deus, fac nos tibi semper et devotam gerere voluntatem, et ^a Majestati tuæ sincero corde servire. Per.

Secreta.

Oblatio nos, Domine, tuo nomini dicata purificet, et de die in diem ad cælestis vitæ transferat actionem. Per.

Postcommun.

Sumptis, Domine, cælestibus sacramentis, ad redemptionis æternæ, quæsumus, ^b proficiat augmentum. Per.

X.

ITEM ALIA MISSA.

Custodi, Domine, quæsumus, Ecclesiam tuam propitiatione perpetua, et quia sine te labitur humana mortalitas, tuis semper auxiliis et abstrahatur a noxiis, et ad salutaria dirigatur. Per.

Præsta nobis, misericors Deus, ut placationem tuam promptis mentibus exoremus, et peccatorum veniam consequentes, a noxiis liberemur incursibus. Per.

Secreta.

Concede nobis, Domine, quæsumus, ut hæc hostia salutaris et nostrorum fiat purgatio delictorum, et tuæ propitiatio potestatis. Per.

Secreta.

Purificent nos, Domine, sacramenta, quæ sumpsimus, et a cunctis efficiant vitiis absolutos. Per.

Postcommun.

Sancta tua nos, Domine, sumpta vivificent; et misericordiæ sempiternæ præparent expiatis. Per.

XI.

ITEM ALIA MISSA.

Ecclesiam tuam, Domine, miseratio continuata mundet et munit; et quia sine te non potest salva consistere, tuo semper munere gubernetur. Per.

Da, quæsumus, Domine, hanc mentem populo tuo, ut quia ad te placandum necessitate concurrat, Majestati tuæ fiat etiam voluntate devotus. Per.

Secreta.

Tua nos, Domine, sacramenta custodiant, et contra diabolicos tueantur semper incursus. Per.

Postcommun.

Mentes nostras et corpora possideat, Domine, quæsumus, doni cælestis operatio, ut non noster

^a Ita correximus ex Pamelio, Dominica post Ascensionem Domini, cum perperam in Exemplari legatur: *Majestatem tuam.*

^b Apud Pamelium, Dominica 14 post Pentecosten egitur: *proficiamus.*

A sensus in nobis, ^c sed jugiter ^d ejus præveniant effectus. Per.

XII.

ITEM ALIA MISSA.

Fac nos, Domine, quæsumus, prompta voluntate subjectos, et ad supplicandum tibi nostras semper excita voluntates. Per.

Fac nos, Domine, quæsumus, tuis obedire mandatis, quia tunc nobis prospera cuncta præveniant, si totius vitæ sequamur auctorem. Per.

Secreta.

Munda nos, Domine, sacrificii præsentis effectu, et perfice miseratus in nobis, ut ejus increamur esse participes. Per.

Postcommun.

Purifica, Domine, quæsumus, mentes nostras benignas, et renova cælestibus sacramentis, ut consequenter et corporum præsens pariter et futurum capiamus auxilium. Per.

XIII.

ITEM ALIA MISSA.

Da, quæsumus, Domine, populo tuo diabolica vitare contagia, et te solum, Domine, puro corde sectari. Per.

Custodi nos, omnipotens Deus, ut, tua dextera gubernante, nec nostra nobis prævaleant nec aliena peccata. Per.

Secreta.

Majestatem tuam, Domine, suppliciter deprecamur, ut hæc sancta quæ gerimus, et præteritis nos delictis exuant et futuris. Per.

Postcommun.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut divino munere satiati et sacris mysteriis innovemur et moribus. Per.

XIII.

ITEM ALIA MISSA.

Dirigat corda nostra, Domine, quæsumus, tuæ miserationis operatio: quia tibi sine te placere non possumus. Per.

Tuis, Domine, quæsumus, adesto supplicibus, et inter mundanæ pravitatis insidias fragilitatem nostram sempiterna pietate prosequere. Per.

Secreta.

Deus, qui nos per hujus sacrificii veneranda commercia unius summæque Divinitatis participes effecisti, præsta, quæsumus, ut sicut tuam cognoscimus veritatem, sic eam dignis moribus et mentibus adsequamur. Per.

Postcommun.

Gratias tibi referimus, Domine, sacro munere vegetati, tuam misericordiam deprecantes, ut dignos ejus nos participatione perficias. Per.

^b Sic emendavimus ex eodem, in Dominica 16 post Pentecosten, nam Exemplar mendose habet: *sunt.*

^d Apud Pamelium, ibidem: *avi præveniant.*

XV

ITEM ALIA MISSA.

Omnipotens et misericors Deus, universa nobis adversantia a propitiationis exclude, ut, mente et corpore pariter expediti, quæ tua sunt liberis mentibus exequamur. Per.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, sic nostram veniam promereri, ut nostros corrigamus excessus; sic fatentibus relaxare delictum, ut coerceamus in suis pravitatibus obstinatos. Per.

Secreta.

Hæc munera, quæsumus, Domine, quæ oculis tuæ majestatis offerimus, salutaria nobis esse concede. Per.

Postcommun.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut munus divinum, quod sumpsimus, salutari nobis prosit effectu. Per.

XVI

ITEM ALIA MISSA.

Largire, quæsumus, Domine, fidelibus tuis indulgentiam placatus et pacem, ut pariter ab omnibus mudentur offensis, ^b tibi mente deserviant. Per.

Delicta nostra, Domine, quibus adversa dominantur, absterge, et tua nos ubique miseratione custodi. Per.

Secreta.

Cælestem nobis præbeant hæc mysteria, quæsumus, Domine, medicinam; et vitia nostri cordis expurgent. Per.

Postcommun.

Auxilientur nobis, Domine, sumpta mysteria, et sempiterna protectione confirmet. Per.

Incipit

CANON ACTIONIS.

Sursum corda.

Resp. Habemus ad Dominum.

Gratias agamus Domino Deo nostro.

Resp. Dignum et justum est.

¶ Et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Per quem Majestatem tuam laudant angeli, adorant dominationes, tremunt potestates, cæli cælorumque virtutes, ac beata syrafin, socia exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces ut admitti jubeas, deprecamur, supplicii confessione dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus sabaoth. Pleni sunt cæli et terra gloria tua, osanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Osanna in excelsis.

^a Pamelius, Dominica 20 post Pentecosten, egit: *propitiatus.*

^b Idem, Dom. 21 post Pentecosten: *et secunda tibi mente.*

^c Apud Pamelium: *tibi que.*

^d Dionysii, Rustici.

A Te igitur, clementissimè Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus et petimus, uti accepta et habeas et [†] benedicas hæc [†] dona, hæc [†] munera, hæc [†] sancta sacrificia [†] inlibata. In primis quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta catholica, quam pacificate, custodire, adunare et regere, digneris toto orbe terrarum, una cum famulo tuo papa nostro *illo*, et antistite nostro *illo* episcopo. Memento, Domine, famulorum famularumque tuarum et omnium circumadstantium. Quorum tibi fides cognita est, et nota devotio, qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se, suisque omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis suæ, tibi reddunt vota sua æterno Deo vivo et vero. Communicantes et memoriam venerantes in primis gloriosam semper Virginis Mariæ Genitricis Dei et Domini nostri Jesu Christi, sed et beatorum apostolorum ac martyrum tuorum Petri et Pauli, Andreæ, Jacobi, Joannis, Thomæ,.....
..... Jacobi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis, et Taddæi, Lini, Cleti, Clementis, Xysti, Corneli, Cypriani, Laurenti, Chrisogoni, Joannis, et Pauli, Cosmæ et Damiani ^d,..... et Eleutheri ^e,..... et omnium sanctorum tuorum, quorum meritis precibusque concedas ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. Per Christum Dominum nostrum.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum.

Quam oblationem tu, Deus, in omnibus, quæsumus, benedictam, ascriptam, ratam, rationabilem acceptabilemque facere digneris, ut nobis corpus et sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini Dei nostri Jesu Christi. Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, [†] elevatis oculis in cælum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, et deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et manducate ex hoc omnes: hoc est enim corpus meum. Simili modo postea quam cœnatum est, accipiens et hunc præclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens, benedixit, dedit discipulis suis dicens: Accipite, et bibite ex eo omnes: hic est enim calix sanguinis mei, novi et æterni testamenti, mysterium fidei: qui pro vobis et pro multis effundetur ^b in remissionem peccatorum. Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis. Unde et ⁱ memores sumus, Do-

^e Hilarii, Martini, Augustini, Gregorii, Hieronymi, Benedicti.

^f Pamelius: *et elevatis.*

^g Ita ex eodem. Exemplar habet: *dedit.*

^b Correximus ex Pamelio, nam in exemplari legitur: *in remissione.*

ⁱ Apud Pamelium: *memores.*

mine, nos tui servi, sed et plebs tua sancta Christi A
 Filii tui Domini Dei nostri tam beatæ passionis,
 necnon et ab inferis resurrectionis, sed et in cælos
 gloriosæ ascensionis, offerimus præclaræ Majestati
 tuæ de tuis donis ac datis hostiam puram, hostiam
 sanctam, hostiam immaculatam, panem sanctum
 vitæ æternæ, et calicem salutis perpetuæ. Supra
 quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris, et
 accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es
 munera pueri tui, justi Abel, et sacrificium patriar-
 chæ nostri Abrahamæ, et quod tibi obtulit summus
 sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium,
 immaculatam hostiam. Supplices te rogamus, omni-
 potens Deus, jube hæc perferri per manus angeli
 tui in sublime altare tuum in conspectu divinæ
 Majestatis tuæ, ut quotquot ex hac altaris partici-
 patione sacrosanctum Filii tui corpus et sanguinem
 sumserimus, omni benedictione cælesti et gratia
 repleamur. Per Christum Dominum nostrum.

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis de multi-
 tudine miserationum tuarum sperantibus, partem
 aliquam societatis donare digneris cum tuis sanctis
 apostolis et martyribus, cum Johanne, Stephano,
 Matthia, Barnaban, Ignatio, Alexandro, Marcellino,
 Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnem,
 Cæcilia, Anastasia, et cum omnibus sanctis tuis,
 intra quorum nos consortia ^a non æstimator meriti,
 sed veniæ, quæsumus, largitor admitte. Per Christum
 Dominum nostrum.

Per quem hæc omnia, Domine, semper bona
 creas, sanctificas, vivificas, benedicis, et præstas
 nobis. Per ipsum, et cum ipso, et in ipso est tibi,
 Deo Patri omnipotenti, in unitate Spiritus sancti,
 omnis honor et gloria per omnia sæcula sæculorum.
 Amen.

Oremus.

Præceptis salutaribus moniti, et divina Institutione
 formati, audemus dicere: Pater noster, qui es in
 cælis. Sed libera nos a malo.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis
 præteritis, præsentibus, et futuris, et intercedente
 pro nobis beata et gloriosa semperque virgine Dei
 genitrice Maria, et sanctis apostolis tuis Petro et
 Paulo, atque Andrea, da propitius pacem in diebus
 nostris, ut ope misericordiæ tuæ adjuti, et a pec-
 catis simus liberi semper, et ab omni perturbatione
 securi. Per.

Pax Domini sit semper vobiscum.

Resp. Et cum spiritu tuo.

*Post hæc commonenda p̄. plebs pro ° jejunii quarti,
 septimi et decimi mensis temporibus suis, sive pro
 scrutiniis, vel aurium ° apertione, sive orandum pro
 infirmis, vel annunciandum natalitia sanctorum.*

*Post hæc communicat sacerdos cum ordinibus sacris
 cum omni populo.*

^a Ita emendavimus ex Pamelio, cum in exemplari
 perperam ponatur: non æstimator mentis, sed veni-
 am.

^b Lege: jejunii.

Postcommun.

Quos cælesti, Domine, alimento satiasti, aposto-
 licis intercessionibus ab omni nos, quæsumus, ad-
 versitate custodi. Per Dominum.

Lacti, Domine, sumpsimus sacramenta cælestia,
 intercedente pro nobis beata et gloriosa semperque
 virgine Dei genitrice Maria, ad vitam nobis profici-
 ant sempiternam. Per.

Augeatur in nobis, Domine, quæsumus, tuæ vir-
 tutis operatio, ut, divinis vegetati sacramentis, ad
 eorum promissa capienda tuo munere præparemur.
 Per.

Omnipotens Deus, ac nobis tibi semper devotam
 gerere voluntatem, ^d Majestati tuæ sincero corde
 famulari. Per.

Mysteria nos, Domine, sancta purificent, et suo
 munere tueantur. Per.

Quos tactis, Domine, largiris uti mysteriis, quæ-
 sumus, ut effectibus nos eorum veraciter aptare
 digneris. Per.

Mensa tua nos, Deus, a delectationibus terrenis
 expediat, et cælestibus semper instruat alimentis.
 Per.

Tui nobis, Domine, communio sacramenti et pu-
 rificationem conferat, et tribuat unitatem. Per.

Tua sancta nobis, omnipotens Deus, et indul-
 gentiam præbeant, et auxilium perpetuæ defensionis
 impendant. Per.

Tua, nos, Domine, medicinalis operatio, et a no-
 stris perversitatibus clementer expediat, et tuis faciat
 semper inhærere mandatis. Per.

Purificent semper et muniant ^e tua sacramenta nos,
 Deus, et ad perpetuæ ducant salvationis effectum.
 Per Dominum nostrum.

Quæsumus, omnipotens Deus, ^e ut munus divinum,
 quod sumpsimus, salutari nobis prosit effectum. Per.

XVII.

ITEM BENEDICTIONES

Super populum post communionem. I

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus,
 de abundantia misericordiarum tuarum famulos et
 famulas tuas præsta locupletes, præsta securos, ut
 confirmati benedictionibus tuis, abundant in omni
 gratiarum actione, teque perpetua exultatione bene-
 dicant. Per.

Gregem tuum, Pastor bone, placatus intende, et
 oves quas pretioso sanguine redemisti diabolica non
 sinas incursione lacerari. Per.

Benedic, Domine, hæc familiam tuam in cælesti-
 bus, et reple eam donis tuis spiritalibus; concede
 eis charitatem, gaudium, pacem, patientiam, boni-
 tatem, mansuetudinem, spem, fidem, continentiam;
 et repleti omnibus castitatem donis tuis desideran-
 tes, ad te pervenire mereantur. Per.

^e Lege: apertionum.

^d In Missali Romano: et Majestati.

^e Ita correximus, quia minus apte in Exemplari
 scribitur: ut munere divino.

Benedicat vos Deus omni benedictione cælesti, A sanctosque puros efficiat in conspectu suo; superabundent in vos divitiæ gloriæ ejus; verbo veritatis instruat, et Evangelio salutis erudiat, omniumque sanctorum charitate locupletet. Per.

Plebs tuæ, quæsumus, Domine, ad te semper corda converte, et quam tantis facis patrociniis adjuvari, perpetuis non desinas gubernare præsiidiis. Per.

Propitiare populo tuo, Deus, ut, a suis pravitatibus liberatus, et toto tibi corde deserviat, et sub tua semper protectione consistat. Per.

Tuere, quæsumus, Domine, familiam tuam, et spiritalibus instrue disciplinis. Per Dominum nostrum.

Familia tua, Deus, et ad celebranda principia suæ redemptionis desideranter occurrat, et ejus dona B perseveranter adquirat. Per.

Fideles tuos, Domine, quæsumus, corpore pariter et mente purifica, ut, tua inspiratione compuncti, noxias delectationes vitare prævaleant, atque ut earum non capiantur inlecebris, tua semper suavitate pascantur. Per.

Propitiare, Domine, populo tuo; et ab omnibus absolve peccatis, ut quod nostris offensionibus promeremur, tua indulgentia repellatur. Per.

Adesto, Domine, supplicibus tuis, et nihil de sua conscientia præsumptibus, ineffabili miseratione succurre, ut quod non habet fiducia meritorum, tua consecret largitas invicta donorum. Per Dominum nostrum.

Da, quæsumus, Domine, populo tuo et mentem C qua tibi devotus existat, et intellectum quo justa deponat, et propitiationem tuam, qua pie desiderantibus quæ sint profutura proficiat. Per.

Plebem nomini tuo subditam, Domine, propitius intueri, eique consolationes tuas jugiter per cælestem gratiam dignanter operari. Per.

Familiam tuam, Domine, pervigili protectione conserva, et perpetuis defende præsiidiis, ut, omni semper inordinatione seclusa, tua jugiter providentia dirigatur. Per.

Respice, Domine, propitius plebem tuam, et toto tibi corde subjectam præsiidiis invictæ pietatis attolle. Per.

XVIII.

ORAT. COTIDIANIS DIEBUS

Ad missas.

Perpetua, quæsumus, Domine, pace custodi, quos in te sperare donasti. Per Dominum nostrum.

Adesto nobis, misericors Deus, et tuæ pietatis in nobis propitius dona concede. Per.

Secreta.

Munera, Domine, tibi dicata, quæsumus, sanctifica, et per eadem nos placatus intende. Per.

Mysteria sancta nos, Domine, et spiritalibus expleant alimentis, et corporalibus tueantur auxiliis. Per.

^a In margine: Postcommun.

XIX.

ITEM ALIA MISSA.

Exaudi nos, miserator et misericors Deus, et continentie salutaris propitius nobis dona concede. Per.

Plebs tuæ, Deus, ad te corda converte, ut tuo munere talis existat, cui tu perpetua beneficia largiaris. Per.

Secreta.

Mystica nobis, Domine, prosit oblatio, quæ nos et a reatibus nostris expediat, et perpetua salvatione confirmet. Per Dominum.

Postcommun.

Sancta tua nos, Domine, quæsumus, et a peccatis exuant, et a cælestis vitæ vigore confirmet. Per

XX

ITEM ALIA MISSA.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut plebs tua toto tibi corde deservias, et beneficia tua jugiter mereatur et pacem. Per.

Miserere nostri, Deus, et tuæ nobis pietatis effectus potentis bonitate largire. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, quæsumus, hostiam redemptionis humanæ, et salutem nobis mentis et corporis operari placatus. Per.

Postcommun.

Tui nobis, Domine, communio sacramenti et purificationem conferat; et tribuat unitatem. Per.

XXI.

ITEM ALIA MISSA.

Rege nostras, Domine, propitius voluntates, ut nec propriis iniquitatibus implicentur, nec subdantur alienis. Per.

Da famulis tuis, Deus, indulgentiam peccatorum, consolationem vitæ, gubernationemque perpetuam, qua tibi fideliter servientes, ad tuam jugiter misericordiam pervenire mereantur. Per.

Secreta.

Tua sacramenta nos, Deus, circumtegant et reforment, simulque nobis temporale remedium conferant et æternum. Per.

Postcommun.

Tua sancta nobis, omnipotens Deus, quæ sumsumus, et indulgentiam præbeant, et auxilium perpetuæ defensionis impendant. Per Dominum.

XXII.

ITEM ALIA MISSA.

Comprime, Domine, quæsumus, noxios semper incursus, et salutarem temporibus nostris propitius da quietem. Per.

Tu, Domine, semper a nobis omnem remove pravitatem, et ad tuam nos propitius converte justitiam. Per.

Secreta.

In tuo conspectu, Domine, quæsumus, talia nostra munera efficiant, quæ et placare te valeant, et nos tibi placere perficiant ^b.

^b In margine: Per.

Postcommun.

Tua nobis, Domine, medicinalis operatio, et a nostris perversitatibus clementer expediat, et ad ea quæ sunt recta perducatur. Per.

XXIII.

ITEM ALIA MISSA.

Ab omnibus nos defende, quæsumus, Domine, semper adversis, et continuis tuere præsiidiis. Per.

Conserva populum tuum, Deus, et tuo nomini fac devotum, ut divinis subjectus officiis et temporalis viciliter et æternæ dona perficiat. Per.

Secreta.

Hæc nos oblatio, Deus, mundet et renovet, gubernet et protegat. Per.

Postcommun.

Cælestibus, Domine, pasti deliciis, quæsumus, ut semper eadem^a, quo veraciter vivimus, adpetamus. Per.

Adsit, Domine, fidei tuis sacræ benedictionis effectus, qui mentes omnium spiritali vegetatione disponat, ut pro opera pietatis tuæ muneribus impleantur. Per.

XXIII.

ORATIONES

Ad proficiscendum in itinere.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et viam famuli tui *illius* in salutis tuæ prosperitate dispone, ut inter omnes vitæ hujus varietates tuo semper protegatur auxilio. Per.

Deus, qui diligentibus te misericordiam tuam semper impendis, et a servientibus tibi in nulla es regione longinquus, dirige viam famuli tui *illius* in voluntate tua, ut te protectore, et te perducere, per justitiæ semitas sine offensione gradiatur. Per.

Exaudi, Domine, preces nostras, et protectioni famuli tui *illius* misericordiam tuam, qui semper es ubique, prætende, ut ab omnibus adversitatibus tua opitulatione defensus, justorum desideriorum potentur effectibus. Per.

Secreta.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et has oblationes, quas tibi offerimus pro famulo tuo illo benignus adsume, ut viam illius et præcedente gratia tua dirigas, et subsequente comitari digneris, ut de actu atque incolumitate secundum misericordiam tuam præsidia gaudeamus. Per.

Infra actionem

Hanc igitur oblationem, Domine, famuli tui *illius*, quam tibi offert ob desiderium animæ suæ, commendans tibi Deo iter suum, placatus suscipias deprecamur; cui tu, Domine, angelum pacis mittere digneris angelum tuum sanctum, sicut misisti famulo tuo Tobie Raphael angelum, qui eum salvum atque incolumem perducatur usque ad loca destinata, iterato tempore opportuno, omnibus rite perfectis, reduci

A eum faciat in tua sancta Ecclesia, et letus tibi et nomini tuo gratias referat. Per.

Item infra actionem.

Hanc igitur oblationem, Domine, famuli tui *illius*, quam tibi offert pro salute famuli tui *illius*, placatus suscipias deprecamur. Pro quo Majestati tuæ fundimus preces, ut eum, confirmata pacis fœdera, cum omni gaudio ad nos quantocius facias remeare. Per. Quam obi.

Postcommun.

Deus infinitæ misericordiæ, et majestatis immensæ, quem nec spatia locorum, nec intervalla temporum, ab his quos tueris abjungunt, adesto famulis tuis in te ubique fidentibus, et per omnem quam acturi sunt viam, dux eis et comes esse dignare, nihil illis B adversitatis noceat, nihil difficultatis obsistat; cuncta eis salubria, cuncta sint prospera, ut sub ope dexteræ tuæ quidquid justo expetierunt desiderio, celeri consequantur effectu. Per.

Item alia.

Deus, qui ad vitam ducis, et confidentes in te paterna protectione custodis, quæsumus ut præcepti famulo tuo a nobis egredienti angelicum tribuas comitatum, ut ejus auxilio protectus, nulla mali concutiatur formidine, nullo comprematur adversitatis angore^b, nullis inruentis inimici molestetur insidiis; sed spatiis necessarii itineris prospero gressu peractis, propriisque locis feliciter restitutus, universos reperiat hospites, ac debitas exolvat tuo nomini gratias. Per.

XXV.

ITEM ORATIONES

Ad iter agentibus.

Deus, veræ beatitudinis auctor atque largitor, dirige nos in eam, quam immaculati ambulant viam, ut testimonia legis tuæ piis cordibus exquirentes, perseveremus et diligere quod præcipiunt, et desiderare quo ducunt. Per.

Deus, qui sanctorum tuorum dirigis gressus, a nobis iniquitatis viam, et nostri tua lege miserere, ut non oblitus judicis tua, viam mandatorum dilatato corde curramus. Per.

XXVI.

ORAT. PRO CHARITATE.

Deus, qui diligentibus te facis cuncta prodesse, D da cordibus nostris inviolabilem charitatis effectum, ut desideria de tua inspiratione concepta nulla possint tentatione mutari. Per.

Deus, qui^c justitiam tuam eligis, in cordibus credentium digito tuo scribis, da nobis fidei, et^d spei, charitatisque augmentum; et ut mereamur adsequi quod promittis, fac nos amare quod^e præcepisti. Per.

Secreta.

Deus, qui nos ad imaginem tuam^f sacramentis renovas et præceptis, perfice gressus nostros in semitis tuis, ut charitatis donum, quod fecisti a nobis

^a In Missali Romano : per quæ.

^b Lege : nullius.)

^c Apud Pamclium : justitiarum tuarum legis.

^d Pamclio : spei et charitatis.

^e Apud eundem : præcipis.

^f Lege : tuam tuis.

sperari, per hæc quæ offerimus facias sacrificia apprehendi. Per.

Postcommun.

Libera nos, Domine, ab omni malo, propitiusque concede ut quæ nobis poscimus relaxari, ipsi quoque proximis remittamus. Per.

XXVII.

ITEM ALIA MISSA.

Deus largitor pacis, et amator charitatis, da servis tuis veram cum tua voluntate concordiam, ut ab omnibus, quæ nos pulsant tentationibus liberemur. Per Dominum nostrum.

Deus, qui, cum omnes creaturas diligens feceris, in eam indulgentiam hominem, ut etiam illum ab impietatibus a redimeres, condidisti, da servis tuis hunc charitatis affectum, ut bona pro malis reddere tuo incitentur exemplo. Per.

Secreta.

Hæc, Domine, sacrificiis, quæsumus, concede placatus, ut qui propriis oramus absolvi delictis, non gravemur externis. Per.

Postcommun.

Spiritum nobis, Domine, tuæ charitatis infunde, ut quos uno cælesti pane satiasti, una facias pietate concordare. Per.

Ad populum.

In Ecclesiæ tuæ, Domine, non superbe sapere, sed tibi placita humilitate proficere, ut proterva despiciens, et matura quæque desiderans exerceat libera charitate. Per.

Confirma, Domine, quæsumus, tuorum corda fidelium, et gratiæ tuæ virtute corroborata, ut et in tua sint supplicatione devoti, et mutua dilectione sinceri. Per.

XXVIII.

ORAT. IN TRIBULATIONE.

Ineffabilem misericordiam tuam, Domine, nobis clementer ostende, ut simul nos et a peccatis exuas, et a pœnis, quas pro his meremur, eripias. Per.

Parce, Domine, parce peccantibus; et ut ad propitiationem tuam possimus accedere, spiritum nobis tribue corrigendi. Per.

Secreta.

Quæsumus, Domine, nostris placare muneribus quo tu eadem tribuis, ut placeas. Per.

Postcommun.

Sumpti sacrificii, Domine, perpetua nos tuitio non relinquat, et noxia semper a nobis cuncta depellat. Per.

XXVIII.

ITEM ALIA MISSA.

Adesto, Domine, fidelibus tuis, et quibus supplicandi tribuis miseratus affectum, concede benignissime consolationis auxilium. Per.

Da nobis, quæsumus, Domine, de tribulatione lætitiā, ut qui diu pro nostris peccatis afflicimur, intervenientibus sanctis tuis, celerius in tua misericordia respiremus. Per.

* Ita emendavimus, nam in Exemplari habetur: redemeris.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, preces populi tui cum oblationibus hostiarum, et tua mysteria celebrantes ab omnibus defende periculis. Per.

Postcommun.

Vivifcet nos, Domine, sacra participationis infusio, et perpetua protectione defendat. Per Dominum nostrum.

XXX.

ITEM ALIA MISSA.

Parce, Domine, parce peccatis nostris: et quamvis incessabiliter delinquentibus continua pœna debeatur, præsta, quæsumus, ut quod ad perpetuum memur exitium transeat ad correptionis auxilium. Per.

Memor esto, Domine, fragilitatis humanæ; et qui iusto verberas peccatores, parce propitius afflictiis. Per.

Secreta.

Propitiare, Domine, populi tui propitius membris, ut hac oblatione placatus, et indulgentiam nobis tribuas et postulata concedas. Per.

Postcommun.

Vitia cordis humani hæc, Domine, quæsumus, medicina compeecat, quæ mortalitatis nostræ venit curare languores. Per Dominum nostrum.

XXXI.

ITEM ALIA MISSA.

Domine Deus, qui ad hoc trasceris, ut subvenias, ad hoc minaris, ut parcas, lapsis manum porrige, et laborantibus multiplici miseratione succurre, et qui per te redempti sunt, ad spem vitæ æternæ tua moderatione serventur. Per.

Adesto, Domine, invocationibus nostris, et non sit a nobis clementiæ tuæ longinqua misericordia: sana vulnera, remitte peccata, ut, nullis iniquitatibus a te separati, tibi semper adherere possimus. Per.

Secreta.

Sacrificia, Domine, tibi cum Ecclesiæ precibus immolanda, quæsumus, corda nostra purificent, et indulgentiæ tuæ nobis dona concilient, et de adversis prospera sentire perficiant. Per.

Postcommun.

Cælestis doni benedictione percepti, supplices te, Deus omnipotens, deprecamur, ut hoc idem et sacramenti causa sit nobis et salutis. Per.

XXXII.

ITEM ALIA MISSA.

Omnipotens et misericors Deus, qui peccantium non vis animas perire, sed culpas, contine quam meremur iram, et quam precamur effunde clementiam, ut mœrore in gaudium per tuam misericordiam transferamur. Per.

Deus, refugium pauperum, spes humilium, saluque miserorum, supplicationes populi tui clementer exaudi, ut quos justitia verberum fecit afflictos, abundantia remediorum faciat consolatos. Per.

† In Missali Romano: sed tibi.

Secreta.

Suscipe, Domine, propitiatus hostias, quibus et te placare voluisti, et nobis salutem potenti pietate restitui. Per.

Postcommun.

Quos munere, Domine, caelesti reficis, divino tuere praesidio, ut tuis mysteriis perfruentes, nullis subdamur adversis. Per.

XXXIII.

ITEM ALIA MISSA.

Deus, qui offensionibus servorum tuorum et justo irasceris, et clementer ignoscis, praesta supplicibus indulgentiam peccatorum, ut, reparato statu tibi subditae libertatis, et corruptio ab iniquitate, et cessatio fiat a verberare. Per.

Parce, Domine, parce supplicibus; da propitiatio-^B nis auxilium, qui praestas etiam per ipsa flagella remedium; nec haec tua corruptio, Domine, sit negligentibus major causa poenarum, sed fiat eruditio paterna correptis. Per.

Secreta.

Oblationibus, Domine, placare susceptus, et ad te nostras etiam rebelles compelle propitius voluntates. Per.

Postcommun.

Sit nobis, quaesumus, Domine, medicina mentes et corporibus, quod de sancti altaris tui benedictione percipimus, ut nullis adversitatibus perfruamur, qui tanti remedii participatione munimur. Per.

XXXIII.

ITEM ALIA MISSA.

Deus infinitae misericordiae et bonitatis immensae, propitiare iniquitatibus nostris, et omnibus animarum nostrarum medere languoribus, ut miserationum remissione percepta, semper in tua benedictione laetemur. Per.

Secreta.

Tuere nos, Domine, divinis propitius sacramentis, et ut his congrue famulemur, eorum praesta potentes effectum. Per.

Postcommun.

Muniat, quaesumus, Domine, fideles tuos sumpta vivificatio sacramenti, et a vitis omnibus expeditos in sancta faciat devotione currentes. Per.

XXXV.

ITEM ALIA MISSA.

Deus, sub cujus oculis omne^b contrepidat, et omnes conscientiae pavescunt, propitiare^c omnium gemituum, et cunctorum medere vulneribus, ut sicut nemo nostrum liber a culpa est, ita nemo sit alienus a venia. Per.

Omnipotens sempiternae Deus, qui timore sentiris, dilectione coleris, confessione placaris, misericordiam tuam effunde supplicibus, ut qui de meritorum

^a Apud Menardum: placari

^b Scribendum videtur: cor trepidat. — Sic etiam Menardus.

^c Idem: omnium doloribus gemituum.

A qualitate diffidimus, non iudicium tuum, sed indulgentiam sentiamus. Per.

Secreta.

Sacrificia nos, Domine, celebranda purificent, et caelestibus imbuant institutis. Per.

Postcommun.

Praesta, Domine, quaesumus, ut, terrenis affectibus^d expiati, ad superni plenitudinem sacramentum, cujus libavimus sancta, tendamus. Per.

XXXVI.

ITEM ALIA MISSA.

Deus humilium consolator, et fidelium fortitudo, propitius esto supplicibus, ut humana fragilitas, quae per se proclivis est ad labendum, per te semper muniatur ad standum; et quae per se prona est ad offensam, per te semper reparetur ad veniam. Per.

Suscipe, misericors Domine, supplicum preces, et secundum multitudinem indulgentiarum tuarum ab omnibus nos absolve peccatis, ut ad omnia pietatis opera, te parcente, reparemur, et quos venia feceris innocentes, auxilio facias efficaces. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Secreta.

Haec hostia, Domine, quaesumus, et ab occultis Ecclesiam tuam reatibus semper expediat, et manifestis convenienter expurget. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Postcommun.

Purificent nos, Domine, sacramenta quae sumpsimus, et a cunctis efficiant vitis absolutos. Per Dominum nostrum Jesum Christum

XXXVII.

ITEM ALIA MISSA.

Si iniquitates nostras observaveris, Domine, quis sustinebit? Precamur ergo clementiam tuam, ut ubi nulla fiducia suppetit actionum, gratia tua copiosa resplendeat, et cum delicta remittit indignis, et cum beneficia praestat inmeritis. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Misericors et miserator, Domine, qui nos parciendo sustentas, et ignoscendo sanctificas, da veniam peccatis nostris, et sacramentis caelestibus servientes, ab omni culpa liberos esse concede. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Secreta.

Hostias tibi, Domine, placationis offerimus: ut et delicta nostra miseratus absolvas, et nutantia corda tu dirigas. Per Dominum nostrum Jesum.

Postcommun.

Supplices te rogamus, Deus, ut quos tuis reficis sacramentis, et tibi placitis moribus dignanter informes. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

ORAT. IN NATAL. PRESBYTERI,

qualiter sibi miss. debeat celebrare.

Deus, cujus arbitrio omnium saeculorum ordo de

^d Lege: expiatis.

^e Apud Menardum: qui nos.

^f Menardus: tibi, sine et.

currit, respice propitius ad me famulum tuum, quem ad ordinem presbyterii promovere dignatus es; et ut tibi mea servitus placeat, tua in me misericorditer dona conserva. Per.

Domine Deus pater, verax promissor, propitiare operi tuo, et mihi famulo tuo servienti tibi tribuas perseverantem in tua voluntate famulatum, ut diebus nostris ut merito et numero populus tibi serviens augeatur. Per.

Super obl

Perfice, Domine, quæsumus, benignus in nobis, ut quæ sacris mysteriis profitemur, piis actionibus exequamur. Per.

Hanc igitur oblationem, Domine, servitutis meæ, quam tibi offero ego famulus tuus et sacerdos, pro eo quod me eligere dignatus es in ordinem presbyterii, ut sacrificiis tuis ac divinis altaribus deservirem, pro hoc reddo tibi vota meæ Deo vero et vivo, Majestatem tuam suppliciter implorans, ut opera orationum tuarum in me ipse custodias, et idoneum me^a pro omnia ministrum tuæ voluntatis efficias. Per.

Postcommun.

Munerum tuorum, Domine, ^b largitate sumentes, supplices deprecamur, ut quibus donasti hujus ministerii servitutem, exequendi gratiæ tuæ tribuas facultatem. Per Dominum.

XXXVIII.

ORATIONES

Tempore (quod absit) mortalitatis.

Deus, qui non mortem, sed penitentiam desideras peccatorum, populum tuum, quæsumus, ad te converte propitius, ut dum tibi devotus extiterit, iracundiæ flagella amoveas. Per.

Populum tuum, quæsumus, omnipotens Deus, ab ira tua ad te confugientem paterna recipe pietate, ut qui tuæ majestatis flagella formidant de tua mereantur veniam gratulari. Per.

Secreta.

Subveniat nobis, Domine, quæsumus, sacrificii præsentis operatio, quæ nos et ab erroribus universis potenter absolvat, et a totius eripiat perditionis incursu. Per.

Postcommun.

Tui nos, Domine, quæsumus, tua sancta sumentes, et ab omni propitius iniquitate defende. Per.

XXXIII.

ITEM ALIA MISSA.

Ecclesiæ tuæ, quæsumus, omnipotens Deus, placatus intende conventum; et misericordia tua nos potius quam ira prævepiat, quia si iniquitates nostras observare volueris, nulla poterit creatura subsistere; sed admirabili pietate, qua nos fecisti, ignosce peccantibus, ut opera manuum tuarum non facias interire. Per.

Exaudi, Domine, preces nostras, et ne velis cum servis tuis adire iudicium, quia sicut in nobis nulla

^a Lege: per. — Sic et Pamelius.

A Justitia reperitur, de qua præsumere valeamus. ita te fontem pietatis agnoscimus, a quo et a peccatis nostris nos abluvi, et a necessitatibus liberari confidimus. Per.

Secreta.

Per hæc, quæsumus, veniat, Domine, sacramenta nostræ redemptionis effectus, qui nos et ab humanis retrahat semper excessibus, et ad salutaria cuncta perducat. Per.

Postcommun.

Hujus operatio nos, Domine, sacramenti, quæsumus, purifcet semper et muniat. Per.

XL.

ITEM ALIA MISSA.

B Deus, cujus misericordia caelestium quoque virtutum indigent potestates, et in cujus conspectu nullus est hominum absque sorde et poena peccati, delicta populi tui, quæsumus, averta propitius, ut quos propriæ conscientie reatus accusat, bonitatis tuæ patientia faciat veniam promoveri. Per Dominum nostrum.

Deus, cujus tanta est excellentia pietatis, ut, uno peccatore converso, maximum gaudium facias in caelis habere, respice in exigua populi portione, ut, omni vexatione depulsa, hæreditas tua in numero augeatur, et devotione perficiat. Per.

Secreta.

Protegat nos, Domine, quæsumus, hostia salutaris; et quæ ad honorem tui nominis immolatur, nobis prosit ad veniam. Per.

Postcommun.

C Sancta tua nos, Domine, sumpta vivificent, et misericordie sempiternæ præparent expiatis. Per Dominum nostrum.

XLI.

ITEM ALIA MISSA.

Exaudi, Domine, quæsumus, populum tuum de tua misericordia malorum suorum veniam supplicentem; et quia potens es peccata dimittere, supplicia, quæ nostris meremur operibus, potentia tuæ pietatis averta. Per.

Iram tuam, quæsumus, Domine, a populo tuo miseratus averta, quam nostris quidem meremur operibus, sed humana fragilitate sustinere non possumus: illa nos itaque contine pietate, quam præstare soles indignis. Per.

Secreta.

Concede nobis, Domine, quæsumus, ut hæc hostia salutaris et nostrorum fiat purgatio delictorum, et tuæ propitiatio potestatis. Per.

Postcommun.

Plebem homini tuo subditam, Domine, propitius intueri, eique tuas consolationes jugiter per caelestem gratiam dignanter operare. Per.

XLII.

ORAT. PRO MORTALITATE ANIMALIUM.

Deus, qui laboribus hominum etiam de mutis ani-

^b Idem: largitatem.

malibus solatia subrogasti, supplices te rogamus, ut A sine quibus non alitur humana conditio, nostris facias usibus non perire. Per Dominum.

Deus, qui humanæ fragilitati necessaria providisti, misericors, adminicula jumentorum, quæsumus eadem, miseris consulendo, non subtrahas; et quorum nostris meritis sævit interitus, tua, nobis parcendo clementia cessare jubeas vastitatem. Per.

Secreta.

Sacrificiis, Domine, placatus oblati, opem tuam nostris temporibus clementer impende. Per.

Postcommun.

Benedictionem tuam, Domine, populus fidelis accipiat, qua corpore salvatus ac mente, et congruam tibi semper exhibeat servitutem, et propitiationis tuæ beneficia semper inveniat. Per.

Averte, Domine, quæsumus, a fidelibus tuis cunctis miseratus errores, et sævientium morborum depelle perneciam, ut quos merito flagellas devios, foveas tua miseratione correctos. Per.

XLII.

ORAT. DE STERILITATE.

Sempiternæ pietatis tuæ abundantiam, Domine, supplices imploramus, ut nos beneficiis, quibus non meremur, anticipans, benefacere cognoscaris indignis. Per.

Da nobis, quæsumus, Domine, piæ supplicationis effectum, et pestilentiam famemque propitius averte, ut mortalium corda cognoscant et te indignante talia flagella producere, et te miserante cessare. Per.

Secreta.

Deus, qui humani generis utramque substantiam præsentium munerum et alimento vegetas, et renovas sacramento, tribue, quæsumus, ut eorum et corporibus nostris subsidium non desit et mentibus. Per.

Postcommun.

Guberna, quæsumus, Domine, temporalibus adjumentis, quos dignaris æternis informare mysteriis. Per Dominum nostrum.

XLIII.

ORAT. AD PLUVIAM POSTULANDAM.

Deus, in quo vivimus, movemur et sumus, pluviam nobis tribue congruentem, ut, præsentibus D subsidiis sufficienter adjuti, sempiterna fiducialius appetamus. Per.

Terram tuam, Domine, quam videmus nostris iniquitatibus tabescentem, cælestibus aquis infunde, atque inriga beneficiis gratiæ sempiternæ. Per.

Delicta, Domine, quæsumus, miseratus absolve, et aquarum subsidia præbe cælestium, quibus terrena conditio vegetata subsistat. Per Dominum nostrum.

Secreta.

Oblatis, Domine, placare muneribus, et opportunam tribue nobis pluvie sufficientis auxilium. Per.

^a Apud Menardum: *tempera.*

^b Apud Menardum: *impendas.*

Postcommun.

Tuere nos, Domine, quæsumus, tua sancta sumentes, et ab omnibus propitius absolve peccatis. Per.

XLV.

ITEM ALIA MISSA.

Omnipotens sempiternæ Deus, cujus munere elementa omnia recreantur, reminiscere miserationum tuarum, et salutiferos imbres humano generi concede propitius, quatenus fecunditatis tuæ alimoniis omnis terra lætetur. Per.

Omnipotens sempiternæ Deus, petimus divinam clementiam tuam, ut faciem totius terræ largioribus imbribus inrigare digneris, aurasque salubres tribuas, atque ægris restituas pristinam sanitatem, et animæ, quæ promissiones tuas sitiunt, de tua semper charitate abundantia repleantur. Per.

Deus, qui ad mutandam aeris qualitatem operis cælum nubibus, et paras terræ pluviam, aperi fontem benignitatis tuæ, et terram squamidam et ariditatem pulveream læto imbre fecunda, ut recipisse nos veniam peccatorum, cessante jam correptione, lætemur. Per.

Secreta.

Placare, Domine, muneribus semper acceptis, et diuturna a tempora diffusis nubibus siccitatem. Per.

Postcommun.

Precibus populi tui, Domine, quæsumus, placatus adspira, ut veniam tribuas humanis excessibus, et opem miseris benignus C impende. Per Dominum nostrum.

Da nobis, Domine, quæsumus, pluviam salutarem, et aridam terræ faciem fluentis cælestibus dignanter infunde. Per.

XLVI.

ORATIONES

Ad postendam serenitatem.

Ad te nos, Domine, clamantes exaudi, et aeris serenitatem nobis tribue supplicantibus, ut qui pro peccatis nostris juste adligimur, misericordia tua præveniente, clementiam sentiamus. Per.

Deus, qui fidelium precibus flecteris, et humilium confessione placaris, conversis ad te propitiare supplicibus; et quos fecisti iram intelligere castigantes, fac misericordiam sentire parcentis. Per.

Deus, qui omnium rerum tibi servientium e natura, per ipsos modos aeris ad cultum tuæ majestatis instituis, tranquillitatem nobis misericordiæ tuæ, remotis largire terroribus, ut cujus iram exanimus, clementiam sentiamus. Per.

Secreta.

Præveniat nos, quæsumus, Domine, gratia tua serena per et subsequatur, et has oblationes, quas pro peccatis nostris nomini tuo consecrandas deferemus, benignus adsume, ut per intercessionem sanctorum

^e Idem: *naturam per ipsos motus*

^d Idem: *de'acimus.*

tuorum cunctis nobis * perficiant ad salutem. Per. A feratur, recipiatque pro parvis magna, pro terrenis caelestia, pro temporalibus sempiterna †

Postcommun.

Plebs tua, Domine, capiat sacrae benedictionis augmentum, et copiosis beneficiorum tuorum subleuetur auxiliis, quae tantis intercessionum deprecationibus adjuvatur. Per.

XLVII.

ORAT. ^b POST TEMPESTATEM ET FULGURA.

Magnificentiam tuam, Domine, precamur, suppliciter implorantes, ut quia nos eminentibus periculis exuisti, a peccatis quoque benignus absolvas, ut et beneficia nobis majora concedas, et tuis nos facias parere mandatis. Per.

A domo tua, quæsumus, Domine, spirituales nequitiæ pellantur, et † aeriarum discedat malignitas potestatum. Per.

Offerimus, Domine, laudes et munera, pro concessis beneficiis gratias referentes, et pro concedendis semper suppliciter deprecantes. Per.

Postcommun.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui nos et castigando sanas, et ignoscendo conservas, præsta supplicibus tuis ut et † tranquillitatis hujus optatæ consolationi lætemur, et † dona tuæ pietatis semper utamur. Per.

XLVIII.

ORATIONES PRO HIS QUI AGAPE FACIUNT.

Oremus, dilectissimi nobis, omnipotenti Deo pro filio nostro illo; qui, recolens divina mandata, de justis laboribus suis victum indigentibus ministrat, quatenus hæc devotio ipsius, sicut nobis est necessaria, ita sit Deo semper accepta. Per.

Oremus.

Sanctum ac venerabilem retributorem bonorum operum Dominum deprecamur pro filio nostro illo, qui de suis justis laboribus victum indigentibus ministrat, ut Dominus caelesti suæ misericordia terrenam eleemosynam compenset, et spirituales divitias largiatur; tribuat ei magna pro parvis, pro terrenis caelestia, pro temporalibus sempiterna. Per.

XLVIII.

ITEM ORAT. AD MISSAS.

Deus, qui post baptismi sacramentum secundum ablutionem peccatorum eleemosynis indidisti, respice propitius super famulum tuum illum, cujus operibus tibi gratiæ referuntur; fac eum præmio beatum, quem fecisti pietate devotum. Per.

Deus, qui homini ad tuam imaginem facto etiam spiritalem alimoniam præparasti, concede filio nostro famulo tuo illo, qui in pauperes tuos tua seminat dona, ut verius metat suorum operum fructus, et largitatis hodiernæ compensatio istius perpetua con-

* *Lege: proficiunt.*

^b Apud Menardum: AD REPELLENDAM TEMPESTATEM.

† *Lege: aeriarum.*

^d In margine: *Secreta.*

Secreta.
Deus, qui tuorum corda fidelium per eleemosynam dixisti posse mundari, præsta, quæsumus, ut hujus consortiis sacramenti ut ad conscientia suæ fructum non gravare studeant miseros, sed juvare. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, Domine, famuli tui illum, quom tibi offert ob justis eleemosynis suis, quod in pauperes tuos operatur, placatus suscipias deprecamur. Pro quo Majestati tuæ supplices fundimus preces, ut adjicias ei tempora vitæ, ut per multa curricula annorum lætus tibi in pauperes tuos hæc operetur, atque annua tibi vota persolvat. Per Christum. Quam oblationem.

Postcommun.

Omnipotens sempiternæ Deus, respice propitius super hunc famulum tuum illum, qui in pauperes tuos operatur; virtute custodi, potestate tueris, ut per multa curricula annorum lætus tibi in pauperes tuos hæc operetur. Per Dominum nostrum.

L.

MISSA IN MONASTERIO.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super famulos tuos spiritum gratiæ salutaris, et ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. Per.

Fac, quæsumus, Domine, famulos tuos toto semper ad te corde concurrere, tibi subdita mente servire, tuam misericordiam suppliciter implorare, et tuis jugiter beneficiis gratulari. Per.

Famulos tuos, quæsumus, Domine, placatus intende, pariterque eos et a peccatis absolve propitius, et a cunctis eripe benignus adversis. Per Dominum nostrum.

Secreta

Hostias, Domine, famulorum tuorum placatus intende; et quas in honore nominis tui devota mente celebrant, proficere sibi sentiant ad medelam. Per.

Per Christum Dominum nostrum. Qui dum confessores tuos tanta pietate glorificas, ut nullum apud te sanctum propositum doceas esse sine præmio, quanto magis duriora certamina sustinentes ad tuæ quoque retributionis munus iavitas? Et ideo.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, Domine, famulorum tuorum, quam tibi offerunt ob devotionem mentis suæ, piæ ac propitius clementi vultu suscipias, tibi que supplicantes libens protege, dignanter exaudi, et æternæ eos protectione conserva, ut semper in tua religione lætantes, instanter in sanctæ Trinitatis fide catholica perseverent; nobis hæc quoque ^b unanimiter

* *Pamelius: tranquillitatibus*

† *Apud eundem: dono.*

‡ *In marg.: Per.*

^b *Lege: unanimiter.*

at crebre petentibus ipse præstabis omnipotens A edidit ornatum, regeneratio ad Ecclesiam perducatur
Deus. * Per.

Postcommun.

Quos caelesti recreas munere, perpetuo, Domine, comitare præsidio; et quos fovere non desinis, dignos fieri sempiterna redemptione concede. Per.

LI.

ITEM ORAT. MONACHORUM.

Tu famulis tuis, quæsumus, Domine, bonos mores placatus institue, tu in eis quod tibi placitum sit dignanter infunde, ut et digni sint, et tua valeant beneficia promereri. Per.

Respice, quæsumus, Domine, famulos tuos, et in tua misericordia confidentes, caelesti protege benignus auxilio. Per.

Da famulis tuis, quæsumus, Domine, in tua fide et sinceritate constantiam, ut in charitate divina firmati, nullis tentationibus ab eius integritate velantur. Per.

Famulos tuos, quæsumus, Domine, tua semper gratia benedicat, et inculpabiles ad vitam perducat æternam. Per.

Famulos tuos, quæsumus, Domine, benignus intendente, et eis dignanter pietatis tuæ impende custodiam. Per.

Famulis tuis, quæsumus, Domine, sperata concede, et ab omnibus eos culpæ excusa. Per.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et famulos tuos assidua protectione conserva, ut qui tibi jugiter famulantur, continua remuneratione ditentur. Per.

LII.

INCIPIT ACTIO NUPTIALIS.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et institutis tuis, quibus propagationem humani generis ordinasti, benignus assiste, ut quod, te auctore, jungitur, te auxiliante servetur. b

Quæsumus, omnipotens Deus, instituta providentiæ tuæ pio favore comitare; et quos legitima societate connectis, longæva pace custodi. Per.

Secreta.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et hanc oblationem famularum tuarum illarum, quam tibi offerunt pro famula tua illa, quam ad statum maturitatis et ad diem nuptiarum perducere dignatus es, placidus ac benignus adsume, ut quod tua dispositione expeditur, tua gratia compleatur. Per.

Qui fœdera nuptiarum blando concordia jugo et insolubili pacis vinculo nexuisti, ut multiplicandis adoptionum filiiis sanctorum connubiorum fecunditas pudica serviret. Tua enim, Domine, providentia, tuæque gratia ineffabilibus modis utrumque dispensat, ut quod generatio ad mundi

a Lege : Per Christum.

b In margine : Per.

c Menardus : Percompleo canonem plenarium.

d Apud eundem : exordium.

e Menardus in observationibus suis hanc benedictionem ita castigandam censuit : ut quia longe

augumentum.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem famularum tuarum illi et illas, quam tibi offerunt pro famula tua illa, quæsumus, Domine, placatus accipias : pro qua majestatem tuam supplices exoramus, ut sicut eam ad ætatem nuptiis congruentem pervenire tribuisti, sic eam consortio maritali tuo munere copulatam desiderata sobole gaudere proficias, atque ad optatam seriem cum suo conjuge provehas benignus annorum, diesque nostros.

*Infra actionem.**Ad trō. vel annualem nupt.*

Hanc igitur oblationem, Domine, famulorum tuorum illi et illas, quam tibi offerunt ob diem trigesimum conjunctionis suæ, vel annualem, quo die eos jugali vinculo sociare dignatus es, placatus suscipias deprecamur; ob hoc igitur reddunt tibi vota sua Deo vero et vivo, pro quibus tremendæ pietati tuæ supplices fundimus preces, ut pariter bene et pacifici senescant, et videant filios filiorum suorum usque in tertiam et quartam progeniem, et te benedicant omnibus diebus vitæ suæ. Per Christum Dominum nostrum. Quam oblationem tu, Deus.

* Percompleo canonem plenarium et dicis orationem Dominicam, et sic eam benedixit his verbis :

Incipit oratio.

Deus, qui mundi crescentis d exordio multiplicata prole benedixit, propitiare supplicationibus nostris, et super hanc famulam tuam opem tuæ benedictionis infunde, ut in jugali consortio affectu compari, mente consinili, sanctitate mutua copulentur. Per.

Incipit benedictio.

Pater mundi conditor, nascentium genitor, multiplicandæ originis institutor, qui Adæ comitem tuis manibus addidisti, cujus ex ossibus ossa crescentia parem formam admirabili diversitate signarent, hinc ad totius multitudinis incrementum conjugalis thori jussa consortia, quo totum inter se sæculum conligarent, humani generis fœdera nexuerunt. Sic enim tibi, Domine, placitum, sic necessarium fuit : * ut quia longe est et infirmius quod hominem similem quem quod tibi Deo feceras additus fortiore sexus infirmior, ut unum efficeris ex duobus; et pari pignore soboles mixta maneret tunc per ordinem flueret † dejesta posteritas, et priores ventura sequerentur, nec ullum sibi finem in tam brevi termino, quamvis essent caduca, proponerent. Ad hæc igitur datæ sint leges instituta venturæ : quapropter hujus famulæ tuæ pat. rudimenta sanctifica, ut bono et prospero sociata consortio, legis æternæ jussa custodiat; memineritque, Domine, non tantum ad licentiam

est infirmius, quod homini simile, quam quod tibi Deo feceras, additur fortior sexus infirmiori, ut unum efficeris ex duobus.

† Apud Menardum : egesta, apud quem vide castigationes hujus orationis mendosissimæ.

conjugalem, sed ad observantiam fidei sanctorum A pignorum diligatam, fidelis et casta nubat in Christo, imitatrixque sanctarum permaneat foeminarum. Sit amabilis, ut Rachel, viro suo; sapiens, ut Rebecca; longæva et fidelis, ut Sarra. Nihil ex hac substitivus ille auctor prævaricationis usurpet; nexa fidei mandatisque permaneat foeminarum, serviens Deo vero devota, munit infirmitatem suam robore disciplinæ; uni thoro juncta, contactus vitæ illicitos fugiat. Sit verecunda, gravis, pudore venerabilis, doctrinis cælestibus erudita; sit foecunda in sobole, sit probata et innocens, et ad beatorum requiem usque ad cælestia regna perveniat. Per.

Post hæc dicit: Pax vobiscum. Et sic eos communicas. Deinde postea quam communicaverint, dicit super eos Bened. his verbis:

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, iteratis precibus, te supplices exoramus, pro quibus apud te supplicator est Christus, conjunctiones famulorum tuorum fovere digneris; benedictiones tuas excipere mereantur, ^a et filiorum successibus foecundentur; nuptias eorum ^b sicuti primi hominis confirmare dignare. Avertantur ab eis inimici omnes insidiæ, ut sanctitatem Patrum etiam in ipso conjugio imitentur; qui providentia tua, Domine, conjugio meruerunt. Per.

Item post commun.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut quod nostro ministratur officio, tua benedictione potius impleatur. Per.

LIII.

ORATIO IN NATALE GENIUM.

Omnipotens sempiterne Deus totius conditor creaturæ, preces nostras clementer exaudi, et annos famuli tui *illius*, quem de maternis visceribus in hac vita prodere jussisti, prosperos plurimosque largire, ut omnem tibi exigat placiturus ætatem. Per Dominum nostrum.

Deus, qui sæculorum omnium cursum ac momenta temporum regis, exaudi nos propitius, et concede, ut famuli tui *illius*, cujus natalem divinæ celebramus consecratione mysterii, longævam ei largiaris ætatem; quatenus fidei ejus augmento multisque annorum curculis hæc solemnitas devotio perseveret. Per.

Secreta.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et hanc oblationem famuli tui *illius*, quam tibi offert ob diem natalis sui genuinum, quo die cum de maternis visceribus in hunc mundum nasci jussisti, placidus ac benignus adsume. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, Domine, famuli tui *illius*, quam tibi offert ob diem natalis sui celebrans genuinum, quo die cum de maternis visceribus in hunc mundum nasci jussisti ad te cognoscendum Deum verum et vivum, placatus suscipias deprecamur; ob hoc igitur reddit tibi vota sua Deo vivo et vero:

^a *Legè: ut filiorum.*

^b *Legè: sicut.*

pro quo Majestati tuæ supplices fundimus preces, ut adjicias ei annos et tempora vitæ, ut per multa curricula annorum lætus tibi hæc sua vota persolvat, atque ad optatam perveniat senectutem; et te benedicat omnibus diebus vitæ suæ. Per.

Postcommun.

Deus vita fidelium, timentium te salvator et custos, qui famulum tuum *illum* ad hanc diem natalis sui genuini, exempto anno, perducere dignatus es, gratiam in eo vitæ protectoris augmenta, et dies ejus annorum numerositate multiplica, ut, te annuente, per felicem proventus ætatem, ad principatum cælestium gaudiorum pervenire mereatur. Per.

LIIII

ORATIONES AD MISS.

Pro sterilitate mulierum

B Deus, qui emortuam vulvam Sarrae ita per Abrahæ semen foecunditate dignatus es, ut ei etiam contra spem soboles nasceretur, preces famulae tuæ *illius* pro sua sterilitate deprecantis propitius respice, et ei juxta tenorem præcedentium Patrum et foecunditatem tribuas, et filium quem donaveris benedicas. Per.

Deus, qui famulum tuum Isaac pro sterilitate conjugii sui te deprecantem exaudire et conceptum Rebeccæ donare dignatus es, preces famulae tuæ *illius* pro percipienda prole benignus exaudi, ut firmitermentum spei, quod in tua misericordia posuit, ea ex percepto munere quod postulat confirmetur. Per.

C Deus, qui opprobrium sterilitatis a Rachel auferens, dum anxietate prolem quæreret, meruit foecundari, concede propitius, ut famula tua *illa* in earum foeminarum quæ tibi placuerunt sortem foecunditatis accipiat, et quod fideliter a tua pietate deposcit obtineat. Per.

Omnipotens sempiterne Deus, qui contiguum etiam post futuram ad te precem gemitum Anæ, dum eam foecundares, in gaudium convertisti, desiderium famulae tuæ *illius*, ut foecundetur, propitius perfice, et ad laudem gloriæ ab ea opprobrium sterilitatis benignus averte. Per.

Deus, cujus occulto consilio ideo Hellsabeth sterilis uterus extitit, ut quandoque angelica potius voce foecundaretur, concede propitius ut sicut *illa* in Judaico populo præcursorem Domini, ita famula tua *illa* in filio, qui ad credulitatem tibi hujus populi pure deserviat, foecundetur. Per.

D Deus, qui anxietate sterilium pie respiciens, in eis foecunditatem etiam in sua desperatione mirabiliter operaris, concede propitius ut famula tua *illa* de percipienda sobole, quod per se non valet, servi tui Gregorii mereatur precibus obtinere. Per.

Omnipotens sempiterne Deus, qui maternum affectum nec in ipsa sacra semper virgine Maria, quæ Redemptorem nostrum genuit, denegasti, concede propitius ut ejusdem Dei Genitricis precibus famula tua *illa* esse genitrix mereatur. Per.

^c *Adde: tuæ.*

Secreta.

Suscipe, Domine, preces nostras cum muneribus hostiarum, quas pro famula tua illa clementiæ tuæ supplici mente deferimus, ut quia affectum filiorum maxime in matrum visceribus indidisti, mærorem infœcunditatis ab ea submoveas, et ad concipiendam sobolem misericorditer benedicas. Per ^a Dominum.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et eunctæ familiæ, quam tibi offerimus pro famula tua illa, quæsumus, Domine, ut placatus suscipias: pro qua Majestati tuæ supplices fundimus preces, ut orationem ejus exaudias, et ejus uterum vinculum sterilitatis absolvens, et prolem, in qua nomen tuum benedicatur, concedas; diesque nostros.

Postcommunem.

Cælestis vitæ munus accipientes, quæsumus, omnipotens Deus, quod pro famula tua illa deprecati sumus, clementer a tua pietate exaudiri mereatur. Per.

LV.

BENEDICT. VIDUÆ,

Quæ fuerit castitatem professæ.

Consolare, Domine, hanc famulam tuam viduitatis languoribus constrictam, sicut consolare dignatus es Sarapthenam viduam per Heliam prophetam, concede ei pudicitiae fructum, ut antiquarum non memineat voluptatum; nesciat etiam incentiva desideria, ut soli tibi subdatis propria colla, quo possit pro laboribus tantis sexagesimum gradum percipere munus delectabile sanctitatis. Per.

LVI.

ORAT. PRO PACE.

Deus, a quo sancta desideria, et recta sunt consilia, et justa sunt opera, da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem, ut et corda mandatis tuis dedita, et, hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla. Per.

Deus conditor mundi, sub cujus arbitrio omnium sæculorum ordo decurrit, adesto propitius invocationibus nostris, et tranquillitatem pacis præsentibus concede temporibus, ut in laudibus misericordiæ tuæ incessabili exultatione lætemur. Per.

Deus in te sperantium fortitudo, conserva in populis tuis quod es dignatus operare; potentis misericordiæ tuæ ostende virtutem, ut qui superba impetimur hostium feritate, tua mereamur pace gaudere. Per.

Secreta.

Deus, qui credentes in te ^b populis nulli sinis ^c nocere terroribus, dignare ^d precibus et hostiis dicatæ tibi plebis suscipere, ut pax a tua pietate concessa Romanos fines ab omni hoste faciat esse securos. Per.

Postcommunem.

Deus auctor pacis et amator, quem nosse, vivere,

^a Dele: Dominum.^b Menardus: populos.^c Apud Pamelium, et Menarum: concuti.^d Apud utrumque: preces et hostias.^e Menardus: ut qui in defensione tua fidimus.^f Apud eundem: auxilio.

A cui servire, regnare est, protege ab omnibus impugnacionibus supplices tuos, ^e ut qui defensione tua fidemus, nullius hostilitatis arma timeamus. Per.

Deus, qui misericordiæ tuæ potentis, ^f auxilium et prospera tribuis, et adversa depellis, universa obstacula, quæ servis tuis adversantur, expugna, ut, remoto terrore bellorum, et libertas secunda, ^g religio sit quieta. Per.

LVII.

ORAT. TEMPORE BELL.

Deus, ^h qui conteres bella, et impugnatores in te sperantium ⁱ potentiæ tuæ defensionis expugnas, auxiliare implorantibus misericordiam tuam, ut, omnium gentium feritate compressa, indefessa te gratiarum actione laudemus. Per.

B Deus regnorum omnium, regumque dominator, qui nos et percutiendo sanas, et ignoscendo conservas, prætende nobis misericordiam tuam, ut tranquillitate pacis, tua potestate ^j firmati, ad remedia correctionis utamur. Per Dominum nostrum.

Deus cujus regnum est omnium sæculorum, supplicationes nostras clementer exaudi, et Romanorum ^k regum tibi subditum protege principatum, ut in tua virtute sidentes, et tibi placeant et super omnia regna præcellant. Per.

Secreta.

Sacrificium, Domine, quod immolamus, intende, ut ab omni nos exuat bellorum nequitia, et in tuæ protectionis securitate constituat. Per.

Postcommunem.

C Sacrosancti corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi refectione vegetati, supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut hoc remedio singulari ab omnium peccatorum nos contagione purifices, et a periculorum munias incursione cunctorum. Per.

LVIII.

ITEM ALIA MISSA:

Contere, quæsumus, Domine, hostes populi tui, et delicta nostra, quorum merito nobis dominantur, emunda, ut cum, te placito, nobilitatem mentibus nostris infunderis, largiaris et pacem. Per.

Hostium nostrorum, quæsumus, Domine, eride superbiam, et dexteræ tuæ virtute prosterne. Per Dominum nostrum.

Omnipotens Deus Romani nominis inimicos virtute, quæsumus, tuæ comprime Majestatis, ut populus tuus et fidei integritate lætetur; et temporum tranquillitate semper exultet. Per.

Secreta.

Hujus, Domine, quæsumus, virtute mysterii, et a nostris mundemur occultis; et ab inimicorum liberemur insidiis. Per.

Postcommunem.

Vivificet nos, quæsumus, Domine, participatio tua

^g Idem: et Religio.^h Apud eundem: conteris.ⁱ Menardo: potentia.^j Idem: firmata.^k Lege: regnum.

sancta ^a mysteriis, et pariter nobis expiationem tribuat et munimen. Per.

LVIII.

ITEM ALIA MISSA.

Deus, qui regnis omnibus æternis dominaris imperio, inclina ad preces humilitatis nostræ aures misericordiæ tuæ, et Romani regni adesto principibus, ut tua tranquillitatem clementer tua sint semper virtute victores. Per.

Propitiare, Domine, in te sperantibus populis, et a custodia Romani nominis dexteram tuam protectionis ostende, ut regnum majestati tuæ deditum tua semper sit virtute defensum. Per.

Deus, qui sub tuæ majestatis arbitrio omnium regnorum contineres potestatem, Romani imperii propitiare principibus, ut qui tua expectant protectione defendi, omnibus sint hostibus fortiores. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, propitius hostias, quibus et te ^b placare voluisti, et nobis salutem ^c potenti pietate restitui. Per.

Postcommun.

Adesto, Domine, populis qui sacra mysteria contigerunt, ut nullis periculis assidantur, qui te protectore confidunt. Per.

LX.

ITEM ALIA MISSA.

Deus, qui providentia tua cælestia simul et terrena moderaris, propitiare Romanis rebus et regibus, ut omnis hostium fortitudo, te pro nobis pugante, frangatur. Per.

Deus servientium tibi fortitudo regnorum, propitius ^d Romani nominis esto principibus, ut quorum tibi ^e subjector est humilitas, eorum ubique excellentior sit potestas. Per.

Deus, cujus regnum nulla sæcula prævenerunt, nulla concludunt, supplicationes nostras clementer exaudi, et Romanorum ^f regum tibi subditum protege principatum, ut in tua virtute fidentes omnibus sint hostibus fortiores. Per.

Secreta.

Propitiare, Domine, ^g preces et hostias famulorum tuorum, et propter nomen tuum Romani imperii defende rectores, ut salus servientium tibi ^h principatum, pax tuorum possit esse populorum. Per.

Postcommun.

Protege, Domine, famulos tuos subsidis pacis, et corporis et spiritalibus enutrients alimentis, a cunctis hostibus redde securus. Per.

LXI.

ITEM ALIA MISSA.

Deus in te sperantium salus, et servientium fortitudo, suscipe propitius preces nostras, et Romani

^a Menardus : *mysterii.*

^b Apud eundem : *placari.*

^c Lege : *potentiæ.*

^d Romani nominis esto. Menardus : *Christianorum adesto.*

Apud eundem : *subjecta.*

imperii adesto rectoribus, ut, tuis consiliis inspirati, tua opulutione muniti, adversum omnia resistere tibi arma prævaleant. Per.

Deus et temporalis vitæ auctor et æternæ, miserere supplicum in tua protectione fidentium, et per virtutem brachii tui omnibus qui nobis adversantur revictis, nec in terrenis nec a cælestibus possimus excludi. ^a

Omnipotens sempiternæ Deus, miserere supplicum in tua protectione fidentium, et propter gloriam nominis tui barbararum gentium comprime feritatem, ut, dexteram tuam virtute defensi, liberis tibi mentibus serviamus. Per.

Secreta.

Deus, qui subjectas tibi glorificas potestates, suscipe propitius oblationes nostras, et Romanis viros adde principibus, ut qui se dextera tua expediat proteges, nulla possint adversitate superari. Per.

Postcommun.

Fidelem populum, quesumus, Domine, potentiam tuam munit invicta defensio, ut pio semper tibi devotus affectu, et ab infestis liberetur iniuriis, et in tua jugiter gratia perseveret. Per.

Item alia.

Populi tui, quesumus, omnipotens Deus, propitiare peccatis, et totius hostilitatis a nobis errores averte, ut Romani nominis securam libertas in tua devotione semper exultet. Per.

Protector noster aspice, Deus, et ab hostium nos defende periculis, ut, omni perturbatione submota, liberis tibi mentibus serviamus. Per Dominum.

LXII.

ITEM MISSA PRO REGIBUS.

Deus, regnorum omnium, et Romani maxime protector imperii, da servis tuis regibus nostris illis triumphum virtutis scienter excolere, et cujus constitutione sunt principes, ejus semper munere sint potentes. Per.

Deus, in cujus manu corda sunt regum, inclina ad preces humilitatis nostræ aures misericordiæ tuæ, et principibus nostris famula tuis illis regimen tuæ adpone sapientiæ, ut, haustus de tuo fonte consilii, et tibi placeant, et super omnia regna præcellant. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, preces et hostias Ecclesiæ tuæ pro salute famuli tui illius supplicantes, et protectione fidelium populorum antiqua brachii tui operare miracula ⁱ et, superatis pacis inimicis, securam tibi serviat Romana libertas. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, Domine, famuli tui illius, quam tibi ministerio officii sacerdotalis offerimus pro eo quod in ipsum potestatem imperii conferre

ⁱ Lege : *regnum.*

^g Menardus : *precibus et hostiis*

^h Idem : *principum.*

ⁱ In margine : *Per.*

^j Sacramentarium sancti Gregorii Editionis Romanæ : *ut.*

dignatus es, propitius et benignus adsume; et, exoratus nostra obsecratione, concede ut Majestatis tuæ protectione confidens et ævo augeatur et regno. Per.

Postcommun.

Deus, qui prædicando æterni regni Evangelio Romanum Imperium præparasti, prætere famulis tuis illis principibus nostris arma cælestia, et pax Ecclesiarum nulla turbetur tempestate bellorum. Per Dominum.

LXIII.

MISSA CONTRA JUDICES MALE AGENTES

Ecclesiæ tuæ, Domine, preces placatus admittite et, distitutis adversitatibus universis, securam tibi serviat libertate. Per.

Secreta.

Protege nos, Domine, quæsumus, tuis mysteriis servientes, ut divine rebus, et corpore famulemur et mente. Per.

Postcommun.

Quæsumus, Domine Deus noster, ut quos divina tribus participatione gaudere, humanis non sinas subjacere periculis. Per Dominum.

LXIII.

ITEM ALIA MISSA.

Præsta, Domine, quæsumus, ut toto tibi corde subjecti timentium voluntatum respuamus affectus. Per.

Secreta.

Hostias, Domine, quæsumus, quas immolamus, C placatus adsume et pro nostri expiatione peccati et pro acceleratione cælestis auxilii. Per.

Postcommun.

Da plebi tuæ, Domine, piæ semper devotionis affectum, ut, quæ prava sunt respuens, sancta conversatione firmetur, et a peccatis libera nullis adversitatibus adteratur. Per.

Præsta, quæsumus, Domine, ut Ecclesia tua prompta tibi voluntate deserviat, quia propensius audiri poterit et defendi, cum eam tibi digne præstiteris famulari. Per.

LXV.

ORAT. IN CONTENTIONE

Ad missas.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui superbis resistis, et gratiam præstas humilibus, tribue, quæsumus, ut non indignationem tuam provocemus elati, sed propitiationis tuæ capiamus dona subjecti. Per.

Concede nobis, misericors Deus, et studia per-versa deponere, et sanctam semper amare justitiam. Per.

Secreta.

Ab omni reatu nos Domine, sancta quæ tracta-

^a Apud Pamelium : ut destitutis.

^b Idem : et eadem.

^c Apud eundem : propriis et alienis.

^d Pamelius legit : ut.

^e Pamelius : terreri.

A mus absolvant,^b et ad eadem munitant ab totius pravitatis incursu. Per.

Postcommun.

Quos refecisti, Domine, cælesti mysterio, propriis alienis, quæsumus, ^c propitius absolve delictis^d et divino munere purificatis mentibus perfruemur. Per.

LXVI.

ITEM ALIA MISSA.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut, semper rationabilia meditantes, quæ tibi sunt placita et dictis exequamur et factis. Per.

Deus, qui unanimes nos in domo tua præcipis habitare, dissensionum causas placatus depelle nostrum, ut, competentibus adjuti subsidiis, te largiente, possimus esse concordēs. Per.

Concede nobis, omnipotens Deus, ut, despectis falsitatibus iniquarum, quæ animæ nostræ conveniunt rationabilia exequamur. Per Dominum.

Secreta.

Suppliciter te rogamus, Domine Deus noster, ut hujus operatione mysterii et vitia nostra purgentur, et justa desideria compleantur. Per Dominum.

Postcommun.

Sanctificationem tuam nobis, Domine, his mysteriis placatus, operare, quæ nos et a terrenis purgent vitiis, et ad cælestia dona perducant. Per Dominum.

LXVII.

ORAT. AD MISSA.

Contra obloquentes.

Præsta, quæsumus, Domine, ut mentium reprobarum non curemus obloquium, sed, eadem pravitate calcata, exoramus ut nec ^e terrere nos lacerationibus ^f pateris injustis; nec captiosis adulationibus implicari, sed potius amare quæ præcipis. Per.

Conspirantes, Domine, contra tuæ plenitudinis firmamentum, dexteræ tuæ virtute prosterne, ut justitiæ non dominetur iniquitas, sed subdatur semper falsitas veritati. Per.

Secreta.

Oblatio, Domine, tuis aspectibus immolanda, quæsumus, ut et nos in omnibus vitiis potenter absolvat, et a cunctis defendat inimicis. Per.

Postcommun.

Præsta, Domine, quæsumus, ut per hæc sancta quæ sumpsimus, ^g dissimulatis lacerationibus imphorum, ^h eadem gubernante, quæ recta sunt cautius exequamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

LXVIII.

ORAT. AD MISSAS

Pro irreligiosis.

Deus, qui fidelium devotione lætaris, populum

ⁱ Apud eundem : patiaris.

^g Emendatum ex Pamelio; nam in exemplari mendose legitur : dissimulatis

^h Idem : te gubernante.

tuum, quæsumus, sanctis tuis fac esse devotum, ut A
qui ab eorum officia impia pravitæ mentis abscedunt, per tuam conversi gratiam, diaboli, quibus capti tenentur, laqueis respiscant. Per.

Deus, qui infideles deseris, et juste indevotis traheris, populum tuum, quæsumus, converte propitius, ut qui te per duritiam inreligiosæ mentis semper offendunt, ad sanctorum beneficia promerenda, tuæ miserationis gratia inspirante, convertas. Per.

Secreta.

Cor populi tui, quæsumus, Domine, converte propitius, ut ab his muneribus non recedant, quibusque majestatem tuam magnificare deprecemur. Per.

Postcommun.

Da nobis, quæsumus, Domine, ambire quæ recta sunt, et vitare quæ noxia, ut sancta quæ capimus, non ad iudicium nobis, sed potius proficiant ad medelam. Per.

Ad populum.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et nihil de sua conscientia præsumentibus ineffabili miseratione succurre, ut quod non habet fiducia meritum, tua conferat largitas invicta donorum. Per.

LXVIII.

ORAT. SUPER INFIRMUM,

In domo.

Deus, qui facturæ tuæ pio semper minaris affectu, inclina aurem tuam supplicationibus nostris, et famulum tuum ex adversa valetudine corporis laborantem placidum respice, et visita in salutari tuo, et cælestis gratiæ præsta medicinam. Per.

Deus, qui a humani generis et salutis remedii vitæ æternæ munera contulisti, conserva famulo tuo tuarum dona virtutum, et concede ut medelam tuam non solum in corpore, sed etiam in anima sentiat. Per.

Virtutum cælestium Deus, qui ab humanis corporibus omnem languorem et omnem infirmitatem præcepti tui potestate depellis, adesto propitius huic servo tuo, ut, fugatis infirmitatibus, et viribus revocatis, nomen sanctum tuum, instaurata protinus sanitate, benedicat. Per.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui fragilitatem conditionis nostræ infusa virtutis tuæ dignatione confirmas, ut salutaribus remediis pietatis tuæ corpora nostra et membra vegetentur, super hunc famulum tuum propitiatus intende, ut omni necessitate corporea infirmitatis exclusa, gratia in eo pristinæ sanitatis perfecta reparetur. Per.

LXX.

ITEM ORAT. AD MISS.

Pro infirmis.

Omnipotens sempiternæ Deus, salus æterna cre-

^a Apud Pamel. legitur: humano generi et sa. utis remedium et vitæ.

^b Pamelius: auxilium

^c Apud eundem deest et.

dentium, exaudi nos pro famulis tuis illis, pro quibus misericordiæ tuæ imploramus ^b auxilio, ut, reddita sibi sanitate, gratiarum tibi in Ecclesiâ tua referant actionem. Per.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui ægritudines et animorum depellis et corporum; auxilii tui super infirmos nostros ostende virtutem, ut ope misericordiæ tuæ ad omnia pietatis tuæ reparantur officia. Per.

Secreta.

Deus, sub cujus nutibus vitæ nostræ momenta decurrunt, suscipe preces et hostias famulorum ^c et famularumque tuarum, pro quibus misericordiam tuam ægrotantibus imploramus, ut de quorum periculo metuimus de eorum salute lætemur. Per.

Postcommun.

B Deus infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxilii tui super infirmos nostros ostende virtutem, ut ope misericordiæ tuæ adjuti, Ecclesiæ tuæ sanctæ representari mereantur. Per Dominum nostrum.

LXXI.

ORAT. PRO REDDITA SANITATE.

Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, qui benedictionis tuæ gratiam ægris infundendo corporibus, facturam tuam ^d multiplicas pietatem custodias, ad invocationem nominis tui benignus assiste, et hunc famulum tuum ^e liberatam ægritudinem et sanitatem donatam dextera tua erigas, virtute confirmes, potestate tuearis, Ecclesiæ tuæ sanctæque altaribus tuis cum omni desiderata prosperitate restituas. Per Dominum nostrum.

LXXII.

ORAT. INTRANSIBUS IN DOMO,

Sive benedictio.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et famulos tuos, quos charitatis visitamus officis, gratiæ tuæ largitate locupletas, ut in eorum prosperitate continua gaudeamus. Per Dominum.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, et humilitatis nostræ officis gratiæ tuæ visitationis admisce, ut quorum adimus habitacula, tu in eorum tibi cordibus facias mansionem. Per Dominum nostrum.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et hanc domum serenis oculis tuæ pietatis inlustra; descendat super habitantes in ea gratiæ tuæ larga benedictio, ut his manufactis cum salubritate manentibus, ipsi tuum semper sint habitaculum. Per Dominum.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, ut si qua sunt adversa, si qua contraria in hac domo famuli tui illius, auctoritate Majestatis tuæ pellantur. Per Dominum nostrum.

LXXIII.

ITEM ORAT. AD MISSAS.

Protector in te sperantium Deus, et subditarum

^d Idem: *multiplici pietate.*

^e Rectius apud Pamelium: *liberatam ægritudinem et sanitate donatum.*

tibi mentium custos, habitantibus in hac domo famulis tuis propitius adesse dignare: veniat super eos spirante a te benedictionis ubertas, et, pietatis tuæ repleti muneribus, in tua gratia et in tuo nomine læti semper exulent. Per.

Protector fidelium, Deus, et subditarum tibi mentium frequentator, habitantibus in hac domo famulis tuis propitius adesse digneris, ut quos nos humana visitamus solitudine, tu divina munias cōtestate. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, quæsumus, preces et hostias famulorum tuorum, et muro custodiæ tuæ hanc domum circumda, ut, omni adversitate depulsa, sit hoc semper domicilium incolunitatis et pacis. Per.

Infra action.

Hanc igitur oblationem a famuli tui *illius*, quam tibi offert pro votis et desideriis suis atque et pro incolunitate domus suæ, placatus suscipias deprecamur: pro quo in hac habitatione auxilium tuæ Majestatis deposco, ut mittere ei digneris angelum tuum sanctum, ad custodiendos omnes in hac habitatione. Per.

Postcommun.

Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super hos famulos degentes in hac domo spiritum gratiæ salutaris, et ut complacent tibi, Deus, in veritate tua perpetuum eis rorem tuæ benedictionis effunde. Per.

Omnipotens sempiternus Deus, insere te officiis nostris, et in hanc manentibus domum præsentiae tuæ concede custodiam, ut familiæ tuæ defensor ac totius habitaculi hujus habitator appareas. Per.

LXXIII.

ORAT. SUPER VENIENTES IN DOMO.

Deus humilium visitator, qui nos fraterna dignatione consolaris, prætende societati nostræ gratiam tuam, ut per eos, in quibus habitas, b tuumque nobis sentiamus adventum. Per.

Deus, qui nobis in famulis tuis præsentiae tuæ signa manifestas, mitte super nos spiritum charitatis, ut in adventu fratrum conservorumque nostrorum gratia nobis tuæ largitatis augeatur. Per Dom.

LXXV.

BENEDICT. AQUÆ SPARGENDÆ IN DOMO.

Deus, qui ad salutem humani generis maxima quæque sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto invocationibus nostris, et elemento huic multimodis purificationibus præparato virtutem tuæ benedictionis infunde, ut creatura mysteriis tuis serviens ad abjiciendos dæmones morbosque pellendos divinæ gratiæ sumat effectus. Ut quicquid in loci in c domibus fidelium hæc unda resperserit,

A careat immunditia, liberetur d a noxia; non illic resedeat spiritus pestilens, non aura corrumpens; abscedant omnes insidiæ latentes inimici; et si quid est quod incolunitati habitantium invidet aut quieti, aspersione hujus aquæ effugiat, ut salubritas per invocationem tui nominis e expedita, ab omni sit impugnatione defensa. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui venturus est judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem.

LXXVI.

ITEM ALIA.

Exorcizo te, creatura aquæ, in nomine Dei Patris omnipotentis, et in nomine Jesu Christi Filii ejus, et Spiritus sancti. Omnis virtus adversarii, omnis incursio diaboli, omne phantasma, omnem inimici potestatem eradicare et effugare ab hac creatura aquæ. Unde exorcizo te, creatura aquæ, per Deum verum, et per Deum vivum, per Deum sanctum, et per Dominum nostrum Jesum Christum, ut efficiaris aqua sancta, aqua benedicta, ut ubicumque effusa fueris, vel aspersa, sive in domo, sive in agro, effuges omnem phantasiam, omnem inimici potestatem, Spiritus sanctus habitet in domo hac. Per Dominum nostrum Jesum Christum, qui venturus est judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem.

Item ad consparsum faciendum.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, et mittere dignare angelum tuum sanctum de cælis; qui custodiat, foveat, protegat, visitet et defendat omnes habitantes f in hunc habitaculum famuli tui *illius*; et præsta, quæsumus, ut sanctificatio sit domui hujus nostræ introitus. Donet cunctis intra eum habitu constitutos divinarum beatitudine largitatem, dominis ac familiæ gubernaculum, ad custodiendam obedientiam et irreprehensibilem disciplinam, infantibus bonæ indolis gratiam, adultis immaculatam adolescentiam, senibus sanctam seriæ conversationis ætatem, omnibusque longam ac sibi placitam senectutem; et ita patrocinantibus sanctis perenni domui huic beatitudinem præstet, ut jugi super eam angelicæ protectionis custodia perseveret. Per Dominum.

Post hæc benedict sal, et dicit:

D Exorcizo te, creatura salis, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, qui te per Heliseum in g aqua mitti jussit, ut sanaretur sterilitas; qui divini oris sui voce discipulis ait: Vos estis sal terræ; et per Apostolum inquit: Cor vestrum sale sit conditum. Ideoque efficere sale exorcizatum, ut omnes qui te sumpserint sis eis animæ tutamentum, atque huic domui in remissione peccatorum, in sanitate mentis, in protectione animæ, in confirmatione salutis, ad expellendas et excludendas omnes dæmonum tentationes. In nomine Dei Patris omnipotentis et Jesu

a Adde: Domine.

b Apud Pamelium: tuum nobis.

c Pamelius: domibus, vel in locis.

d Idem: a noxia.

e Apud eundem: expedita.

f Pamelius: in habitaculo.

g Pamelio: aquam.

Christi Filii ejus, qui venturus est judicare sæculum **A** per ignem. Per.

Deinde mittis hœrum sal in aqua et exufflas in ea, b dieis :

Deus, qui ad salutem humani generis maxima queque sacramenta in aquarum substantia condidisti. *Et cætera sicut superius scriptum est.*

Hinc mittis vinum in ipsâ aqua, et benedic omni die :

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, exaudi precem meam, sicut exaudire dignatus es famulum tuum Moysen in mare Rubro hoc quod Pharo in populo tuo exercebat, ipse marinus exercitus negaretur. Sic et Heliseus sacerdos cum populus tuus aquam gustare non posset, eo quod esset amara, salem accepit, et projecit ad exitus aquarum, et benedixit eam, et dixit : Sanavit Dominus **B** aquas istas; non erit ex eis moriens, neque infirmans, et sanatae sunt aquae illae. Ita tu, Domine, dignare sanare aquas istas, ut ubicumque adsparsæ fuerint per angulos domus, ubi inimicus celatus fuerit, statim areptus effugiat; et sit illi, Domine, hæc aqua adsparsionis velut cibus ardens ignis inextinguibilis. Sit nobis, Domine, hæc aqua adsparsionis aqua virtutis, aqua refrigerans diaboli ritu, ut liberati hospitalis agamus tibi, Domine Pater omnipotens, laudes et gratias. Per Dominum nostrum.

Post hæc mittis oleo sanctificato in aqua, et sic aspargis ea cum hysopo per domus.

ORAT. PRO ASPAR. AQUÆ.

Deum omnipotentem, fratres charissimi, in cuius **C** domum mansiones multæ sunt, supplices ^a deprecamur ut habitaculum istum una cum habitatoribus benedicere atque custodire dignetur, tenebras ab ea repellat, lumen infundat, nullam sævienti adversario tributam potestatem; sed propria Deo dicata sit domus, ut nullam in ea inimicus licentiam habeat nocendi, per virtutem et nomen Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare sæculum per ignem. Per Dominum.

Benedic huic domui, Domine, benedic dominis domus hujus; respice de cælo, et vide oculis misericordiæ tuæ; aperi aures pietatis tuæ, et inclina super habitaculo isto atque habitatoribus suis, et mitte custodem angelum in circuitu supplicantium, qui in lateribus domus istius jugiter excubet, et ad **D** custodiam illius perpetuo perseveret, cujus sit obumbratio, salus omnium, et patrocinium, beatitudo cunctorum. Per Dominum nostrum.

Benedic, Domine, hanc domum et omnes habitantes in ea, sicut benedicere dignatus es domum Abraham, Isaac et Jacob, ut in his parietibus angelus lucis inhabitet: sentiant in ea commanentes rore cæli abundantiam, et per indulgentiam lætentur pacifici atque securi; mittas ad eos angelum pacis qui introitum nostrum exitumque custodiat. Per.

^a Apud Menardum: *aquam.*

^b Adde: *et.*

^c Lege: *deprecamur.*

^d Apud Pameliu: *comminatio.*

LXXVII.

ITEM ORAT. PRO FULGORIBUS.

Omnipotens sempiternus Deus, parce metuentibus, et propitiare supplicibus, ut post noxiis ignes nubium et vim procellarum, in materiam transeat laudis communicatio ^d potestatis. Per Dominum.

Deus, sub cujus imperio nihil non verbo regitur, nihil non oratione mutatur, parce metuentibus, propitiare supplicibus, ut post ^e innoxios ignes nubium et turbines procellarum, in materiam transeat laudis comminatio potestatis. Per.

LXXVIII.

BENEDICT. AQUÆ EXORDII.

Ad fulgura.

Exerce te, creatura salis et aqua, in nomine **B** Domini nostri Jesu Christi Nazareni Filii Dei vivi: ut sis purgatio et purificatio in his locis in quibus aspersa fueris, ad effugandos et erraticos spiritus, omnemque nefariam vim diaboli pellendam, et omnes figuras et minas phantasmatis Satanæ exterminandas, et fulgura et sidera quæ missa videntur in hæc arborem, non hinc inibus, aut pecoribus, aut frugibus nocent, sed abscendant et fugiant per invocationem nominis Domini nostri Jesu Christi, et Spiritus sancti, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et omne sæculum per ignem. Per.

LXXIX.

ORAT. IN AREA NOVA.

Omnipotens sempiternus Deus, multiplica super **C** nos misericordiam tuam, et preces nostras benignas exaudi, et in hac area fœculi tui illius Spiritum tuum sanctum Paraclytum mittere digneris; et veniat speratæ benedictionis ubertas, ut repleti ^f de frugibus tuis in tuo nomine et in tua gratia læti semper exultent. Per Dominum.

Multiplica, Domine, super nos misericordiam tuam, et preces nostras propitius exaudire dignare, sicut exaudisti famulum tuum regem David, qui te in area hostias offerendo ^g placavit, iram avertit, indulgentiam impetravit. Ita veniat, quesumus, speratæ benedictionis ubertas, ut, repleti frugibus tuis, de tua semper misericordia gloriamur. Per Dominum.

LXXX.

ITEM ORAT. IN MONASTERO.

Deus, qui renunciantibus sæculo mansiorem **D** parat in cælo, dilata sanctæ hujus congregationis habitaculum temporale cælestibus bonis, ut fraternitatem teneant compagine charitatis unanimiter; continentie tæ præcepta custodiant sobrii, simplices, et quieti, gratis sibi datam gratiam fuisse cognoscant; concordet illorum vita cum nomine; professio sentiatur in opere. Per.

Suscipe, Domine, preces nostras et mittere custodia **uæ** hoc sanctum ovile circumdâ, ut, omni adversitate depulsa, sit hoc semper domicillum innocenti-

^e Menardus: *noxios.*

^f Pamellius: *frugibus tuis, sine de.*

^g Sic emendavimus ex eodem, cum perperam in exemplari legatur: *placuit.*

tis et patis. Per Dominum nostrum Jesum Christi-
stium.

LXXXI.

ORAT. IN DOMO ANCIELANUM DEI.

Ingressentes, Domine, in hoc tabernaculum an-
telitarum tuarum tibi serventium, angelo tuo visi-
tante, custodias, et ab hujus sæculi adversitatibus
defendas. Dona eis, præpositum mentis; ut tibi exhi-
beant pudicillam castitatis; adjuva contra vitia cer-
tantes, et victoriæ sumant corroboram ad te perve-
nientes. Per.

LXXXII.

ORAT. PRO RENUNCIANTIBUS SÆCULO.

Præsta, Domine, quæsumus, factulis tuis renun-
ciantibus sæcularibus pompis; gratiæ tuæ januas
aperire, qui, despecto diabolo, confugiunt sub titulo
Christi. Jube venientes ad te sereno vultu suscipere,
ne de eis inimicus valeat triumphare. Tribue eis
brachium infatigabile auxilii tui; mentes eorum fi-
dei lorica circumda, ut, felici muro vallati, mundam
se gaudeant evasisse. Per.

LXXXIII.

ORAT. PRO EB

Qui prius babbant loquuntur.

Deus, cuius providentiâ creaturâ omnes cre-
mentes adulta congaudet, propitius super hunc fa-
mulum tuum juvenilia ætatis decorem lætantem et
floreant primis auspiciis adtondentem adesto; in
omnibus tuæ protectionis muniatur auxilium, ævo
longotè provectus, et præsentis vitæ præsidii gau-
deat et æternis. Per Dominum nostrum.

LXXXIV.

ORAT. AD MATUTINAS

Gratias agimus, Domine sancte, Pater omnipo-
tens, æterne Deus, qui nos, transacto nobis spatio,
ad matutinas horas perducere dignatus es; quæsu-
mus ut donis nobis diem hunc sine peccato trans-
ire, quatenus ad vesperum gratias referamus. Per.

Exurgentes de cubilibus nostris, auxilium gratiæ
tuæ matutinis, Domine, precibus imploramus; ut,
discussis tenebris vitiorum; ambulare mereamur in
luce virtutum. Per Dominum.

Matutina supplicum vota, Domine, propitius in-
tuere, et occultis cordis nostri remedio tuâ clari-
fica pietatis, ut desideria tenebrosa non tentant,
quos lux cælestis gratiæ reparabit. Per Dominum
nostrum.

Te lucem veram; et lucis Auctorem, Domine,
deprecamur, ut digneris a nobis tenebras depellere
vitiarum, et clarificare nos lucis virtutum. Per.

Auge in nobis, Domine; quæsumus, fidem tuam,

Apud Menardum rectius legitur: *Deus cuius Spi-
ritus creatura omnis adulta congaudet, etc., juvenili
ætatis decore lætanti, etc., ut in omnibus tuæ pro-
tectionis manentur auxilio, etc*

^b Pamelius : dones.

^c Apud eundem : *occulia*.

^d Adde : Dominum.

et Spiritus sancti lucem in nos semper accende.
Per.

Deus, qui diem discernis a nocte, actus nostros a
tenebrarum distingue caligine, ut semper quæ san-
cta sunt meditantes, in tua jugiter laudè vivamus.
Per ^d.

Emitte, quæsumus, Domine, lucem tuam in cor-
dibus nostris, et mandatorum tuorum luce ^f per-
petua, et in via tua ambulantes, nihil patiamur ^e er-
rorem. Per Dominum.

Veritas tua, quæsumus, Domine, luceat in cordi-
bus nostris, et omnis falsitas destruat inimici. Per.

Gratias agimus inenarrabiles pietati tuæ, omnipo-
tens Deus, qui nos, depulsa noctis caligine, ad dei
hujus principium perduxisti, et, abjecta ignorantie
cæcitate, ad cultum tui nominis atque scientiam
revocasti : ^h in labe sensibus nostris omnipotens
Pater, ut, in præceptorum tuorum lumine gradien-
tes, te ducem sequamur et principem. Per.

Deus, qui tenebras ignorantie verbi tui luce de-
pellis, auge in cordibus nostris virtutem fidei, quam
dedisti, ut ignis, quem gratia tua fecit accendi, nul-
lis tentationibus possit extinguere. Per.

Sensibus nostris, quæsumus, Domine, lumen
sanctum tuum benignus infunde, ut tibi semper si-
mus devoti, cujus sapientia creati sumus, et provi-
dentia gubernamur. Per.

LXXXV.

ORAT. AD VESPERUM.

Omnipotens sempiternæ Deus, vespere, et mane,
et meridie, Majestatem tuam suppliciter depreca-
mur, ut, expulsis de cordibus nostris peccatorum
tenebris, ad veram lucem, quæ Christus est, nos fa-
cias pervenire. Per Dominum nostrum.

Deus, qui illuminas noctem, et lumen post tene-
bras facis, concede nobis, ut hanc noctem sine im-
pedimento Satanae transeamus, atque matutinis ho-
ris ad altare tuum recurrentes, tibi Deo gratias re-
feramus. Per Dominum.

Inlumina, quæsumus, Domine, tenebras nostras,
et totius noctis insidias repelle propitius. Per.

Tuus est dies, Domine, et tua est nox : concede
Solem justitiæ permanere in cordibus nostris ad re-
pellendas tenebras cogitationum iniquarum. Per
Dominum.

Vespertinae laudis officia persolveres, clemen-
tiam tuam, Domine, humili prece deprecimus, ut
ⁱ nocturnis insidiatoris fraude, te protegente, vin-
camus. Per.

Propitiare, Domine, vespertinis supplicationibus
nostris, et fac nos sine ulla reatu matutinis tibi
ⁱ laudes præsentare Per Dominum nostrum.

Oriatur, Domine, nascentibus tenebris, aurora

^a Menardo : *ut*.

^c Apud eundem : *percepta in vita*.

^b Menardus : *erroris*.

^d Pamelius : *illabere*.

ⁱ Rectius apud Pamelium : *nocturni insidiatoris
fraudes*.

^j Pamelius : *laudibus præsentari*.

justitiæ, ut ^a peracto diei, tibi suppliciter gratias agentes, etiam mane dignanter respicias vota solventes. Per.

Gratias tibi ^b agemus, Domine, custoditi per diem; gratias tibi exsolvimus, custodiendi per noctem: re-præsenta nos, quæsumus, Domine, matutinis horis incolumes, ut nos omni tempore habeas laudatores. Per.

LXXXVI.

ORAT. ANTE CIBUM.

Refice nos, Domine, donis tuis, et opulentia tua largitate substanta. Per.

Reficiamus, Domine, de donis et datis tuis, et tua benedictione satiemur. Per.

Protege nos, Domine Deus noster, et fragilitati nostræ necessariam præbe substantiam. Per Dominum nostrum.

Benedic, Domine, dona tua, quæ de tua largitate sumus sumpturi. Per.

Deus, qui nos ad delicias spirituales semper invitans, da benedictionem super dona tua, ut ea quæ in tuo nomine sunt edenda, sanctificata percipere mereamur. Per Dominum.

Tua nos, Domine, dona reficiant, et tua gratia consoletur. Per Dominum nostrum.

LXXXVII.

ORAT. POST CIBOS.

Satiati, Domine, opulentia tua donis, tibi gratias agimus pro his quæ, te largiente, ^c suscipimus, obsecrantes misericordiam tuam, ut ^d quid corporibus nostris necessarium fuit, mentibus non sit onerosum. Per.

Satiati sumus, Domine, de tuis donis ac datis; reple nos de tua misericordia, ^e qui es benedictus. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas Deus per omnia sæcula sæculorum.

LXXXVIII.

ORAT. AD FRUGES NOVAS BENEDICENDAS.

Benedic, Domine, hos fructus novos uvæ, sive fabæ, quos tu, Domine, per rorem cæli, et inundantiam pluviarum, et tempora serena atque tranquilla, ad maturitatem perducere dignatus es, ad percipiendum nobis cum gratiarum actione, in nomine Domini nostri Jesu Christi, per quem hæc omnia, Domine, semper bona.

Item alia.

Oremus pietatem tuam, omnipotens Deus, ut has primitias creaturæ tuæ, quas aeris et pluviae temperamento nutrire dignatus es, benedictionis tuæ imbre perfundas, et fructus terræ tuæ usque ad maturitatem perducas, tribuasque populo tuo de tuis muneribus tibi semper gratias agere, ut a fertilitate terræ esurientium animas bonis affluentibus repleas, et egenus et pauper laudent nomen gloriæ tuæ. Per.

LXXXIX.

BENEDICTIO POMORUM.

Te deprecamur, omnipotens Deus, ut benedicas

^a Apud eundem: *peracto die.*

^b Pamelio: *agimus.*

^c Eidem: *suscepimus.*

A hunc fructum novum pomorum, ut qui esu interdicitæ arboris læthalis pomi in Protoparente justæ funeris sententiæ multati sumus, per illustrationem unici Filii tui Redemptoris Dei ac Domini nostri Jesu Christi, et Spiritus sancti benedictionem, sanctificata omnia atque benedicta, depulsis atque abjectis vetusti hostis atque primi facinoris inteoris insidiis, salubriter ex hujus diei anniversaria solemnitate, diversis terræ edendis germinibus sumamus. Qui vivis et regnas in unitate.

XC.

BENEDICTIO ARBORIS.

Deus, qui hanc arboris pamma, tua jussione et providentia progenitam, nunc etiam eandem benedicere et sanctificare digneris, precamur ut quicunque ex ea sumpserint incolumes esse valeant. Per.

XCI.

ORAT. POST OBITUM HOMINIS.

Pio recordationis affectu, fratres carissimi, commemorationem faciamus cari nostri *illius*, quem Dominus de tentationibus hujus sæculi adsumpsit, obsecrantes misericordiam Dei nostri, ut ipse ei tribuere dignetur placitam et quietam mansionem; remittat omnes lubricæ temeritatis offensas, ut, concessa venia plenæ indulgentiæ, quicquid in hoc sæculo proprius error adtulit, totum ineffabili pietate ac benignitate sua compenset. Per.

Diri vulneris novitate percussi, et quocumque cordibus sauciati, misericordiam tuam, mundi Redemptor, flebilibus vocibus imploramus, et cari nostri *illius* animam ad te datorem proprium revertentem blande leniterque suscipias; et si quas illa ex hac carnali commoratione contraxit maculas, tu, Deus, inoleta bonitate clementer deleas, pie indulgeas, oblivione in perpetuum tradas, atque hanc eandem laudes tibi cum cæteris reddituram, et ad corpus quandoque reversuram sanctorum tuorum costibus adgregare percipias. Per Dominum.

Tu nobis, Domine, auxilium præstare digneris, tu opem, tu misericordiam largiaris; spiritum etiam famuli tui *illius* ac cari nostri, vinculis corporalibus liberatum, in pace sanctorum tuorum recipias, ut locum pœnalem, et gehennæ ignem, flammamque tartari in regione viventium evadat. Per eum qui tecum vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti. Per.

Suscipe, Domine, animam servi tui *illius* ad te revertentem de Ægypti partibus proficiscentem ad te. Emitte angelos tuos sanctos in obviam *illius*, et viam justitiæ demonstra ei. Aperi ei portas justitiæ, et repelle ab ea principes tenebrarum; agnosce depositum fidele quod tuum est. Suscipe, Domine, creaturam tuam, non ex diis alienis creatam, sed a te Deo solo, vero et vivo, quia non est Deus præter te solum, et non est secundum opera tua. Lætifica, Domine, animam servi tui *illius*; clarifica, Domine, famulum tuum; ne memineris iniquitatum ejus an-

^d Apud eundem: *quod.*

^e Pamelius: *quia tu es.*

tiquarum et ebrietatum, quæ suscitavit furor male desiderii; licet enim peccavit, Patrem, et Filium, et sanctum Spiritum tamen non negavit, sed credidit, et zelum Dei habuit, et Deum fecisse omnia adoravit.

Suscipe, Domine, animam servi tui *illius* reverentem ad te; vestem cælestem indue eam, et lava eam sanctum fontem vitæ æternæ; ut inter gaudentes gaudeat, et inter sapientes sapiat, et inter martyres coronatos consedeat, et inter patriarchas et prophetas proficiat, et inter apostolos Christum sequi studeat, et inter angelos et archangelos claritatem Dei pervideat, et inter paradisi rutilos lapides gaudium possideat, et notitiam mysteriorum agnoscat, et inter cherubin et syraphin claritatem Dei inveniat, et inter viginti quatuor seniores cantica canticorum. audiat, et inter lavantes stolas in fonte luminis vestem lavet, et inter pulsantes pulsans, portas cælestis Hierusalem apertas reperiat, et inter videntes Deum facie ad faciem videat, et inter audientes auditu cælesti cælestem sonum exaudiat. Suscipe, Domine, servum tuum *illum* in æternum habitaculum, et da ei requiem et regnum, id est Hierusalem cælestem, ut in sinibus patriarcharum nostrorum, id est Abraham, Isaac, et Jacob collocare digneris; et habeat partem in prima resurrectione, et inter surgentes resurgat, et inter suscipientes corpora in die resurrectionis corpus suscipiat, et cum benedictis ad dexteram Dei Patris venientibus veniat, et inter possidentes vitam æternam possideat. Per Dom.

Antiqui memores chyrographi, fratres carissimi, qui primi hominis peccato et corruptioni addicta est humana conditio, sub cujus lege sibi unusquisque formidat, quod aliis accidisse videat, omnipotentis Dei misericordiam deprecemur pro spiritu cari nostri *illius*, cujus hodie depositio celebratur, ut eum in æterna requie suscipiat, et beata resurrectione præsentet. Per Dominum.

Deus, qui justis supplicationibus præsto es, qui pia vota dignaris intueri, da famulo tuo *illi*, cujus diem depositionis hodie officia pia præstamus, cum sanctis atque electis tuis beati muneris portionem. Per Dominum.

Dic. cap. In memoria æterna.

Item orat. antequam ad sepulchrum deferatur.

Deum judicem universitatis, Deum cælestium, et terrestrium, et infernorum, Dominum deprecemur pro spiritu cari nostri *illius*, uti eum Dominus in requiem collocare dignetur, et in parte primæ resurrectionis resuscitet. Per Dom. nostrum.

Te, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, supplices deprecemur pro spiritu famuli tui *illius*, quem ab originibus hujus sæculi ad te accessire præcepisti, ut digneris, Domine, dare ei locum lucidum, locum refrigerii et quietis. Liceat ei transire portas infernorum et vias tenebrarum; maneatque in mansionibus sanctorum, et in luce sancta, quam olim Abraham promissisti et semini ejus: nul-

lam læsionem sustineat anima ejus, sed cum magnus dies ille resurrectionis ac remunerationis advenerit, resuscitare eum digneris, Domine, una cum sanctis et electis tuis; dones ei delicta atque peccata usque ad novissimum quadrantem, tecumque immortalitatis vitam et regnum consequatur æternum. Per Dominum nostrum.

Omnipotentis Dei misericordiam, dilectissimi fratres, deprecemur, cujus judicio aut nascimur, aut finimur, ut animam fratris nostri *illius*, quem Domini pietas de incolatu mundi hujus transire præcepit, requies æterna suscipiat, et eam beata resurrectione præsentet, et in sinibus Abraham, Isaac et Jacob, collocare dignetur. Per.

Deus, qui universorum creator et conditor es, qui cum sis tuorum beatitudo sanctorum, præsta nobis petentibus ut animam fratris nostri *illius*, corporis nexibus absolutam, in prima sanctorum tuorum resurrectione facias præsentari. Per.

Item orat. ad sepulchrum, prius quam sepeliatur.

Oremus, fratres carissimi, pro anima cari nostri *illius*, quem Dominus de laqueo hujus sæculi liberare dignatus est, cujus corpusculum hodie sepultura traditur, ut eum Domini pietas inter sanctos et electos suos, id est, in sinu Abraham, et Isaac, et Jacob, collocare dignetur, et partem habeat in prima resurrectione, quam facturus est, orantibus sanctis. Per Dominum nostrum.

Opus misericordiæ tuæ est, Pater omnipotens, æternæ Deus, rogare pro aliis, qui nobis non sufficimus; suscipe, Domine, animam servi tui *illius* revertentem ad te. Adsit ei angelus testamenti tui Michael. Libera eam, Domine, de principibus tenebrarum, et de locis poenarum, ne jam ullis primæ nativitatæ vel ignorantie confundatur erroribus; agnoscat a tuis, et misericordiæ bonitatis tuæ ad locum refrigerii et quietis in sinum transferatur Abraham. Per Dominum nostrum.

Redemptor animarum Deus, æternitatem concede defunctis, neque vacuari passionis triumphum mundi morte patiaris. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum.

Item orat. post sepulturam.

Debitum humani corporis sepeliendi officium fidelium more complentes, Deum, cui omnia vivunt, fideliter deprecemur, ut hoc corpus a nobis in infirmitate sepultum, in virtute et ordine sanctorum resuscitet, et ejus animam sanctis et fidelibus jubeat adgregari; cuique in judicio misericordiam tribuat; quemque morte redemptum, debitis solutum, Patri reconciliatum, boni Pastoris humeris reportatum, in conitatu æterni Regis perenni gaudio et sanctorum consortio perfrui concedat. Per Dominum nostrum.

Omnipotens æternæ Deus, qui humano corpori ad te ipso animam inspirare dignatus es, dum te jubente, pulvis pulveri rursus redditur, tu imaginem tuam cum sanctis et electis tuis æternis sedibus præcipias sociari. Per Dominum nostrum.

Obsequiis autem rite celebratis, membris ex fere- A
tro depositis, tumulo ex more composito, post Israelis exitum ex Aegypto, deprecemur elementiam Dei Patris pro anima cari nostri *illius*, quem Dominus de laqueo hujus mundi liberavit, lucubrile lethali cuique possis ubique est, et potestas innumerabilis habens divitias spirituales, animæ hujus subveniat sublimis Dominus, et ardore careat æterni ignis, adeptura perpetui regni refugium coram suo rege : gratificet in gaudio genitili in sublimi solio Patrum præelektorum, in medio splendoribus sanctorum, in sede majestatis, magno in lumine, in regione in regno vivorum. Per.

Commendatio anime.

Commendamus tibi, Domine, animam fratris nostri *illius* : precamur propter quam ad terras tua pietate descenderas, patriarcharum tuorum sinibus insinuare non renuas, sed miserere migranti in tuo nomine de hac instabili et tam incerta sempiternam illam vitam ac lætitiæ in cælestibus ; præsta, Salvator mundi. Qui eum Patre vivis Dominator, et regnas Deus in unitate Spiritus sancti in sæcula.

Item alia.

Deus, apud quem omnia morientia vivunt, cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius, te supplices deprecamur, ut suscipi jubeas animam famuli tui *illius* per manus sanctorum angelorum deducendam in sinum amici tui patriarchæ Abrahamæ, resuscitandam in die novissimo magni judicii ; et quid de regione mortali tibi contrarium contraxit, fallente diabolo, tua pietate ablue indulgendo. Per.

XCIH.

ITEM MISSA PRO DEFUNCTO SACERDOTE.

^a Deus, inter apostolicos sacerdotes famulum tuum *illum* pontificem fecisti dignitate vigere, præsta, quæsumus, ut eorum quoque ^b et perpetuo adgregetur consortio. ^c

Preces nostras, quæsumus, Domine, quas in famuli tui *illius* depositione deferimus, propitiatus exaudi, ut qui nomini tuo ministerium fidele dependit, perpetua sanctorum societate lætetur. Per.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, pro anima famuli et sacerdotis tui *illius*, quas offerimus hostias, ut cui pontificale donasti meritum, dones et præmium. Per Dominum.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi pro depositione famuli et sacerdotis tui *illius* deferimus, quæsumus, Domine, placatus intende ; pro qua Majestati tuæ supplices fundimus preces, ut eum in numero tibi placentium censi facias sacerdotum. Per.

Postcommun.

Propitiatus, Domine, supplicationibus nostris, et

^a Apud Menardum : *Deus qui inter.*

^b Menardus : *perpetuo sine et.*

^c In marg. : *Pax.*

animam famuli tui *illius* episcopi in vivorum regione æternis gaudiis jubeas sociare. Per Dominum.

XCVI.

ITEM ALIA PRO SACERDOTE

Præsta, quæsumus, Domine, ut anima famuli tui *illius* episcopi, quam in hoc sæculo commorantem sacris muneribus decorasti, cælesti sede gloriosa semper exsulet. Per Dominum nostrum.

Deus, cujus misericordiæ non est numerus, suscipe pro anima famuli tui *illius* episcopi preces nostras, et lucis ei lætitiæque in regione sanctorum tuorum societatem concede. Per.

Secreta.

Suscipe, Domine, quæsumus, hostias pro anima famuli tui *illius* episcopi, ut cui pontificale donasti præmium, dones et meritum. Per Dominum.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, quam tibi offerimus pro anima famuli tui *illius* episcopi, quæsumus, Domine, placatus accipias, et cum præsulibus apostolicæ dignitatis, quorum est secutus officium, habere tribuas sempiternæ beatitudinis portionem ; diesque nostros.

Postcommun.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut anima famuli tui *illius* episcopi in congregatione justorum æternæ beatitudinis jubeas esse consortem. Per Dominum nostrum.

XCIV.

ITEM ALIA PRO SACERDOTE SIVE ABBATE.

C Deus, qui famulum tuum *illum* sacerdotem atque abbatem et sanctificas unctione misericordiæ tuæ, et adsumpsisti consummatione felici, suscipe propitiatus preces nostras, et præsta ut sicut ille tecum est meritis, ita a nobis non recedat exemplis. Per Dominum.

Omnipotens sempiternæ Deus, Majestatem tuam supplices exoramus, ut famulo tuo *illi* abbati atque sacerdoti, quem in requiem tuam vocare dignatus es, dones sedem honorificatam, et fructum beatitudinis sempiternæ, ut ea quæ in oculis nostris docuit et gessit, non iudicium nobis pariant, sed profectum attribuant, ut per quo nunc in te gaudemus in terris, cum eodem apud te exultare mereamur in cælis. Per.

Secreta.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut anima famuli tui *illius* abbatis atque sacerdotis per hæc sancta mysteria in tuo conspectu semper clara consistat ; quæ fideliter ministravit. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi pro anima famuli tui *illius* abbatis atque sacerdotis offerimus, quæsumus, Domine, placatus intende ; pro qua Majestati tuæ supplices fundimus preces, ut eam in numero sanctorum tuorum ^d placentium factas dignanter adscribi, diesque nostras.

^d Legendum : *tibi*, ut ponitur in sequenti oratione *infra actionem*, col. seq.

Postcommun.

Prosit, quæsumus, Domine, animæ famuli tui *illius* sacerdotis misericordiæ tuæ implorata clementia, ut ejus, in quo speravit et credidit, æternum capiat, te miserante, consortium. Per Dominum.

XCIV.

ORAT. AD MISSAM.

In natale sanctorum, sive agenda mortuorum.

Beati martyris tui *illius*, Domine, quæsumus, intercessionem nos protege: et animam famuli tui *illius* sacerdotis sanctorum tuorum junge consortiis. Per.

Adjuva nos, Domine Deus noster, beati tui *illius* precibus exoratus, et animam famuli tui *illius* sacerdotis in beatitudinis sempiternæ lucis constitue. Per.

Secreta.

Suscipe, quæsumus, Domine, hostias placationis et laudis, quas tibi in honore sancti martyris tui *illius*, nomini tuo consecrandas deferimus, et pro requie famuli tui *illius* sacerdotis tibi suppliciter immolamus. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi in honore sancti martyris tui *illius*, vel pro requie famuli tui *illius* sacerdotis offerimus, quæsumus, Domine, placatus intendere; pro qua Majestati tuæ fundimus preces, ut eam in numero sanctorum tibi placantium facias dignanter adscribi. Quam oblationem.

Postcommunus.

Ascendant ad te, Domine, preces nostræ, et animam famuli tui *illius* gaudia æterna suscipiant, ut quem fecisti adoptionem participem, jubeas hereditatis tuæ esse consortem. Per Dominum.

XCVI.

MISSA PRO DEFUNCTO NUPER BAPTIZATO.

Deus, qui ad celeste regnum nonnisi renatis per aquam et Spiritum sanctum pandis introitum, multiplica super animam famuli tui *illius* misericordiam tuam; et cui donasti celerem et incontaminatam transitum post Baptismi sacramentum, da ei et æternorum plenitudinem gaudiorum. Per.

Alia.

Deus, qui omne meritum vocatorum donis tuæ bonitatis anticipas, propitiare animæ famuli tui *illius*, quæ in finem istius vitæ regenerationis unda mundavit; et quem fecisti non timere de culpa, sed gaudere de gratia. Per.

Secreta.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris pro anima famuli tui *illius*; pro qua tibi offerimus sacrificium laudis, ut eam sanctorum tuorum consociare digneris. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus, Domine, pro anima famuli tui *illius*, benignus adsume, eumque regenerationis fonte purgatum, et periculis

^a Lege: tuæ supplices fundimus.

^b Castigandum est ita: adoptionis.

^c Pamelius: consortio sociare.

^d Apud Pamelium legitur: Defunctis desiderantibus penitentiam, et minime consequentibus.

A vitæ hujus exitum, peccatorum numero digneris inserere spirituum. Quam oblat.

Postcommunus.

Propitiare, Domine, animæ famuli tui *illius*, ut quem in finem istius vitæ regenerationis fonte mundasti, ad cælestis regni beatitudinem facias pervenire. Per.

XCVII.

ITEM ALIA MISSA

Deus, cujus bonitatis nullus est numerus, quia semper misericordia tibi est causa miserendi, exaudi pro *illius* famuli tui anima supplicantes, ut illum gratia tuæ sicut donasti baptismo, ita donet ei regno. Per.

Deus, qui cælestis regni nonnisi renatis pandis introitum, auge super anima famuli tui *illius* gratiæ tuæ dona, ut quæ ab omnibus est purgata peccatis, a nullis sit aliena promissi. Per.

Secreta.

Oblationes nostras, quæsumus, Domine, propitiatus intende, quas tibi offerimus pro anima famuli tui *illius*; et cui donasti baptismi sacramentum, da ei æternorum plenitudinem gaudiorum. Per.

Postcommunus.

Ascendant ad te, Domine, preces nostræ, et animam famuli tui *illius* gaudia æterna suscipiant, ut quem fecisti adoptionis participem, jubeas hereditatis tuæ esse consortem. Per.

XCVIII.

ORAT. AD MISS. PRO DEFUNCT.

Cujus desiderantibus penitentiam, et minime consecutus.

Si quis penitentiam potens, dum sacerdos venit, fuerit officium lingue privatus, constitutum est ut si idonea testimonia hoc s dixerunt: et ipse per motus aliquos satisfacit, sacerdos impleat omnia circa penitentem, ut moris est.

Item ad missas.

Omnipotens et misericors Deus, in cujus humana conditio potestate consistit, animam famuli tui *illius*, quæsumus, ab omnibus absolve peccatis, ut penitentiae fructum, quem voluntas ejus optavit, preventus mortalitatis non perdat. Per.

Secreta.

Satisfaciat tibi, Domine, quæsumus, pro anima famuli tui *illius* sacrificii præsentis oblatio, et peccatorum veniam, quam quesivit, inveniat; et quod officio lingue implere non potuit, desiderante penitentiae compensatione, percipiat. Per Dominum.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offert famula tua illa pro anima famuli tui *illius*, cujus depositionis diem illum celebramus, quæsumus, Domine, ut placatus accipias, et ineffabili pietate concedas ut quod exequi preventus conditione mortali, ministe-

^a Pamelio: venerit.

^f Eidem: officio.

^s Idem: dixerint.

^h Eidem: mortalitate.

ⁱ Apud eundem: desideratis

rio linguae non potuit, mereatur indulgentiam sempiternam, quae in ejus mente non deficit poenitendi. Quam oblat.

Postcommun.

Deus, a quo speratur humani corporis omne quod bonum est, tribue per hae sancta, quaesumus, ut sicut animae famuli tui *illius* poenitentiae velle donasti, sic indulgentiam tribue miseratus optatam. Per.

XCIX.

ORAT. PRO DEFUNCTIS LAICIS.

Item unius defuncti.

Omnipotens sempiternae Deus, cui nunquam sine spe misericordiae supplicatur, propitiare animae famuli tui *illius*, ut qui de hac vita in tui nominis confessione decessit, sanctorum tuorum numero facias adgregari. Per.

Secreta.

Propitiare, quaesumus, Domine, animae famuli tui *illius*, pro qua tibi hostias placationis offerimus; et quia in hac luce fide mansit catholica, ei in futura vita ejus retributio condonetur.

^b *Secreta.*

Hanc igitur oblationem, quam tibi pro requie et anima famuli tui *illius* offerimus, quaesumus, Domine, placatus accipias, et tua pietate concede ut, mortalitatis nexibus absolutam, inter fideles tuos habere constituas portionem. Per.

Postcommun.

Praesta, quaesumus, omnipotens Deus, ut animam famuli tui *illius*, ab angelis lucis susceptam, in praeparatis habitaculis deduci facias beatorum. Per.

C.

IN AGENDA PLURIMORUM.

Praesta, quaesumus, Domine, animabus famulorum famularumque tuarum misericordiam sempiternam, ut, mortalibus nexibus expeditas, lux eas aeterna possideat. Per.

Alia.

Deus, cui soli competit medicinam praestare post mortem, tribue, quaesumus, ut animae famulorum famularumque tuarum, ab omnibus exuta peccatis, in electorum tuorum societatibus adgregentur. Per.

Secreta.

Hostias tui, Domine, humili placatione deferimus, ut animae famulorum famularumque tuarum per hae placationis officia perpetuam misericordiam consequantur. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi pro requie et animabus famulorum famularumque tuarum offerimus, quaesumus, Domine, propitius intue, et concede ut et mortuis prosit ad veniam quod cunctis viventibus praeparare dignatus es ad medelam. Quam oblationem.

^a Pamelius: *luce in fide.*

^b Lege: *infra actionem.*

^c Ita correctum ex Pamelio.

Postcommun.

Inveniant, quaesumus, Domine, animae famulorum famularumque tuarum omnium in Christo quiescentium lucis aeternae consortium, qui, in hac luce positi, tuum consecuti sunt sacramentum. Per.

CI.

ITEM ALIA MISSA.

Fidelium Deus omnium conditor et Redemptor, animarum famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Per Dominum.

Majestatem tuam, Domine, supplices exoramus, ut animae famulorum famularumque tuarum, ab omnibus, quae per humanitatem commiserunt, exuta, in tuorum censeantur sorte justorum. Per.

Secreta.

Hostias, quaesumus, Domine, quas tibi pro animabus famulorum famularumque tuarum offerimus, propitius intende, et quibus fidei Christianae meritum contulisti, dones et praemium. Per Dom.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi pro commemoratione animarum in pace dormientium suppliciter immolamus, quaesumus, Domine, benignus accipias, et tua pietate concede ut et nobis proficiat hujus pietatis affectus, et illis impetret beatitudinem sempiternam. Per.

Postcommun.

Animabus, quaesumus, Domine, famulorum famularumque tuarum *illi* oratio proficiat supplicantium, ut eas et a peccatis exuas, et tuae redemptionis facias esse participes. Per.

CII.

ITEM ALIA MISSA.

Animabus, quaesumus, Domine, famulorum famularumque tuarum misericordiam concede perpetuam, ut eis proficiat in aeternum, quod in te speraverunt et crediderunt. Per.

Secreta.

His, quaesumus, Domine, placatus intende manibus; et quod ad laudem tui nominis supplicantes offerimus, ad indulgentiam proficiat defunctorum. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi pro animabus famulorum famularumque tuarum venerantes deferimus, quaesumus, Domine, placatus intende; et tua dignatione concede ut, mortis vinculis absoluti, transitum mereantur ad vitam. Per.

Postcommun.

Supplices, quaesumus, Domine, pro animabus famulorum tuorum preces effundimus, sperantes ut quicquid conversatione contraxerunt humana, et clementer indulgeas, et in tuorum sede lactantium constituas redemptorum. Per.

^d Pamelius: *animabus.*

^e Idem: *ut.*

CIII.

ITEM ALIA MISSA

In cymiteriis.

Deus, cujus miseratione animæ fidelium requiescunt famulis tuis *illis*, et *illis*, vel omnibus hic quiescentibus, da propitius veniam peccatorum, ut, a cunctis reatibus ^a absolutis, sine fine lætentur. Per.

Alia.

Omnipotens, sempiternæ Deus, annue precibus nostris ea quæ poscimus, et dona omnibus, quorum hic corpora requiescunt, refrigerii sedem, quietis beatitudinem, luminis claritatem; et qui peccatorum suorum pondere prægravantur, eis supplicatio commendet Ecclesiæ. Per.

Secreta.

Pro animabus famulorum tuorum ^b et *illorum*, et hic omnium dormientium hostiam, Domine, suscipe benignus oblatam; ^c et hoc sacrificio singulari vinculis horrendæ mortis ^d exutæ, vitam mereantur æternam. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus, Domine, pro tuorum requie famulorum et famularum *illi* et *illis*, et omnium fidelium catholicorum orthodoxorum in hac basilica in Christo quiescentium, et qui in circuitu hujus ecclesiæ tuæ requiescunt, quæsumus, Domine, placatus accipias, ut per hæc salutis humanæ subsidia in tuorum numero redemptorum sorte perpetua censeantur, diesque nostros. Per.

Postcommun.

Deus, fidelium lumen animarum, adesto supplicationibus nostris, et da omnia quorum corpora hic quiescunt refrigerii sedem, ^e quietem, beatitudinem, luminis claritatem. Per Dominum.

CIII.

ITEM ALIA MISSA.

Adesto, quæsumus, Domine, pro animabus famulorum famularumque tuarum, et omnium hic quiescentium, ut si quæ carnales maculæ in eis de terrenis contagiis inhæserunt, miserationis tuæ venia deleantur. Per.

Inclina, quæsumus, Domine, aures tuas ad preces nostras, pro quibus misericordiam tuam supplices exoramus, ut animas famulorum famularumque tuarum in pacis ac lucis regione constituas, et sanctorum jubeas esse consortes. Per.

Secreta.

Munera, quæsumus, Domine, quæ tibi pro requie et animabus famulorum famularumque tuarum omnium in Christo quiescentium offerimus, ad earum redemptionem proficiant. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, quam tibi pro defunctis offerimus, quæsumus, Domine, propitius accipias,

^a Pamello : *absoluti.*^b Apud eundem : *illorum, et illorum.*^c Pamellius : *ut hoc sacrificio,*^d Idem : *exuti.*^e Eidem : *quietis.*

A et miserationis tuæ largitate concedas, ut ab omnibus, quæ per terrenam conversationem traxerunt, his sacrificiis emundentur. Per.

Postcommun.

Multiplica, Domine, super animas famulorum famularumque tuarum misericordiam tuam; et cui donasti baptismi sacramentum, da eis æternorum plenitudinem gaudiorum. Per.

CV.

Item missa in depositione defuncti tertii, septimi tricesimi dierum, vel annualem.

Adesto, quæsumus, Domine, pro anima famuli tui *illius*, cujus in depositione sua officium commemorationis impendimus, ut si qua eum sæcularis macula invasit, aut vitium mundiale infecit, dono tuæ pietatis indulgeas et extergas. Per Dominum nostrum.

Quæsumus, ^f Domine, ut famulo tuo, cujus septimum obitus sui diem commemoramus, sanctorum atque electorum largire consortium, ^g et rore misericordiæ tuæ perennis infunde. Per.

Deus indulgentiarum, Domine, da famulo tuo *illi* cujus anniversarium depositionis diem commemoramus, refrigerii sedem, quietis beatitudinem, luminis claritatem largiaris. Per.

Secreta:

Adesto, Domine, supplicationibus nostris; et hanc oblationem quam tibi offerimus ob diem depositionis septimi, *vel* tricesimi pro anima famuli tui *illius* placatus ac benignus adsume. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, Domine, quam tibi offerimus pro anima famuli tui *illius*, cujus depositionis diem septimum *vel* tricesimum celebramus, quod, deposito corpore, animam tibi Creatori reddidit, quam dedisti; pro quo petimus divinam clementiam tuam, ut, mortis vinculis absolutus, transitum mereatur ad vitam. Per.

Postcommun.

Omnipotens sempiternæ Deus, collocare dignare corpus et animam et spiritum famuli tui *illius*, cujus diem septimum, *vel* tricesimum, sive depositione celebravimus, in sinibus Abrahamæ, Isaac, et Jacob, ut cum dies agnitionis tuæ venerit, inter sanctos et electos tuos eum resuscitare præcipias. Per.

CVI.

ITEM ORAT. AD MISS.

Pro salute vivorum.

Prætende, Domine, ^h misericordiam tuam famulis et famulabus tuis, dexteram cælestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quæ digne postulant adsequantur. Per.

Secreta.

Propitiare supplicationibus nostris, et hæc oblationes famulorum famularumque tuarum, ⁱ quam tibi

^f Apud Menardum : *Domine, famulo.*^g Menardus : *et rore misericordiæ tuæ perennem,*^h Apud Pamellium duo hæc verba, *misericordiam tuam*, omittuntur.ⁱ Pamellius : *quas.*

pro incolunitate eorum offerimus, benignus adsume, **A** ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio; præsta, quæsumus, ut quod fideliter petimus efficaciter consequamur. Per.

Infra actionem.

Hanc igitur oblationem, Domine, famulorum famularumque tuarum, quam tibi offerimus ob devotionem mentis eorum, pius ac propitius elementi vultu suscipias; tibi supplicantes libens protege, dignanter exaudi, et æterna nos protectione conserva, ut semper in tua religione lætantes, instanter in sanctæ Trinitatis confessione fide catholica perseverent; diesque nostros.

Postcommunem.

Da famulis et famularibus tuis, quæsumus, Domine, in tua fide et sinceritate constantiam, ut, in charitate divina firmati, nullis tentationibus ab ejus integritate vellantur. Per Dominum.

Contestatio.

¶ Per Christum Dominum nostrum. Per quem salus mundi, per quem vita omnium, per quem resurrectio mortuorum. Per ipsam te, Domine, suppliciter deprecamur, ut anima famuli tui illius, cujus diem illum celebramus, indulgentiam largiri perpetuum digneris, atque contagii mortalitatis exutam, in æternæ salvationis partem restituas cum angelis et archangelis.

Explicit liber Sacramentorum. Deo gratias.

Sicut navigantibus dulcis est portus,
Sic scriptori novissimus versus.

* Apud eundem: et ut.

ANNO SÆCULI VI INCERTO

ARMENIUS ET HONORIUS,

VULGO DICTI MONACHI.

NOTITIA HISTORICA

Qui sint monachi isti, incertum. Facile crederem Theophilum, cui directa est sequens fidei confessio, esse patriarcham Alexandrinum, nisi viri illustri titulus, qui ei tribuitur, potius comiti quam episcopo conveniret. Si tamen id de Theophilo patriarcha interpretari placeret, hæc confessio tribui posset Ammonio monacho et fratribus ejus, quos Longos fratres appellabant. Horum enim fidem suspectam reddere contendebat Theophilus Alexandrinus. Quanquam potius Latinis monachis quam Græ-

cis prædicta confessio assignanda videtur. Sed hæc conjecturæ sunt. In Codice Augiensi grandi et præclaro reperitur ista confessio cum aliis antiquorum Patrum confessionibus, eorumque expositionibus in orationem Dominicam. Inter illas parvo confessiones exstat Breve fidei, quod Faustinus presbyter Luciferianus Theodosio imperatori direxit post bellum supplicem a Sirmunde editum; quod Breve eruditus Quænelius vulgavit in II tomo operum sancti Leonis.

INCIPIT

DILIGENTIA BB. MONACHORUM ARMENII ET HONORII *

DE LIBRIS CANONICIS VETERIS ATQUE NOVI TESTAMENTI, SED ETIAM CONFESSIO FIDEI CATHOLICÆ QUAM BREVITER VIRO ILLUSTRIS THEOPHILO DIREXERUNT.

Inter cætera et ad locum divinarum Scripturarum Testimoniis introducti, Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum, tres personas cœternas, consuales, ænius substantiæ, unum Deum pia fidei credulitate

D consitemur atque veneramur. Et quoniam Deum Patrem, Deum Filium, Deumque Spiritum sanctum in Scripturis divinis legimus, atque secundum dogma catholicum et apostolicum confitemur. Absit a nobis

* Forsan, Ammonii.